

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

(1588 — 1889

af

Jørgen W. Flood,
cand. farm.

Norges Apothekerere

i 300 Aar

(1588 — 1889)

af

Jørgen W. Flood,
cand. farm.

Udgivet med Understøttelse af den norske Apothekerforening.

Kristiania.

A. W. Breggers Bogtrykkeri.

1889.

Fortale.

■ nærværende Arbeide meddeles Oplysninger om de Mænd, der med (samt nogle faa uden) Bevilling har fungeret som Apothekere ¹⁾ her i Riget og omfatter Tidsrummet 1588 til og med 1ste Juli 1889. I disse Meddelelser har jeg søgt at fremdrage saameget som muligt af hvad der syntes mig at tjene til Belysning af Forholdene inden Apothekerstanden i disse 300 Aar; der er desuden medtaget personalhistoriske og endel genealogiske Oplysninger. For de ældre Tider har det været meget vanskeligt, at faa endog de tarveligste Oplysninger, hvilket delvis skriver sig fra, at Ministerialbøger, Retsprotokoller og Skifteprotokoller paa mange Steder er forsvunden for kortere og længere Perioder helt ned til vor Tid baade i Danmark og Norge. Desuden findes der i de eksisterende Skifteprotokoller meget faa Skifteforretninger afholdte efter Apothekere og deres Hustruer; dette Forhold skriver sig for endel derfra, at mange i levende Live udtog Kgl. Bevilling til „den længstlevende at hensidde i uskiftet Bo“, og desuden i det specielle Forhold, at Apotheket saa ofte gik over fra Fader til Søn, Svigersøn eller andre nær beslægtede eller endog solgtes til en yngre Mand; ofte var Apothekerne Udlændinge, der atter forlod Landet. Som andre utrykte Kilder maa først og fremst nævnes de i Norges Rigsarkiv opbevarede „Aabne Breve“, „Cancelli-Indlæg“ og „Personalhistoriske Samlinger“. Desuden har en Flerhed af Landets Apothekere velvillig overladt mig dels originale, dels Afskrifter af de ved de fleste ældre Apotheker opbevarede Dokumenter af tildels stor Interesse. At disse Dokumenter nu kommer til Offentlighedens Kundskab mener jeg i og for sig gjør dette Arbeide berettiget. Naar jeg saaledes kan meddele mange Oplysninger om Privilegiernes Salgsværdier, Gaardenes Historie og lignende, da skyldes dette næsten udelukkende Landets Apothekere, der

¹⁾ Af Provisorer, Forpagtere og Bestyrere er medtagne de, der findes anførte i trykte Kilder, specielt i „Farm. Tidskrift“, der begyndte at udkomme 1876.

alle paa faa Undtagelser nær har bistaaet mig; dette er ogsaa Tilfældet med flere Farmaceuter. Ligeledes har de Herrer, der er ansatte i Medicinalkontoret paa mange Maader assisteret mig. Specielt maa her nævnes Hr. Bureauchef *E. L. Esmark*, Dr. *F. Kjær*, cand. farm. *A. Koren* og Kopist *J. Hodne*. Apotheker *Gustav Hansen* fortjener ligeledes i høi Grad min varmeste Tak. Af Mænd udenfor vor Stand, der særlig har assisteret mig med genealogiske Meddelelser, maa her erindres Bureauchef *W. Lassen*, Ingeniør *Ch. Delgobe* og Kgl. Fuldm. *E. A. Thomle*; den sidste har endog velvillig gennemseet hele mit Manuskript fra 1588 indtil dette Aarhundredes Begyndelse. Ved Velvillie af Hr. Professor *Hjortdahl* har jeg faaet Anledning til at gjøre Uddrag af Eksamensprotokollerne fra 1814 indtil vor Tid og maa alene beklage, at den tilsvarende Protokol for Danmark og Norge for Tidsrummet 1770—1820 for cirka 30 Aar siden sporløst er forsvunden fra det danske Geheimearkiv, et Tab, der har forvoldt mig uendeligt Bryderi. Den danske og norske Præstestand skyldes min varmeste Tak for den Beredvillighed, hvormed de mange Præster har bistaaet mig, en Assistance der for Danmarks Vedkommende har stor Betydning, eftersom der selv de ældre Embedsarkiver endnu opbevares paa de respektive Præstegaarde. Af trykte Kilder har jeg selvfølgelig benyttet mig af alle de Stamtavler, Reisebøger, Bybeskrivelser og lignende, som det har været mig muligt at komme i Berøring med og har specielt *V. Ingerslevs* „Danmarks Læger og Lægevesen“ og Dr. *Yngvar Nielsens* Meddelelser i farm. Tidsskrift for 1877 været mig til stor Nytte. Den norske Apothekerforening viste mig den Velvillie at yde mig en betydelig pekuniær Støtte, der for endel har hævet mine Betænkligheder ved at udgive denne Bog, der paa Grund af dens specielle Interesse for Apothekerstanden og Genealoger kun kan gjøre Regning paa en mindre Kundekreds. Ingen ved bedre end jeg selv, hvormange Mangler der klæber ved nærværende Arbeide og er det mit Haab i en nær Fremtid at kunne supplere samme; Rettelser og yderligere Oplysninger bedes mig derfor velvillig tilstillet.

Kristiania, 1ste Juli 1889.

Jørgen Wright Flood.

Kort historisk Indledning.

Det første Spor af Apothekere i Norge og Danmark forekommer 1427, da en *Hans Brandt* eller *Mester Johannesapotheker* nævnes i Kjøbenhavn, hvor der ogsaa i Aarene 1479—1499 tales om „Apothekeren, som bor i vor Frues Sogn“. Det første Privilegium findes udstedt 4de Marts 1514 til *Hans Apotheker*; ¹¹/₁₂ 1536 *Johan Dich*, ¹⁵/₉ 1541 *Johannes Canis* (*Hans Hundt*), alle i Kjøbenhavn, hvor Svaneapothekets første Indehaver *Vilhelm Uno* meddeltes Bevilling ¹⁵/₈ 1536. 1543 omtales i Aarhus Apotheker *Hans Jung*, men 1546 siges i Fortalen til *Henrik Smidts* „Urtegaard“: „at her er ikkun eet Apothek i alt Danmarks Rige og Norge“ (altsaa Kjøbenhavn). 1549 fik Odense sin første Apotheker, 1571 Malmø, 1573 Viborg, 1581 Helsingør og 1588 Kolding, samme Aar som Bergen fik sin første Apotheker. Efterhvert, som der oprettedes Apothek, søgtes hæmmet de omreisende Landfareres (*Circumforanii*) Handel med Medicamenter, da der stadig klages over deres Udygtighed og urimelige Priser. (Jvf. Svaneapotheket i Kristiania). Før 1619 var der saaaitsige ingensomhelst Kontrol eller Ordning af Apothekervæsenet, men dette Aars 10de Januar bestemtes at Lægerne skulde visitere Apothekene (2 Gange aarlig), bestemme Medicamenternes Pris, Apothekerne være Lægerne lydige og forbudte at befatte sig med Lægepraksis. Samme Aar udkom den første Apothekertakst indeholdende 1585 Numere, anførte i alfabetisk Orden efter de latinske Navne og tilføjet en Del danske Navne. ¹/₁₁ 1629 kom en ny Forordning om Apotheker-visitatserne. Apothekerne klagede høitlydt over Taksten, men først ⁴/₅ 1645 udkom en ny saadan indeholdende 2082 Numere (omtrent 4 Gange saamange som i vor nuværende Farmacopø og 3 Gange flere end i den nu gjældende Medicinaltakst). Der forekommer i denne Takst underlige Navne som *Tali leprorum* (Harespring), *Ossa de corde cervi*, foruden Sager som Menneske-kranier, -Hud og -Født. Nogen anden Farmacopø eksisterede ikke, noget Eksamensstudium fandtes ikke og alt hvad Staten fordrede var en Ed af den Mand, der meddeltes Bevilling, om at han vilde holde de gjældende Forordninger. Foruden de 2 Apothekere i Bergen havde Kristiania 1628 faaet Apo-

thek. 1658 udkom *Dispensatorium Hafniense*, indeholdende 800 Lægemedler, hvoraf f. Eks. *Antidotus Mathioli* indeholdt 128 Ingredienser, *Theriaca Andromachi* 64, *Aqua Apoplectica* 51 og *Pillulae Lucis Majores* 32, o. s. v.

4de December 1672 kom endelig den Lov hvorefter hele Apothekervæsenet ordnedes, en Lov, der endnu i mange Retninger staar ved Magt. Egentlig skulle „Svendene“ tage Eksamen i Kjøbenhavn, men, som det oftere vil sees i efterfølgende Arbejde, blev der for Norges Vedkommende tilladt Afholdelse af Eksamen saavel i Kristiania, som paa Kongsberg, i Bergen, paa Molde og i Thronhjelm. Bevilling som Apotheker meddeltes dog hyppig under Betingelse af at Vedkommende skulle underkaste sig Eksamen. Dette sees enkelte ikke at have gjort og resulterede da i Begelen Afsættelse. I Forbindelse med Forordningen af $\frac{4}{12}$ 1672 udkom ogsaa en ny Takst indeholdende 2925 Numere. 1772 udkom „*Pharmacopœa Danica Regia auctoritate a Collegio medico Havniensi conscripta*“; samtidig udkom en ny Takst (aut. $\frac{16}{7}$ 1772). $\frac{20}{8}$ 1799 udkom et Uddrag af denne Farmacopœ under Navn af „*Pharmacopœa pauperum*“, nærmest bestemt for Hospitaler og offentlige Stiftelser. $\frac{14}{6}$ 1805 udkom atter en Farmacopœ, der fra 1ste Januar 1855 afløstes af den første norske Farmacopœ, hvoraf 2den Udgave udkom $\frac{2}{1}$ 1871 og et Tillæg med nye Præparater 1879.

I Slutningen af forrige Aarhundrede blev det mere og mere almindeligt at høre Forelæsninger en Tid i Kjøbenhavn før man underkastede sig Eksamen. 9de Februar og 13de August 1811 udkom Bestemmelser om Disciplers Eksamination af Stifts eller Amtsfysikus. Før denne Tid blev en Discipel Apothekersvend, naar han var meddelt Lærebrev eller Svendebrev af sin Principal.

16de Februar 1815 fik Norge den første Bestemmelse om Eksamensordning, hvorefter Eksaminatorerne vare Professorerne i i Naturhistorie og Kemi, samt en Apotheker i Kristiania. Karaktererne vare *Laud* eller *Haud*. $\frac{2}{6}$ 1836 forandredes Hovedkarakteren til „Meget godt“ og „Godt“, samt indførtes skriftlig Prøve, hvorom henvises til *M. Nyegaards* Lovsamling. $\frac{10}{6}$ 1860 udkom et fuldstændigt Eksamens Reglement, der i de store Hovedtræk endnu staar ved Magt. Loven af 18de Juni 1884 om Farmaceuters Uddannelse, i Kraft af hvilken Medhjælperprøven for det hele Land afholdes 2 Gange aarlig i Kristiania og som helt igjennem vil forandre de gamle Eksaminas Karakterer og Fordringer, ligger vor Tid saa nær, at nogen Forklaring af den synes mindre paakrævet i denne korte historiske Oversigt.

Naar der paa de efterfølgende Blade tales om *reelt Privilegium*, da forbindes med dette Udtryk, at Apothekerprivilegiet er salgbart.

Dette er Tilfældet med alle de Apotheker, der er oprettede før 1850, med Undtagelse af Løveapotheket i Kristiania, hvor der ved Ansættelsen toges Forbehold om, at Indehaveren havde at finde sig i de Forandringer, som senere maatte finde Sted, samt nogle reelle Privilegier, der af Eierne er overladte til Staten (Egersund, Farsund, Hammerfest og Lærdalsøren) og derfor nu er personlige Privilegier. Af reelt privilegerede Apotheker har nu Norge 38. Alle Apotheker oprettede efter 1850 er *personlige Privilegier*, hvoraf for de Apothekere, der er ansatte før Loven af 6te Juni 1877 traadte i Kraft, Privilegiet ogsaa gjælder for Enkens Levetid, med Undtagelse af Rigshospitalets Apothek i Kristiania, hvorom speciel Bestemmelse toges ved Oprettelsen. Alle Apothekere, ansatte med personlige Privilegier efter 1877, maa sikre sin Enke Pension ved Indskud i den almindelige Enkekasse, hvorom findes Meddelelse for hvert enkelt Apotheks Vedkommende. Alle personlig privilegerede Apothekere, ansatte efter 22de December 1873, maa desuden aarlig betale Afgift til et farmaceutisk Institut i Kristiania, hvilke Afgifter indbetales kvartaliter fra $\frac{1}{7}$ 1887. Summens Størrelse findes anført ved de respektive Apotheker.

Forkortelser.

*	= ægtede	kond.	= konditionerede.
†	= død.	farm.	= farmaceutiske.
f.	= født.	Eks.	= Eksamen.
discip.	= disciplinerede.	fung.	= fungerede.

Trykningen af nærværende Arbeide paabegyndtes 1ste Juni 1889 og afsluttedes 15de August s. A.

A a l e s u n d.

Svaneapotheket,

reelt Privilegium, oprettet $\frac{3}{4}$ 1824.

Dette Apothek dreves som Filial under Molde fra 1818—1824, hvorom henvises til efterfølgende Apotheker *P. J. Øvre*.

1. **Peder Jalles Øvre** født paa Molde $\frac{16}{10}$ 1788 † i Aalesund $\frac{11}{10}$ 1851, Søn af Byfoged paa Molde *Peder Leth Øvre* († 1802) og *Mette Susanne Jalles*. Til sit 13de Aar nød han Undervisning i Hjemmet, hvorefter han i 2 Aar frekventerede Thronhjems Latinskole og 1 Aar opholdt sig ved det Schouboiske Institut i Kjøbenhavn. Fra Mikaeli 1803 til samme Tid 1807 disciplinerede han i Næstved hos Apotheker *Lauritz Hansted* og forblev her nogen Tid efter aflagt Medhjælperprøve. Den farmaceutiske Eksamen fuldendte han i Kjøbenhavn $\frac{1}{11}$ 1809 med „enstemmig Laud“, hvorefter han vendte tilbage til Norge og konditionerede en Tid ved Svaneapotheket i Bergen.

I April 1818 ansøgte daværende Apotheker paa Molde, *Erik Thominus Blix* om Bevilling til at oprette et Filialapothek i Ladestedet Aalesund og Tilladelse til at modtage Egnens Produkter i Betaling for Medicin. Paa Grund af det sidste Tillæg blev den ansøgte Bevilling ham imidlertid negtet; da der senere i samme Aar kom Ansøgning fra mange Indvaanere og Embedsmænd i Søndmøre Fogderi om, at Blix maatte tillades Oprettelse af en Filial i Aalesund, tillodes dette ham med Bevilling af 27de November 1818, dog med det Tillæg, „at han skal have Privilegiet forbrudt, om han fordrer eller modtager Varer i Betaling for Medicin.“ Denne Filials Bestyrelse overlod han *Peder Øvre*, der oprettede en Kontrakt med Blix; hvorefter Øvre skulde anlægge og bestyre Apothe-

ket for egen Regning mod at betale Blix en aarlig Afgift i de to første Aar af 50 Spd. (200 Kroner) og senere 100 Spd. aarlig. Da Blix 24de Marts 1823 averterede Molde Apothek tilsalgs, androg Øvre om Bevilling som selvstændig Apotheker i Aalesund, dette afsloges ham under 2den September s. A., fordi Blix havde meddelt Departementet, at Molde Apothek uden Aalesund ikke vilde give en Mand selv et tarveligt Udkomme. Blix solgte imidlertid Molde Apothek 1824, og atter søgte Øvre om Bevilling, idet han forment, at da Blix havde solgt Molde Apothek uden at Aalesunds var medindbefattet i Salget, havde han dermed tabt sin Rettighed, hvorimod Blix paastod, at Øvre fremdeles pligtede at betale ham aarlig Afgift. Departementet gav Øvre Medhold og Bevilling som selvstændig Apotheker i Aalesund $\frac{9}{4}$ 1824, og henviste Blix til Domstolene for at faa „sig godtgjort det mulige Tab“. Øvre var en meget anseet Mand i Aalesund. Han var i mange Aar Ordfører i Formandskabet (fra denne Institutions Oprettelse) og Formand i Sparebankens Direktion.

* paa Molde $\frac{27}{9}$ 1820 *Karen Splied Møller*, f. paa Molde $\frac{2}{12}$ 1800 † i Aalesund $\frac{26}{12}$ 1880. Datter af Kjøbmand *Jens Worm Møller* og *Lovisa Augusta Baade*

2. **Peder Leth Øvre**, f. i Aalesund $\frac{18}{9}$ 1826 † her $\frac{25}{12}$ 1883, Søn af foregaaende Apotheker. Han disciplinerede ved Elephantapotheket i Kristiania fra Oktober 1842 til Mai 1846, da han $\frac{16}{6}$ sidstnævnte Aar meddeltes Lærebrev og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{4}{8}$ 1848. Den farmaceutiske Eksamen fuldendte han $\frac{18}{8}$ 1850 med Karakteren „Godt“, hvorefter han konditionerede ved Aalesunds Apothek, indtil han 1859 overtog dette efter en Kjøbesum af 40,000 Kroner og meddeltes Bevilling $\frac{29}{8}$ s. A.

Allerede 1860 indvalgte han i Kommunebestyrelsen og indehavde i Aarenes Løb de mest forskjellige Tillidshverv inden sin Kommune. Han var bekjendt for sin store Godgjørenhed og oprettede flere Legater. I sit efterladte Testament skjenkede han 4000 Kroner, der stilledes under Kristiania Videnskabselskabs Bestyrelse forat anvendes til „Farmaciens videnskabelige Fremme.“¹⁾

1) Legatets Fundats konfirmeredes $\frac{5}{8}$ 1885 og opstilledes den første Prisopgave i Mai 1886, hvorefter den første Guldmedalje 1888 til-

Den til Apotheket knyttede Brændevinsret frasagde Øvre sig omkring 1860. (Ugift.)

Biografi i Farm. Tidsskrift for Januar 1884.

3. **Jørgen Anton Johnsen Øvre**¹⁾ født i Kristiansund $\frac{1}{4}$ 1857, Søn af Grosserer *Christian Johnsen* og *Jensine Wilhelmine Øvre*. Han disciplinerede fra Høsten 1874 til Høsten 1877 ved Aalesunds Apothek og derefter til Juli 1878 hos Apotheker Lindgaard i Kristiania; her aflagde han Medhjælperprøven $\frac{4}{7}$ 1878. Den farmaceutiske Eksamen fuldendte han $\frac{8}{12}$ 1880 med Karakteren „Godt“. 1881 var han beskjæftiget ved Faderens betydelige Forretning, 1882 opholdt han sig i Hamburg og studerede ved det kemiske Stats Laboratorium, deltog derefter ved Anlægget af Fiskelimsfabrikken i Christvig og konditionerede ved Aalesunds Apothek fra September 1883 til han 1884 købte dette Apothek for 50.000 Kroner. (I denne Kjøbesum var indbefattet, Privilegium, Gaard, Varer, Inventar, samt flere værdifulde Grunde i Byens Centrum) og meddeltes Bevilling 23de Februar 1884.

* i Mandal $\frac{29}{8}$ 1885 Anna Marie Dedekam²⁾ f. i Mandal $\frac{9}{3}$ 1860, Datter af Skibsreder Johan Theodor Dedekam (f. $\frac{18}{9}$ 1816) og Fredrikke Helene Fredriksen (f. $\frac{8}{8}$ 1823).

Apotheket Nordstjernen.

Personligt Privilegium oprettet $\frac{29}{4}$ 1885. Enkekasseindskud efter en Indtægt af 8000 Kroner og erlægge 200 Kroner aarlig til det farmaceutiske Institut.

1. **Ole Johnsson**, f. i Stavanger $\frac{18}{8}$ 1836, Søn af Lods John Odelsen og Berthe Eriksen. Han discip. i Stavanger ved Apotheket Hygiea fra $\frac{12}{5}$ 1857— $\frac{12}{5}$ 1860, Medhjælperprøven sidstnævnte Dato, og fungerede som Medhjælper $1\frac{1}{2}$ Aar sammesteds. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{24}{5}$ 1864 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. ved ovennævnte Apothek til $\frac{80}{4}$ 1872. I Mai 1872 anlagde han Stavanger

kjendtes cand. farm. *Carl Nikolaysen*, der er født $\frac{2}{7}$ 1860, fuldendte den farmaceutiske Eksamen $\frac{9}{12}$ 1881 med Karakteren „Meget godt“ og promoveret til Doctor i Freiburg $\frac{16}{7}$ 1885.

1) Antog Navnet Øvre med Kgl. Resol. af $\frac{14}{8}$ 1884.

2) „Mandal“ Tabel II.

Mineralvand- og Edikkefabrik, og vikarierede ved Siden heraf paa Svaneapotheket i Stavanger, indtil han ved Apotheker Daentzells Død i December 1876 af Amtmanden konstitueredes som Bestyrer af Sandnæs Apothek og autoriseredes som Bestyrer fra 1ste Januar 1877. Han drev Apotheket for Dødsboets Regning til 1ste Juli 1878, da han selv overtog det ifølge Bevilling af $11/4$ 1878. $19/9$ 1885 meddeltes han Bevilling til at oprette det andet Apothek i Aalesund (østre Bydel). Dette Apothek aabnede han 17de Mai 1886 i leiet Lokale, Storgaden No. 60.

* 1ste Gang i Lærdal $16/4$ 1874 *Johanne Louise Koefoed* f. i Lærdal $17/7$ 1846 † paa Sandnes $13/12$ 1878, Datter af Sorenskriver *Hans Ramshardt Koefoed*¹⁾ og *Marie Susanne Weltzin*.

* 2den Gang i Thronhjems Domkirke $6/6$ 1880 *Mimi Henriette Magdalene Spørck*, f. i Thronhjem $31/7$ 1842. Datter af Korpæløge *Johan Casper Carl Ludvig Spørck* og *Else Christine Spørck*.

A r e n d a l .

Løveapotheket,

reelt Privilegium oprettet $30/9$ 1709.

1. **Peder Jespersen Gram.** Han var født paa Bragernæs i 1681 (for hvilken Tid Ministerialbogen mangler) og en Søn af Stadschirurg paa Bragernæs, Chirurgus og „Barberer“, som han ogsaa kaldes, *Jesper Pedersen Gram* († paa Bragernæs 1720 begravet $27/1$) og dennes første Hustru *Maren Simonsdatter*²⁾ († sammesteds 1692, begr. $10/7$). Fra $4/4$ 1699 og de nærmest følgende Aar var han i Apotheker Johan Jacob *Wilsters* Tjeneste ved Elephantapotheket i Kristiania, hvorefter han i nogen Tid havde Ansættelse som „Svend“ hos Apotheker Henrik *Seydal* i Kristiansand. $30/3$ 1709 ansøger han Kongen (Fredrik 4de) om Tilladelse til at oprette en Urtebod eller Husapothek

¹⁾ Familien Koefoed.

²⁾ Hun var vistnok Datter af den „Simon Apotheker“ paa Bragernæs, der i 1668 mødte som Fuldmægtig for sin Svogerske Anna salig Johan Wedeges i Randers.

i Arendal, hvortil han havde faaet Opmuntring af Borgerskabet; samtidig oplyser han om, at Stedet er for lidet til at kunde ernære et selvstændigt Apothek. Apotheker Seydal finder dette Ønske hos Borgerskabet i Arendal for meget urimeligt, og i en Skrivelse til Kongen dateret $\frac{4}{8}$ 1709 meddeler han, at det forekommer ham rimeligere, „at en lever end at mange ruineres“ og at da han overtog Kristiansands Apothek 1695, var han gaaet ud fra, at der intet andet Apothek vilde blive anlagt i hans Distrikt. Veien fra Arendal til Kristiansand var ikke saa lang som paa mange andre Kanter i Norge og finder det urimeligt, at „et Husapothek og Urtebod for deres (Borgernes) mere Mageligheds Skyld skal anlægges i Arendal.“ For det Tilfælde at Apotheket desuagtet skal anlægges, andrager Seydal om, at det maa ske under hans Inspektion og Tilsyn særlig, eftersom Gram ikke har underkastet sig den lovbestemte Eksamen. Grams Andragende støttes saavel af Stiftamtmand som Arendals Bys Borgere og under $\frac{80}{8}$ 1709 gives ham Bevilling til at anlægge et Husapothek eller Urtebod i Arendal under Apotheker Seydals Tilsyn. Grams økonomiske Tilstand var vistnok altid daarlig. Arendal var et lidet Sted, og da han 1725 andrager om Tilladelse til at oprette en Urtebod i Stavanger, anfører han tillige, „at de fleste indkjøbe Medicamenter og andre Specerier udenlands.“ Men hans økonomiske Vanskeligheder tiltog i Stavanger, hvorfor han efter to Aars Forløb vendte tilbage til Arendal, hvor han fortsatte sin Urtebod lige til 1739. Da han ikke findes død i Arendal, har han vel tilbragt sine sidste Aar hos en af sine mange Børn.

* i vestre Moland 1713 med *Agnete Kristoffersdatter Tysch*, der kal være født $\frac{24}{8}$ 1677. Datter af *Kristoffer Sørensen Tysch* og *Maren Mikkelsdatter Suhm*. Hun findes heller ikke død i Arendal, 6 Børn har jeg derimod fundet døbt der mellem Aarene 1714—1725.

2. **Jakob Henrik Fiuren**, født i Laurvig $\frac{21}{8}$ 1702 † i Arendal $\frac{27}{8}$ 1763, begr. $\frac{3}{8}$. Han var en Søn af Postmester *Henrik Jakobsen Fiuren*¹⁾ og *Bo Bertelsens* Datter. Hos Faderen, der var udlært „Barber“ og praktiserede som Læge i Laurvig, har han vel faaet sin første Apotheker Uddannelse; i ethvertfald havde han, da han 1739 ansøger om Bevilling paa

¹⁾ Han havde med 2 Koner 33 Børn.

Apotheket i Arendal underkastet sig Eksamen «*pro Facultate medica*» og 2 Apothekere i Kjøbenhavn, hvorved han var „befunden dygtig til Apothekerprofessionen.“ Han meddeles Bevilling $\frac{6}{11}$ 1739 „at oprette udi bemeldte Arendal et fuldkommen Apothek, hvoraf saavel den beskikkede Chirurgus og andre udi Arendal boende, som Øster-Risøer, Nedenes og Raabygdelaget samt omliggende Distrikts Indbyggere kunde forsynes med Medikamenter“ og med det Tilføiende, „uden at dependere af Apothekerne i Kristiansand.“

* i Kristiansand $\frac{2}{8}$ 1742 *Cicilia Christiane Munch*, f. i Landvig Homedal 1713. † i Arendal 1792 begravet $\frac{13}{4}$, Datter af Sogneprest *Fredrik Munch* († 1717). De havde 4 Børn døbte i Arendal. Malerier af Apotheker Fiuren og Hustru findes i Arendals Muceum.

3. **Casper Caspersen Kruse**, født 1720 (Kjøbenhavn?) og † i Arendal 1776 begr. $\frac{31}{7}$. Han var Søn af Hofsekretær *Stephan Caspersen Kruse*.

Kruse fungerede som Svend hos Apotheker *Fredrik Nicolaus Eckhoff* i Stavanger og, da denne var død, blev han Provisor hos Enken; han giftede sig med hende og meddeltes Bevilling til at drive Stavangers Apothek $\frac{27}{7}$ 1759. Da han fandt sig utilfreds med dette Apothek, overdrog han det 1764 til Andreas Olsen Bosse (9de Apotheker i Stavanger), for at etablere sig ved Valle Saltverk; heraf blev der vistnok intet, thi 1766 befandt han sig i Arendal, hvor han meddeltes Bevilling som Apotheker $\frac{4}{7}$ 1766. Fra $\frac{28}{6}$ 1770 var han tillige Postmester i Arendal. Foruden sin Apothekervirksomhed drev han ogsaa endel Praksis som Læge, hvorover han chikaneredes af Lægerne *van See* og *Cron* i „Gasetten“ for 22de April 1771, men han giver den Besked i Kristiania Intelligentssedler for $\frac{23}{6}$ 1771 „at han ligesaa lidt som de kand tillægges de fameuse Expresioner af Qvaksalver og Bedrager e. t. c., efterdi han med det medicinske Facultets Attestationer forlængst kand legitimere sig at være Examinatus saavel i Apothekerkunsten som in praxi medica og af Fakultetet tilladt at hjælpe Syge og Skrøbelige“ (Attestationen er dateret Kjbhm. $\frac{28}{6}$ 1759.)

Af ham og hans Hustru findes Malerier i privat Eie, se Katalog over malede Portræter i Norge.

* i Stavanger $\frac{19}{7}$ (viet i Huset) *Johanne Anna Sofie Dorothea Preus*, født paa Kongsberg $\frac{18}{8}$ 1738 † død i Kristians-

feldt $\frac{5}{2}$ 1806. Hun var Enke efter 8de Apotheker i Stavanger *Fredrik Nicolaus Eckhoff* og Datter af Krudtfabrikør *Johan Michael Preus*, (f. i Eisfeldt $\frac{11}{10}$ 1709 † paa Kongsberg $\frac{2}{6}$ 1789) og *Anna Sofia Albertina Wehling*, (født 1717, † paa Kongsberg $\frac{10}{4}$ 1788.) Kruses Enke drev Apotheket efter Mandens Død i 8 Aar med Provisor og boede selv paa Kongsberg. Om hendes mange Viderværdigheder med Arendals Apothek og hendes deri staaende Penge, se de følgende to Apothekere.

4. **Johan Kristian Roose**, født i Hamburg 1759 underkastede sig den farm. Eks. i Kjøbenhavn 13de April 1784 med Non. contemnendus. Uagtet han ikke var naturaliseret norsk Borger, købte han dog af Kruses Enke Arendals Apothek for en Kjøbesum af mindst 2500 Rdl., og meddeltes 26de April 1784 Bevilling til at drive dette Apothek. Men Roose var en udelig Mand og allerede efter et Aars Forløb klages der over „Apothekets Dekadence“, og dette gik saa vidt, at Kruses Enke søger om Tilladelse til at købe sit Apothek tilbage og lade sin Søn af første Ægteskab bestyre det. Dette Brev er dateret Kongsberg $\frac{29}{6}$ 1785. Provincialmedicus *Johan Nielsen* bekræftede Arendals Apotheks mislige Forfatning, og $\frac{24}{8}$ 1786 gives der Kruses Enke Tilladelse til at købe Apotheket tilbage. $\frac{26}{4}$ 1786 erhvervede hun Dom over Apotheker Roose. Stiftamtmand G. T. Adelaer indberetter, at Apotheket befandt sig i en ynkelig Forfatning, og ved Kgl. Resolution af $\frac{22}{6}$ 1786 paalægges det Roose med det første at sætte sit Apothek til offentlig Auktion, thi imodsatfald vil Privilegiet blive anset for forbrudt og overdraget en anden. Roose var ganske sikkert ugift og maa have forladt Arendal, eftersom han ikke findes død dersteds.

5. **Johan Fredrik Eckhoff**, født i Stavanger døbt i Domkirken $\frac{18}{6}$ 1757 † ?, Søn af Apotheker i Stavanger *Fredrik Nicolaus Eckhoff* og den ovenfor nævnte I. A. D. S. *Preus*. (Se Kruse, No. 3.) Ifølge Moderens ovenfor nævnte Skrivelse dateret $\frac{29}{6}$ 1785 var han „oplært her i Landet, siden habiliteteret sig i Kjøbenhavn og nu i Sverige erhvervet sig god Eksamen og Berømmelse.“ Uagtet sin „svenske“ Eksamen fordrede man „dansk“ Eksamen af ham, og efter i 14 Aar at have været Apotheker i Arendal blev han ved Kancelli Resolution af $\frac{29}{6}$ 1799 paalagt enten at underkaste sig Eksamen

eller ogsaa inden 6 Maaneder sælge sit Apothek, thi dersom dette ikke skede, vilde Kancelliet indstille paa Kassation af hans Privilegium. Herover blev Eckhoffs Pantekreditorer bange og tvang ham til at sælge Apotheket.

* i Arendal $^{30}/_4$ 1789 *Mette Chatherine Smith*, f. i Arendal 1754 døbt $^{19}/_7$ † i Arendal 1795, begravet $^{29}/_{12}$, Datter af Postmester *Peter Smith* († 1770 begravet $^{14}/_6$) og *Guri Nilsdatter* († 1759 begravet $^{30}/_4$ i Arendal.)

6. **Andreas Sewald Holck**, f. i Kjøbenhavn 1769, † i Arendal $^{19}/_{12}$ begravet $^{24}/_{12}$ 1811.

Han underkastede sig den farm. Eks. $^{28}/_4$ 1798 med Karakteren *Laudabilis* og købte Arendals Apothek paa Auktionen $^{16}/_{10}$ 1799 for 4010 Rdl. foruden Omkostninger. I denne Sum var ogsaa Gaarden indbefattet. Hans Ansøgning om Bevilling uden Afhængighed af Apothekeren i Kristiansand er dateret Arendal $^{22}/_{10}$ 1799 og meddeltes ham Bevilling $^{27}/_{12}$ s. A. Han døde af Brysttæring efterladende sig 2 Sønner og 3 Døtre. (3 Børn døde før Faderen).

* i Arendal $^{25}/_9$ 1800 *Georgina Kristiane Carisius* ¹⁾ født i Fredrikstad 1782, confirmeret i Arendal $^3/_4$ 1797, † ?. Datter af Toldinspektør *Ferdinand August Carisius*, († i Arendal $^{25}/_4$ 1806) og gift i Vestindien *Elisabeth Cooper*, († før 1793). Hun giftede sig anden Gang i Arendal $^{21}/_1$ 1813 med Mogens Moe fra Kongsberg.

7. **Ole Tønnesen Tuxen**, født i Ringkjøbing 1788, † i Arendal $^{22}/_8$ 1851. Søn af Kapteinleutnant *Elias de Tuxen* og *Birgithe Regine Thielo*. Han underkastede sig den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1810 med Karakteren *Laud* og meddeltes Bevilling paa Arendals Apothek $^7/_5$ 1813

Da han giftede sig 2den Gang 1826 sendte en af hans Venner ham et længere Digt af hvis 12 Vers hidsettets 1ste, 10de.

1ste Vers.

10de Vers.

Der bor en Mand i Arendals By,
han har en deilig Kjælder,
der findes ei i hele Thy
slig Mængde af Buteljer
Omsonst dog i det Magazin
med tørstig Sjæl man lurer.
Thi ak, der gives ingen Vin
kun Draaber og Mixturer.

Thi sendes dette Ønske frem
af en, som mon barbere:
„Af Livets Bøger Skjæbnen ham
kun Honningen servere
saa at han aldrig smage maa
Essentia amara
kun Rosenvand at drikke faa
alt med sin Donna cara.“

¹ Personalhistorisk Tidsskrift III B. 3die Hefte. 1888.

* 1ste Gang i Arendal $\frac{8}{2}$ 1816, *Mette Hedevig Roosen*, f. i Arendal $\frac{10}{9}$ 1796 døbt $\frac{21}{9}$, † i Arendal $\frac{8}{11}$ 1823 begravet $\frac{10}{11}$. Datter af Commerceraad *Herman Roosen* og *Dorthe Thestrup*.

* 2den Gang i Arendal $\frac{27}{1}$ 1826, *Antonette Kittel*, f. i Arendal 1795 døbt $\frac{26}{1}$ † der $\frac{3}{10}$ 1862, Datter af Kjøbm. *Johan Josef Kittel* († 1814) og *Engel Birgithe Nilsdatter Barth* († 1808.)

8. **Johan Josef Kittel Tuxen**, Søn af Foregaaendes 2det Ægteskab født i Arendal $\frac{2}{11}$ 1826, † i Arendal $\frac{7}{8}$ 1868.

Privat dimiteret tog han Artium 1844 med Laud, hvorpaa han fra 1845—48 discip. ved Faderens Apothek, af hvem han $\frac{17}{2}$ 1848 meddeltes Lærebrev, og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{14}{2}$ for Stadsfysikus *Abraham Falch Kittel* (hans Morbroder), hvorpaa han 1 Aar fungerede som Medhjælper hos Faderen. Efter 3 Semestres Studietid ved Universitetet fuldendte han den farmaceutiske Eksamen 11te Juni 1850 med Karakteren »Godt.« Han fungerede som Provisor hos Moderen, indtil han $\frac{24}{8}$ 1858 meddeltes Bevilling paa dette Apothek. (Ugift.)

9. **Søren Nathaniel Riis**, f. paa Røraas $\frac{25}{12}$ 1838, † i Arendal $\frac{26}{4}$ 1875. Han var en Søn af Lensmand *David Kristian Riis* og *Laura Ulrika Hoelfeldt*. Han discip. ved Brevigs Apothek fra Juni 1853 — Juni 1857, underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{17}{6}$ 1857 for Landphysicus A. M. Sæberg, Lærebrev af Apotheker *Wirsching* $\frac{10}{8}$ s. A. Fungerede derefter 1 Aar som Medhjælper ved Løveapotheket i Kristiansand, var Laborant ved Svaneapotheket i Kristiania indtil Februar 1859 og tilsidst $2\frac{1}{2}$ Maaned Medhjælper ved Røraas Apothek. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{6}{8}$ 1860 med Karakteren „Godt“. Efter bestaaet Eksamen kond. han 1 Aar (1860) paa Røsaas, 2 Aar (1861 og 1862) paa Svaneapotheket i Kristiania og 1863 og 1864 hos *Groth* i Stavanger. $\frac{4}{1}$ 1865 meddeltes han Bevilling som Forpagter af Enkefru *Fredrikke Schneiders* Apothek i Flækkefjord. $\frac{2}{4}$ 1869 Bevilling paa Løveapotheket i Arendal, som han havde tilkjøbt sig for 80,000 Kroner, hvori indbefattet saavel Privilegium som Gaard, Varer og Inventar; (egentlig skulde han give 100,000, men da paa Betingelse af at Arendal, ikke inden 5 Aars Forløb havde faaet et Apothek til.)

Indtil 1869 var Apothekets Lokale paa Thyholmen, men efter Hovedbyens Brand flyttede Riis Apotheket til dets nuværende Beliggenhed

* i Flekkefjord $11/6$ 1870 *Valentine Fredrikke Jørgine Krog* f. i Flekkefjord $7/9$ 1847 † i Arendal $4/4$ 1884. Datter af *Johan Fredrik Vilhelm Krog* og *Charlotte Lovise Amalie Grøgaard*.

Hun giftede sig 2den Gang med efterfølgende Apotheker.

10. **Theodor Haslund**, født i Risør $27/11$ 1849

Søn af Mægler *Theodor Haslund* og *Elisabeth Bøchmann Thuis*. Han frøkventerede Risørs Borgerskole i 8 Aar og discip. ved Laurvigs Apothek fra Juni 1865 — Juni 1869, da han underkastede sig Medhjælperprøven for Distriktslæge *F. Chr. Leegaard*, hvorefter han fungerede som Medhjælper i Sandefjord fra December 1869 — Mai 1871. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $5/6$ 1873 med Karakteren „Godt.“ Fra Juni 1873 kond. han ved Svaneapotheket i Arendal indtil $1/6$ 1874, da han tiltraadte Plads ved Løveapotheket, som han købte 1876 og meddeltes Bevilling $29/9$ s. A. Løveapothekets Lokale er nu i egen Gaard Matrik-No. 202.

* 1ste G. i Arendal $7/9$ 1876 *Valentine Fredrikke Jørgine Krog*, Enke efter den forannævnte Apotheker S. N. Riis.

* 2den G. i Arendal $21/7$ 1886 *Maren Margrethe Sørensen*, f. i Vrængen pr. Arendal $5/12$ 1861. Datter af Rebslager *Fredrik Ferdinand Theodor Sørensen* og *Benedikte Marie Andersen*.

$29/6$ 1884 aut. *Thomas Hirsch* som Provisor. (Se ham Kristiansand).

$18/8$ 1888 aut. *Ole Jessin Bjørnstad*, f. $18/6$ 1858, cand. pharm. $1/6$ 1883, „Godt.“

Svaneapotheket.

Ved Kgl. Resolution af 10de April 1869 oprettedes det 2det Apothek i Arendal. Den nuværende Apotheker betaler Enkekasseindskud efter 4000 Kroner aarlig Indtægt og 300 Kroner aarlig til det farmaceutiske Institut.

1. **Fredrik Brandt**, f. i Throndhjem $18/12$ 1825 † i Arendal $18/12$ 1885. Søn af Løitnant og Inspektør ved Tugthuset *Fredrik Brandt* og *Catharine Fredrikke Coldevin*. I September 1841 kom han som Discipel til Professor *Maschmann* i Kristiania, hvor han forblev til Mai 1846, og underkastede sig $5/10$ Medhjælperprøven for Stadsfysikus *I. G. Døderlein*. (Lærebrev

udstedt $14/11$ 1848). Han fuldendte den farm. Eks. $12/2$ 1849 med Karakteren „Godt“. Efter aflagt Eksamen fungerede han vel 4 Aar paa Elephantapotheket i Kristiania, bestyrede ved flere Anledninger Aalesunds Apothek i Aarene 1858 og 1859 kond. $3/4$ Aar ved Hospitalsapotheket og var fra 1859—1861 fast engageret ved Aalesunds Apothek. Under Leirsamlingen paa Gardemoen 1864 fungerede han som Feltapotheker og havde fra 1866 fast Ansættelse som saadan, indtil han under 8de Juni 1870 meddeltes Bevilling paa Oprettelse af det 2det Apothek i Arendal, som han kaldte „Svanen“. Han var i en Række af Aar meget sygelig. (Ugift).

$9/12$ 1885 aut. cand. farm. Theodor Conradi som Provisor hos ham.

2. **Thomas Olaus Alstad** f. i Trondhjem $13/8$ 1841. Søn af Overgevaldiger *Ole Svensen Alstad* og *Anna Marthe Olsdatter*. Han discip. ved Røraas Apothek fra Oktober 1857 til Marts 1861, da han $24/3$ meddeltes Lærebrev af Provisor *Ole Johan Calmeyer* og underkastede sig Medhjælperprøven for Distriktslæge *J. Ch. Dahm*, hvorefter han fungerede samme-steds $1\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $30/11$ 1863 med Karakteren „Godt“, kond. derefter $1/2$ Aar ved Fredrikstads Apothek, 1 Aar ved Tønsets, 9 Aar ved Løveapotheket i Trondhjem, og endelig 4 Aar ved Stenkjær Apothek, indtil han $25/1$ 1879 meddeltes Bevilling som Apotheker i Svelvig. Han købte her Inventaret for 1440 Kroner og Varerne for 900 Kroner. $14/6$ 1886 meddeltes han Bevilling til Svaneapotheket i Arendal. Efter Takst foretagen af Apothekerne *Arntsen* og *Blichfeldt* afkjøbte han Apotheker *Brandts* Dødsbo Inventar og Varer for tilsammen 4000 Kr. Apothekets Lokale er i Kirkegaden No. 204.

* i Throndhjems Domkirke $27/6$ 1874 *Jette Oline Norseth* f. i Trondhjem $16/2$ 1852. Datter af Glarmester *Ole S. Norseth* og *Ingeborg Hammer*.

Bergens Apothekere fra 1588¹⁾—1688.

Apothekerne i ovennævnte Tidsrum er ordnede i en egen Afdeling. Af disse Mænd var nemlig de fleste Kjøbmænd, der efter Anmodning af Lægerne tog Apothekerverer hjem samtidig med sine andre Varer, og som, fordi de selv savnede de nødvendige Kundskaber, enten maatte holde en duelig „Svend“ eller lade Lægerne tilberede de sammensatte Medicamenter; de var benaadede med Privilegium for Konkuranzen Skyld. Da det har vist sig umuligt at holde Rede paa Rækkefølgen af disse Apotheker-Kjøbmænd og efter hvem hver enkelt meddeltes Bevilling, kan man hellere ikke henføre dem til noget bestemt Sted af de to Apotheker „Løven“ eller „Svanen“. Naar det derfor i farmaceutiske Kalendere opgives, at Svaneapotheket i Bergen er oprettet 1595, kan „Løveapotheket“ med ligesaa stor Ret paaberaabe sig 1588 som Anlægsaar. Sandsynligheden taler for, at naar en Kjøbmand, der tillige havde Apothekerprivilegium er død, har en anden Kjøbmand faaet Privilegium og selvfølgelig flyttet Apotheket til sin allerede i Virksomhed værende Forretning. Da Bergen gennem hele dette Tidsrum hjemsøgtes af den ene store Ildebrand efter den anden, har dette selvfølgelig bidraget meget til at udvidske de Spor af Apothekernes Beliggenhed, som man ellers kunde haabet at have fundet i en By med saa gamle Traditioner som Bergen.

B e r g e n .

Apothekerne fra 1588—1688.

1. Lambert Gregersøn Friis²⁾

Han tog Borgerskab i Bergen 1588 og kaldes da Lambert Giertsøn, Apotheker), var Kjøbmand og havde efter Anmodning

¹⁾ Som Kilder for en stor Del af dette Tidsrum maa henvises til „Norske Rigsregistranter“.

²⁾ Bergens Borgerbog. Norske Rigsregistranter.

af Lægen ogsaa Medicin tilsalgs. ¹⁶/₄ 1594 gives der i Skrivelse til Lehnsherren *Peder Thott* de 2 Læger i Bergen Tiladelse til at lade de to Kjøbmænd dersteds, ligesom tidligere, indkjøbe de Varer Lægerne behøve, efterdi ingen i Bergen var benaadet med Privilegium. Af en Trætte mellem disse to Kjøbmænd fremgaar, at *Lambert Friis* længe før den anden Kjøbmand, *Nicolaus de Freundt* „har ladet indkjøbe med stor Bekostning allehaande Urter o. s. v. og indrettet et vel ordnet Apothek“, og det oplyses „at *Friis* ei brugte anden Næring end Apotheker“. Foranlediget heraf meddeles ham Privilegium ¹⁸/₁₂ 1595. Dette fornyedes ²⁴/₁₁ 1600. I Bevillingen 1595 heder det „forfare vi dog tvende Apotheker der udi Bergen vel at kunde sig underholde og ved Magt at blive“ samt at de skal „sælge og afhænde til Hver, der Behov haver eller Kjøbendes vorder for et skjelligt og lideligt Kjøb.“ *Lambert Friis* døde omkring Nytaar 1609.

2. Nicolaus de Freundt. ¹⁾

Han tog Borgerskab i Bergen 1559. Han var ogsaa Kjøbmand i Bergen. Sommeren 1593 kom der en ny Læge til Bergen *Henrik Høier*. Denne logerede hos *de Freundt*, og da han ikke kunde faa *Lambert Friis* til at forskrive netop de Varer, han ønskede at bruge, fik han sin Husvært til at gjøre dette. Herimod protesterede *Friis*, men støttet af Borgerskabet, der fandt det klogest, at der var Konkurrence, baade fordi Varerne da vilde blive bedre og billigere, søgte han om Bevilling som Apotheker, der meddeltes ham ¹⁸/₁₂ 1595. I denne anføres, at „han har givet os tilkjende, hvorledes han paa hans store Bekostning haver ladet anrette et Apothek“. ²²/₆ 1599 fornyedes hans Bevilling ²⁾ og ved Skrivelse ²⁴/₁₁ 1600 fik han og *Lambert Friis* „ene Privilegium paa at holde hver

¹⁾ Bergens Borgerbog.

²⁾ Kong Kristian 4de foretog 1599 en Reise langs Norges Kyster. Paa denne Reise kom han til Bergen ²⁰/₆ og forblev her til ⁹/₇. En af hans Ledsagere *Sivert Grubbe* til Hofdal førte en Dagbog og af denne hid sættes:

23de (Juni 1599) indbød Kongen alle de Adelsmænd, som havde været med ham paa denne Seereise, til Gjæst hos sig i Apothekeren Nicolaus Friends Huus, hvor vi bleve kosteligen beværtede og Byens smukkeste Piger vare tilstede; dem dandsede vi ogsaa flinkt med, glade over, at vi nu vare komne paa et Sted, som nogenlunde stem-

et Apothek.“ $^{14}/_1$ 1602 blev han Raadmand i Bergen, men fritagen $^9/_10$ 1604 for denne Tillidspost, idet han som Undskyldning anfører, at han som Udlænding „som dette Riges Tungemaal ikke noksom er bekjendt,“ havde Vanskelighed for at udfylde en Raadmands Stilling, og hertil kom, at han paa Grund af sit Apotheks Forsyning med friske Varer ofte var fraværende lange Tider paa Reiser. $^{18}/_8$ 1607 fik han og *Hendrik Didriksen* Kongens Stadfæstelse paa Lensherren *Nils Winds* Overdragelse til dem af Kronens Gaard og Mølle Gravdal paa 40 Aar paa Betingelse af, at de opsatte en Vandmølle og betalte 40 Rdl. i aarlig Afgift. $^{19}/_10$ 1607 blev det forbudt alle andre i 6 Aar fra Dato at opsætte Mølle i $^{1}/_2$ Mils Afstand fra Bergen, eller i den anførte Tid at benytte de allerede opsatte. $^9/_8$ 1607 fik *de Freundt, Søfren Søfrensen* og *Henrik Didriksen* Bevilling paa offentlig Vinkjælder i Bergen, hvori Nordfarere alene og ikke andetsteds skulde købe Rhinskvin, dels til Kirkerne og dels til andet Brug „dog skal de være forpligtet ingen anden end den som god uforplumpet og uforfalsket er at indlægge, sælge eller udtappe, og det for en billig Værd og Pris“. $^3/_6$ 1608 fornyedes Bevillingen af $^5/_8$ 1597 for *Nicolaus de Freundt, Claus Lindt* og *Jacob Jacobsen* „at besegle Færø og der Haandtering drive“, hvilken Bevilling fornyedes $^3/_2$ 1614 og $^{21}/_1$ 1617. *Edwardsen* kalder ham i sin Bergens Beskrivelse for „Formand i Bestyrelsen for Bergens dæværende Handel med Færøerne“. $^{28}/_8$ 1615 fik han Privilegium paa at fange Hvalfiske i Norge. Den allerede omtalte Gravdal Gaard overdroges af hans *Efterleverske* og Arvinger til *Folkvard Brodersen* med Bevilling af $^{28}/_4$ 1638. *Nicolaus de Freundt* døde omkring 1618, og naar det tages i Betænkning, at han meddeltes Borgerskab i Bergen 1559, maa han ved sin Død have været meget over 80 Aar. Han var vistnok en af de anseeligste Borgere i Bergen paa sin Tid.

3. Johannes Drabittius. Den $^{14}/_8$ 1609 bevilgedes ham „Apothekarie at holde og ingen anden at befatte sig med noget Apo-

mede med vor Natur og Sindelag. Siden, da vi havde drukket og dandset nok, slog vi alle Apothekerens Vinduer ud og lode til et Erindingstegn, Kapitænen *Kristian Fredriksens* (Kongen) Vaaben, til ligemed vore egne, sætte i dem.

thek at holde eller sælge slige Materialia, Urter eller Spetseri eller befatte sig med nogen synderlig Destillation og des Leilighed som hos et færdigt og velordnet Apothek bør at findes“, tilligemed *Nicolaus de Freundt* eftersom „vi nu erfare forne *Lambert Gregersen* er ved Døden afgangen.“ Ved Skrivelse af $\frac{80}{6}$ 1610 forordnes at man derimod ikke maa negte „Urtekræmmerne at sælge Sukker, Peber, Ingefær og andre Madurter.“ *Johannes Drabitus* døde antagelig omkring 1620.

4. **Matias Drabitus**, f. i Bergen. Han tog Borgerskab 1620, meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen $\frac{5}{6}$ 1618, fornyedes $\frac{19}{10}$ 1620 og $\frac{28}{6}$ 1624. Antagelig var den *Mickal Drabitus*, der 1641 tog Borgerskab i Bergen en Søn af ham, eller maaske af (hans ældre Broder?) *Baltzer Drabitus*, som tog Borgerskab 1603.

5. **Esaias Fleischer**,¹⁾ f. i Schlesien 1586, † i Kjøbenhavn 1663. Han meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen $\frac{2}{4}$ 1619, men da han $\frac{12}{9}$ 1620 blev meddelt Bevilling som Apotheker i Kjøbenhavn, har han rimeligvis aldrig været i Bergen. Han grundlagde Løveapotheket i Kjøbenhavn med Bevilling af $\frac{12}{9}$ 1620 og blev $\frac{6}{1}$ 1636 Hofapotheker. Ved hans Død kaldes han „en af Gravitet og store Midler anseelig Mand.“ Han var 2 Gange gift. Hans første Hustru ukjendt.

2den Gang * *Maren Hansdatter*, † i Kjøbenhavn $\frac{25}{1}$ 1675. Datter af Borgermester i Slangerup *Hans Pedersen*. Sønnen *Gregorius Fleischer* overtog Løveapotheket i Kjøbenhavn $\frac{16}{6}$ 1665, døde der $\frac{15}{4}$ 1715.

6. **Kristoffer Mathias**, f. i Bergen 1630 muligens Søn af *Mathias Drabitus*, meddeltes Bevilling som Apotheker $\frac{28}{6}$ 1624. I Skrivelse $\frac{22}{8}$ 1629 truedes Apothekerne med, at dersom de ikke havde tilstrækkelig Forsyning af „de Species og Medicamenter som de bør have, de da skal tiltales ved Retten, om de ikke deres Privilegier haver forbrudt.“

7. **Cornelius Jansen de Lange**, født i Bergen 1613, † i Bergen 1656. Søn af *Jan Jansen de Lange* og *Grete Clasdatter*

¹⁾ Dansk farmaceutisk Stat opgiver hans Dødsdag til $\frac{28}{1}$ „Ingerslev“ til $\frac{18}{1}$

Luiden (Lugden)¹⁾. Apotheker *Cornelius Jahnsen* fik Borger­skab den $^{80}/_4$ 1628. Han meddeltes Bevilling $^{2}/_{10}$ 1630 som Apo­theker „med forstandige Svende og nødtørftige Urter“. $^{5}/_7$ 1640 hjemsøgte Bergen af en stor Ildebrand; foranlediget af denne bevilgedes de brandlidte halv Toldfrihed, og blandt disse var *Cornelius de Lange* og *Claus Jansen de Lange*. 1645 blev han Raadmand i Bergen. Under 8de Juli 1641 fik Lens­herren *Henrik Thott* Paalæg om at have Indseende med, at han (Lange) „alene maa holde adskillige Kryderier“ eftersom „han nu foregiver sig derimod af endel at ske Indpas“, sam­tidig tillødes ham Toldfrihed paa Apothekerverer, medens Kry­derier, som til „Kjøkken-Brug fornødiges“, maa betale Told.

* *Else Schewerbeck*. (Schwerbeck), hun solgte Apotheket til Efterfølgende.

Samme Aar som *Cornelius de Lange* gaves ogsaa Læge *Johan v. Breenborg* $^{5}/_{10}$ 1630 Bevilling som Apotheker og Ret til at dispensere Medicin. Denne *Johan v. Breenborg* var født i Edam i Holland $^{24}/_8$ 1600 og nedsatte sig 1627 som Læge i Bergen. I Bergen rasede 1629 Pest og istedenfor at gjøre som de andre Læger, der flygtede fra sin Post, forblev han i Bergen og behandlede de syge. I Bergens Raadsanordning for $^{22}/_7$ 1629 i Anledning Pesten heder blandt andet: „Efterdi at hæderlig og høilærde Mand *Dr. Johannes Breenborg* haver anlovet at skal holde gode Medicamenter, Præservativer og andre gode Røgelsler imod en forgiftig Luft og det for et lideligt og billigt Kjøb, ville vi derom have Enhver flittig advaret, at de hannem derom betiden ansøge,“ og ligeledes heder det: „Dis­lige saa bør saadan Recept og Medicamenter deres Taxt, enten de hos Doctoren eller paa Apotheket ere at bekomme, paa Raadstudøren anslaaes, saa den gemene Mand det for et bil­ligt Kjøb kan bekomme.“ Øiensynlig har det været i Pe­stens Tid *Breenborg* leverede Medicin, hvorfor jeg ikke har opført ham som egentlig Apotheker. Omkring 1646 forhand­lede Kristiania Borgerskab med ham om at nedsætte sig som Apotheker i Kristiania, og det er muligens hans Død 17de Januar 1647, der har forhindret dette.

8. **Herman Müller**, † cirka 1667. Han meddeltes Bevil­ling $^{7}/_8$ 1656. I hans Bevilling forbeholdes, „at Materialister

¹⁾ Norsk Magasin II.

Krudtkræmmere og Destillatores destilere destillata, conserva condita af Ribs, Kirsebær og Pomérants, som til daglig Spisning og andet gement Brug henhøres, ligesom Badskjærere maa lave de nødvendige Plastre og Ungventa.“ Der gives ham Toldfrihed for „3 Anker Rhinskvind, 2 Piber spansk Vin og 6 Oxehoveder fransk Vin.“

²⁵/₁₁ 1664 beskikkedes Dr. med. *Johan Fredrik Treubler* til Stadschirurg i Bergen med Forpligtelse til at have Inspektion med Apothekene og visitere dem.

9. **Ernst Kristoffer Knor**, † sandsynligvis 1682. Han meddeltes Bevilling ¹⁴/₈ 1667 i de samme Udtryk som Herman Müller.

Maaske Fader til den *Kristoffer Knor*, som tog Borgerskab i Bergen ²²/₆ 1705.

10. **Henrik Bladt**. Han meddeltes Bevilling ⁵/₆ 1680. 1688 solgte han sit Apothek til *Johan de Besche*. Se Svaneapotheket.

11. **Samuël Antonsen Schirenbeck**. Han meddeltes ²/₁ 1678 Bevilling som Apotheker i Næstved; dette Apothek solgte han 1682, hvorefter han ¹³/₁ 1683 meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen. Der var saaledes nu to Apotheker i Bergen, men *Schirenbeck* fandt Fortjenesten forliden, hvorfor han 1691 solgte sit Apothek til Indehaveren af Svaneapotheket, *Johan de Besche*.

Svaneapotheket i Bergen.

Reelt Privilegium, oprettet ²⁰/₈ 1691.

1. **Johan de Besche**, † strax før 1712.

(Familien indkom til Sverige ca. 1600 fra Lüttich med Øverste-Arkitekt *Gilles Gillisson de Besche*. En Gren kom til Danmark med Stadschirurg i Helsingør *Christoffer de B.*)

Han kaldes i en Skrivelse ¹⁴/₇ 1704 „en svensk Mand.“

Som allerede meddelt købte han Privilegiet af *Henrik Bladt* 1688 og meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen ¹⁷/₅ 1688.

1691 købte han ogsaa det andet Privilegium, hvorfor han tilskriver Kongen ³/₈ 1691 og anmoder om, at han maa bevil-

ges „at jeg alene maatte forblive Apotheker her ved steden.“
Schirenbecks Afstaaelsesskrivelse i samme Anledning er dateret
 $26\frac{1}{2}$ s. A. Kancelliet erklærer sig til Fordel for *de Besche* og
 meddeles ham sluttelig Bevilling som ene Apotheker $20\frac{1}{8}$ 1691.
 Fra 1705 findes Apotheket kaldt „Svanen“ og dette Apothek
 har antagelig havt sit Lokale fra denne Tid paa samme Sted,
 hvilket bestyrkes derved, at paa Kjældermuren, der vender ud
 til Apothekersmuget staar en Jernplade forestillende et An-
 sigt og Bogstaverne $\left\{ \begin{array}{c} \text{J. D. B.} \\ \text{C. S.} \\ \hline 1697. \end{array} \right\}$ og antages Apothekets Lokale
 Materialkammer (en overjord-
 disk Kjælder med Murhvelv).

* *Karen Samuelsdatter Schreuder* † 1731. Datter af Præst
Samuel Hansen Schreuder og (antagelig) 1ste Hustru *Cecilia*
Ovesdatter af *Strange Jørgensens* Slægt.

Efter Mandens Død andrager Enken om Tilladelse til at
 lade Apotheket bestyre ved Provisor, indtil hendes Søn er
 bleven saa gammel, at han kan overtage det. Dette bevilge-
 des hende $13\frac{1}{1}$ 1712.

2. **Johan Peter de Besche**, f. i Bergen 1703 † i Bergen
 1746, begravet $13\frac{3}{4}$ i Domkirken „bagved Alteret.“ Søn af
 Foregaaende. Da Faderen døde 1712, var han endnu ung
 og „holdtes til Studeringer,“ hvorfor Apotheket bestyredes
 af Provisor. Af hans Bevilling $11\frac{1}{8}$ 1731 erfares at han
 sidstnævnte Aar var kommen tilbage „fra sin forehavende
 Reise,“ og at han „in examina er befunden dygtig.“ Han
 havde nemlig opholdt sig 12 Aar udenlands og i denne Tid
 besøgt Lübeck, Dresden, Berlin og Leipzig, indtil han endelig
 $13\frac{3}{8}$ 1730 underkastede sig den farm. Eks. i Kjøbenhavn.

Maleri af ham eksisterer i Bergen.

* i Bergen i Huset (D. K.) $27\frac{1}{2}$ 1731 *Rebekka Joachime v.*
d. Lippe, f. i Bergen $9\frac{1}{2}$ døbt $22\frac{1}{5}$ 1702 † i Bergen 1780,
 begr. $13\frac{1}{2}$ i Domkirken „aaen Begravelse udi Choret.“

Datter af Borger i Bergen *Jocum v. d. Lippe* og *Wenche Ja-*
cobsdatter. Enken beholdt Apotheket med Bevilling af $21\frac{1}{10}$ 1746

1) *Jocum v. d. L.* tog Borgerskab i Bergen $14\frac{1}{10}$ 1680. I den store Brand
 $19\frac{1}{5}$ 1702 mistede han 2 skjønne Huse hvoraf det ene grundmuret,
 men det generede ham vel ikke saa meget „han endnu er beholden,“
 tilføies der.

og lod det drive ved Provisor. Jeg har fundet 7 Børn døbte i Domkirken i Bergen ¹⁾.

Familien havde egen Stol i Domkirken.

Naar der i Kjelland Stamtavlen siges, at hun 2den Gang ægtede Toldinspektør *Vilhelm Geelmuyden*, da er dette feilagtigt.

3. **Johan Carl de Besche**, f. i Bergen 1737 døbt $10/7$, † i Bergen 1787, begr. $23/10$, D. K. „muret Begravelse“ (Sølvstagerne var fremme). Søn af Foregaaende.

Han blev Student 1754, (Testimoniet meddeltes ham af *Nils Gris Alstrup*), og *Professor Buchevald* var hans Privatpræceptor. Han discip. i 4 aar ved Faderens Apothek, som bestyredes af *Provisor A. Rübner*, og kond. ved „Kong Salamons Apothek“ i Kjøbenhavn. $14/3$ 1760 fuldendte han den farm. Eksamen, hvorefter han foretog en Reise til Sverige, Tyskland og Holland og vendte 1762 tilbage til Bergen, hvor han overtog Faderens Apothek og ansøgte $24/8$ om Bevilling som Apotheker, der meddeltes ham $5/11$ 1762.

* i Fane $2/9$ 1762 *Bergithe Catharina Fasting* f. 1727 † i Bergen $12/9$ 1804 begr. $21/9$, 76 aar gl. (conf. i Vikedal 1743) Datter af Resid. Kap. *Thomas Fasting* og *Alida Maria v. Krogh* 1 Datter af dette Ægteskab giftede efterfølgende Apotheker.

4. **Kristian Fredrik Neblung**, f. 1754, Søn af Apotheker Neblung i Altona.

Efter først at have frekventeret Gymnasiet i Altona disciplinerede han hos Faderen fra 1769 til 1773, tjenstgjorde derefter som Svend først i 2 Aar hos Apotheker I. G. H. Ellers i Glüchstad og senere hos Justitsraad og Apotheker F. H. Müller i Kjøbenhavn. Derpaa studerede han 3 Aar Kemi, Historie og Naturfag ved Upsala Universitet og foretog en længere Reise rundt om i Sverige for at studere Bjergværksdriften og vendte 1782 tilbage til Altona, hvor han assisterede Faderen i et Aars Tid, indtil han 1783 foretog en Reise til Norge, hvor han var ved Svaneapotheket i Bergen. 1784 opholdt han sig i Kjøbenhavn og underkastede sig 17de Marts farm. Eksamen med Laud., hvorpaa han vendte tilbage

¹⁾ Der var dobbelt Slægtskab mellem de to Familier v. d. Lippe og de Besche, idet Kammerassessor Jean v. d. Lippe var gift med Cecilie Catharina de Besche († 1788)

til Bergen som Provisor hos de Besche, der 1786 solgte ham Apotheket. Han meddeltes Bevilling $2\frac{3}{2}$ 1787. Da han imidlertid 1793 arvede Faderens Apothek i Altona, solgte han Svaneapotheket i Bergen d. A. til Qvislin, men da denne døde 2 Aar efter, og Neblung fremdeles havde sine Penge staaende i Svaneapotheket, overtog han det igjen for atter at sælge det til Bull.

* i Bergen (D. K.) $\frac{5}{8}$ 1783 *Allida Marie de Besche*, f. i Bergen 1764 døbt i D. K. $1\frac{9}{12}$ † i Bergen 1789 begr. i D. K. $\frac{7}{8}$, Datter af Apotheker *Johan Carl de Besche* og *Bergithe Katharina Fasting*. Neblung havde i dette Ægteskab 2 Børn, Søn og Datter, hvoraf Datteren blev gift med *Kristen Hansen Maartmann*.

5. **Jacob Petter Qvislin**, f. i Sparbo døbt i Mære 2den Søndag i Advent 1748 † i Bergen $\frac{4}{10}$ begr. $1\frac{0}{10}$ 1795. Søn af Residerende Kapellan *Kristen Qvislin*¹⁾ (født i Slidre 1712 † Thingvold $1\frac{3}{5}$ 1775) og dennes første Hustru *Rebecca v. Strachen* († $2\frac{6}{2}$ 1763, $37\frac{1}{2}$ Aar gl.), sidstnævnte en Apotheker-datter fra Thronhjem.

Han underkastede sig den farm. Eks. med Karakteren Haud. og købte Svaneapotheket i Bergen 1793 og meddeltes Bevilling $\frac{8}{8}$ 1793

* i Lyster $\frac{4}{10}$ 1794 *Catharina Bergithe Fredrikke Knagenhjelm*, f. i Kjbhn. 1774 døbt $\frac{4}{2}$ † i Evendvig $1\frac{1}{6}$ 1814, Datter af Second-Major *Henning Didrik Knagenhjelm*, (født paa Kongsvinger $1\frac{5}{7}$ 1738 † i Evendvig $\frac{1}{1}$ 1811) og *Christine Hansen* (født i Danmark † i Lyster $1\frac{6}{1}$ 1802).

Qvislins Enke ægtede i Lyster $2\frac{4}{6}$ 1799 Løitnant *Jens Munthe Coucheron* (født i Lyster 1774 døbt $2\frac{2}{1}$ † ved Kongsvinger $2\frac{7}{8}$ 1809 af Duelsaar).

Som allerede nævnt, overtog Neblung Apotheket ved Qvislins Død, men solgte det straks efter til Efterfølgende.

6. **Ole Bornemann Bull**, f. paa Rein i Stod $1\frac{5}{2}$ 1747 † i Bergen $\frac{3}{12}$ 1810 begr. $\frac{8}{12}$, Søn af Kaptein *Jørgen Andreas Bull* og *Dorothea Katharina Wandal Randulf*, (som var Datterdatter af Biskop *Nils Smed*, samt Datterdatterdatter af Apotheker *Esaias Fleischer* (d. yngre som nok var Sønneson af forhen

1) Erlandsens „Nordenfjeldske Geistlighed“, Side 449.

omtalte Esaias Fleischer). Han discip. fra 1763 — 1770 hos Apotheker Dynner i Bergen, men da dette Apothek brændte $\frac{2}{4}$ 1771 (han reddede sine „Skospænder og sit Skrin“) kom han til Arendal, hvor han blev antagen som Skibslæge paa en hollandsk Ostindiefarer; med denne gik han til Amsterdam, blev eksamineret af „Overluiden van't Chirurgijns Gilde“ og fik Testimonium som Chirurg $\frac{14}{5}$ 1773; han gik derpaa med den hollandske Flaade til Batavia og var i Surinam, hvor han paa Apotheket uventet traf sin ældre Broder, *Nils Henrik*. Efter sin Tilbagekomst her til Landet, var han først en Tid ansat som Bataljonschirurg ved 1ste Smaalenske Regiment, tog farm. Eksamen $\frac{25}{6}$ 1777 med Karakteren „Laud. unanimo concensu,“ og fik $\frac{25}{6}$ s. A. Privilegium som Apotheker i Kristiansund. Han købte Apotheket paa Auktionen $\frac{28}{8}$ s. A. (dette Apothek var pantsat til de Angelske Stiftelser). Men Forholdene var daarlige i Kristiansund, og 1782 anfører han $\frac{13}{7}$ i en Skrivelse, at han igjen har maattet skille sig ved dette Apothek, da „dette Stæd, hvor hverken Doctor eller Chirurgus kan finde Levebrød, ligesaalidt kan underholde en Apotheker.“ Han opholdt sig nu en Tid i Kjøbenhavn studerede Chirurgi og tog chirurgisk Eksamen med første Karakter 1786 og blev $\frac{14}{7}$ Regimentsfeltskjær ved 1ste Bergenhusiske Infanteri Regiment med Bopæl i Bergen. Under Krigen 1788 var han med Bataljonen i Laurvig. $\frac{20}{8}$ 1796 tog han Afsked som Regimentschirurg og meddeltes samme Dato Bevilling til Svaneapotheket i Bergen. Ved Testament af $\frac{12}{3}$ 1803 arvede han sin Moster, Fru Schwartzkopfs Eiendomme, Valestrand, Rønhovde, Elvik, Edvardsdalen og Eide paa Osterøen. Professor Tromsdorff dedicerede ham et Bind af sin „Journal der Pharmacie für Aertze,“ Leipsig 1805.

Dedicationen lyder:

„Seiner Hochedelgeboren dem Herrn Herrn Ole B. Bull berühmten Apotheker in Bergen in Norwegen widmet diesen Band als öffentlichen Beweis seiner wahren Hochschätzung und Freundchaft Johann Bartholmæ Tromsdorff.“

* i Vaage $\frac{28}{9}$ 1779 *Gidsken Edvardine Storm*, f. i Vaage $\frac{2}{12}$ 1753 † i Bergen $\frac{10}{11}$ 1833 (der var 10 Børn hvoraf 5 døde før Faderen) Datter af *Sognepræst Johan Storm* og dennes 2den Hustru *Ingeborg Bergithe Røring*.

Personalhistor. Tidsskrift, Fam. Bull, N. Forf. Leks., Farm. Personalhistorie i N. F. T. 1887, Kjærs Norges Læger.

7. **Johan Storm Bull**, f. i Bergen $1^{2/3}$ 1787 † i Bergen $8/8$ 1838. Søn af Foregaaende.

Privat undervist til sit 14de Aar, gennemgik han øverste Klasse paa Bergens Latinskole, dimitteredes $8/4$ 1803 og tog Artium samme Aar med Laud. Derefter var han et Aar ved Faderens Apothek og drog Vaaren 1804 til Erfurt, hvor han optoges i Professor Tromsdorffs chemico-farm. Institut. Der forblev han til April 1806, da han foretog en Reise til Paris og kom samme Høst til Kjøbenhavn, hvor han konditionerede paa Waisenhusapotheket til paafølgende Vaar. $6/8$ 1807 fuldendte han den farm. Eksamen med „enstemmig“ Laud. $18/11$ 1807 udnævntes han til Løitnant ved det borgelige Artillerikorps 3die Komp. i Bergen. Ved Skjøde af $30/10$ 1810, thinglæst $8/1$ 1811 blev han Eier af Faderens Gaard i Bergen og meddeltes Bevilling som Apotheker $8/2$ 1811, hvilken fornyedes $14/10$ 1817. Han var en Række af Aar Medlem af Direktionen for Bergens Muceum samt Medudgiver af Tidsskriftet „Urda.“ 7de December 1825 overdrog Moderen ham Valestrand, med Rønhovde og Elvik. (Eide og Edvardsdalen vare da frasolgte). Paa denne Eiendom boede han jevnlig om Sommeren.

* i D. K. i Bergen $23/10$ 1809 *Anna Dorothea Geelmuyden*, f. i Bergen $5/4$ 1789 † i Kristiania $16/6$ 1875. Fra 1858 bosat i Kristiania.

Datter af Toldprokurør *Knud Geelmuyden* (f. $2/4$ 1752 † $21/10$ 1792) og *Anna Margaretha Munthe* (f. i Lyster $22/7$ 1758 † i Bergen $31/3$ 1839).

Johan Storm Bull f. i Bergen $12/11$ 1812 † i Bergen $26/3$ 1883. Søn af foregaaende Apotheker.

Han discip. ved Faderens Apothek fra 1830—1833 og underkastede sig Medhjælperprøven 1833, hvorefter han flittig opholdt sig i Apotheker Møllers Laboratorium i Kristiania og fuldendte den farm. Eksamen $5/6$ 1834 med 2den Karakter. Efter Eksamen kond. han ved Faderens Apothek, hvis Bestyrelse han overtog ved dennes Død 1838, og fortsatte indtil Moderen solgte Apotheket 1848 til efterfølgende Apotheker. Han

opholdt sig i de senere Aar meget udenlands og døde ugift i Bergen. (Fam. Bull).

8. **Johan Olaf Lothe**, f. i Bergen $2/_{12}$ 1818, døbt i D. K. $13/_{12}$ † i Bergen $9/_{12}$ 1872. Søn af Overstuver *Jon Jakobsen Lothe* og *Oline Larsen*.

Han discip. ved Løveapotheket i Bergen fra Paasketider 1830 — Mikaeli 1836 da han meddeltes Lærebrev og underkastede sig Medhjælperprøven $28/_{9}$ 1836. Den farm. Eks. fuldendte han $21/_{12}$ 1837 med Karakteren „Godt,“ hvorefter han en Tid kond. ved Løveapotheket i Bergen.

$2/_{8}$ 1848 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Bergen efter at have afkjøbt Enkefru Bull Svaneapotheket for 120,000 Kroner, i hvilken Sum var indbefattet Gaard, Privilegium, Inventar og Varer. Han var Medlem af Bergens Repræsentantskab. Det farmaceutiske Understøttelsesselskab skjænkede han 200 Kroner.

* 1 G. i Bergen $16/_{11}$ 1848 *Divert Bang Arentz* f. i Bergen (K. K.) $12/_{10}$ 1823 † i Bergen $24/_{7}$ 1849. Datter af *Resid. Kapellan Peter Arentz* og *Margrete Friele*. 1 Søn født $20/_{7}$ 1849 † $23/_{7}$ 1849.

* 2 G. i D. K. $2/_{3}$ 1851 *Maren Magdalene Halven* f. i Bergen $17/_{1}$ 1827. Datter af: *Johan Christopher Halven* og *Ingeborg Brun*, (Biskoppens Sønnedatter); nu bosat i Kristiania.

9. **Johan Lothe**, f. i Bergen $11/_{4}$ 1855. Søn af foregaaende Apothekers 2det Ægteskab. Han underkastede sig Artium 1872 med Haud. og discip. fra $1/_{10}$ 1872— $5/_{6}$ 1874 ved Svaneapotheket i Bergen, hvorefter han underkastede sig Medhjælperprøven $22/_{6}$ 1874; fra sidstnævnte Dato fungerede han som Medhjælper ved „Svaneapotheket“ indtil $15/_{8}$ s. A. Den farm. Eks. fuldendte han $9/_{12}$ 1876 med Karakteren „Meget Godt.“ Hvorefter han kond. ved Svanepotheket til September 1878, da han frekventerede Professor Fresenius's chemiske Laboratorium i Wiesbaden til Februar 1879, $21/_{8}$ 1880 autoriseret som Provisor ved „Svanen“ i Bergen. $28/_{4}$ 1882 meddeltes han Bevilling til for egen Regning at drive dette Apotheket, efterat have købt Privilegium, Gaard og Varer for 200,000 Kroner af sin Moder.

Apothekets nuværende Gaard er Strandgaden No. 4 (gammelt Numer 14de Rode No. 19)

* i Kristiania (Tref. K.) $\frac{4}{9}$, 1879 *Halvora Ellina Ellingsen* f. i Drammen $\frac{3}{7}$ 1860. Datter af Kjbm. *Halvor Ellingsen* og *Pauline Catherine Bergh*.

Løveapotheket i Bergen.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{24}{1}$ 1705.

Ved Apotheket findes endnu en Messingmorter, hvorpaa staar „Amor vincit omnia“ 1693.⁴⁾

1. **Esaias Vilhelm Prom**, † ck. 1720. Muligens en Søn af Apotheker i Næstved *Gerhard Wulf Prom*. Han kaldes indfødt dansk Mand.

Han havde „fra sin Barndom befittet sig paa denne Profession,“ siger han i den Ansøgning, dateret $\frac{14}{7}$ 1704, hvori han andrager om, at maatte anlægge et Apothek i Bergen, og meddeltes ham Bevilling $\frac{24}{1}$ 1705. $\frac{13}{4}$ 1714 gaves ham Tilladelse til at afhænde dette Apothek til „en dygtig Person.“ Hvorimod han forsynede Bergens By og Stiftkirker med Vokslys ligetil sin Død, der maa være indtruffen før $\frac{13}{2}$ 1721, thi denne Dato gaves denne Ret til *Lorents Schmitter*, der havde været i Proms Tjeneste. Prom hjemledes Apothekergaarden ved Skjøde af 2 Januar 1707, udstedt af Forvalter over Lysekloster *Jacob Viding*, og denne Gaard laa paa søndre Side af Smøralmindingen.

* i Bergen i Huset (K. K.) $\frac{3}{8}$ 1700 *Inger Sofie Paus(t)*. Datter af Raadmand *Christen Hansen Paust* og *Elisabeth Ludvigsdatter Munthe*. Inger Sofie var Enke efter *Kjøbmand Isak Henrik Wessel* († $\frac{3}{2}$ 1695), en ældre Broder af Peter Tordenskjolds Fader. Hun androg 1701 om, at hendes anden Mand maatte nyde samme Privilegium som Wessel: at forsyne Kirkerne i Bergens By og Stift med Brød, Vin og Vokslys.

2. **Hans Smidt**, † før $\frac{30}{11}$ 1715.

Han meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen $\frac{13}{4}$ 1714 paa Betingelse af, at han lod sig eksaminere, hvilket skede $\frac{24}{7}$ s. A. for Dr. *Woldenberg* og *Esaias Prom* i Bergen, men

4) Meddelt af Apotheker Monrad Krohn.

da han var død (allerede før Novmb. 1715), vægrede Esaias Prom sig for at vedstaa deres Kontrakt af $1^4/1$ 1714; men $3/1,2$ 1715 erklærer Smidts Enke, at Prom har tilfredsstillet hende, og meddelt hende „Skjøde paa mit Hus og Grund samt Apothek og des Tilbebør.“ Gaardens Skjøde til Smidts Efterleverske er udstedt $3^0/1,1$, thinglæst $9/1,2$ 1715.

Han var gift med *Kristina Marthea de Fine*. Datter af Sognepræst til Lom *Arnoldus de Fine* (egl. *Montagne*) og *Catherine Osia Früs*. Hun sad med Apotheket indtil 1725, som hun ifølge kongelig Bevilling af $3/2$ 1716 lod bestyre ved Provisor. Allerede 3 Aar tidligere var hun atter indtraadt i Ægteskab med Kapteinløjtnant *Lorentz de Ferry*, og solgte hun Apotheket 1725 for 1950 Rdl. til Efterfølgende.

I „*Trifolium Metricum*“ findes et Poem: „Den lifligste Rosen conserva ekstraheret paa Løvens Apothek, da Brudgommen Velædle og Velbyrdige Hr. Capitain *Lorentz Ferry* med Bruden Ædle og Dyd-ziirede Madame, *Kirstina Marthea Smidt ne de Fine* paa Bryllupsdagen den — December 1721.“ I Digtet forekommer:

Han (Brudgommen) drømte, han var
bleven krank
og føled megen Kval og Ank
For sit besængsted Hjærte;
Doctores baade kom og gik,
men ingen Helsebod han fik
og Lindring for sin Smerte.
Men endelig en Løve kom
som bragte ham Mercurium
Rectificatum Vitæ,
og af Tinctura Lunæ lidt
ja andet meer for Appetit
som bedst han kunde hitte.

Ach tænkte han, Du Himmel veed
Hvad der skal tjene til min Fred
jeg kan ei andet gjette,
end Løvens Apotheke skal
bereede mig den Cordial
som skal mit Hjærte lette.
Der skal den bedste Spiritus
I Sundheds practicable Huus
min Panacea blive.
Der skal jeg tage Qvint-Essents
af skjønneste Ingredients
og styrke mig til Live.
og se! Mand alt December skrev
da alle Brude Fakler blev
I Apotheket tændte.

Gregorius Fleischer de Smed, Søn af Bergens Biskop: *Nils Petersen Smed* og *Magdalene Esaiasdatter Fleischer*, søgte $1^5/1,2$ 1715 om Tilladelse til at være Apotheker i Bergen, hvilket vistnok ikke indvilgedes.

3. **Ludvig Ulrich Dynner**, fra Nellingen i Würtenberg, † i Bergen 1742. Søn af Toldembedsmand i Würtenberg

Andreas Ludvig Dynner. Han discip. fra 1700—1705 hos Apotheker *Reinohl* i Stutgard fra hvem Lærebrev af $\frac{3}{4}$ 1705.

Han havde i 12 Aar været udenlands, da han fra 1712 til $\frac{1}{1}$ 1714 kond. hos Esaias Prom og fra sidstnævnte Dato til $\frac{15}{10}$ 1715 hos Hans Smidt, hvorefter han var Provisor hos Smidts Enke, til hun 1722 giftede sig igjen. Fra 1722—1725 forpagtede han Svaneapotheket i Bergen. Sidstnævnte Aar købte han Løveapotheket for 1950 Rdl. og meddeltes Bevilling $\frac{9}{7}$ 1725. Den farm. Eks. underkastede han sig i Bergen paa Grund af Krigen. Gaarden tilskjødedes ham $\frac{9}{7}$, thinglæst $\frac{13}{8}$ 1725.

* *Justine Margrethe Cramer.*¹⁾

Hun meddeltes Tilladelse $\frac{8}{8}$ 1742 til at lade Apotheket bestyre ved en Provisor, indtil Sønnen havde underkastet sig de lovbefalede Eksamina. I denne Mellemtid bestyredes Apotheket af den Afdødes Broder, *Wolfgang Conrad Dynner*, der var født 1688 og † i Bergen 1754, begr. $\frac{26}{3}$ i K. K. Efter ved Testament af $\frac{5}{3}$ 1751, conf. $\frac{16}{4}$, at have indsat *Anna Abelsdatter Mørk* til sin Hovedarving.

4. *Andreas Ludvig Dynner*, f. i Bergen 1724 døbt $\frac{14}{5}$ † i Bergen $\frac{24}{12}$ 1779. Søn af Foregaaende. Han discip. ved Faderens Apothek fra $\frac{3}{2}$ 1739 og meddeltes Lærebrev af ovennævnte Onkel $\frac{7}{8}$ 1744, hvorefter han kond. ved samme Apothek til 1746, da han drog udenlands og arbejdede i Winsen a. d. Lühr i det Lüneburgske, var derefter $\frac{1}{2}$ Aar hos Apotheker *Kristian Neblung* i Altona, hørte Forelæsninger hos Professor Pots i Berlin og kond. 1 Aar (1748—1749) hos Hof og Stadsapotheker *Johan Kristian Müller* i Kiel, af hvem han modtog Diplom. Den farm. Eks. fuldendte han i Kjøbenhavn $\frac{4}{6}$ 1749, og meddeltes $\frac{80}{6}$ Bevilling til at overtage Løveapotheket i Bergen. I hans Levetid brandt Apotheket 2 Gange, nemlig $\frac{23}{7}$ 1756 og $\frac{2}{4}$ 1771. Han

1) Af Navnet Cramer findes flere Familier i Bergen. En *Gjest Cramer* fra Diephalz var 2den Gang gift med *Beate Hansdatter Smidt* i Bergen. En Datter af dette Ægteskab var gift med *Henrik Benechen*.

2) Overretssagfører C. Platou i Bergen antager, at Apothekets Lokale er flyttet omkring 1757, idet Dynner ved Obligation af $\frac{28}{7}$ 1757 pantsatte „sit af sin Svigermoder“ købte Hus paa søndre Side af Nyalindingen. Ved denne Anledning nævnes ikke Apotheket, dette staa da formentlig i Forbindelse med Ildbranden 1756.

byggede en solid Murbygning ved Siden af det egentlige Apothek, et ildfast grundmuret Hus med 3 Alen tykke Mure, der efter Ildebranden 1830 anvendtes som Apothekets Lokale, indtil den nye Bygning blev færdig. Efter Ildebranden 1756 boede Familien i Nykirke Sogn.

* i Bergen $\frac{8}{12}$ 1749 *Anna Beate Benechen*, f. i Bergen 1719 døbt $\frac{26}{5}$ (i N. K.) † i Bergen $\frac{18}{7}$ 1785, Datter af *Honne Benechen* († 1738 begr. $\frac{8}{9}$) og dennes 3die Hustru *Cassi Busch*.

5. **Honne Benechen Dynner**, f. i Bergen $\frac{10}{12}$ 1754 † i Bergen $\frac{22}{10}$ 1811. Søn af Foregaaende.

Han discip. fra $\frac{3}{2}$ 1770— $\frac{8}{2}$ 1775 ved Faderens Apothek og vedblev sammesteds som „Svend“ til 1780. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{21}{7}$ 1781 med Laud., hvorefter han var Provisor hos Moderen indtil hendes Død, hvorpaa han, som hendes eneste Arving, overtog Apotheket og meddeltes Bevilling $\frac{9}{12}$ 1785. Han var ugift og testamenterede sit Apothek til Efterfølgende. Ved Gavebrev af $\frac{10}{8}$ 1809 skænkede han 500 Rdl. til et Asyl i Nykirkesognet, hvor han var født.

6. **Georg Herman Monrad**, f. i Bergen $\frac{5}{11}$ 1793 døbt i D. K. $\frac{4}{12}$ † i Bergen $\frac{80}{11}$ 1828. Søn af efterfølgende Apotheker.

Han discip. hos Apotheker Dynner i Bergen, og fungerede som Medhjælper hos Apotheker *Marx Boye* paa Løveapotheket i Kjøbenhavn og hos Apotheker *Søren Kristian Ørsted* i Roskilde og vistnok arbeidet som Amanuensis hos den berømte *Hans Kristian Ørsted* i Kjøbenhavn. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{27}{2}$ 1813 med „enstemmig“ Laud., hvorefter han $\frac{17}{9}$ 1813 meddeltes Bevilling som Apotheker, idet Løveapotheket ved Testamente af $\frac{10}{3}$ 1809, (thinglæst $\frac{8}{12}$ 1812) var ham overdraget af foregaaende Apotheker.

* i Bergen (N. K.) $\frac{15}{9}$ 1821 *Maren Berentine Nicolaysen*. f. i Bergen $\frac{22}{9}$ 1802 døbt N. K. $\frac{10}{10}$ † i Bergen $\frac{20}{1}$ 1834. (Børnløst Ægteskab). D. af Kjbm. *Nicolay Nicolaysen* og *Bolette Marie Berentine Lexau*, (hun * 2 den G. $\frac{23}{4}$ 1830 Ritmester *Adam Walter Müller*).

7. **Lars Monrad**, f. i Porsgrund $\frac{8}{8}$ 1762 † i Bergen $\frac{11}{12}$ 1836. Søn af Sognepræst *Jørgen Herman Monrad* og *Cathrine Stranger*. Dimitteret fra Kristiania Skole tog han

Artium 1780, 2den Eks. 1781, medicinsk Embedseksamen med Laud. 1785, og blev $2\frac{3}{6}$ 1787 creeret til *Doctor i Medicinen*. $\frac{2}{3}$ 1787 adjungeret og succederende Stadsfysikus og $1\frac{8}{7}$ 1806 virkelig Stadsfysikus i Bergen. Ved Sønnens Død arvede han Løveapotheket i Bergen, og meddeltes ham ved Kgl. Resolution af $1\frac{5}{7}$ 1829 Tilladelse til at drive dette ved en Provisor samtidig med, at han maatte nedlægge sit Embede og ophøre at virke som Læge. 132 taknemlige Medborgere gjorde i denne Anledning en Fest for ham $2\frac{7}{1}$ 1829. 1832 blev han Ridder af Vasaordenen. Han var en meget videnskabelig dannet Mand, hvormed de mange fysikalske og astronomiske Aparater, som endnu findes paa Apotheket, vidne. $2\frac{6}{2}$ 1830 nedbrændte Apothekets Lokale, men foregik Udsalget i den tidligere omtalte ildfaste Sidebygning, indtil den nye Gaard var opbygget. Efter hans Død fortsatte Enken Apothekets Drift, indtil hun 1846 overdrog Apotheket til efterfølgende Dattersøn.

* i Bergen $1\frac{5}{9}$ 1789 *Charlotte Amalie (egtl. Hanna) Oppenheim* født i Kjøbenhavn 1770 døbt $1\frac{2}{6}$ 1779 † i Bergen $2\frac{4}{7}$ 1853 (af jødiske Forældre).

(Hundrup: Doct. Medicinæ Nr. 146 — Kjør's Norges Læger, Forf. Leks.) Provisor hos Enken var *Nils Taxen* født i Slesvig $2\frac{5}{7}$ 1801, dansk farm. Eks. 1826 med enstemmig Laud. og norsk farm. Eks. $\frac{4}{9}$ 1830 med 1ste Karakter; bosatte sig senere i Kjøbenhavn, hvor han døde 1883.

8. **Lars Monrad Krohn**, f. i Bergen $2\frac{0}{2}$ 1822. Søn af Konsul *Mikael Krohn* og *Fredrikke Lovise Monrad*. Han discip. paa Løveapotheket i Bergen fra Mai 1834 — Mikaeli 1838, meddeltes Lærebrev af *Provisor N. Taxen* og underkastede sig Medhjælperprøven for Stadsfysikus *O. B. Heiberg* $1\frac{5}{1}$ 1840. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{8}{6}$ 1840 med Karakteren „Godt.“ Han studerede derefter fra 1841 til 1842 i Berlin og fra 1842 og til 1843 i Paris. Til Løveapotheket i Bergen meddeltes han Bevilling $\frac{7}{5}$ 1845; Apothekergaarden i 6te Rode No. 7 og 8 tilskjødedes ham 15 thinglæst 16 December 1845, og overtog han samme fra $\frac{1}{1}$ 1846. Apotheker Krohn har deltaget meget i Diskussionen af farm. Anliggender særlig i Fagpressen. Han er korresponderende Medlem af „Allgemeine österreichische Apotheker Verein“ i Wien. Ved Udstil-

lingen i 1878 i Paris og 1886 i Liverpool var han Jurymand, ligesom han har besøgt de fleste farm. Konferentser, der har været afholdt. Foruden Apotheket i Bergen sidder han ogsaa i stor praktisk Virksomhed.

Nærværende Arbeide over „Norges Apothekere“ har han vist stor Interesse og velvillig meddelt Afskrift af en hel Række tildels elegant udstyrede Diplomer og Testimonier vedrørende Løveapothekets Indehavere, hvilke Dokumenter opbevares ved Apotheket.

* i Bergen $2^{\frac{3}{11}}$ 1847 *Cecilia Catharina Konow* f. i Bergen $6/_{12}$ 1824. Datter af Konsul *Fredrik Ludvig Konow* (1801—1875) og *Margaretha Elisabeth Grieg* (1802—1872).

Hjalmar Krohn f. i Bergen $1^{\frac{3}{8}}$ 1850, Søn af ovennævnte, Artium 1869 med Laud., cand. farm. $9/_{12}$ 1873 med „Godt,“ er aut. som Provisor hos Faderen.

I Bergens Ministerialbøger forekommer forskjellige Personer, der angives dels som Apothekere og dels som Apothekersvende; af disse skal her nævnes følgende uden at de kan henføres til noget bestemt af de to Apotheker. (I Bergens Ministerialbøger er der store Lakuner).

$1^{\frac{7}{6}}$ 1732 tog *Henrik Rath* fra Mechlenburg Borgerskab i Bergen „vil ernære sig som Materialist,“ han kaldes i Ministerialbogen Apotheker, men er det vel en Følge af hans „blandede Geschæft.“

$8/_{2}$ 1747 døbt *Sofia Henrikka*, Datter af Apotheker *Joh. Henrik Gasser* og *Sofia Margrethe Voigt*. Denne samme Gasser omtales i en Renteskrivelse $4/_{10}$ 1755 „hvad Midler forrige Apotheker udi Bergen Jørgen Henrik Gasser af Riget agtede at udføre“ takseredes af Stiftamtmand for 1400 Rdl.

$2^{\circ}/_{2}$ 1753 begravet i Bergen Apotheker *Gassers* Datter 10 Uger gl.

$2^{\frac{7}{11}}$ 1774 ægteviedes *Sivert Torgersen*, Provisor, Enkemand, og *Marthe Størchsatter*, Pige.

$3^{\frac{1}{8}}$ 1777 ægteviedes ved Froprædiken Apothekersvend *Victor Albrecht Piette* og *Dorthe Marie Pedersdatter*.

$4/_{8}$ 1788 begravedes Apothekersvend *Piettes* Enke.

Elephantapotheket. (3die Apothek).

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{26}{6}$ 1857.

1. **Christian Ellermann**, f. i Kjøbenhavn $\frac{31}{3}$ 1815. Søn af Konsumtionsforvalter *Christian Ellermann* og *Karen Marie Hylleberg*; han discip. hos Apotheker *Georg S. Kayserød* i Aalborg fra $\frac{1}{6}$ 1829— $\frac{1}{6}$ 1834 efter $\frac{30}{4}$ s. A. at have underkastet sig Medhjælperprøven sammesteds. Dansk farm. Eks. fuldendte han $\frac{1}{6}$ 1836 med Haud. Han fungerede 1 Aar som Medhjælper i Tønsberg, bestod Medhjælperprøven for Dr. *F. S. Lorentsen* $\frac{13}{5}$ 1840 og meddeltes $\frac{24}{4}$ 1840 ved høieste Resolution Tilladelse til at underkaste sig Norsk farm. Eks., som han fuldendte $\frac{17}{6}$ 1840 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Aar kond. han i Drammen, Arendal, Fredrikstad og Bergen, indtil han 1849 engageredes ved Elephantapotheket i Kristiania. $\frac{8}{12}$ 1858 meddeltes han Bevilling til at anlægge det 3die Apothek i Bergen. Dette Apothek aabnede han $\frac{15}{8}$ 1859 i egen Gaard paa Øvregade, og Apotheket har uden Afbrydelse været i dette Lokale.

* i Kristiania $\frac{30}{6}$ 1859 *Karen Christine Bloch* f. i Kristiania $\frac{30}{9}$ 1822. Datter af Statsraad *Hans Glad Bloch* († $\frac{31}{12}$ 1865) og *Anna Hedevig Prydtz* († $\frac{27}{6}$ 1880).

Hjortapotheket. (4de Apothek).

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{1}{4}$ 1871.

1. **Poul Martin Wold**, f. i Trondhjem $\frac{27}{11}$ 1829. Søn af Fuldmægtig *Andreas Wold* og *Ingeborg Marie Dahl*. Han discip. ved Kristiansunds Apothek fra Juni 1845 — Udgangen af 1849, efter $\frac{21}{5}$ 1849 at have underkastet sig Medhjælperprøven, hvorefter han kond. $\frac{1}{2}$ Aar i Kristiansund og 1 Aar ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{9}{6}$ 1852 med Karakteren „Godt.“ Fra 1852 kond. han ved Svaneapotheket i Bergen (i 19 Aar) til han $\frac{30}{9}$ 1871 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Bergen, dette anlagde han i egen Gaard Theatergaden No. 1.

* i Bergen $\frac{32}{10}$ 1867 *Oline Reiersen* f. i Bergen $\frac{23}{4}$ 1832. Enke efter Styrmand *Paul Paulsen* og Datter af *Petter Reier Ryg* og *Berthe Marie Nilsen*.

Apotheket Nordstjernen. (5te Apothek).Personligt Privilegium, oprettet $\frac{1}{4}$ 1871.

1. **Georg Christian Mathlesen**, f. i Overhalden $\frac{26}{7}$ 1834. Søn af *Foged Georg Kristian Mathiesen* og *Anna Nilsine Willumsen*. (Pleiesøn af Sognp. Lyng i Faaberg). Han discip. ved Lillehamar Apothek $3\frac{1}{2}$ Aar fra 1847—1851, da han $\frac{30}{10}$ meddeltes Lærebrev af Provisor *Hans Jørstad*, men aflagde Medhjælperprøven efter i vel et Aar at have fungeret som Medhjælper paa Svaneapotheket i Kristiania for Stadsfysikus *Jens Grønbech Døderlein* $\frac{14}{6}$ 1855 og fuldendte den farm. Eks. $\frac{7}{6}$ 1855 med Karakteren „Godt.“ Fra Høsten 1855 — Høsten 1869 var han ansat ved Strømsø Apothek, fra 1864 som Provisor. 1870 og 1871 Assistent i Medicinalrevisionen, indtil han $\frac{20}{4}$ 1872 meddeltes Bevilling som Apotheker i Bergen. Apotheket aabnedes i Østre Skostræde No. 2 (egen Gaard) og har aldrig skiftet Lokale.

* i Drammen $\frac{30}{11}$ 1867 *Christiane Fredrikke Anna Sofie Vinsnes* f. i Ulfsten Præstegjeld $\frac{19}{8}$ 1841. Datter af Sognepræst *Andreas Hofgaard Vinsnes* og *Christiane Margrethe Moltzau*.

Apotheket Ørnen. (6te Apothek).

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{31}{1}$ 1885; Enkekasseindskud efter 3200 Kroner og 900 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Ditlef Heinrich Hilmers**, f. i Mandal $\frac{24}{7}$ 1842. Søn af Apotheker i Mandal *Edvin Hilmers* og *M. M. S. Garmann*. (Se Mandal) Han discip. ved Mandals Apothek i 3 Aar fra 1856—1858, da han $\frac{21}{12}$ underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han fungerede som Medhjælper $\frac{1}{2}$ Aar hos Faderen og $1\frac{1}{2}$ Aar ved Svaneapotheket i Kristiania. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{4}{12}$ 1861 med Karakteren „Godt.“ I 1862 bestyrede han nogle Maaneder Lærdals Apothek og tiltraadte $\frac{1}{9}$ s. A. Plads hos Apotheker *Teilmann* i Laurvik, hvor han forblev til Vaaren 1865. Fra Vaaren 1865 — Juni 1871 kond. han hos Apotheker *Eckell* paa *Fredrikshald*, dernæst nogle Maaneder i *Kristiansand*, fra $\frac{1}{11}$ 1871 — October 1873 ved Rigshospitalets Apothek i Kristiania, 1 Aar ved Løveapotheket i Bergen og tilsidst 2 Aar ved Svane-

apotheket i Bergen, indtil han $\frac{6}{8}$ 1876 meddeltes Bevilling som Apotheker i Vadsø med Filial paa Vardø. Paa Vadsø afkjøbte han Apotheker Møldrop, saavel Varer, Inventar som Gaard, hvor ogsaa Apotheket fremdeles har sit Lokale. $\frac{10}{8}$ 1885 befordredes han til Bergen, idet han meddeltes Bevilling til at oprette Apothek i Bydelen Nygaard. Dette Apothek aabnede han $\frac{3}{11}$ 1886 i egen ny opført Stengaard i Nygaardgaden No. 2.

I Vadsø indehavde han mange kommunale Tillidshverv, hvoriblandt Medlem af Repræsentantskabet, af Sparebankens Direktion og Ordfører i flere Aar i Fattigkommissionen.

* $\frac{26}{8}$ 1876 i Bergen (K. K.) *Hulda Wesenberg* f. i Bergen $\frac{11}{11}$ 1842. Datter af Fattigforstander *Jacob Wesenberg* og *Stine Lootz*.

B o d ø.

Svaneapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{2}{8}$ 1794. Indtil 1882 havde Bodø Apothek Medicinudsalg paa Markedspladserne Bjørn, Tilrum og Stokmarknæs, og indtil 1886 3 Maaneder af Aaret Filial i Kabelvaag.

1. **Hans Erhardt Krogh**,¹⁾ f. 1767 eller 1768 † i Throndhjem $\frac{22}{1}$ 1826. Han discip. 7 Aar hos Apotheker Achermann i Throndhjem og fungerede derefter 3 Aar som Medhjælper. $\frac{10}{4}$ 1793 søgte han om Tilladelse til at oprette et Apothek i Nordland, og da han var for fattig til at kunne foretage den kostbare Reise ned til Kjøbenhavn, forat underkaste sig Eks., ansøgte han samtidig om, at maatte „nedsætte“ sig uden Eks.; dette blev ham nægtet, hvorimod en Canc-Prom. til Stiftamtmand *Fjelsted* af $\frac{20}{7}$ 1793 meddeler: „At Apothekersvend H. E. Krogh ibidem maa i Nordlandene oprette om ei et fuldstændigt Apothek, saa dog et Corpus af brugbare Medicamenter efter Almuens Trang og efter Overlæg med Lægerne paa det Sted, Øvrigheden og disse foreslaa med Hensyn til det oprettede Sygehus; samt uden Følge tilstaaes Befrielse for Eks. farmaceuticum, dog haver han at lade sig eksaminere

¹⁾ Kjærs: Norges Læger.

af Stads-Fysico og Stedets Apothekere i Overværelse af en Magistratperson, hvorefter hans Testimonium derover til Kancelliet indsendes.“ Krogh blev derefter 4 December 1793 eksamineret af Dr. *I. C. Frimann* og Apotheker Achermann og meddeltes Karakteren „Bekvem,“ hvorefter han under 2 Mai 1794 meddeltes Bevilling som Apotheker, og oprettede et Apothek umiddelbart i Nærheden af Bodø Præstegaard ved en Bugt af Saltenfjord, hvor ogsaa Sygehuset¹⁾ laa, et kort Stykke fra der, hvor nu Bodø By har sin Beliggenhed. Om hans Virksomhed som Apotheker foreligger ingen Oplysninger, og da han allerede $\frac{1}{8}$ 1807 staaer som Compagnichirurg ved Throndhjems Brigade, har hans Ophold paa Bodø ikke været af synderlig lang Varighed. Under Krigen 1808 befandt han sig paa Kongsvinger. Fra 1ste Juli 1815 til Slutningen af Juli 1817 var han Assistentlæge ved det midlertidige Sygehus i Fosnæs i Namdalen. 1820—1821 Garnisonslæge paa Vardøhus og 1824—1827 Compagnichirurg ved Throndhjems nationale Jægerkorps, men var da saa sygelig, at han neppe har udført sin Tjeneste.

Han var gift med *Elen Christine Schanche*.²⁾ (De havde $\frac{24}{2}$ 1800 en Datter til Daaben i Skogns Kirke).

Efterat Krogh havde forladt Bodø vedligeholdtes Apotheket saavidt muligt af den anseede Sognepræst *Erik Gerhard Schytte*, hvem det ogsaa for en væsentlig Del skyldes, at Bodø fik Læge 1790 og 1794 Sygehus „indrettes efter det af Sognepræsten til Bodøen, Professor og Provst Erik Schytte, forfattede og af Kongen approberede Forslag.“ Ligeledes antages det, at Professorens Søn og Successor *Arnoldus Schytte* har sammen med de ved Sygehuset ansatte Læger søgt at opretholde Apotheket.

2. **Knud Wiilgaard Asbjørnsen**, f. i Drangedal 1796, † paa Hadseløen i Vesteraalen $\frac{25}{4}$ 1836. Søn af *Husmand Ole Asbjørnsen* og *Kristine Olsdatter*. 1811 blev han antagen som Discipel ved Laurvigs Apothek, hvor han forblev til han i 1818 tog

1) Ifølge et Rescript af $\frac{11}{7}$ 1794 gaves „50 Rdl. aarlig til Medicamenter for de Fattige, hvilke sidste dog skulde ophøre, naar det Apothek som Cand. Pharm. H. E. Krogh under 2den Mai sidstl. er bevilget at anlægge i Nordlandene kommer istand.“

2) Fam. *Schanche* Side 37.

Mehjælperprøven for Regimentschirurg *Jens Hansen Kragh*, og kond. derefter en Tid ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $1^{\circ}/_{12}$ 1822 med Karakteren „Godt.“ Han har derefter vistnok assisteret Lexow i Mandal, indtil han $1^{\circ}/_{8}$ 1830 meddeltes Tilladelse til at oprette et Apothek paa Bodø. Dette Apothek anlagde han i Nærheden af det Sted, hvor Apothekets Lokale nu er. Ved Kgl. Resol. af $5^{\circ}/_{10}$ 1835 tilledes det ham at udsælge Medicamenter i Fisketiden i Lofoten; eiendommelig er 5te Passus i denne Resolution: „At Apotheket paa Bodø stedse bestyres af en dertil kvalificeret Mand eller Distriktslægen.“ Udsalget foregik i Svolvær.

* 1ste G. *Dorothea Fredrikke Magdalene Pettersen*, † i Mandal $13^{\circ}/_{7}$ 1830.

* 2den G. paa Bodø $8^{\circ}/_{3}$ 1832 *Hanna Henrikke Klæboe*¹⁾ f. i Saltdalen $2^{\circ}/_{4}$ 1795 † paa Bodø $4^{\circ}/_{4}$ 1872. Datter af Sognepræst *Jakob Klæboe* († 1808) og *Lucie Bonsach Schytte* († 1810). Asbjørnsens Enke fortsatte Apothekets Drift ligetil 1860 og var følgende Forpagtere af dette Apothek:

1. Joakim Andreas Koth fra 1836—1848 Se ham Tromsø.
2. Roberth Nicolai Hirsch fra 1848—1851 —— Throndhjem.
3. Lorentz Wittrup Lied fra 1851—1860 Se Efterfølgende.

3. **Lorentz Wittrup Lied**, f. i Stangvig $18^{\circ}/_{3}$ 1820 † i Kristiania $15^{\circ}/_{5}$ 1875. Søn af Major *Johan Richard Lied* (f. 1756 † 1833) og *Maren Birgitte Bull*²⁾ († 1859). Han discip. ved „Svanen“ i Throndhjem fra $1^{\circ}/_{11}$ 1835 indtil han $2^{\circ}/_{12}$ 1841 underkastede sig Medhjælperprøven (Lærebrev af $3^{\circ}/_{12}$ s. A.) og forblev som Medhjælper sammesteds fra $1^{\circ}/_{1}$ indtil $3^{\circ}/_{3}$ 1844, da han kom til Svaneapotheket i Kristiania, hvor han forblev Aaret ud. Den farm. Eks. fuldendte han $1^{\circ}/_{1}$ 1846 med Karakteren „Godt.“ $1^{\circ}/_{10}$ 1851 meddeltes han Bevilling til som Forpagter at drive Bodø Apothek paa eget An-og Tilsvar. 1860 købte han dette Privilegium og endel gammelt Inventarium for tilsammen 22000 Kroner og flyttede Apotheket over i en anden Gaard. Bevilling meddeltes ham $1^{\circ}/_{3}$ 1860 tilligemed Ret til Udsalg i Lofoten. Han indehavde mange forskellige Tillidshverv inden sin Kommune, hvoriblandt Overformynder, Medlem af Formandskabet og Bodø Afdeling

1) Erlandsen „Geistligheden i Tromsø Stift.“

2) Familien Bull Side 64.

af Norges Bank. Fra 1873 bortforpagtede han Apotheket til Efterfølgende og var de sidste Aar, han levede, bosat i Kristiania.

* paa Bodø $29/_{11}$ 1853 *Anna Olivia Strøm* f. i Throndhjem $25/_{4}$ 1830 (nu bosat i Kristiania). Datter af Snedkermester *Johan Strøm* og *Martha Moe*.

4. **Johannes Aas**, f. i Throndhjem $6/_{11}$ 1834. Søn af stud. theol., Lærer ved Realskolen i Throndhjem *Bernt Theodor Aas* og *Caroline Birgithe Iversen*. Han discip. fra Januar 1852 — Juni 1856 ved Bodø Apothek, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven $1/_{6}$ 1856. Han fungerede som Mehjælper $1\frac{1}{4}$ Aar ved Bodø og 8 Maaneder ved Hjortapotheket i Kristiania. Efter 4 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $30/_{6}$ 1860 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Tid kond. han ved Bodø Apothek, indtil han 1873 forpagtede dette Apothek og meddeltes Bevilling $12/_{9}$ 1873 som Forpagter. Efter Apotheker Lieds Død købte han Bodø Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 80,000 Kroner (fra 1ste September 1876) og meddeltes Bevilling $15/_{7}$ 1878.

* paa Bodø $27/_{8}$ 1868 *Martha Magdalena Sellæg* f. i Overhalden $15/_{11}$ 1843. Datter af Proprietær *Mathias Sellæg* og *Anne Johanna Lund*.

Brevig.

reelt Privilegium, oprettet $31/_{7}$ 1846.

1. **Peter Heiberg Wirsching**, f. i Risør $26/_{9}$ 1815. Søn af Regimentschirurg *Ludvig Theodor Wirsching* († $14/_{2}$ 1822) og *Gunild Heiberg*. Han discip. ved Laurvigs Apothek fra Oktober 1831 — Juli 1836, da han $1/_{7}$ 1836 meddeltes Lærebrev af Apotheker Lund og underkastede sig Medhjælperprøven $28/_{4}$ 1837 for *Hans Christian Clasen*; derefter fungerede han som Medhjælper paa Svaneapotheket i Kristiania ligetil Juli 1841. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $24/_{12}$ 1842 med Karakteren „Godt.“ Fra Julen 1842 til Høsten 1846 kond. han ved Skiens Apothek samt et $1/_{2}$ Aar ved Laurvigs og meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Brevig $15/_{11}$ 1846. Apotheket har 4 Gange skiftet Lokale, sidste Gang i 1856, da det flyttedes ind i den nuværende

Apothekergaard, som Apotheker Wirsching havde kjøbt. Hans Haveanlæg paa dette Sted er meget omtalt.

* i Fredriksund (Danmark) $\frac{6}{10}$ 1852 *Lovise Marie Jensine Heiberg*, f. i Fredriksund $\frac{8}{10}$ 1823 † i Brevig $\frac{7}{3}$ 1868. Datter af Apotheker i Fredriksund, *Christoffer Fredrik Fabritius Heiberg* († $\frac{20}{4}$ 1826) og *Petrine Charlotte Beck* († $\frac{13}{4}$ 1856). $\frac{12}{5}$ 1877 aut. som Provisor hersteds *Ludvig Theodor Wirsching*, Søn af foregaaende Apotheker, f. i Brevig $\frac{9}{10}$ 1855, cand. farm. $\frac{9}{12}$ 1875 med Karakteren „Godt.“

D r a m m e n .

Bragernæs Apothek.

reelt Privilegium (med „Løven“ som Apothekerskilt).

1.¹⁾ **Hans Henriksen Sparre**, † paa Bragernæs 1698 begr. $\frac{31}{3}$. Han meddeltes Bevilling som Apotheker i Drammen $\frac{30}{3}$ 1686.

* paa Bragernæs $\frac{25}{6}$ 1685 *Anna Marie Stobæus*²⁾ (sand-synligvis) † i Kristiania 1708 begr. $\frac{26}{10}$. Der var i dette Ægteskab mindst 4 Børn, hvoriblandt *Johan Martin Sparre*, født 1689 døbt $\frac{13}{3}$, blev gift med Apotheker *Henrik Seydals* Datter, se Kristiansand.

Enken blev siddende med Apotheket i 2 Aar. Skiftet efter Hans Sparre findes i Rigsarkivet i Skifteprotokollen for Drammen, hvoraf hidsættes:

„*Jens Nielsen Lærshou*, Raadmand i Kristiania paa Samtlige Magistratens og Egen weigne, *Peder Poulsen* Kongl. Maysts. Byefoged udi Bragernæs sampt *Hans Hansen Kjelbek* Byeskrifuer samedsteds gjøre Witterligt at Anno Christi 1700 den 22 Octob., været tilligemed 2de Borgelige Mænd *Auche Aucheson* og *Jesper Gram* forsamlede udi Sterfboed efter Velfornemme Sal. *Hans Spar* forripe Appotecher herpaa Bragernæs, til at begynde og afhandle og forrette et rigtig Skifte og

1) Allerede 1649 nævnes en *Simon Abbetecher* paa Bragernæs, søgteviet dette Aars 21 Oktober.

2) 1717 døde i Stokke Sognepræst *Johan Mikkelsen Stobæus*; han var gift med *Kirsten Spar*. (Sparre); i Ministerialbogen for Bragernæs nævnes 1710 Apothekersvend *Johan Martin Stobæus*.

Deeling (efter forhengjorde Registrering og Wurdering) imellem dend Sl. Mands efterlatte Hustruc *Anne Marie Stobæi*, og deris fellits *Bern*, som er en Søhn naufnlig *Johan Martin Hansen Spar* udi sit 12 Aar, saa og 3de Døtterne dend Eldste naufnlig *Lisbet* udi sit 14de Aar, dend anden *Marie* udi 13 Aar og de. 3die *Anne Kirstine* udi sit 10 Aar, hvor da loed sig indfinde paa de U-myndiges weigne og til at beoagte deris gavn og beste, deris paa Faders Side her paa Stedet nærmeste Anrørende Nemblig *Mons Christoffer Hansøn (-Arktander)* som hafuer deris Sl. Faders Søster til søgte, hvor da for det første er begyndt og fuldført."

Herefter følger noie Opregning af alt hvad der i Apotheket og i de forskjellige Rum fandtes af Husgeraad, Inventar, Gangklæder og Varer. Øiensynlig har det været en Mand uden farmaceutisk Uddannelse, der har besørget Varernes Registrering, thi en Mængde af de latinske Navne paa Varerne er saa forvandskede at de vanskeligt kan tydes.

Af Apothekerinventar skal her nævnes:

5 større og mindre Sandtinsfade til en samlet Værdi af 3 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 8 β .
29 engelske „Tintallærkener“ til en samlet Vægt af 30 \emptyset , værdsat til 5 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 10 β .

1 Disteler Kjedel med Messinghat og Kobberpibe, Vægt 17 \emptyset , værdsat til 2 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β .

1 stor Kobberdørgslaug med 2 Jernører, værdsat til 2 $\frac{1}{2}$ 12 β .

1 „Disteler Ofn af Kobber med tilhørende Kjedel af Messing, tinhat, Pibe og Slange“ 12 Rdl.

1 „Kobberbrøge Kjedel“ Vægt 2 Lis \emptyset 2 $\frac{1}{2}$ Værdi 2 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β .

1 liden „Kobberdisteler Ofn“ Vægt 5 \emptyset - 1 Rdl.

2 Messingskumskeer med Jernskaft værdsat til 16 β .

1 „Messing Rifuer Jern“ med Jernhace 16 β .

Desuden 6 Jernpander med og uden Fødder, dels flade og dels lange til 2 og 3 $\frac{1}{2}$ pr. Styk.

1 „gl. brandforchtang og Ildskuffe og økse „værdsat tilsammen for 22 β .
Blandt „Træverch“ i Stuen findes 9 „Røde leders høye stole af adskillig slags“ a 2 $\frac{1}{2}$ pr. Stykke.

2 lave Stole, 1 Løybænk „med Rødt leder ofuertreket,“ 1 „mahlet fure Klædes schab med Laas for,“ 1 „liden hoymahlet Eege Kiste med Laas for og 3 Band ofuer.“

„Paa Sahlen“ fandtes „1 lang fureschifue,“ 6 gamle „Contrafeyer paa lerrit mahlet“ a 1 $\frac{1}{2}$ pr. Stykke.

„Paa Cammerit nest Sahlen“ fandtes „1 beslagen Slodeschrein Ind Rettet til Et Reyse Appotek“ værdsat til 3 Rdl.

I Gaarden forevrigt anmærkes 20 „støcher adchillige slags smaa og store tysche og Hollandsche medicinsche bøgger“ værdsatte til 2 Rdl.

1 „stoer Messing Malm Morter med en stoer Jern støder“ til 20 Rdl.

1 Jernmorter med Støder 2 $\frac{1}{2}$ 16 β .

1 Eege Perse med Jernskruer 4 Rdl.

5 smaa og store „Sichter.“

Der var i Apotheket 9 dobbelte Skuffer, 3 Skuffer hver med 4 Rum, desuden 42 „smaa schuffer af Eeg med sorte flammede lister paa og Sprinchelwerchs døre og laase fore.“

„Appotecheer Childten „En forgylt Løfve,“ værdsat til 1 Rdl.
Gaarden saadan som den nu „findes bebyggt og Indheignet med tilliggende træ og Urterhouge samt et gl: for Raadnet huus øfuerst i Hougen ved Baggaden, samt Strand og Søboedsplads med de derudi gaarden bestaaende 3 Jern-Kachelofner, med ald anden Nauglefast Ind-Redning“ takseret til 570 Rdl.

„Soeboden som er gl: og forfalden ansettes for 30 Rdl.“

„Summa beleber forskrefne *Læsere* saa og gaarden og tomt til Penge 781 Rdl. 16 β foruden en Del „Apotheke Materialier og Instrumenter,“ som vare solgte til Apotheke *Gjert von der Lith* af tilsammenlagt Værdi 210 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 20 β .

Dette var hele Varebeholdningen, samt endel af Inventaret. Inventaret sees at have bestaaet af 176 store og smaa Træbøsser, 83 „huide og blaabugede Steenkrucher“ dels med dels uden „Piiber.“

25 „hollandsche Leer Krucher.“

46 „fier Kanted glas flascher,“ 187 „Adtschillig slags middelmaadige og Eendel smaa Kanted og Runde glas.“

24 „Glasbotteler“ 5 „store og Krumme glas-Retorta.“

1 „Schufflade med 28 dobbelte Schuffer, som er mahlede med huer sin paateignede Species;“ desuden en „Schufflade“ paa 21 „schuffer“ og en paa 48 „schuffer“ og en paa 11 „schuffer,“ desuden 61 „hvidefure schuffer udi tvende Rom indsat.“

Blandt Debitores findes „*Johan Daniel Appotecher paa Kongsberg.*“ Alt i alt var Boets samlede Indtægt 1137 Rdl. — „15 β . Blandt Kreditorer findes anført *St Karmands Enke* og *Dan Hardenbaj* i Amsterdam tilsammen for Apothekevarer 198 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$ 8 β . Begravelsesomkostningerne vare 50 Rdl.

Boet var bortskyldig 989 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 11 β . Der kan ikke sees at være afholdt Auktion, men Boets Inventar, Gangklæder og *Læsere* fordeltes mellem de respektive Kreditorer, hvorfor man ser gode Borgermænd beriges med Underdyner, Puder, Lagner, Duger, „Sandtinsfade,“ Kobberkjedler, og Reise-Apotheke, Messingskumskeer og Sigter. Tilovers til Enken og Børnene blev de uvisse udestaaende Restancer til et samlet Beløb af 147 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 4 β , hvoraf da Sønnen skulde have 29 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 20 β og hver af Døttrene 14 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 22 β . Skiftet udgjør 32 Halvarks skrevne Sider.

2. **Gert von der Lith**, f. ca. 1660 † paa Brageruæs $21/10$ begr. $27/10$ 1738. Han ansøger $29/3$ 1700 om at meddeles Bevilling som Apotheke i Drammen, da han har „12 Aars Forfarenhed.“ $5/6$ 1700 underkastede han sig den farm. Eks. i Kjbhn. for det medicinske Fakultet og Hofapoteke *Joh. Gof. Becher* og blev „befunden dygtig.“ Bevilling var meddelt ham allerede $27/4$ 1700. Lith oprettede $28/6$ 1728 et Testament, ifølge hvilket hans Kones Søsterdatter *Magdalena Fredriksdatter Kislner* (gift med Assessor *Peder Willemsen*)

skulde arve alt efter ham. Imidlertid afstod han i Begyndelsen af 1738 Apotheket til efterfølgende Apotheker for „en Summa, som han hellig kunde fornødig til hans Subsistence“; herimod protesterede Assessor Peder Willemsen paa sin Kones Vegne og anfører, at v. d. Lith nu var 80 Aar gammel og dertil lidende af Stensmerter, hvorfor han ikke var ved fuld Sands og Samling, da han traf sine Dispositioner med P. I. Holst. ^{29/11} 1738 erklærede Willemsen sig imidlertid tilfredsstillet af Holst. 1738 erklærer v. d. Lith, at han nu i 39 Aar har været Apotheker, og at han i den sidste Krig havde gjort Tjeneste baade som Feltapotheker og Chirurk i de søndenfjeldske Kantoner. Han fik 4000 Rdl. for Apotheket.

* *Sussanna Andersdatter Mow*, † paa Bragerøes 1734 begr. ^{20/8} „*hora septem Post meridiana*“, Datter af *Anders Olsen Mow* (der viedes i Drammen ^{11/2} 1674) og *Jydiche Hansdatter*.

3. **Peter Johan Holst**, f. i Roskilde ca. 1702 † i Drammen 1751 begr. ^{8/2}. Han havde fra sin Ungdom „tjent udi Apothekerprofessionen“, desuden kond. ^{1/2} Aar i Hamburg, ^{11/2} Aar i Rendsburg, ^{11/2} i Nakskov og endelig 3 Aar hos salig Madam Scharffenberg¹⁾ alle disse Steder som „Gesel.“ Nu senest havde han været 6 Aar Provisor ved Elephantapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. underkastede han sig ^{14/7} 1736 og meddeltes Bevilling som Apotheker i Drammen ^{12/12} 1738. Apotheket nedbrændte 1745; Ilden opkom i Laboratoriet.

* paa Strømsø ^{22/10} 1743 *Maren Madsdatter Wiel* † paa Bragerøes 1751 begr. ^{14/4}, Hun var Enke efter Sognepræst *Lorentz Angell* og Datter af *Mads Madsen Wiel* og *Magdalena Moss* (?)

4. **Christoffer Gram**, f. paa Storøen paa Ringerike 1719 døbt ^{2/9}, † paa Bragerøes 1754 begr. ^{9/7}. Søn af Gaardbruger *Kristian Thomesen Varberg* og *Anna Margrethe Gram*. Han optog Moderens Familienavn. Blev Student 1740, Alumnus 1742 paa Borchs Collegium og studerede Medicin; han disputerede ^{28/12} 1751 over „*de methodo certa et tuta curandi febres intermittentes per corticem peruvianum*.“ Hans Bevillingsdato til dette Apothek kjendes ikke; men 1754 var han iethvertfald bosat paa Bragerøes.

1) *Michael Georg Scharffenberg* døde 1711 i Kjbhn. og fra denne Tid og til 1731 bestyredes Apotheket af Provisor; han var fra ^{24/2} 1694 Indehaver af „Kong Salomons Apothek“ i Kjbhn.

* paa Bragernæs $27/2$ 1754 *Dorothea Stillesen*¹⁾ f. paa Bragernæs 1725 døbt $9/8$ † paa Bragernæs antagelig 1797. Datter af Borger *Stille Christensen* (Stamfader til Familien Stillesen) og *Alhed Leuch*.¹⁾

Hun giftede sig 2den Gang $2/11$ 1762 med *Johan Henrik Leuning*.

(I Tidsrummet 1758—1773 nævnes oftere i Ministerialbøgerne en *Nils Larsen Apotheker*, men Fadderne til hans Børn er fuldstændig ubekjendte Personer, og er der meget som tyder paa, at han blot har været en Arbejder ved Apotheket, f. Eks. Laborantkarl).

5. **Christen Stillesen**¹⁾ f. paa Bragernæs 1729 døbt $2/11$ † paa Bragernæs $18/2$ begr. $27/2$ 1795. Broder af *Dorothea Stillesen*. Han underkastede sig farm. Eks. $25/3$ 1754 og bestyrede Apotheket i Drammen for sin Søster, indtil hun 1762 overdrog ham Apotheket. Han ansøgte $30/1$ 1762 om Bevilling, der meddeltes ham $2/4$ s. A.²⁾ Ved Samfrændeskifte efter hans 1ste Kone $23/10$ 1769 viste Boets samlede Indtægt 9600 Rdl. og Gjælden 9180 Rdl. 66 β, hvorfor der alene blev 419 Rdl. at dele mellem Faderen og de 3 Børn af dette Ægteskab; hans 2det Ægteskab var børnløst.

* 1 G. paa Bragernæs $21/10$ 1764 *Gjerthrud Gad*, døbt paa Bragernæs $2/8$ 1742 † paa Bragernæs $9/11$ 1768. Datter af *Kjøbmand Kristen Gad* og *Susanne Larsdatter Stang*.

* 2 G. paa Thoten $30/10$ 1769 *Marie Margrethe Hoff*, døbt paa Thoten $25/4$ 1726 † paa Bragernæs 1789 begr. $3/12$. Datter af Provst *Ole Hannibal Hoff* og *Anna Sofie Boyesen*, og Enke efter den i Kristiania 1766 afdøde Justitssecretær *Nils Røer*.

6. **Morten Stillesen**, f. paa Bragernæs $1/8$ 1768 † paa Bragernæs $22/2$ 1839. Søn af foregaaende Apothekers første Ægteskab. Han discip. fra 1782—1784 hos Assessor og Apotheker *Joakim Didrik Cappel* († 1784) i Kjøbenhavn og fra 1784—1787 hos Faderen i Drammen. Kond. „med al Berømmelse“ hos N. Tychsen paa Kongsberg og fuldendte den farm. Eks. $29/7$ 1790 med „enstemmig“ *Laudabilis*. $22/2$ 1793 ansøgte han om Bevilling som Apotheker hersteds, og meddeltes denne

1) Se Familien „Stillesen.“

2) $17/4$ 1777 begravedes af Stillesen Apothekersvend *Jacob Mannesen* „som kjørte sig bort i Drammensfjorden og blev gjenfunden om Vaaren.“ $20/8$ 1789 begravedes Apothekersvend *Kristian Tormøllen Hartau* (23 Aar gl.) f. i Stavanger.

ham $1\frac{5}{3}$ s. A. 1811 skjænkede han 2 Tønder Byg til Universitetet.

* 1 G. paa Strømsø $2\frac{4}{2}$ 1793 *Dorothea Edler Arveschoug* f. paa Strømsø $\frac{6}{4}$ 1775 † paa Bragernæs $2\frac{8}{5}$ 1811. Datter af Tiendeskriver *Job Arveschoug* og *Sofie Amalie Bøhne*. (9 Børn)

* 2 G. i Hurum $1\frac{6}{7}$ 1813 *Wilhelmine Margrethe Jahn* f. paa Eidsfos 1781 døbt $\frac{1}{10}$ † i Drammen $1\frac{5}{1}$ 1861. Datter af Forvalter Lucas Jahn og Anna Helvig Hansdatter, og Enke efter den i 1812 afdøde *Gabriel von Cappelen* til Hof. (6 Børn)

7. **Christen Stillesen**, f. paa Bragernæs $1\frac{1}{6}$ døbt $2\frac{7}{6}$ 1793 † paa Sørum i Lier $2\frac{5}{5}$ 1867. Søn af foregaaende Apothekers første Ægteskab. Han discip. ved Bragernæs Apothek fra 1808—11, hvorefter han fungerede som Medhjælper 1 Aar hos Faderen og 1 Aar i Holmestrand og fra 1813—15 hos Assessor *Nic. Jørgen Stolpe* paa Svaneapotheket i Kjøbenhavn. Den farm. Eks. fuldendte han i Kjøbenhavn $2\frac{2}{7}$ 1815 med Laud., kond. derefter ved Svaneapotheket i Kjøbenhavn til $\frac{1}{5}$ 1817, i Haderslev fra 1817—1818, hos Apotheker Schmidt i Wesselburen til September 1819, hvorefter han i $3\frac{1}{2}$ Aar var hos Apotheker Bendixen i Tøndern, og efter dennes Død (i October 1822) bestyrede han Apotheket for Enken indtil Mai 1826. Bestyrede derefter under Professor Maschmanns Fraværelse Elephantapotheket i Kristiania til April 1828, da han forpagtede Faderens Apothek med Bevilling af $2\frac{7}{5}$ 1828. Han betalte Faderen i aarlig Afgift 4400 Kroner og købte Apotheket ved Faderens Død for 52,000 Kroner (hvori indbefattet Gaard, Varer og Inventar) samt betalte Stedmoderen 1000 Kroner aarlig.

* i Drammen $1\frac{9}{5}$ 1831 *Sussanna Albertine Staib*, f. paa Bragernæs $2\frac{9}{8}$ 1802 † paa Strømsø $1\frac{1}{3}$ 1868. Datter af Regimentsfeltskjær *Kristian Fredrik Staib* og 3die Hustru *Hedevig Magdalena Schwenche*. (5 Børn)

8. **Morten Stillesen**, f. i Drammen $\frac{5}{3}$ 1833, Søn af foregaaende Apotheker.

Privat dimitteret tog han Artium 1852 og 2den Eks. 1853, begge med Haud., han discip. derefter ved Faderens Apothek fra Juni 1853 — Mai 1855, da han $1\frac{2}{5}$ meddeltes Lærebrev efter $\frac{1}{5}$ at have underkastet sig Medhjælperprøven for Dr. F.

Peckel. Derefter opholdt han sig $1\frac{1}{4}$ Aar ved Gøttingens Universitet, og arbejdede ved det chemiske Laboratorium. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{4}{12}$ 1856 med Karakteren „Meget Godt.“ $\frac{14}{11}$ 1860 meddeltes han Bevilling som Forpagter af Faderens Apothek, som han 1867 overtog, efterat Apotheker-gaarden $\frac{12}{7}$ 1866 var nedbrændt. Han gav for den nedbrændte Gaard med Tomt og Privilegium 80,000 Kroner og opførte en ny Gaard, hvortil Apotheket flyttedes $\frac{1}{4}$ 1868 paa Hjørnet af Bragernæs Storgade og Amtmand Bloms Gade. 1874 solgte han Apotheket til Efterfølgende og bosatte sig paa sine Eiendomme Sommero, Sørum og Stilleholmen i Lier. Ugift.

9. **Karl Oskar Werring**, f. i Herø $\frac{6}{10}$ 1845. Søn af Distriktslæge *Martin Tuxen Werring* og *Anne Christine Elisabeth Møller*. Han discip. fra October 1860 — Mai 1864 ved Kristiansunds og Kongsvingers Apotheker. $\frac{4}{5}$ 1864 underkastede han sig Medhjælperprøven for *Dr. E. M. Heiberg*. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{13}{12}$ 1866 med Karakteren „Godt.“ Derefter kond. han fra Juli 1867 — November 1868 hos Apotheker Wrensted i Kristiansand, fra November 1868 — April 1870 i Fredrikstad og fra Mai 1870 — Marts 1872 hos Stillesen i Drammen. Fra Marts 1872 — April 1874 Bestyrer af Strømsø Apothek. Sidstnævnte Aar købte han Bragernæs Apothek for 180,000 Kroner (uden Varebeholdning). Werring gav Apotheket Navnet „Bragernæs Apothek“ med Bibehold af „Løven“ som Emblem. Han meddeltes Bevilling $\frac{1}{7}$ 1874. (Eiendommens Værdi blev 1885 nedsat i Brandtaxten med 24000 Kroner).

* i Drammen $\frac{5}{5}$ 1875 *Kristiane Alexia Holm*, f. i Drammen $\frac{7}{8}$ 1852. Datter af Grosserer *Arve Carl Holm* († $\frac{19}{10}$ 1866) og *Josine Marie Bech*.

Strømsø Apothek.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{4}{10}$ 1852.

Tilladelse til at oprette dette Apothek meddeltes $\frac{23}{3}$ 1853 Apotheker i Flekkefjord *Frd. A. N. Schneider*; men da han ikke kunde faa solgt sit reelle Privilegium i Flekkefjord gaves ham Frist indtil $\frac{1}{7}$ 1854 med Overtagelse af Strømsø

Apothek. Allerede inden denne Fristes Udløb frasagde han sig Strømsø Apothek. Dietrichs gaves derefter Bevilling paa samme Betingelse som Schneider: aarlig udrede til Enkefru Stillesen 1000 Kroner.

1. **Carl Georg Halvor Dietrichs**, f. i Drammen $1^2/7$ 1818 † der $1^4/10$ 1864. Søn af Kjøbmand *David Dietrichs* og dennes 2den Kone *Anne Cathrine Poulsson*. Han discip. i Holmestrand fra $1^5/10$ 1833—1838, da han underkastede sig Medhjælperprøven for *Dr. Lorentzen*. Han fung. derefter som Medhjælper i Holmestrand til $1^5/10$ 1840. Efter knapt 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $1^6/6$ 1841 med Karakteren „Meget Godt.“ Derefter kond. han 3 Maaneder ved Holmestrand's Apothek, vendte tilbage til Hovedstaden og gav Manuduktion i Chemi og Farmacologi samtidig med at han selv studerede Medicin. I Februar 1842 tog han Præliminæreksamen og fuldendte $1^6/3$ 1846 norsk medicinsk Eks. $1^3/10$ 1847 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Ekersund, men da han blev engageret som Amanuensis hos *Dr. Schultze* i Solør fritoges han ved Kgl. Resol. af $8/6$ 1848 for at overtage Ekersund Apothek. Efter *Schultzes* Død praktiserede han i Solør, indtil han $1/2$ 1855 meddeltes Bevilling til at anlægge et Apothek paa Strømsø. Om hans Forfatter Virksomhed se N. F. L. og Kjærs N. L.

* i Kristiania $1/11$ 1848 *Mette Cathrine Elisabeth Heyerdahl*, f. i Lesje $1/11$ 1827. Datter af Sognepræst *Nils Roth Blix Heyerdahl* og *Elisabeth Cathrine Nakschow*.

Sønnen *Halvard Dietrichs*, f. $2^0/6$ 1856, cand. farm. $1^0/12$ 1879, „Godt,“ konditionerer.

Som Provisor og Bestyrer har følgende fungeret:

1. *Georg Christian Mathiesen*, fra 1864—1870. Se „Nordstjernen“ Bergen.

2. *Jens Otto Moltke Hansen*, f. i Helgeland $2^1/8$ 1844, cand. farm. $1^7/12$ 1866, „Godt,“ Bestyrer fra 1870—1872.

3. *Karl Oskar Werring*, fra 1872—1874, se ham „Bragernæs Apothek.“

4. *Carl Peter Bergsten Skancke*, f. paa Røraas $1^7/3$ 1842, cand. farm. $2^4/5$ 1865, „Godt,“ Forpagter fra 1874—1884.

5. *Carl Anton Høy*, f. i Bamble $2^2/12$ 1844, cand. farm. $1^1/12$ 1869, „Godt,“ overtog Forpagtningen $1^5/7$ 1884.

Apotheket Ørnen.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{29}{10}$ 1877. Enkekasseindskud efter 3000 Kroner.

1. **Martin Bertram Strøm**, Apotheker hersteds fra $\frac{22}{12}$ 1877— $\frac{10}{7}$ 1885. Se ham Fredrikshald.

Apotheket bestyredes fra $\frac{27}{8}$ 1885— $\frac{1}{12}$ s. A. af *Knut Thorstensen Strøm* f. $\frac{8}{1}$ 1863, cand. farm. $\frac{18}{6}$ 1885, „Meget Godt.“

2. **Hans Arnold Hansen**, f. i Bergen $\frac{4}{9}$ 1843, Søn af Farvermester *Hans Hansen* og *Karine Andersen*. Han discip. fra September 1854 — Marts 1862 hos Apotheker Krohn i Bergen. Han underkastede sig Medhjælperprøven i Marts 1862. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{30}{5}$ 1866 med Karakteren „Godt.“ Derefter kond. han paa Løveapotheket i Bergen fra Juni 1866 — October 1867. Fra sidstnævnte Tid og til 1869 drev han Bergens chemiske Mineralvandfabrik, og foretog Sommeren 1869 en Reise til Wisconsin i de forenede Stater. Fra Vaaren 1870 kond. han paa „Løven“ i Bergen indtil Høsten 1873, da han kom til H. S. Ditten i Kristiania, hvor han forblev til Vaaren 1874. Fra 1874—1885 kond. han hos Apothekerne Wold og Lothe i Bergen i respektive 8 og 3 Aar, indtil han under $\frac{14}{11}$ 1885 meddeltes Bevilling til at drive Apotheket Ørnen i Drammen. Apotheket flyttedes $\frac{15}{8}$ 1886 til dets nuværende Lokale.

* 1. G. i Bergen $\frac{6}{6}$ 1867 *Anna Margrethe Sørensen* f. i Bergen $\frac{10}{7}$ 1841 † der $\frac{30}{3}$ 1878. Datter af Fyrvogter *Johan Sørensen* og *Unni Berentine Throndsen*.

* 2. G. i Bergen $\frac{7}{4}$ 1879 *Marie Christine Ahlers* f. i Bergen $\frac{28}{3}$ 1852. Datter af *Johan Friederich Wilhelm Ahlers* og *Bertha Catharine Jansen*.

Drøbak.

Reelt Privilegium, oprettet antagelig 1816.

Indtil 1870 Aarene var der til Apotheket knyttet fuld Handelsrettighed med saavel Kolonialhandel som Vin-og-Brændevinsrettighed.

1. **Kristian Fredrik Horn**, f. i Kristiansand 1740, døbt $\frac{11}{6}$ † paa Moss $\frac{20}{2}$ 1827. Søn af daværende Apotheker i

Kristiansand Conrad Fredrik Horn og Maren Sofie Clausdatter Glückstein.

Han underkastede sig den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1779 med Karakteren Haud. Han var kun 17 Aar gammel, da Faderen solgte sit Apothek i Kristiansand. Hvor han forøvrigt har været, har det været umuligt at paavise, ligesom han visnok ikke har havt nogen Bevilling som Apotheker i Drøbak, men sikkert nok drev han et saadant i Begyndelsen af dette Aarhundrede først i Gaden „Linderuppen“ senere i den saakaldte „Carlse-Gaard“, i hvilken ogsaa efterfølgende Apotheker fortsatte Driften. Sine sidste Aar tilbragte han paa Moss, hvor en ældre Broder *Fredrik Andreas Horn* († 1822) var bosat.

2. **Anton Georg Nissen** f. 1763 † i Drøbak $30/1$ 1845 (82 Aar gammel) (i de danske Kalendere opgives han for f. i Rudkjøbing, men han er ikke døbt dersteds.)

Han underkastede sig dansk farm. Eks. 1797 med „enstem mig“ Laud. Under Krigsaarene var der et Medicindepot i Kristiania og ved dette var Nissen ansat. Da Depotet i Februar 1816 nedlagdes, købte han en Del af dets Varer og nedsatte sig som Apotheker i Drøbak. 1818 søgte han om Eftergivelse for den Gjæld, han var kommen i til Depotet og klager over, at Apotheket i Drøbak var et daarligt Levebrød. Nissen var en underlig Skrue, som ikke saa sjælden tog sig længere Reiser, og da var Drøbak uden Apotheker. 1840 solgte han Apotheket til Efterfølgende. Han testamenterede 800 Kroner til „en offentlig Indretning, som kan være de Fattige i Drøbak til Nytte.“ Denne Kapital henstaar endnu ubenyttet rentebærende i Follo Sparebank og er nu stegen til en ganske net Sum. Ligesaa testamenterede han 200 Kr. til Sognepræsten, 80 Kr. til Klokkeren og 40 Kr. til Graveren i Drøbak. Ugift.

3. **Kristen Gay**, f. i Kristiania $3/3$ 1814 † i Kristiania $7/3$ 1867. Søn af Kjøbmand og Fuldmægtig i Brandassurancekassen *Jacob Gay* († 1849) og *Marthe Marie Karboe*. Han discip. ved Fredrikstad Apothek fra $1/8$ 1830— $1/8$ 1836, underkastede sig Medhjælperprøven i August sidstnævnte Aar og fung. derefter vel et Aar ved Svaneapotheket i Kristiania. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks.

$20/12$ 1838 med Karakteren „Godt.“ Han købte Nissens Privilegium og det lille Forraad, der var af Varer og Inventar, for 3200 Kroner, og meddeltes Bevilling som Apotheker $19/1$ 1841. Han led store Tab ved Endossements Ansvar, oplyser han $14/10$ 1852. Lokale skiftede Apotheket gjentagende Gange.

Dette Apothek bortforpagtede han 1859 og solgte 1862 til efterfølgende Apotheker. Efter denne Tid var han bosat i Drøbak. Han døde ved et Ulykkestilfælde paa et Besøg i Kristiania.

* i Drøbak $21/5$ 1854 *Mathilde Tellefsen* f. i Fredriksværn $8/8$ 1833. Datter af Toldbetjent *Ole Tellefsen* og *Anna Gundersen*. Hun gjengiftede sig paa Moss $15/11$ 1873 med Lærer *G. A. Gulli*.

4. **Sofus Fredrik Vilhelm Hansen**, f. i Kristiania $14/7$ 1831 † i Kristiania $4/8$ 1875. Søn af Snedkermester *Johan Casper Hansen* og *Christine Olsen*. Han discip. ved Drøbaks Apothek fra $1/1$ 1851 — Udgangen af 1854, da han underkastede sig Medhjælperprøven for *Dr. Kristian Bjelke*. Han fung. som Medhjælper i $1\frac{1}{2}$ Aar ved Løveapotheket og 4 Maaneder ved „Svanen“ i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $2/6$ 1857 med Karakteren „Godt.“ 1859 forpagtede han Drøbaks Apothek og meddeltes Bevilling $12/8$ s. A. Dette Apothek overtog han med Varer og Inventar 1862 for en Kjøbesum af 40,000 Kroner, og meddeltes Bevilling $26/11$ 1862. Han flyttede Apotheket 1862 ind i den saakaldte „Sørbygaard“ og derfra 1866 til den af ham købte Gaard, hvori Apothekets Lokale altid senere her været. Han solgte Apotheket 1872, og var de sidste Aar han levede beskæftiget paa Løveapotheket i Kristiania.

* i Drøbak $8/11$ 1861 *Amalie Tellefsen* f. i Fredriksværn $15/1$ 1836. Søster af Apotheker Gays Hustru. Hun gjengiftede sig i Kristiania $8/4$ 1879 med Lærer *Lars Hvalbye*.

5. **Martin Halvorsen**, f. i Skien $16/6$ 1842. Søn af Kjøbmand *O. P. Halvorsen* og *Inga Meier*. Han discip. ved Porsgrunds Apothek fra Juni 1857 — Juni 1861 da han $1/6$ underkastede sig Medhjælperprøven for *Dr. Sæberg*. Derefter fung. han 1 Aar som Medhjælper ved Porsgrunds og 2 ved Risørs Apothek, og fuldendte efter 2 Semestres Studietid den farm. Eks. $24/5$ 1865 med Karakteren „Godt.“ Han kond. fra Juni 1865 — Juni 1867 ved Risør Apothek, derefter $1/2$ Aar ved

Skiens Apothek, fra Februar 1868 — Februar 1872 i Kragerø og kjøbte Drøbaks Apothek 1872 for 66,000 Kroner, hvori ogsaa Gaarden var indbefattet (den var assureret for 17,000 Kroner) og en Have paa ca. 2 Maal Jord. Han meddeltes Bevilling $\frac{30}{4}$ 1872. Han anskaffede nyt Inventar og kostede paa Gaarden ca. 8,000 Kroner. 1875 indvalgte han i Drøbaks Kommunebestyrelse, hvis Ordfører han har været. Ligeledes Formand i Ligningskommission og havde megen Fortjeneste af at Drøbak nu har kommunal Middelskole. Han solgte Apotheket 1885. Fra Juni 1887 — Juni 1888 kond. han ved „Skiens nye Apothek,“ og fra sidstnævnte Tid ved Porsgrunds.

* i Kragerø $\frac{20}{8}$ 1874 *Henriette Hassel*, f, i Kragerø $\frac{20}{10}$ 1850. Datter af Kjøbmand *Petter Hassel* og *Elise Sørensen*.

6. **Markus Jacob Holst**, f. paa Moss $\frac{24}{12}$ 1851. Søn af Kjøbmand *Fredrik Julius Holst* og *Caroline Dorothea Monrad*. Han gennemgik Realskolen paa Moss og Nissens Latinskole i Kristiania, hvorefter han tog Eksamen Artium 1871 med Haud. Han discip. ved Moss Apothek fra Høsten 1871 til samme Tid 1874, da han $\frac{20}{10}$ underkastede sig Medhjælperprøven. Derefter fung. han et $\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper paa Strømsø Apothek og fuldendte efter en Studietid af 4 Semestre den farm. Eks. $\frac{9}{6}$ 1877 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Tid kond. han 1 Aar hos Apotheker Birkeland i Stavanger og $\frac{3}{2}$ Aar ved „Svanen“ i Kristiania, indtil han 1885 kjøbte Drøbaks Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 76,000 Kroner og meddeltes Bevilling som Apotheker $\frac{13}{1}$ 1885 og overtog Apotheket $\frac{1}{2}$ s. A. Ugift.

Egersund.

Personligt Privilegium, Apotheket oprettet $\frac{20}{10}$ 1829. (Fra 1829—1853 reelt Privilegium).

1. **Fredrik Billington**. Apotheker her fra 1829—1847
Se ham *Stenkjær*.

2. **Hans Ernst Hansen**. Apotheket havde staaet ubesat vel et Aar, da han $\frac{17}{8}$ 1848 meddeltes Bevilling og maatte Kommunen bidrage til Apothekerens Underhold. Han skjænkede

dette Privilegium, der da var reelt, til Staten mod at faa et personligt Privilegium. Apotheker her fra 1848—1853. Se ham *Lærdalsøren*.

3. **Johan Herman Meier**, f. i Gjerpen $\frac{6}{3}$ 1817 † i Egersund $\frac{28}{2}$ 1867. Søn af Kjøbmand *Johan Herman Meier* og *Simonine Johanne Thaule*. Han discip. paa Moss fra December 1833 — December 1839, da han $\frac{7}{12}$ meddeltes Lærebrev af Apotheker Karl Finch og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{2}{7}$ 1840, hvorefter han var Medhjælper paa Svaneapotheket i Kristiania fra Juli 1840 til Oktober 1841. Efter vel 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{21}{12}$ 1842 med Karakteren „Godt.“ 1846 købte han Farsund Apothek (Privilegium, Inventar og Varer) for 12000 Kroner og meddeltes Bevilling $\frac{24}{6}$ 1846. Dette Apothek solgte han for samme Sum 1853. Han var Postekspeditør i Farsund fra 1850. $\frac{13}{6}$ 1853 meddeltes han Bevilling paa Egersund Apothek og 1858 antagen som Postekspeditør sammesteds, i hvilke Stillinger han forblev til sin Død. Apotheket har brændt to Gange og skiftet gjentagende Gange Lokale.

* i Asker Kirke $\frac{4}{3}$ 1845 *Martine Lovise Schjold*, f. i Enebak $\frac{10}{12}$ 1821. Datter af Sagbrugsbestyrer *Erik Schjold* og *Fredrikke Johnsen*. Efter Meiers Død har følgende bestyret Apotheket for Enken.

1 *Hans Julius Nielsen* fra 1867—1869. Se Røraas.

2. *Fritz Severin Meier* fra 1869—1879. Søn af ovennævnte Apotheker, f. $\frac{3}{3}$ 1846, cand. farm. $\frac{14}{12}$ 1870 „Godt.“ Opholder sig nu udenlands.

3, *Johan Konrad Ole Tyrhaug Holm* f. $\frac{22}{11}$ 1849. cand. farm. $\frac{10}{12}$ 1874 „Godt.“ Bestyrer fra $\frac{30}{1}$ 1879—1880. Opholder sig nu i Amerika.

4. *Axel Theodor Kallenborn* f. $\frac{7}{3}$ 1847, cand. farm. $\frac{2}{6}$ 1871 „Godt.“ Bestyrer her fra $\frac{14}{4}$ 1880, nu ved Svaneapotheket paa Fredrikshald.

5. *Harald Vilhelm Fosse* f. $\frac{29}{5}$ 1862, cand. farm. $\frac{31}{5}$ 1883 „Godt.“ Bestyrer fra $\frac{1}{3}$ 1885. Han er gift med en Datter af Apotheker Meier.

Elverum.

Personligt Privilegium, oprettet $21/10$ 1869.

1. **Peder Lykke Ellsar Wolfgang Sissener** f. i Kristiania $19/3$ 1831. Søn af Oberst og Kommendant *Vilhelm Sissener* og *Maren Hals*. Han discip. ved Skiens Apothek fra Foraaret 1846 — Efteraaret 1850 og underkastede sig Medhjælperprøven $23/10$ sidstnævnte Aar. Den farm. Eks. fuldendte han $12/1$ 1852 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Tid kond. han hos Stillesen i Drammen, Gøtzsche paa Kongsvinger og Møller i Kristiania i tilsammen 3 Aar, indtil han i Mai 1855 underkastede sig Telegrafisteksamens 1ste Klasse med 1ste Karakter, hvorefter han var Telegrafbestyrer først nogle Maaneder i Fredrikstad, senere 2 Aar i Mandal. 1857 købte han Levanger Apothek for 60,000 Kroner (Gaarden brandtakseret for 44,000 Kroner) i hvilken Sum var indbefattet Gaard, Inventar og en betydelig Varebeholdning. Han meddeltes Bevilling som Apotheker dersteds $24/1$ 1857. Ved Namsos Apotheks Oprettelse 1861 tabte Levanger Apothek en betydelig Del af sin Omsætning. Han solgte dette Apothek 1867. I Juni 1868 oprettede han sammen med Ingeniør Arntzen Rosenborg Minneralvand- og Korkfabrik i Kristiania samt arbejdede under Professor P. Waages Ledelse ved det kemiske Laboratorium. $14/3$ 1870 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek i Elverums Leir. Dette Apothek aabnedes under Navnet „Ørnen“ for Publikum $2/9$ s. A. i leiet Lokale. Fra Oktober 1875 har Apothekets Lokale været i den nuværende Gaard, som Sissener har ladet bygge. Han var Ordfører i Levanger Kommunebestyrelse. Paa Levanger fungerede han ogsaa 3 Aar som Postaabner. Han har oftere deltaget i Diskussionen af faglige Sager i Fagpressen.

* i Skien 1855 *Elisabeth Blom* f. i Skien $1/12$ 1832. Datter af Kjøbmand *Knud Blom* og *Marianne Mülertz*.

Farsund.

Oprettet $7/7$ 1835. Reelt Privilegium indtil 1879, da det gik over til at blive et personligt Privilegium. Enkekasseindskud efter 2000 Kroner og 50 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Johan Henrik Lund**,¹⁾ og ²⁾ f. i Farsund $6/5$ 1803 † i Kristiania $11/9$ 1883. Søn af Kjøbmand *Eiler Jonassen Lund*

1) Farm. T. 1883. 2) N. F. L.

og *Henriette Louise Rampe*. Han discip. fra 1820—1824 hos *Johan David Schmidt* i Sønderborg, af hvem han $24/4$ 1824 meddeltes Lærebrev. Fra 1824—1826 ansat ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $1/2$ 1826 med „Meget Godt“ i alle 4 Grupper. Han bestyrede derefter 1 Aar Flekkefjords Apothek og forpagtede Laurvigs 1827. Her var han til 1836, da han meddeltes Tilladelse til at oprette et Apothek i Farsund; dette skulde være i Drift inden 1 Aar fra $7/7$ 1835 at regne, men tilstodes ham $8/8$ 1836 yderligere 4 Maaneders Respit. Apotheket i Farsund solgte han 1846 til Efterfølgende for 12,000 Kroner. Samme Aar ansattes han ved Kristiania Toldkontor som Undertoldbetjent og entledigedes $1/7$ 1881. Var i mange Aar ved Siden heraf Maltkontrollør.

* i Laurvig $1/12$ 1833 Unni Charlotte Bull¹⁾ f. i Kjøbenhavn $18/9$ 1811. Datter af Kaptein i Marinen *Rasmus Rosing Bull* og *Marie Cathrine Gønlund*.

2. Johan Herman Møler.

Apotheker her fra 1846—1853. Se Egersund

3. **Hans Carl Iver Rode**, f. i Alten Talvig $12/6$ 1827 † i Farsund $19/12$ 1860. Søn af Provst *Fredrik Rode* og *Olava Magdalena Holter*.

Han discip. ved Laurvigs Apothek fra Marts 1842— $12/12$ 1845. da han sidstnævnte Dato underkastede sig Medhjælperprøven. Fra Juli 1847 — Juli 1848 Medhjælper ved Svaneapotheket i Kristiania. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $14/2$ 1849 med „Godt.“ $14/8$ 1852 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Farsund, efterat han samme Aar havde købt Privilegiet, Inventar og Varer for 12,000 Kroner. Fra August 1853 ogsaa Postekspeditor i Farsund. Han opholdt sig meget udenlands og studerede Kemi saavel i Dresden som Jena.

* i Lier $27/7$ 1860 *Laura Gudmunda Ohlsen*, f. i Farsund $21/10$ 1832 † i Farsund $11/6$ 1861. Datter af Kjøbmand *Peter Christian Ohlsen* og *Caroline Cathrine Olsen*.

4. **Søren Mørch Parelius**, f. i Meldal $31/6$ 1831 † i Kristiania $28/10$ 1868. Søn af Sognepræst *Jakob v. d. Lippe Parelius*

1) Se Fam. Bull.

og dennes 2den Kone *Elisabeth Parelius*. Han discip. ved Bodø Apothek fra $\frac{1}{8}$ 1847 - $\frac{17}{7}$ 1851, da han meddeltes Lærebrev af Apothekets Forpagter Hirsch $\frac{81}{7}$. Han forblev her som Medhjælper til Mai 1852 og vedblev senere i samme Stilling ved „Løven“ i Throndhjem til April 1853. Den farm. Eks. fuldendte han den $\frac{12}{12}$ 1854 med Karakteren „Godt,“ og meddeltes Bevilling $\frac{19}{6}$ 1861 til Apotheket i Farsund som han købte for 36,000 Kroner (ved O. A. Haanshus). Han var Postekspeditor fra $\frac{1}{1}$ 1862 til $\frac{21}{12}$ 1863 sammesteds, da han solgte Apotheket og flyttede til Kristiania. Han led meget af Ledgigt allerede før han solgte Apotheket, en Svaghed, der tiltog og gjorde ham udygtig til al Virksomhed.

* i Kristiansund $\frac{20}{8}$ 1861 *Severine Regine Rognskaug*, f. i Edø $\frac{27}{2}$ 1842 nu bosat i Kristiansund. Datter af Kjøbmand *Ole Rognskaug* og *Christine Marie Hansen*.

5. **August Lind Nissen**. Se „Ørnen“ Fredrikshald.

Apotheker her fra 1864—1879.

Han skjænkede dette reele Privilegium til Staten mod at faa et personligt Privilegium.

6. **Konrad Blikstad**, f. i Hurdalen $\frac{12}{9}$ 1842. Søn af Snedkermester *Peter Blikstad* og *Anna Magdalena Lütken*. Han discip. ved Hønefos Apothek fra August 1858—1863, da han $\frac{19}{12}$ 1862 underkastede sig Medhjælperprøven; efter aflagt Medhjælperprøve fung. han 4 Aar som Medhjælper dels paa Hønefos, dels i Kragerø og dels hos Apotheker Krohn paa Horten og efter dennes Død hos Forpagteren sammesteds, A. Myhr. Han fuldendte den farm. Eks. $\frac{13}{12}$ 1867 med Karakteren „Meget Godt“ og vendte tilbage til Horten, hvor han forblev til April 1868, da han kom til Kongsberg og forblev her til Juli 1869. Fra sidstnævnte Tid og til November 1875 kond. han hos Apotheker Knoph i Stavanger. Fra Januar 1878 kond. han i Kragerø, indtil han i Februar 1878 atter kom tilbage til Knoph, hvor han forblev til han udnævntes til Apotheker i Farsund $\frac{1}{11}$ 1879. Han købte straks Apotheker Nissens Varebeholdning og Inventar for 5,300 Kroner og senere Gaarden, der er brandtakseret for Kr. 12,800. Han har oftere deltaget i Fagpressen i Diskussionen om farm. Anliggender.

* i Kristiania $\frac{19}{11}$ 1875 *Onse Marie Stiansen* f. paa Horten

³⁰/₉ 1846. Datter af Modelandsnedker *Jakob Rabe Stiansen* og *Elise Marie Olsen*.

Apotheket har gjentagne Gange skiftet Lokale, da det først laa i Farsunds Strandgade, dernæst i Kirkegaden og fra 1858 i dets nuværende Lokale i Nygaden.

Flekkefjord.

Reelt Privilegium oprettet ²⁰/₄ 1803.

Dette Apothek oprettedes ⁴/₁₂ 1798 som Filialapothek under Kristiansands Apothek. 1803 solgte imidlertid Apotheker *Frants Didrik Schultz* Flekkefjords Apothek til *Johan Andreas Schneider*, der ²⁰/₄ 1803 meddeltes Bevilling som Apotheker i Flekkefjord

1. **Johan Andreas Schneider**, f. i Kjøbenhavn ¹¹/₇ 1766 † i Flekkefjord ²¹/₁₂ 1826. Søn af Gartner *Johan Andreas Schneider* og *Christiane Eva* —? Han discip. hos Apotheker *Johan Fridrik Wulffs Enke* i Helsingør fra 1779—1786 og kond. dels sammesteds dels i Karlskrona til Oktober 1789, da han kom til Laurvig, hvor han forblev ved Apotheket til Mai 1795 og senere i Arendal til November 1799. Han fuldendte den farm. Eks. ¹²/₄ 1800 i Kjøbenhavn med Haud. Under sit Ophold i Laurvig var han fra ³⁰/₅ 1790—²⁵/₂ 1795 tillige Assistent hos Regimentschirurg *Kragh* og ligeledes i Arendal hos Distrikschirurg *A. Møller*. I Flekkefjord var han fra Juni 1800 Assistent ved Radesygehuset og fik Bestalling som saadan ⁹/₁ 1801. 15de Februar 1803 købte han Flekkefjord Apothek, med Gaard, Varer og Inventar for 5000 Rdl. og meddeltes Bevilling til at drive dette Apothek ³⁰/₄ 1803. „Da Landfysikus Walther var sygelig og affældig og aldeles ikke vilde befatte sig med chirurgiske Forretninger, blev Schneider baade fra Flekkefjord og fra Landdistriktet ofte benyttet som Læge, fornemmelig i chirurgiske Tilfælde.“ (Kjærs Norges Læger)

* i Flekkefjord ²⁷/₄ 1806 *Anna Marie Skare*, f. i Flekkefjord ¹⁰/₈ 1776 † sammesteds ²⁶/₂ 1862, Datter af Student og Degn *Bent Skare* († 1809 begr. ²³/₈) og *Margrethe Arentssen* (begr. ⁵/₇ 1804.) *Anna Marie Skare* var første Gang gift ¹⁴/₈ 1796 med Skipper *Tønnes Aslaksen*.

Hun bortforpagtede Apotheket 1827 til *Laurits Lisberg* (se Kristiansand) for 300 Spd. aarlig. Han meddeltes Bevilling $\frac{24}{4}$ 1827. 1832 overtog Sønnen Forpagtningen.

I 1818 ansøgte Apotheker Schneider underdanigst om Tilladelse til at bære Uniform, „bestaaende af mørk leverbrun Klædes Kjole og Pantalons, hvid Vest, paa Kjolen sort Krave og Opslag med Guldtræsser og Knapper, hvori den norske Løve, en trekantet Hat med smal Guld-krampe og en sort Kokarde.“ Ansøgningen blev af vedkommende Departement indstillet til Afslag, idet der bemærkedes: „Da de Grunde, der i andre Tilfælde kunde tale for Uniformers Indførelse for visse civile Embedsmænd, formentligen i det Hele ei ere anvendelige i Henseende til den Klasse af Borgere, hvortil Apothekere henføres; da det synes i enhver Henseende upassende, at en enkelt Apotheker skulde erholde Tilladelse som saadan at bære Uniform, naar ikke paa samme Tid saadant blev samtlige Apothekere tilladt, og da desuden Apotheker Schneiders Forslag gaar ud paa en Dragt, der vilde indføre en Forfængeligheden maaske kjær, men dog unyttig Pragt, som det Offentlige ei letteligen bør foranledige eller ved given formelig Tilladelse sanktionere, saa maa man underdanigst indstille det Ansøgte til Afslag.“

2. **Fredrik Alexander Napoleon Schneider**, f. i Flekkelfjord $\frac{7}{12}$ 1808 † dersteds $\frac{28}{1}$ 1864. Søn af foregaaende Apotheker.

Han discip. ved Kristiansands Apothek fra 1824—1828, da han $\frac{17}{6}$ underkastede sig Medhjælperprøven for *H. Nørbech*. Fuungerede derefter en Tid som Medhjælper i Kristiansand og hos Maschmann i Kristiania, paa hvilket sidste Sted han forblev ogsaa efter at have fuldendt den farm. Eks. $\frac{8}{9}$ 1830 med 1ste Karakter. 1832 forpagtede han Moderens Apothek, indtil han 1851 købte Privilegiet, Gaard, Varer og Inventar for 40,000 Kroner¹⁾ og meddeltes Bevilling $\frac{8}{10}$ s. A. Han flyttede Apotheket 1849 til den nuværende Gaard. $\frac{23}{3}$ 1853 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek i Drammen, men da der opstod Vanskeligheder med Salget af Flekkelfjords Apothek, og han fandt det Sted der blev anvist til Anlæg af Apotheket for meget uheldigt, renoncerede han paa den ham meddelte Bevilling og forblev i Flekkelfjord, hvor han som Professor Maschmann skriver $\frac{13}{2}$ 1843 „har vundet almindelig Tiltro og sine Medborgeres Agtelse“ „som en særlig praktisk Apotheker.“

1) Hans oprindelige Kontrakt med Moderen var at han skulde betale 800 Kroner aarlig og have Ret til at købe Apotheket af Boet ved hendes Død for 16,000 Kroner.

* i Stavanger $\frac{2}{8}$ 1836 *Johanne Fredrikke Krog* f. i Stavanger $\frac{16}{10}$ 1813. Datter af Amtmand *Vilhelm Frimann Krog* og *Drude Marie Heiberg*.

Fra Sommeren 1864 til samme Tid 1869 forpagtedes Apotheket af S. N. Riss, (Se Arendal) Bevilling meddelt $\frac{4}{1}$ 1865. Sommeren 1869 forpagtede efterfølgende Søn Apotheket.

Vilhelm Frimann Krog Schneider, f. i Flekkefjord $\frac{16}{6}$ 1846, cand. farm. $\frac{1}{6}$ 1867 med Karakteren „Godt.“

F r e d r i k s h a l d .

Svaneapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{24}{8}$ 1694.

1. **Johan Huusman**, † før 1700. Han meddeltes Bevilling $\frac{24}{8}$ 1694. Hans Virksomhed udstraktes ogsaa til Fredrikstad, hvor man hyppig de følgende Aar finder Regninger fra ham presenterede i Dødsboer i Fredrikstad.

* *Maren* (?) Hun afstod Apotheket til Efterfølgende

2. **Kristoffer Roth**, der meddeltes Bevilling $\frac{6}{1}$ 1700, men døde inden Aarets Udgang. Formodentlig i Familie med den samtidige Apotheker i Helsingør *Henrik Roth*.

3. **Vincent David Fischer**. Han meddeltes Bevilling $\frac{25}{1}$ 1701 som Apotheker paa Fredrikshald, men tiltraadte det ikke. Han er selvfølgelig den Vincent David Fischer, der $\frac{5}{4}$ 1707 meddeltes Bevilling paa Kalunborgs Apothek og var der til 1726.

4. **Nils Hansen Boeder**, † i Christiania 1736 (begr. $\frac{31}{3}$). Han meddeltes Bevilling $\frac{21}{5}$ 1701. $\frac{10}{9}$ 1708 faar Magistraten paa Fredrikshald Paalæg om at varetage Apothekerens Interesser ligeoverfor ulovelige Udsælgere. Han havde en lang Strid med „Chirurgus“ *Arnt Hagen*, der forsøgte at gaa ham i Næringen; men det medicinske Fakultet udtaler $\frac{22}{8}$ 1714 at Apothekerne alene havde Ret til sælge „Aqvavita, Destillata og saa videre,“ dette bekræftedes ved Kgl. Res. af $\frac{27}{8}$ 1723.

I sidstnævnte Skrivelse gaves ham i 3 Aar Eneret paa Salg af Pudder, Snustobak og deslige Varer, et Beneficium, der fornyedes $\frac{7}{7}$ 1726 og $\frac{11}{11}$ 1729. $\frac{7}{10}$ 1729 ansøger han „der fast udi 30 Aar paa dette Sted har maattet udstaa adskillige Viderværdigheder og Modgang med de Staden tidt overgangne Ulykker og Ildebrande“ og derved ikke alene tilsat sin Velfærd, men ogsaa Helbredden om, at Sønnen *Casper Nilsen Boeder*, der har underkastet sig Eks., maa gaa ham tilhaande, og efter hans Død „erholde Betjeningen.“ Sønnen havde udstaaet Disciplinen paa „Svanen“ i Kjøbenhavn og fuldendt den farm. Eks. $\frac{12}{6}$ 1725. Denne Ansøgning indvilgedes $\frac{11}{11}$ 1729. Men Sønnen var allerede død før 1732, hvorfor Boeder s. A. overdrog sit Apothek til Efterfølgende, mod for sin og Konens Levetid at nyde Pension. Han havde derhos paaregnet Eftermanden som Svigersøn, men denne bragte hans Datter (Kristine) i Ulykke og forårsagede Boeder megen Sorg. Boeder flyttede senere til Kristiania. I 1732 forsøgte Feltskjær *Borchardt Meyer* at nedsætte sig som Apotheker, men dette forpurrede. Boeders Gaard takseredes 1718 til 650 Rdl. Den laa paa Elvens Sydside og afbrændtes 4 Juli 1716, da Fredrikshalds Borgere frivillig offrede sine Boliger til Luerne, forat hindre Karl 12tes Indrykning og Forbliven i Staden. Der var blot 25 Gaarde, som havde høiere Taxationssum.

5. **Nils Nilsen Sød**, f. i Drammen 1707 døbt $\frac{8}{11}$ † før 1755. Søn af *Nils Nilsen Sød* og 1ste Hustru *Anna Malsdatter Holst*. Han købte, som nævnt, Apotheket 1732 og meddeltes Bevilling $\frac{26}{6}$ s. A.

Han var ganske vist gift med *Anna Dampe*, Datter af *Hans Thorbjørnsen Dampe* og *Anne Sofie(?)*; og døde hun antagelig Høsten 1771, thi paafølgende Aar solgte Svigersønnen Kjøbmand *Peter Ancher* († $\frac{8}{6}$ 1776) Apotheket til Efterfølgende, efterat Anchers Andragende om, selv at maatte lade Apotheket drive var afslaaet med Paalæg om, at han straks maatte afstaa Apotheket.

6. **Gerhard Klouman**, f. i Skien $\frac{5}{12}$ 1727 † paa Fredrikshald 1789. Søn af Veier og Maaler *Peder Gerhard Klouman* († i Skien 1745 begr. $\frac{8}{6}$, 51 Aar gammel „nætop efter Fødselsdag“) og *Gjertrud Cathrine Bagge* (begr. i Skien $\frac{10}{2}$ 1755 62 Aar gl.)

13 Aar gammel begyndte han sin Disciplin hos Apotheker Fiuren i Arendal, hvor han forblev i 8 Aar, det sidste Aar som „Svend“; foretog en Reise til Hamburg og kond. 3 Aar i Karlskrona, $\frac{1}{2}$ Aar i Glückstad, 1 Aar i Potsdam hvor han profiterede af den berømte Professor Potts Collegium; var 1 Aar Provisor i Glückstad og kom saa endelig til Madam Sæd paa Fredrikshald, efterat han $\frac{17}{3}$ 1755 havde fuldendt den farm. Eks. i Kjbhn. Her var han 17 Aar som Provisor. Han købte Apotheket 1772 af *Peter Ancher* og fik sin Bevilling $\frac{9}{4}$ 1772. Han testamenterede Fredrikshalds Fattigvæsen 6000 Rdl. Stifteforretningen i hans Bo afsluttedes $\frac{31}{3}$ 1789. Vistnok Ugift.

7. **Johan Otto Sinding**, f. i Kundby paa Sjælland $\frac{2}{3}$ 1752 † paa Fredrikshald $\frac{24}{10}$ 1833, begr. $\frac{1}{11}$. Søn af Sognedegn *Jens Sinding* og *Mette Ferslev*.

I November 1767 begyndte han Disciplinen hos Broderen i Fredrikstad, hvor han discip. i 6 Aar og „serverede som Svend“ i 2 Aar, derpaa kond. han 2 Aar i Skien og 4 Aar hos Apotheker *Mathias Hagen* („Kong Salomons Apothek“) i Kjbhn. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{11}{6}$ 1785 med „enstemmig“ *Laudabilis*, hvorefter han i 4 Aar var Provisor hos „Madam“ Maschmann i Kristiania. 1789 købte han Fredrikshalds Apothek paa Auktionen $\frac{17}{6}$ for en Kjøbesum af 6205 Rdl., hvori var indbefattet Gaard, Varer og „Apothek med tilhørende Hougé.“ Han betalte 1000 Rdl. kontant af denne Kjøbesum. Bevilling meddeltes ham $\frac{6}{11}$ 1789. I 1826 afbrændte Apotheket.

* paa Fredrikshald $\frac{22}{6}$ 1791 *Marie Catrine Henne* f. i Drammen $\frac{2}{9}$ døbt $\frac{9}{9}$ 1769 † paa Fredrikshald $\frac{14}{11}$ 1852. Datter af Sognepræst ved Brunlaugnæset *Andreas Kristian Henne* († $\frac{4}{12}$ 1798) og *Kristine Bisgaard*

8. **Jens Kristian Sinding**, f. paa Fredrikshald $\frac{28}{7}$ 1799 † der $\frac{15}{5}$ 1879. Søn af Foregaaende. Han discip. ved Faderens Apothek i 2 Aar, derefter fra Oktober 1815 hos Professor Maschmann i Kristiania af hvem han meddeltes Lærebrev og underkastede sig Medhjælperprøven for Dr. *Holst*. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{25}{6}$ 1818 med 1ste Karakter. (2 Laud og 2 Haud.) 1819 opholdt han sig i Kjbhn. for at uddanne sig videre. Fra 1821—1823 kond. han ved Faderens Apothek, og sidstnævnte Aar reiste han til Paris,

hvor han forblev til 1826, da han kom hjem og blev først Provisor og fra 1830 Eier af Faderens Apothek. Bevilling meddeltes ham $20/6$ 1831. Dette Apothek solgte han 1854 til Efterfølgende. Fra 1855—1857 opholdt han sig igjen i Paris. Sine sidste Aar tilbragte han paa Fredrikshald. Ugift.

9. **Hans Schjerven Knoph.** Se Stavanger.

Apotheker her fra April 1854 — Oktober 1855.

10. **Wilhelm Fredrik Waldemar Eckell.**

Apotheker her fra $20/10$ 1855— $9/1$ 1872. Se Svaneapotheket Kristiania.

11. **Ditmar Lothe Stephanson**, f. i Brønø $5/7$ 1849. Søn af Proprietær *Carl Stephanson* og *Charlothe Arentz*.

Han discip. 2 Aar paa Levanger Apothek og fra November 1867 — Juli 1869 paa Apotheket Nordstjernen i Kristiania. Han underkastede sig Medhjælperprøven $11/1$ 1869 for Stadsfysikus Bidekap. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $1/6$ 1870 med Karakteren „Meget Godt.“

Efter endt Eksamen fung. han vel et Aar ved Svaneapotheket i Throndhjem, hvorpaa han i December 1871 kjøbte Svaneapotheket paa Fredrikshald med Gaard, Varer og Inventar for 104,000 Kroner hvoraf Privilegiet i Handelen ansattes til 40,000 Kroner. Han meddeltes Bevilling som Apotheker hersteds $29/12$ 1871 og tiltraadte den $1/1$ 1872. Fra $1/1$ 1887 — Udgangen af 1889, har han bortforpagtet Apotheket. I disse 3 Aar har han delvis opholdt sig i Kristiania, hvor han har søgt videre Uddannelse i sit Fag.

* i Throndhjem $10/6$ 1876 *Nicoline Christine Hirsch* f. i Throndhjem $24/4$ 1856. Datter af Apotheker *Robert N. Hirsch* og *Edvarda Carstens*.

Forpagter: *Axel Theodor Kallenborn*. Se Egersund. Forpagter af Svaneapotheket i Fredrikshald fra $1/1$ 1887— $1/1$ 1890.

Apotheket Ørnen.

Det 2det Apothek oprettedes $^{18}/_{12}$ 1869. Personligt Privilegium. Enkekasseindskud efter 3500 Kroner og 300 Kroner aarlig til det farm. Institut. Apothekets Navn var „*Bien*“ under de 2 første Apothekere, den Nuværende har forandret Navnet til „*Ørnen*.“

1. **Knud Andreas Knudsen.** Se „Oslo“ Kristiania. Apotheker hersteds fra 1870—1879.

2. **August Lind Nissen,** f. i Egersund $^{26}/_{10}$ 1829 † paa Fredrikshald $^{6}/_{4}$ 1884. Søn af Toldbetjent *Peder Jynge Nissen* og *Gurine Laurenze Nielsen*. Han discip. ved Flekkefjords Apothek fra Mai 1848 til Mai 1851 da han $^{13}/_{9}$ underkastede sig Medhjælperprøven og forblev 1 Aar som Medhjælper ved Flekkefjords Apothek. Fra Mai 1852 — April 1853 kond. han ved Løveapotheket i Kristiansand, og fuldendte efter 2 Semestres Studietid den farm. Eks. $^{19}/_{6}$ 1854 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Tid og til 1864 kond. han i Stavanger, Horten og Thronhjøm, indtil han fra $^{1}/_{1}$ 1864 overtog Farsunds Apothek, som han havde afkjøbt Parelus for 28,000 Kroner, i hvilken Sum var indbefattet Gaard, Inventar og Varer og meddeltes Bevilling $^{16}/_{1}$ s. A.; fra samme Tid ogsaa Postekspeditor, hvilke Stillinger han forbandt, indtil han 1879 fraflyttede Farsund. 1879 tilbød han Staten sit reelle Privilegium i Farsund mod at gives det ved Apotheker Knudsens Befordring ledigblevne *personlige* Privilegium „*Bien*“ paa Fredrikshald. Dette indvilgedes ham under $^{28}/_{6}$ 1879 og tiltraadte han samme Høst det sidstnævnte Apothek.

* $^{8}/_{12}$ 1863 i Thronhjøm *Nicoline Hirsch* f. i Størdalen $^{16}/_{7}$ 1834. Datter af Oberstløjtnant *Robertus Jacobus Hirsch* og *Nicoline Hornemann*.

Provisor: *Anton Elvin Beyer* f. i Bergen $^{9}/_{8}$ 1855. Cand. farm. $^{7}/_{6}$ 1882, „Godt.“ Aut. $^{19}/_{4}$ 1884 som Provisor hos Apotheker Nissens Enke. (Farm. T. 1884)

3. **Martin Bertram Strøm,** f. i Thronhjøm $^{30}/_{4}$ 1839. Søn af Snedkermester *Ole Strøm* og *Anne Christine Øien*. Han discip. ved Løveapotheket i Kristiania 1856, 1857 og 1858, indtil han $^{21}/_{1}$ 1859 underkastede sig Medhjælperprøven for Dr. A. W. Münster. Den farm. Eks. fuldendte han $^{8}/_{6}$ 1860 med Karakteren „Godt.“ Fra sidstnævnte Tid og til Høsten 1866 kond. han ved Gjøvik Apothek og fra 1866 til

1870 ved Svaneapotheket i Kristiania, da han sidstnævnte Aar forpagtede Holmestrand's Apothek fra $14/10$ 1870— $14/10$ 1876 og meddeltes Bevilling $16/9$ 1870 som Provisor. $22/12$ 1877 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek paa Tangen i Drammen, som han gav Navnet „Ørnen.“ $10/7$ 1885 befordredes han til Apotheket „Bjøn“ Fredrikshald. Dette Apotheks Navn forandrede han til „Ørnen.“

* 1 G. i Vardal $23/10$ 1866 *Ingeborg Maria Susanna Gram Tandberg* f. i Kristiania $1/5$ 1837 † i Holmestrand $29/1$ 1874. Datter af Kopist *Petter Andreas Tandberg* og *Ingeborg Gram*.

* 2 G. i Holmestrand $24/8$ 1875 *Anna Marie Hals* f. i Gjerdrum $11/8$ 1851. Datter af Gaardbruger *Hans Kristian Hals* og *Elisa Abigael Helene Henrikke Hermene Norgrenn*.

F r e d r i k s t a d .

Kong Salomons Apothek.

Reelt Privilegium, oprettet $19/2$ 1689.

1. **Johan Henrik Erichs**, var den første Apotheker i Fredrikstad, idet han $19/2$ 1689 meddeltes Bevilling til „et vel bestilt Apothek til samme Stads saavel som Fredrikshalds Indvaanernes Nytte og Tjeneste indrette.“¹⁾

Hvor længe han var Apotheker i Fredrikstad, kan nu vanskelig paavises. Ved at gjennemgaa Skifteprotokollerne har jeg fundet, at der for 1696 og de nærmest følgende Aar oftere findes Regninger fra Apotheker Johan Huusman paa Fredrikshald præsenterede i Dødsboerne i Fredrikstad.

Apotheket havde Lokale paa Glommens Østside, hvor det forblev lige til 1870, da det flyttedes over til Vestsiden.

2. **Hans Cramer**, † i Fredrikstad $25/12$ 1734. Han (muligens en Søn af Borgermester, senere Præsident i Fredrikstad, *Bernhard Cramer*) ansøgte $14/9$ 1718 fra Fredrikstad om Bevilling som Apotheker; i denne Skrivelse anfører han, „hvorledes jeg underskrevne alt for en rum Tid siden udi den Kgl. Fæstning og By Fredrikstad haver opbygget og ind-

¹⁾ Han var muligens en Søn af Præsten til Dragstrup i Aalborg Stift, *Kristian Jacobsen Erichs*, og *Elisabeth Johansdatter*.

redet et Apothek, hvilket jeg efterat det ved en uløkkelig Ildebrand med Huset og alt var lagt i Aske paanyt igjen haver oprettet.“

Borgermesteren anbefalede hans Andragende i en Skrivelse af 1³/₉, 1718, ligeledes 14 Borgere af Fredrikstad By.

Den Kongelige Bevilling „beskikker Hans Cramer til at være Apotheker udi vor Kjøbstad Fredrikstad, naar han først med Attest fra *Facultate medica* og Apothekerne i vores Kongelige Residens-Stad Kjøbenhavn efter den om Medicis og Apothekere aller naadigst udgangne Forordning bevises at være examineret og dertil dygtig befunden.“

Bevilling meddeltes ham 28/10 1718.

Sandsynligvis har han skaffet sig de forlangte Vidnesbyrd, thi han sad her som Apotheker til sin Død 1734. Hans Enke, *Margaretha*, der først døde (i Fredrikstad) 14/4, 1758, afstod Apotheket 1/2 Aar efter Mandens Død til Efterfølgende mod at nyde en Pension for sin Livstid stor 70 Rdl. aarlig.

3. **Andreas Thue**, † i Fredsikstad 19/2, 1751, begr. 3/3. Maaske-Anders Thue, Søn af Præst i Kristiania, Hr. *Lars Thue* og *Anna Cathrine Gabrielsdatter Bruun*.

Professor *Jens Worm* kalder ham i sit Leksikon (trykt 1773) „en erfaren Chymicus“ og anfører et Skrift af ham: „*Descriptio Salis culinaris vulgaris ejusque eks. Chymicum.*“ Indført i *Continuat. Act Medic. Havn. Pag. 29.*

Doctor Linche siger derimod i et Angreb paa ham „Da Thue var Dreng yttrede sig allerede en Begjærlighed hos ham at blive til noget i Verden; han begyndte som en taabelig Gut at ville gjøre Guld. Men efter langvarig Arbeide og Kulls Spilde, hvormed snart en hell Bye var bleven sadt i Fare, forat blive lagt i Aske, saa fik han Smør isteden for Guld af hans Herre, som kom under Vær med hans næsevise Foretagende. Siden haver han solt Medicamenter, hvoraf han en stor Dell haver forskrevet fra andre Stæder. Derefter lagde han sig med største Fliid efter Vand-Prøver, hvorudi han ogsaa haver bragt det saavidt, at han ved sin uordentlige Behandling og uchymisk Blanding kan producere fire slags Salte, som aldrig er i et eller andet Vand.“

1745 kom nemlig Andreas Thue i en literær Strid med Stadsysikus i Kristiania, *Johan Christophorus Linche* († 1761) i

Anledning dennes „Kongs Kildevands Beskrivelse,“ trykt i Kristiania 1745, hvilket Skrift Thue kritiserede i „En velmeent Erindring,“ og da Linche havde taget til Gjenmæle i „Billige Svar,“ gav dette Thue Anledning til at komme med „Ydermere velmeent Erindring,“ hvortil Linche svarede med „Moria Thuana, eller den opdagede Anders Næseviis.“ (Worms og Nyerups Leksikoner.)

Han fik Bevilling paa Fredrikstad Apothek $\frac{9}{10}$ 1735.

$\frac{1}{12}$ 1736 Bevilling til at holde en Filial paa Moss med en duelig Mand som Bestyrer.

Ved Kgl. Bevilling af $\frac{15}{16}$ 1739 fik han Pladsen Nabbetorp af Fredrikstads Bymarker tillagt Apothekerprivilegiet for at benyttes som medicinsk Urtehave. Andreas Thue var benaadet med Titel af Kammerassessor.

Hans første Hustru døde i Fredrikstad $\frac{4}{12}$ 1743.

2den Gang blev han $\frac{9}{12}$ 1745 ægteviet paa Fredrikshald til *Anna Pedersdatter Blix*, f. der ca. 1726 og † i Fredrikstad 1759, begr. $\frac{11}{7}$ (33 Aar gammel). Hun var en Datter af Kjøbmand *Petter Andersøn Blix*¹⁾ († 1737) og *Anne Katarina*²⁾ *Munch* († 1744). Thues Enke giftede sig atter i Fredrikstad $\frac{15}{1}$ 1755 med „Tolder *Ernst Melchior Leschlye*, der døde som Toldskriver i Fredrikstad 1793, begr. $\frac{19}{8}$ (80 Aar 3 Maaneder og 8 Dage gammel,) efterat hun ifølge Kjøbekontrakt af $\frac{29}{8}$ 1754 havde afstaaet Apotheket til Efterfølgende.

4. **Christoffer Teppe.** Han meddeltes $\frac{27}{12}$ 1754 Bevilling som Apotheker baade for Fredrikstad og Moss. Han købte „Fredrikstad Apothek med Gaard, al naglefast Indredning hvoriblandt 7 Jernkakkelovne, Pladsen Nabbetorp med der-værende Bygninger, Frugt og Urtehaage, samt Apotheket paa Moss, Inventar osv. for 4300 Rdl.“ samt overtog Pensionen til Cramers Enke med 17 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ kvartaliter. $\frac{2}{1}$ 1755 meddeler Anna Thue, at Teppe har betalt hende 4300 Rdl. samt stillet Madame Cramer tilfreds. Som Vidner under Dokumentet findes *Peter Dampe*, *Mathias Munch*, *Lorentz Koch* og *Otto Lemmich*. hvoraf den første er Anna Thues Laugværgе og den sidste Margaretha Cramers. Teppe blev troløvet $\frac{12}{3}$ 1755, og (ifølge Kongebrev) viet $\frac{13}{8}$ i Fredrikstad

1) En Broder af ham, *Thomas Blix*, adledes under Navn af Blixenskold.

2) „Anne Katarina“ kalder Thaarup „Cathrine Kirstine.“

til *Johanna Cathrina Jørgensdatter Wielsgaard*; Hun var f. 1734 og † i Fredrikstad $18/1$ 1770. (Datter af *Jørgen Wielsgaard* og *Dorothea Andreasdatter*.) Efter 3 Maaneders Forløb døde Apotheker Teppe, $6/6$, begr. $10/6$ 1755, (37 Aar gammel). Efter Mandens Død antog Enken Efterfølgende til Provisor.

5. **Nicolaus Johan Walther**, † i Fredrikstad $11/6$ 1763, 44 Aar gammel, begr. i Kirken $17/6$. Han meddeltes Bevilling $4/8$ 1757. Hans Ansøgning er dateret $8/1$ og anbefalet af Stiftamtmand Benzon $5/2$ s. A. Han ægtede ifølge Kongebrev $17/8$ 1757 Enken efter Apotheker Teppe.

6. **Holger Ferslev Sinding**, f. i Kundby paa Sjælland ca. 1741, † i Fredrikstad $20/10$ 1789, begr. $30/10$. Han var Søn af Sogndegn *Jens Sinding* og *Mette Ferslev* og en Broder af *Johan Otto Sinding*. $19/8$ 1766 meddeler Magistraten *M. Nieman* ham en Attest, hvori han oplyser, at Sinding kom til Fredrikstad i August 1763, efter i 5 Aar at have kond. under Provisor Maschmann i Kristiania og underkastet sig Eksamen kort før han kom til Fredrikstad som Provisor (ved Walthers Død.)

Han meddeltes Bevilling som Apotheker $18/4$ 1766.¹⁾ Efterat den gamle Gaard 1769 var afbrændt, byggede han en ny Gaard, hvori Apotheket har været drevet indtil Oktober 1888. 1775 solgte han Filialapotheket paa Moss „med Privilegium for Moss og tilhørende Circumference“ for 600 Rdl. til *Henrik Johan Erdmann Finch*. (Se ham Moss.)

* 1ste Gang i Fredrikstad $11/6$ 1766 Formandens Enke.²⁾

* 2den Gang i Fredrikstad $16/2$ 1774 *Dorothea Rosing*, f. i Kristiania $8/4$ 1742, (døbt $13/4$), † i Fredrikstad $12/11$ 1797 (56 Aar gammel). Datter af Oberstløjtnant *Ulrik Fredrik Rosing* og *Cathrine Sofie v. Sundt*.

1) Nieman anfører om Sindings Dygtighed „og selv saa velsom mange andre kand bevidne hans Habilitet, thi Hand, næst Gud, ved fliid og Kyndighed, reddede mig ud sidstleeden Aar fra een meget farlig og af alles Øine anseet dødelig sygdom, saa jeg Enstemmig tillige med Byens samtlige Indvaanere sandfærdig kand sige, at vi priser os lykkelige og deklarerer os særforneyede med at Provisor Sinding maatte forhielpes til virkelig og Privileret Apotheker i Fredrikstad og Moss.“

2) Hun døde altsaa 36 Aar gammel, efterat have været gift med 3 Apothekere i Fredrikstad.

Med sidstnævnte Hustru havde Sinding 5 Døttre og 2 Sønner, hvoraf den ene, *Jens Fredrik Sinding*, døde som Barn 1776, begr. $\frac{20}{1}$ (2 Aar gammel).

Sindings Enke bortforpagtede Apotheket først til Provisor *Peder Refsgaard* (Eks. i Kjbhn. 1791 med Laud.), der døde her 1795. Derefter forpagtede Provisor *Lorentz Wilhadus Fabritius*¹⁾ Apotheket, indtil Sindings eneste gjenlevende Søn 1798 havde underkastet sig Eks.

7. Ulrik Rosing Sinding, f. i Fredrikstad $\frac{9}{10}$ 1777, † der $\frac{24}{3}$ 1865. Søn af foregaaende Apothekers 2det Ægteskab.

Han begyndte Disciplinen ved Farbroderens Apothek paa Fredrikshald 1792 og fortsatte den 1796 hos *N. Tychsen* paa Kongsberg. Han fuldendte den farm. Eks. i Kjbhn. $\frac{21}{7}$ 1798 med Laud. efter paa Auktionen $\frac{27}{8}$ s. A. at have kjøbt Fredrikstad Apothek med Hus, Varer, Inventar og Pladsen Nabbetorp for tilsammen 6000 Rdl. Han ansøger $\frac{27}{7}$ 1798 om Bevilling som Apotheker, og meddeltes denne ham $\frac{17}{8}$ s. A. Efter i vel 50 Aar at have været Apotheker i Fredrikstad, solgte han Privilegiet $\frac{1}{1}$ 1849 til efterfølgende Apotheker (Sønnen). Sinding blev $\frac{2}{10}$ 1824 udnævnt til Postmester i Fredrikstad og tog Afsked som saadan $\frac{16}{8}$ 1854 med en aarlig Pension af 320 Spd. der imidlertid af Stortinget nedsattes til 275 Spd. Postdepartementet bemærker om ham, at han „har vist sig at være en særdeles ordentlig Regnskabsbetjent.“²⁾

* i Fredrikstad $\frac{3}{4}$ 1803 *Mette Marie Bang*,³⁾ f. paa Brager-næs $\frac{28}{2}$ 1785, † i Fredrikstad $\frac{8}{6}$ 1862. Datter af Kjøbmand *Peder Rasmussen Bang* (f. i Randers 1741, † paa Brager-næs 1789) og *Anne Mathea Stenersen* (f. i Eidsvold 1755, † i Jevnager 1801).

Sinding meddeltes $\frac{8}{12}$ 1842 Tilladelse til at anlægge et Filialapothek i Sarpsborg. Denne Filial gik ved Kgl. Resolution af $\frac{29}{9}$ 1858 over til at blive et selvstændigt Apothek.⁴⁾

8. Nils Rosenberg Sinding, f. i Fredrikstad $\frac{9}{7}$ 1817, † der $\frac{14}{9}$ 1888. Søn af foregaaende Apotheker. Han under-

1) Se Holmestrand.

2) *Schønning*: „Norske Posttjenestemænd.“

3) *Hundrup*: „Familien Bang.“

4) Denne Filial bestyredes af cand. farm. *Jess Fredrik Petersen*, Se Sarpsborg.

kastede sig 1836 Eks. Artium med *Haud. illaudabilem* og begyndte Disciplinen samme Aar i August Maaned ved Faderens Apothek, hvor han forblev, indtil han $\frac{9}{11}$ 1839 var meddelt Lærebrev og havde underkastet sig Medhjælperprøven. Efter 3 Semestres Studietid ved Universitetet fuldendte han den farm. Eks. $\frac{27}{1}$ 1841 med Karakteren „Meget godt.“ $\frac{1}{1}$ 1849 overdrog Faderen ham Fredrikstad Apothek med Filialen i Sarpsborg og Pladsen Nabbetorp efter en Kjøbesum af 36,000 Kr., hvortil han under $\frac{19}{12}$ s. A. meddeltes Bevilling. Ved Kgl. Resolution af $\frac{26}{4}$ 1862 fik han Pladsen Nabbetorp fraskilt Privilegiet og overdraget sig til fri Raadighed. I 1869 solgte han sit Privilegium med Varebeholdning og Inventar til efterfølgende Apotheker, medens han beholdt sine Eiendomme forøvrigt. Sine sidste Aar tilbragte Sinding i Ro i Fredrikstad, afholdt og agtet af alle, med hvem han kom i Berørelse, ligesom han gjentagende tidligere var betroet forskellige kommunale Tillidsværv. (Biografi i „Norsk farm. Tidsskrift“ for 1888.)

* i Vaaler $\frac{7}{9}$ 1854 *Johanne Haldora Andersen*, f. paa Næs Præstegaard $\frac{10}{12}$ 1830, Datter af *Even Andersen* Sognepræst til Vang (f. paa Thoten $\frac{6}{6}$ 1780, † i Vang $\frac{6}{5}$ 1841) og *Johanne Stenersen* fra Mo i Jevnaker (f. $\frac{11}{5}$ 1796, † i Aal $\frac{26}{2}$ 1849).

9. **Hans Peter Lund Jentoft**, f. i Eisberg $\frac{25}{4}$ 1840. Søn af Ritmester *Hans Lemmich Jentoft* og *Antomine Christence Hjort*. Han discip. ved Moss Apothek fra 1858—1861, og underkastede sig $\frac{3}{8}$ s. A. Medhjælperprøven. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{8}{6}$ 1863 med Karakteren „Godt.“ Fra denne Tid kond. han ved Moss, Haugesunds, Arendals og Drammens Apotheker, indtil han i Begyndelsen af 1870 havde afkjøbt Sinding Fredrikstad Apothek uden Gaard for en Kjøbesum af 72,000 Kr.; han flyttede Apotheket over paa Vestsiden af Glommen og meddeltes Bevilling under $\frac{26}{2}$ 1870 til at drive dette Apothek samt en Filial paa Østsiden i 5 Aar, der fremdeles blev beliggende i Sindings Gaard, hvor ogsaa Hr. *Mældrop*, der $\frac{28}{8}$ 1875 meddeltes Bevilling som selvstændig Apotheker paa Fredrikstads Østside, har boet tilleie lige til Høsten 1888. Efterat have solgt dette Apothek 1879 forpagtede Jentoft en

Tid Haugesunds Apothek. Han opholder sig nu udenlands.
* i Haugesund $\frac{1}{8}$ 1869 *Olga Katrine Olsen*, f. i Brevig $\frac{9}{2}$ 1839.
Datter af Grosserer *Hans Jakob Olsen* og *Laura Nikoline Lund*.

10. **Lars Frithjof Solberg Haanshus**, f. i Kristiania $\frac{25}{2}$ 1856. Søn af Apotheker *O. A. Haanshus* og *Johanne Christiane Olberg*. Efter i 1873 at have underkastet sig Artium og det følgende Aar 2den Eks., begyndte han Disciplinen ved Faderens Apothek 1874. Efter $1\frac{1}{2}$ Aars Forløb fortsatte han Disciplinen ved Sarpsborgs Apothek, hvor han $\frac{7}{7}$ 1876 meddeltes Lærebrev af Apotheker Petersen og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{11}{7}$ s. A. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{31}{6}$ 1878 med Karakteren „Godt.“ Han kond. derefter 1 Aar ved Rigshospitalets Apothek i Kristiania og købte $\frac{17}{3}$ 1879 Fredrikstad Apothek for 140,000 Kr., hvori var indbefattet saavel Gaard som Varer og Inventar. Han fik $\frac{16}{6}$ 1879 Bevilling til at drive dette Apothek, som han overtog $\frac{1}{6}$ s. A.

* i Kristiania $\frac{20}{12}$ 1879 *Karen Inga Böhme*, f. i Kristiania $\frac{2}{9}$ 1857, Datter af Murmester *Christian Fredrik Böhme* og *Catrine Schyberg*.

Apothekets 200 Aars Jubileum feiredes under almindelig Tilslutning $\frac{19}{2}$ 1889. Haanshus havde foranstaltet dette Apotheks Historie udgivet i separat Aftryk og tilstillede det smukt udstyrede Hefte en Del af sine personlige Venner, samtlige Apothekere i Norge, mange i Danmark og Sverige, foruden mange andre, der kommer i Berørelse med Farmacien.

Østsidens Apothek.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{8}{6}$ 1875. 120 Kroner aarlig til det farm. Institut.

Johan Herman Foss Mældrop, f. i Thronhjøm $\frac{2}{6}$ 1830. Søn af Skibsfører *Andreas Kristian Mældrop* og *Johanne Fredrikke Neukirken*. Han discip. ved Stenkjær Apothek fra Oktober 1847 — Oktober 1850, da han $\frac{2}{10}$ underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han fungerede $2\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper ved Levanger Apothek. Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{9}{12}$ 1854 med Karakteren „Godt,“ hvorpaa han kond. ved Levanger Apothek delvis som Bestyrer i 2 Aar og fra $\frac{1}{8}$

1857 ved Svaneapotheket i Throndhjem, hvor han forblev, til han $\frac{8}{12}$ 1866 var meddelt Bevilling som Apotheker paa Vadsø og Bevilling $\frac{28}{7}$ til at holde Filial i Vardø. $\frac{28}{8}$ 1875 befordredes han til Fredrikstad, hvor han oprettede Østeidens Apothek i samme Lokale, hvori Filialapotheket havde været drevet siden 1870 og hvor det var til Høsten 1888. Ved Kongl. Resolution af $\frac{1}{7}$ 1887 tillodes det ham at oprette en Filial paa Sellebak i Borge.

* Hammerfest $\frac{28}{8}$ 1870 *Olava Marie Finckenhagen* f. i Hammerfest $\frac{17}{7}$ 1849. Datter af Konsul *Ole Johan Finckenhagen* og *Ingeborg Marie Doxrud*.

Bestyrer af Filialapotheket i Borge er: *Johannes Classen Smith*, f. i Tromsø $\frac{21}{6}$ 1859, cand. farm. $\frac{15}{6}$ 1881 „Godt.“

Gjøvik.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{14}{11}$ 1857. Enkekasseindskud efter 3200 Kr. og 200 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Thyge Thygesen**, f. i Skien $\frac{19}{8}$ 1803 † paa Gjøvik $\frac{10}{6}$ 1859. Søn af Kjøbmand *Anders Thygesen* og *Karen Hansen*. Han discip. ved Porsgrunds Apothek fra 1817—1822, da han underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han kond. 2 Aar paa Moss og 3 Aar ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{29}{5}$ 1829 med 2den Karakter og overtog straks Bestyrelsen af Porsgrunds Apothek. $\frac{2}{7}$ 1830 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Porsgrund. Oprettelsen af Brevigs Apothek gjorde ham stor Afbræk, forsikrer han i 1855. Sidstnævnte Aar solgte han Porsgrunds Apothek til *Knud Andreas Knudsen*; da Gjøviks Apothek var besluttet oprettet, søgte han dette og meddeltes Bevilling $\frac{24}{4}$ 1858 som Apotheker hersteds, hvor han døde det paafølgende Aar. Ugift.

2. **Adolf Martin Lund**. Se Apotheket „Ørnen“ Kristiania. Apotheker paa Gjøvik fra 1860—1879.

3. **Herman Ulrik Lied**, f. i Stangvig $\frac{9}{6}$ 1827. Søn af Gaardbruger *Ulfort Brunbas Lied* og *Eli Ellefsdatter Bøe*. Han discip. ved Tønsbergs Apothek fra $\frac{16}{4}$ 1843— $\frac{16}{4}$ 1848, da han $\frac{10}{4}$ underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks.

fuldendte han $15/8$ 1849 med Karakteren „Godt,“ hvorpaa han drog udenlands, var vel et Aar ansat ved Svaneapotheket i Kjøbenhavn (fra $1/8$ 1850— $1/7$ 1851), reiste omkring i Preussen og Saxon i 3 Maaneder til $1/10$ 1851, da han $1/2$ Aars Tid havde Ansættelse ved Ohrdrufs Apothek i Gotha. Efter sin Tilbagekomst til Norge, kond. han fra $1/7$ 1852— $1/8$ 1853 ved Tønsbergs Apothek. Paa Grund af Sygelighed maatte han flytte paa Landet, og opholdt sig et Aar ved Jønsberg Landbrugsskole og nedsatte sig som Gaardbruger i Land. Han var Medlem af den ved Kgl. Resol. af $15/4$ 1865 nedsatte Kommision, der ordnede Delingen af de hadelandske Privatalmenninger og nogle Aar senere af en lignende Kommision. $10/11$ 1871 meddeltes ham Bevilling til at drive Apotheket paa Tønset, som han ved Bevilling af $4/8$ 1877 flyttede til Bjørnsmoen paa Tønset, hvor han byggede Gaard. Under $28/6$ 1879 befordredes han til Apotheker paa Gjøvik, hvor han straks kjøbte den Gaard, hvori Apotheket nu har sit Lokale.

* i Drøbak $24/8$ 1855 *Bertha Marie Lied*, f. i Søndre Land $12/8$ 1834. Pleiedatter af Overtoldbetjent *Wilhelm Kristian Lied* og *Mariane Robart* (Datter af Gaardbruger *Ole Landaasen* og *Bertha Odnes*.)

Gran.

Personligt Privilegium, oprettet $18/7$ 1887. Enkekasseindskud efter 3000 Kroner og 100 Kr. aarlig til det farm. Institut.

Peder Dille, f. paa Røraas $9/1$ 1846. Søn af Grubearbejder *Jens P. Dille* og *Ingeborg Jokumsdatter Nordfjord*. Han discip. 4 Aar ved Røraas Apothek, hvor han 1866 underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $10/12$ 1869 med Karakteren „Meget godt.“ Derefter var han $4\frac{1}{2}$ Aar Provisor ved Lærdalsørens Apothek, kond. 1 Aar ved Svaneapotheket i Stavanger og $13\frac{1}{2}$ Aar ved Falkapotheket i Kristiania. Under $22/10$ 1887 meddelt Bevilling til at oprette et Apothek i Gran ved Augedals Bro. Her byggede han Gaard og aabnede Apotheket $16/9$ 1888.

* i Gamle Akers Kirke $21/9$ 1876 *Hanna Olsen*, f. i Kristiania $4/6$ 1856. Datter af Kjøbmand *Christian Olsen* og *Karen Johanne Olsen*.

Grimstad.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{9}{8}$ 1836.

1. **Jens Aarup Reimann**, f. i Laurvig $\frac{9}{7}$ 1805 † i Kristiania $\frac{5}{5}$ 1873. Søn af Guldmed *Martin Reimann* og *Helene Aarup*. Han discip. ved Laurvigs Apothek i $6\frac{3}{4}$ Aar fra 1820— $\frac{3}{5}$ 1827, da han underkastede sig Medhjælperprøven og kond. ved Porsgrunds Apothek indtil Foraaret 1828, fra hvilken Tid han havde Plads ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{4}{6}$ 1833 med 2den Karakter. Han kond. ved Svaneapotheket i Kristiania. 1834 søgte han om Tilladelse til at oprette et Apothek i Grimstad, men dette afsloges ved Høieste Resolution af $1\frac{5}{7}$ 1834; men under $\frac{9}{8}$ 1836 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek paa dette Sted. Apothekets Lokale flyttedes 2 Gange i hans Tid. Dette Apothek sattes til offentlig Auktion $2\frac{3}{8}$ 1846, og købte cand. pharm. *O. A. Haanshus* Privilegiet for 8400 Kroner, men overdrog denne Privilegiet til efterfølgende Apotheker. Reimann var konstitueret Postmester i Grimstad fra Sommeren 1841— $2\frac{3}{10}$ 1845, og ansattes 1848 som Brændevinskontrollør med Bopæl i Kristiania.

* i Brevig $7\frac{1}{12}$ 1836 *Lovise Larsen* f. i Kragerø $2\frac{1}{8}$ 1805 † i Kristiania $1\frac{1}{8}$ 1873; Datter af *Skræddermester Jens Kristian Larsen* og *Christine Jensdatter*.

2. **Lars Nielsen**, f. i Grimstad $1\frac{3}{7}$ 1824 † i Grimstad $3\frac{0}{10}$ 1865. Søn af Skibsfører *Nils Peter Nielsen* og *Ida Catharine Bie* han disciplinerede ved Grimstad Apothek fra 1837—1843, da han underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{4}{2}$ sidstnævnte Aar. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{3}{6}$ 1845 med Karakteren „Godt.“ 1847 overdrog cand. farm. *O. A. Haanshus* ham Grimstads Apotheker Privilegium for 10,000 Kroner, og meddeltes ham Bevilling som Apotheker $2\frac{1}{8}$ 1847. Apothekets Lokale var indtil 1853 i leiet Hus, da han ved denne Tid købte den Gaard, hvori Apotheket senere har havt sit Lokale. Ved Gavebrev af $\frac{9}{11}$ 1866 skjænkede hans Enke 40,000 Kroner til et Legat, hvis Renter skal tildeles trængende af Grimstad By eller Nielsens Familie, hvor de end ere bosatte, som livsvarige Pensioner.

* i Arendal $2\frac{6}{4}$ 1853 *Ida Cathrine Bugge* f. paa Stiklestad

$\frac{9}{11}$ 1832, Datter af *Overtoldbetjent Christian Bugge* og *Johanne Helsing*. Apotheker Nielsens Enke giftede sig 2den Gang med Skibsreder *Even Hansen*.

3. **Hans de Place Arntzen**, *) f. i Norderhaug $\frac{6}{4}$ 1837, Søn af Premierløjtnant senere Overtoldbetjent *Johan Luth Arntzen* og *Johanne Marie Dunker*. Han discip. ved Stenkjær Apothek fra $\frac{15}{7}$ 1853— $\frac{17}{12}$ 1855, da han sidstnævnte Dato underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han fungerede 1 Aar som Medhjælper hos Apotheker Balsløw i Trondhjem (fra $\frac{1}{8}$ 1856— $\frac{1}{8}$ 1857). Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{29}{11}$ 1858 med Karakteren „Godt.“ $\frac{14}{11}$ 1865 overtog han Bestyrelsen af Grimstad Apothek, og købte dette Privilegium $\frac{6}{8}$ 1866 med Gaard, Inventar og Varebeholdning for 48,000 Kroner, hvoraf 16,000 Kroner for Gaarden, som var brandtakseret for 20,480 Kroner. $\frac{4}{4}$ 1866 meddeltes ham Bevilling som Apotheker i Grimstad.

* i Grimstad $\frac{20}{8}$ 1867 *Helene Louise Lundh* f. i Kristiania $\frac{13}{3}$ 1848, Datter af nu Byfoged i Grimstad *Peter Georg Luffton Lundh* og *Augusta Pind*.

Hamar.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{11}{4}$ 1850.

1. **Andreas Vilhelm Agersborg**, f. paa Alders Hvile ved Kjøbenhavn $\frac{20}{11}$ 1811 † paa Hamar $\frac{16}{8}$ 1881. Søn af Gartner *Georg Vilhelm Agersborg* og *Anne Marie Schwartz*. Da hans Fader døde, medens han endnu var ganske ung, lod Moderen ham først uddanne sig i Musik, hvortil han havde Anlæg, men i 1827 begyndte han Disciplinen hos Apotheker *L. C. Dahlerup* i Thisted, hvor han forblev, til han 1831 underkastede sig Medhjælperprøven. $\frac{1}{6}$ 1833 fuldendte han dansk farm. Eks. med *Laudabilis*. Efter Eksamen kond. han 1 Aar ved Vesterbro Apothek, hvorpaa han over Sverige drog til Norge, hvor han først fung. paa Moss og senere i Fredrikstad. Efter 3 Ugers Studietid fuldendte han norsk farm. Eks. $\frac{6}{11}$ 1835 med 1ste Karakter. Fra April 1838 forpagtede han Enkefru Ravns Apothek i Kristiansand, til han $\frac{12}{10}$ 1843 meddeltes Bevilling

¹⁾ Se Lassens „Norske Stamtavler.“

som Apotheker og Landhandler paa Lærdalsøren. Dette Apothek var meget daarligt, og for at forbedre sine Indtægter, maatte han drive baade Boghandel og Bageri, det sidste var nok det mest indbringende. Til Lærdal medtog han baade Inventar og Varer fra Løveapotheket i Kristiansand. Da Hamar Apothek var besluttet oprettet $1\frac{1}{4}$ 1850 søgte han og erholdt dette Apothek, og gav Afkald paa sit reelle Privilegium paa Lærdalsøren; han meddeltes Bevilling $1\frac{3}{4}$ 1851 som Apotheker paa Hamar. Apotheket har været i det samme Lokale, Bakkegaden 19, indtil det $2\frac{4}{6}$ 1887 flyttedes ned i Hamars Strandgade No. 10 a.

* paa Strøm ved Drammen $1\frac{4}{7}$ 1839 *Hanne Margrethe Smith*, født paa Strøm $1\frac{6}{4}$ 1811. Datter af Kaptein *Gabriel Smith* og *Petronelle Bang*. Efter Apotheker Agersborgs Død har følgende bestyret Apotheket:

1. *Isak Hall* fra 1881—1887. Se Kabelvaag.

2. *Carl Olaus Bjerke* f. i Kristiania $1\frac{9}{6}$ 1846, cand. farm. $1\frac{1}{6}$ 1871, „Godt.“ Provisor ved Hamar Apothek fra $1\frac{1}{3}$ 1887.

Hammerfest.

Personligt Privilegium, oprettet $2\frac{1}{1}$ 1835.

1. **Christian Martin Monsen**, f. i Laurvig $1\frac{3}{6}$ 1815 † i Trondhjem $2\frac{5}{5}$ 1852. Søn af Toldbetjent *I. C. Monsen* og *Anne Johanne Sørensen*. Han var fra sit 5te Aar hos Stedbedstefaderen Apotheker Finch paa Moss, og discip. ved Moss Apothek fra 1827—1833 og meddeltes Lærebrev af Apotheker Finch $2\frac{4}{17}$ 1834, efter det foregaaende Aar at have underkastet sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{1}{11}$ 1835 med 2den Karakter. Under $2\frac{9}{12}$ 1837 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Hammerfest; dette Apothek overtog han imidlertid ikke, hvorfor han under $1\frac{9}{3}$ 1842 fritoges for at indløse Bevillingen. Derimod var han først Redaktør i Drammen og senere i Trondhjem til sin Død. Om hans Forfattervirksomhed se Norsk Forfatterleksikon.

* i Drammen $2\frac{1}{6}$ 1845 *Fredrikke Herholdt*, f. i Drammen $3\frac{0}{4}$ 1821. Datter af Kjøbmand *Joakim Daniel Herholdt* og *Fredrikke Wilhelmine Wilhelmsen*. Hun ægtede $1\frac{7}{8}$ 1854 Sproglærer *Hans Christian Hansen*

2. **Erik Andreas Strand** f. i Trondhjem $7/9$ 1811.

Søn af Skibsfører *Jan Christian Strand* og *Ragnhild Berg*. Han discip. ved Røraas Apothek fra $1/6$ 1828—1834, da han $16/12$ 1834 underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han fung. som Medhjælper ved Moss Apothek vel 2 Aar. Den farm. Eks. fuldendte han $22/12$ 1837 med Karakteren „Godt.“ Under $24/6$ 1839 afsloges hans Ansøgning om at maatte oprette et Apothek i Hedemarkens Amt, hvorimod han $7/4$ 1840 meddeltes Bevilling til at oprette (inden 2 Aar) et Apothek paa Hammerfest. Hvorvidt han har været paa Hammerfest er tvilsomt. Nogle Aar senere uddannede han sig ved Københavns Veterinærskole som Dyrlæge og kom 1860 som privat praktiserende Dyrlæge til Hiterdal, hvor han siden har levet.

* i Tolgen $21/7$ 1849 *Anne Knudsdatter Bredalsli*, f. i Tolgen $26/4$ 1817 † i Os $4/11$ 1852, Datter af Gaardmand *Knud Knudsen Næsjord* og *Eli Pedersdatter*.

3. **Axel Kristian Krog**. Se Sandefjord.

Apotheker her fra 1843—1858.

4. **Jens Schulz** f. i Trondhjem $22/1$ 1828.

Søn af Amtslæge *Carl Schulz* og *Øllegaard Jersin Norberg*. Han discip. ved Kristiansunds Apothek fra $2/5$ 1844— $7/5$ 1847, da han sidstnævnte Dato underkastede sig Medhjælperprøven og fung. derefter $3/4$ Aar som Medhjælper ved samme Apothek. Den farm. Eks. fuldendte han $23/6$ 1848 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter 2 Aar i Kristiansund, senere i Drammen og Bergen samt 1856 og 1857 ved Elephantapotheket i Kristiania, indtil han $23/1$ 1858 meddeltes Bevilling som Apotheker i Hammerfest. Da han overtog dette Apothek, havde det været stanset flere Maaneder. Apotheket havde sit Lokale i den samme Gaard hvori Krog drev det indtil 1862, da Schulz købte den Gaard, hvori Lokalet senere har været. Hammerfest Apothek har altid været en lidet lønnende Forretning, og Stillingen som Apotheker paa dette Sted har medført mange Savn og mange Besværligheder.

* i Hammerfest $28/12$ 1865 *Harriet Elisabeth Robertson*, f. i Hammerfest $23/4$ 1841, Datter af Konsul *Charles Robertson* og *Dorthea Olsen*.

Carl Schulz, født $10/10$ 1867, cand. farm. $21/6$ 1888 med Karakteren „Godt.“ Søn af ovennævnte Apotheker.

Haugesund.

Personligt Privilegium, oprettet $26/12$ 1856: 900 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Bernt Martinus Wold** f. i Trondhjem $3/3$ 1817 † i Haugesund $13/12$ 1873. Søn af Indenlandshandler *Johannes Arentsen Wold* og *Karen Marthe Skanke*. Han discip. ved Kristiansunds Apothek fra Juni 1834 — Juni 1840 (Medhjælperprøven $20/3$ 1840), hvorefter han i vel 3 Aar fung. som Medhjælper i Kristiansund og ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $17/1$ 1846 med Karakteren „Godt,“ hvorefter han fra $1/7$ 1847—1858 kond. ved Løveapotheket i Trondhjem, indtil han $5/6$ 1858 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Haugesund. $6/3$ 1869 meddeltes han Tilladelse til at have en Filial i Kopervik; denne Filial bestyredes af nuværende Apotheker *Fr. Chr. Tuxen Werring* og gik ved Wolds Død over til at blive selvstændigt Apothek. Wold drev Apotheket først i en Hjørnegaard paa Torvet og leiede senere den Gaard, hvori endnu Apotheket er, og som kjøbtes af Apotheker Cappelen for Kr. 10,000, og senere solgtes til fhv. Apotheker Jentoft, der fremdeles eier denne Gaard. (Ugift).

2. **Vilhelm Peter Daniel Cappelen** f. i Vadsø $15/6$ 1829 † i Haugesund $28/3$ 1885. Søn af Sørenskriver *Johan Henrik Cappelen* og *Hanne Sofie Manthey*. Han discip. ved Kongsberg Apothek fra $1/1$ 1851 — $31/3$ 1854 og underkastede sig Medhjælperprøven dersteds, hvorefter han fung. som Medhjælper 1 Aar i Arendal og 1 Aar ved „Svanen“ i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $20/5$ 1857 med Karakteren „Godt,“ hvorefter han en kortere Tid bestyrede Grimstad Apothek og kond. fra Høsten 1857 — Udgangen 1864 ved Elephantapotheket i Kristiania. Fra 1864—1868 beskjæftigede han sig som Fotograf, indtil han sidstnævnte Aar forpagtede Sandefjords Apothek for 1200 Kroner aarlig. Her forblev han til han $24/10$ 1874 meddeltes Bevilling til at drive det ved Wolds Død ledigblevne Haugesunds Apothek.

* i *Tønsberg* $23/6$ 1867 *Bolette Ullitz*, f. i Tønsberg $17/6$ 1836. Datter af Kjøbmand *Jørgen Wielsgaard Ullitz* og *Barbara Johanne Fugel*.

$\frac{2}{7}$ 1885 aut. som Provisor *Hans Peter Lund Jentoft*.
Se Fredrikstad.

$\frac{24}{6}$ 1887 aut. som Provisor *Ole Thomas Reitan*, f. $\frac{22}{9}$,
1859, cand. farm. $\frac{18}{12}$ 1885, „Godt.“

$\frac{25}{5}$ 1888 aut. som Provisor *Johan Fredrik Christen Even-
sen*, f. $\frac{8}{3}$ 1856, cand. farm. $\frac{11}{12}$ 1879, „Godt.“

Holmestrand.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{20}{12}$ 1799.

Før dette Apothek oprettedes findes flere at have „age-
ret“ Apothekere paa dette Sted. Saaledes døde 1776 en Apo-
theker *Hans Janssen* i Holmestrand, der findes allerede 1766
at have virket hersteds. Omtrent samtidig tilberedtes og solg-
tes „Urter og Salver“ af »Mor« *Else Fyhren* (Fiuren). (Tvil-
lingsøster af Arendals-Apothekeren) og født i Laurvig $\frac{21}{8}$.
1702 og død i Holmestrand 1780, Enke efter salig Chirurgus
Frantz Casper Moldenhauer (født i Cøstin $\frac{18}{8}$ 1686 † i Holme-
strand $\frac{26}{11}$ 1755, hvem hun ægtede $\frac{20}{11}$ 1720. Efter „Mor
Elses“ Død overtoges hendes Virksomhed af *Engel Sofie Rømøe*
(f. 1740 † 1828). Enke efter Tolder *Michael Rømøe* (f. 1714
† 1784) hvis officielle Virksomhed overtoges af Efterfølgende.

1. **Lorents Wilhadus Fabritius**, født i Haderslev $\frac{9}{8}$ 1770
† i Holmestrand $\frac{27}{4}$ 1804. Søn af Sognepræst *Kristian Fa-
britius*.

Han discip. 6 Aar og „serverede“ 2 ved Flensburg Apo-
thek og fuldendte den farm. Eks. $\frac{21}{2}$ 1795 med „enstemmig“
Laudabilis, hvorefter han kond. ved Fredrikshalds og Tønsbergs
Apotheker delvis som Provisor. $\frac{20}{12}$ 1799 meddeltes han Be-
villing til at oprette et Apothek i Holmestrand. 1801 købte
han den Gaard, hvori Apotheket altid senere har haft sit Lo-
kale af Kjøbmændene *Hans Paulsen* og *Peder Falch* for 1425
Rigsdaler, dansk Courant, kontant; Auktionsskjødet er udstedt
 $\frac{14}{6}$ 1801 „en 2-etages ny Bygning af Træ, til Gaden med der-
udiværende 5 Stykker Jernkakkellovne, endel Boder udi Bag-
gaarden, Skomagerværksted og Kar nedgravede til Garveri,
samt Tomt og Urtehouge til Berget, hvoraf svares aarlig Grund-
leie til Jarlsberg Grevskab af 64 Skilling.“

* *Sofie Dorthea*¹⁾ Walther, f. i Fredrikstad 1763 † i Holmestrand $\frac{2}{11}$ 1833 (ganske vist) Datter af Apotheker i Fredrikstad *Nikolaus Johan Walther* og *Johanna Catharina Wielsgaard*. Efterfølgende Apotheker bestyrede Apotheket som Provisor fra 1806—1809.

2. **Georg Phillip Hertzberg**, f. i Tønningen $\frac{1}{5}$ 1777 † i Holmestrand $\frac{26}{4}$ 1843. Søn af Conrektor og Cantor *Carl Philip v. Hertzberg* († 1781) og *Concordia Constantse Westphal* († 1808). Han discip. ved Holbæk Apothek fra 1792—1798 (i 6 Aar), derefter Medhjælper først ved Holbæk Apothek fra 1792—1798 og dernæst hos Apotheker *Johan Gottlieb Blau* i Kjøbenhavn, indtil han $\frac{81}{3}$ 1803 fuldendte den farm. Eks. med „enstemmig“ *Laudabilis*; derefter bestyrede han Holbæks Apothek for *Søren Larsen Worsæes Enke* 1804 og 1805, meddeltes $\frac{25}{5}$ 1804 Bevilling til Løgstør, $\frac{2}{11}$ 1804 til Nibe Apothek i Danmark, men benyttede sig ikke af nogen af disse Bevillinger, reiste derimod til Norge og bestyrede Holmestrands Apothek indtil 1809 da han købte Gaard, Privilegium og Varer for 5000 Rdl. og meddeltes $\frac{29}{12}$ s. A. Bevilling som Apotheker. Det var en driftig og flink Mand. Han drev ved Siden af Apotheket en betydelig Kjøbmandsforretning. Han søgte gjentagende Gange om Tilladelse til at oprette et 3die Apothek i Kristiania, men Andragendet afsløges hver Gang. 1842 købte han den betydelige By- og Landeiendom, Nedre Gausen, der af hans Enke solgtes 1849 til *Honoratus Bonnevie*.

* 1809 *Hardine Margretha Dorothea Linde* f. Vaale²⁾ 1790 † i Holmestrand $\frac{18}{5}$ 1865. Datter af Godseier *Andreas Linde* († 1792) og *Marthe Dorthea Holst*.

3. **Johan Christian Linde Hertzberg**, f. i Holmestrand $\frac{30}{6}$ 1816 † her $\frac{25}{2}$ 1884. Søn af foregaaende Apotheker. Han discip. ved Tønsberg Apothek fra April 1831 — April 1835 og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{20}{4}$ sidstnævnte Aar, hvorefter han fung. som Medhjælper $1\frac{1}{2}$ Aar paa Elephantapotheket i Kristiania og 2 Aar i Holmestrand. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{20}{12}$ 1842 med Karakteren

1) Navnet Dorthea eller Dorothea var ogsaa Johanne Wielsgaards Moders Fornavn.

2) Vaale Ministerialbog mangler for denne Tid.

„Godt,“ hvorefter han assisterede ved Faderens Apothek og overtog 1843 Bestyrelsen af Apotheket. 1846 købte han Privilegium, Gaard og Varer for 28,000 Kroner og meddeltes Bevilling $1\frac{1}{3}$, 1846. Efter 2 Aars Forløb solgte han Apotheket til Efterfølgende, og købte Gaarden Veberg i Sande, hvor han boede cirka 6 Aar. 1854 opholdt han sig i Tyskland og anlagde efter Hjemkomsten derfra et Bryggeri i Kristiania. Senere bestyrede han Bryggerier i Trondhjem, Molde, Hamar og Drammen.

* i Holmestrand $1\frac{6}{7}$, 1847 *Inger Horneman*, f. i Holmestrand $1\frac{9}{8}$, 1820. Datter af exam. jur. *Ebbe Carsten Horneman* og *Nikoline Backer*.

Fredrik Hertzberg, f. $2\frac{9}{4}$, 1862, cand. farm. $1\frac{6}{6}$, 1885, „Godt.“ Søn af foregaaende Apotheker.

4. **Adolf Martin Lund**. Se „Ørnen“ Kristiania. Apotheker hersteds fra 1847—1857.

5. **Adolf Ingvald Lund**, f. i Overhalden $2\frac{5}{11}$, 1829 † i Holmestrand $2\frac{1}{5}$, 1872. Søn af Sognepræst *Andreas Dass Lund* og *Hanna Petra Stub*. Han discip. ved Løveapotheket i Trondhjem i $4\frac{1}{3}$ Aar og underkastede sig Medhjælperprøven $2\frac{1}{8}$, 1849. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{0}{6}$, 1850 med Karakteren „Godt.“ Holmestrands Apothek købte han $1\frac{9}{4}$, 1857 for 54,000 Kroner og meddeltes Bevilling $\frac{9}{5}$. Paa Grund af tiltagende Sygelighed bortforpagtede han Apotheket 1870 til *Martin Bertram Strøm*, (se ham Fredrikshald) og fortsattes Apothekets Drift ved den samme Forpagter til 1876, da Lunds Enke solgte Apotheket til efterfølgende Apotheker. Lund drev nogen Tid en mindre Mineralvandsfabrik ved Siden af Apotheket.

* paa Fredrikshald $1\frac{9}{10}$, 1857 *Susanne Marie Baastad*, f. paa Fredrikshald $1\frac{9}{10}$, 1836, nu bosat paa Fredrikshald. Datter af Grosserer *Adam Baastad* († $\frac{7}{8}$, 1883) og første Hustru *Christiane Augusta Lyché* († $\frac{8}{7}$, 1842).

6. **Martin Onsager**, f. paa Ringerike $1\frac{2}{8}$, 1849.

Søn af Gaardbruger *Johannes Onsager* og *Elisabeth Ruud*. Han discip. $\frac{3}{4}$ Aar i Porsgrund og fra April 1866—December 1869 ved Rigshospitalsapotheket i Kristiania og un-

derkastede sig Medhjælperprøven $16/12$, 1869. (Som Discipel ved dette Apothek blev han i August 1869 ved en Naftækspllosion meget forbrændt). Den farm. Eks. fuldendte han $12/12$, 1871 med Karakteren „Godt.“ Fra Januar 1872 til Høsten 1873 kond. han ved Rigshospitalsapotheket i Kristiania, fra Vaaren 1874 ved Strømsø Apothek og senest 1 Aar hos Apotheker Jentoft i Fredrikstad.

Han købte Holmestrands Apothek (Privilegium, Gaard og Varer) for 76,000 Kroner og meddeltes Bevilling $14/3$, 1876. Han har foretaget omfattende Forandringer og Forbedringer ved Gaarden, der nu er assureret for 26,780 Kroner; han driver en mindre Saftforretning ved Apotheket, for hvilken han ved Udstillingen i Tønsberg 1886 tilkjendtes Kongens Broncemedalje. Han har stadig deltaget gennem saavel Dags- som Fagpressen i Diskussion af farm. Anliggender og er betroet de mest forskjellige Hverv inden Holmestrands Kommune, hvoriblandt Ordfører i flere Aar.

* paa Strømsø $25/5$, 1876 *Laura Dorothea Christensen*, f. paa Solum i Skauger $28/1$, 1858. Datter af Skibsreder *Søren Christensen* og *Amborg Maria Tollefsen*.

Endnu forefindes den Reol, hvori Apothekets Disciple tidligere havde sin Seng. Reolen befandt sig dengang som Arbeidsbord midt paa Gulvet og havde en Skuffeseng, der nu er erstattet af flere mindre Skuffer. Ved forskellige Ombygninger har man fundet i Væggene skjulte Aabninger, der dels har tjent som Døre dels som Kighuller. (Jevnfør Laurvig og Skien; meddelt af Apotheker Onsager).

Horten.

Personligt Privilegium; oprettet $10/5$, 1852.

1. **Johan Anton Krohn**, f. paa Norderhoug $18/7$, 1817 † paa Horten $24/8$, 1866. Søn af Major *Johan Jørgen Krohn* og *Anne Marie Selmer*.

Han discip. paa Skiens Apothek fra Juni 1832—1836, da han $4/10$ underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $16/12$, 1839 med Karakteren „Meget godt“ og tiltraadte strax efter Plads ved Skiens Apothek, hvor han fung. som Provisor hos Apotheker Mülertz Enke, indtil han $22/9$, 1852 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek paa

Horten, hvor han forblev til sin Død. Han købte Gaard paa Horten, der solgtes til Provisor Myhr.

* 1ste G. i Skien $3\frac{7}{8}$ 1842 *Elise Caroline Müllertz*, f. i Skien $1\frac{4}{11}$ 1817 † i Skien $2\frac{3}{5}$ 1850. Datter af Apotheker *Henrik Adolf Müllertz* og *Helene Elisabeth Müllertz*.

* 2den G. i Skien $7\frac{1}{8}$ 1851 *Sofie Cappelen*, f. paa Gjemsø Kloster ved Skien $2\frac{5}{11}$ 1826, nu bosat i Kristiania. Datter af Konsul *Michael Cappelen* og *Petronelle Christiane Cappelen*.

Bestyrere af dette Apothek har følgende været:

1) *Anders Myhr*, f. paa Næs $2\frac{3}{9}$ 1838, cand. farm. $\frac{4}{6}$ 1863, „Meget godt.“ Bestyrer af Hortens Apothek fra 1866—1876.

2) *Wilhelm Albert Ring*, f. i Drammen $2\frac{1}{10}$ 1840, cand. farm. $2\frac{5}{5}$ 1866, „Godt,“ aut. Bestyrer af Hortens Apothek $1\frac{2}{1}$ 1876. Betaler 4000 Kr. aarlig i Forpagtningsafgift. 1878 flyttede han Apotheket til den Leiegaard, hvori endnu Apotheket har sit Lokale.

Hønefos.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{4}{9}$ 1843.

1. **Carl Emil Gøtzsche**, f. i Tjernelund, Sjælland $1\frac{2}{2}$ 1814 † paa Hønefos $1\frac{6}{4}$ 1865. Søn af Kammerassessor *Matheus Gøtzsche* og *Hermantine Borgen*. Han discip. ved Kallundborg Apothek fra Mai 1828—1834, da han $\frac{5}{5}$ 1834 underkastede sig dansk og $1\frac{6}{1,2}$ 1837 norsk Medhjælperprøve, efterat han havde kond. som Medhjælper i Holmestrand og Skien. Den farm. Eks. fuldendte han i Norge $1\frac{9}{1,2}$ 1838 med Karakteren „Godt,“ og meddeltes $\frac{4}{1,2}$ 1843 Bevilling som Apotheker og Landhandler paa Hønefos.

* 1ste G. i Skien $1\frac{6}{7}$ 1844 *Egertha Bagger* f. i Jylland $1\frac{4}{1}$ 1811 † paa Hønefos $2\frac{4}{7}$ 1815. Datter af Doctor *Eggert Christian Bagger* og *Claudine Margrethe Borgen*.

* 2den G. paa Hønefos $\frac{4}{10}$ 1861 *Amanda Ferdinandine Augusta Hanstein* f. paa Kongsvinger $1\frac{6}{9}$ 1822. Datter af Doctor *Samuel Ferdinand Hanstein* og *Johanne Sofie Auguste Wiskott*, bosat paa Hønefos.

2. **Kristian Eduard Johnson** f. i Skien $1\frac{4}{10}$ 1832. Søn af Organist *Hans Johnson* og *Marthe Eriksen*. Han discip. fra $1\frac{1}{5}$ 1849 — $1\frac{4}{4}$ 1853 ved Tønsberg Apothek, hvor han ogsaa underkastede sig Medhjælperprøven og fung. i Skien som Medhjælper til Sommeren 1855. 1856 kond. han ved Løveapotheket i

Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{4}{12}$ 1857 med Karakteren „Godt.“ Han fulgte med Apotheker *Thyge Thygesen* til Gjøvik og overtog ved dennes Død $\frac{10}{6}$ 1859 Provisoratet dersteds. $\frac{1}{9}$ 1860 Bevilling som Forpagter af Drøbaks Apothek og $\frac{25}{2}$ 1865 Bevilling til at drive Apotheket paa Hønefos, som han havde kjøbt for 48,000 Kr. med Gaard, Varer og Inventar.

Dette Apothek solgte han 1873 til Efterfølgende og har senere været bosat i Kristiania som Fabrikeier (Kristiania Terrakottafabrik).

* 1 G. i Fredriksværn $\frac{26}{9}$ 1859 *Georga Wiese*, f. i Fredriksværn $\frac{12}{8}$ 1830 † paa Hønefos $\frac{1}{8}$ 1873. Datter af Kommandør *Johan Henrik Wiese* og *Anna Sofie Mowinckel*.

* 2 G. i Kristiania $\frac{18}{4}$ 1835 *Amalia Landaas*, f. i Kristiania $\frac{23}{2}$ 1849. Datter af Toldbetjent *Peter B. Landaas* og *Fredrikke Helverschou*.

3. **Poul Peter Svendsen**, f. paa Eger $\frac{31}{1}$ 1847. Søn af Marsovnsmester *Svend Nicolai Svendsen* og *Anne Christine Koth*. Han discip. ved Kongsberg Apothek fra Oktober 1862 indtil Mai 1866, da han underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{11}{12}$ 1869 med Karakteren „Godt.“ Efter afsluttet Eksamen kond. han hos Apotheker Stillesen i Drammen indtil $\frac{1}{2}$ 1874.

Høsten 1873 kjøbte han Hønefos Apothek for Kr. 88,000, i hvilken Sum var indbefattet Gaard, Leiegaard, Varer, Inventar og Have og overtog dette Apothek fra $\frac{1}{1}$ 1874, efterat være meddelt Bevilling $\frac{20}{12}$ 1873. Efterat have solgt dette Apothek (fra $\frac{1}{1}$ 1878), kond. han fra $\frac{18}{6}$ 1878 — $\frac{1}{7}$ 1879 hos Hofapotheker Ditten i Kristiania og fra $\frac{1}{8}$ 1879 — $\frac{15}{10}$ 1884 hos L. Haanshus i Fredrikstad og for sidstnævnte Tid ved Svaneapotheket i Bergen, indtil han $\frac{25}{3}$ 1889 meddeltes Bevilling til at anlægge det 2det Apothek paa Tromsø.

* i Bragernæs Kirke $\frac{9}{3}$ 1875 *Eleonora Johanne Bergh*, f. i Hof $\frac{15}{11}$ 1849. Datter af Dr. *C. I. Bergh* og *Julie Halling*.

4. **Caspar Fredrik Baptist Rumi**, f. i Aasgaardstrand $\frac{11}{8}$ 1848. Søn af cand. theol. *Stephanus Rumi* og *Karoline Werring*.

Han frekventerede Moss Realskole og Aars og Voss Skole, indtil han 1866 begyndte Disciplinen ved Moss Apothek, og afsluttede den $\frac{16}{8}$ 1867 med Medhjælperprøven, hvorefter han

forblev $1\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper ved Moss Apothek. Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{5}{8}$ 1873 med Karakteren „Godt,“ hvorefter han kond. $\frac{3}{4}$ Aar paa Moss og 4 Aar ved Elephantapotheket i Kristiania. Han købte Hønefos Apothek 1877 for 100,000 Kroner og tiltraadte samme $\frac{1}{1}$ 1878; meddeltes Bevilling $\frac{24}{12}$ 1877.

* i Kristiania (V. F. K.) $\frac{12}{9}$ 1878 *Ovidia Jakobsen*, f. i Kristiania $\frac{12}{11}$ 1853. Datter af Malermester *Ole Jacobsen* og *Anne Arnegaard*.

Kabelvaag.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{8}{7}$ 1886. Enkekasseindskud efter 3000 Kr. og 100 Kr. aarlig til det farmaceutiske Institut.

Isak Hall, f. i Vefsen $\frac{5}{5}$ 1849. Søn af Sognepræst *Hans Hall* og *Pauline Stoltenberg*. Han discip. ved Tromsø Apothek fra August 1863 til Juli 1868, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. som Medhjælper $1\frac{1}{2}$ Aar ved Hjortapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{10}{12}$ 1870 med Karakteren „Meget godt“ og kond. derefter 1 Aar ved Hospitalsapotheket, 1 Aar ved Svaneapotheket i Fredrikstad og fra April 1872 — April 1873 ved „Svanen“ i Bergen, og paa Apotheket Nordstjernen i Kristiania indtil Mai 1875, da han anlagde en Brusfabrik ved Sarpsborg. 1878 blev han Provisor ved Hamar Apothek, hvor han forblev, indtil han $\frac{6}{12}$ 1886 var meddelt Bevilling til fra $\frac{1}{7}$ 1887, at oprette et Apothek i Kabelvaag. Han købte Gaard (Kr. 12,000) og aabnede Apotheket $\frac{26}{10}$ 1887. Han har tillige Ret til Udsalg under de Handelsstevner, som maatte afholdes paa Stokmarknæs.

* paa Hamar $\frac{5}{9}$ 1883 *Magdalena Agersborg*, f. paa Hamar $\frac{9}{2}$ 1854. Datter af Apotheker *W. Agersborg* og *Hanne Smith*.

Kongsberg.

Reel Privilegium oprettet i Slutningen af det 17de Aarhundrede. Før der oprettedes Apothek paa Kongsberg havde der ved Sølvværket en Medicinkiste, der forsynedes med Medicin fra Kristiania.

1. **Johan Daniel Rouschenblatt**, † paa Kongsberg 1704

begravedes $2\frac{1}{6}$ (han kaldes Daniel Apotheker). „Ringet med alle Klokker, havt begge Ligklæder.“ En Regning fra ham findes i Bergværks-Regnskaberne for 1696. Omkring 1700 sees han kaldt „Apotheker Johan Daniel paa Kongsberg“ i Skiftet efter Apotheker Sparre paa Brager næs.

2. **Peter Wisløf**, † paa Kongsberg 1713, begravet $1\frac{0}{11}$ „med alle Klokker.“

* *Annette Livia Schierven* (maaske Datter af *Ole Mathiasen Scherven* paa Aasnæs i Sandsvær), eller af *Peder Pedersen Scherven*, der var gift med *Marthe Else Skuum*. Hun overdrog ifølge Kontrakt $2\frac{2}{15}$ 1723 Apotheket til Efterfølgende. De havde et Barn *Else Marie Wisløf* til Daaben $2\frac{6}{3}$ 1707 paa Kongsberg.

$2\frac{8}{2}$ 1713 begravet paa Kongsberg „*Peder Apotheker*“ og et lidet Barn.

3. **Daniel Kristoffer Degtau**, † paa Kongsberg 1729, begravet $\frac{9}{4}$. Ifølge Bergmedikus *Johan Christian Helms* Attest havde Degtau i 10 Aar været Provisor ved Kongsberg Apothek, da han $2\frac{2}{10}$ 1723 søgte om Bevilling; denne meddeltes ham $1\frac{9}{11}$ 1723 og anføres udtrykkelig, at han har bevist sin Dygtighed ved „producerede Attester“ og „in examina befunden dygtig.“

* paa Kongsberg $2\frac{9}{4}$ 1724 *Abel Falkenberg*, † paa Kongsberg 1744, begravet $1\frac{2}{3}$, 63 Aar, 4 Maaneder og 7 Dage. Søster af *Truls Johannesen Falkenberg*. „Hun gav 2 Lys til Kirken.“ Hun giftede sig 2den Gang med efterfølgende Apotheker¹⁾.

4. **Magnus Ruman**, † paa Kongsberg 1739, begravet $2\frac{3}{1}$. Han „serverede“ i Stockholm, Bergen og Kiel og havde senest været hos *Madam Wilster* i Kristiania, da han $1\frac{9}{10}$ 1730 underkastede sig den farm. Eks. paa Kongsberg for Bergmedikus *J. Chr. Helm* og Apotheker *G. v. d. Lith*; han søgte om Bevilling som Apotheker paa Kongsberg $1\frac{6}{11}$ 1730 og meddeltes denne ham $1\frac{9}{1}$ 1731. $\frac{7}{3}$ 1732 ansattes han som Postmester paa Kongsberg.

* paa Kongsberg $2\frac{2}{2}$ 1731. *Abel Falkenberg*. Se foregaaende Apotheker.

Hun overlevede ogsaa denne sin 2den Mand; 3 Aar efter

¹⁾ Ministerialbøgerne for Kongsberg begynder først 1696.

dennes Død solgte hun Apotheket til efterfølgende Apotheker paa Betingelse af at Summen 2000 Rdl. først skulde udbetales ved hendes Død, (hun var uden Livsarvinger), eftersom hun vilde beholde Apotheket, saalænge hun levede, og lade det bestyre ved Provisor.

5. **Ole Borch Peckel**, f. i Helsingør $3^{1/12}$ 1713 † paa Kongsberg 1778. Søn af Apotheker *Frantz Peckel* og *Eva Maria Gallus*¹⁾ (eller *Clausen* kalder Hundrup hende). Han havde i 18 Aar været blandt Fremmede, da han 1742 kom til Kongsberg og bestyrede Apotheket for Rumans Enke. Han meddeltes Bevilling $2^{1/4}$ 1742.

* 1ste G. paa Kongsberg $1/10$ 1744 *Cathrine Margrethe Falkenberg*, døbt paa Kongsberg $2^{2/12}$ 1718 † paa Kongsberg $3/9$ 1761. Datter af Guardian *Truls Johannesen Falkenberg* og *Anna Sofie Rouschenblatt*.

* 2 G. paa Kongsberg $1^{6/4}$ 1767 *Anna Maria Witloch* „sellig Mønsterskriver Lunds Enke fra Drammen.“

6. **Frantz Peckel**. Apotheker fra 1770—1788. Se ham Svaneapotheket, Kristiania.

7. **Nicolai Tychsen**²⁾ f. i Tøndern (Slesvig) $1^{4/8}$ 1751 † i Kjøbenhavn $8/8$ 1804. Søn af Kjøbmand *Lorents Tychsen* og *Catharina Petreius*.

Allerede ung mistede han begge sine Forældre, hvorfor han en Tid opdroges i Tøndern Waisenhus og kom i sit 15de Aar i Lære hos Apotheker *Joachim Dietrich Cappel* i Kjøbenhavn, om hvem han i sin Selvbiografi siger: „O! at dog mange Apothekere vilde følge hans Eksempel og anvise og opmuntre deres Disciple mere til Læsning, end endel af dem virkelig gjøre; det var en brav Mand som er bekjendt nok for sine gode Kundskaber i Chemien.“ Efter $6^{1/2}$ Aars Disciplin meddeltes ham Svendebrev og forblev han som „Svend“ i 7 Aar hos Cappel. Hans Farmaceutgave var 60 Rdl. aarlig og 10 a 15

1) I St. Mariæ Sogns Kirkeprotokol i Helsingør forekommer „Anno 1714 Baptisati; d. 8 Januarii: *Olaus Borch* Parent. *Frantz Peckel*, privilegierter Schloss und Stadt Apotheker und Frau *Eva Maria Gallus*.“ *Frantz Peckel* fik Bevilling som Apotheker i Helsingør $15/12$ 1703 og døde antagelig 1723.

2) Selvbiografi optagen i „Norske Videnskabselskabs Skrifter“ for 1817.

Rdl. til Nytaar, men at lægge sig noget til bedste var umuligt af denne Gage, der hovedsagelig gik til Klæder. Ved Hjælp af sin faderlige Ven Cappel hørte han Forelæsninger 1780—1781 og underkastede sig Foraaret 1781 den farm. Eks. med „enstemmig“ Laud. 1781 holdt han efter Anmodning af *Professor Tode* paa dennes Læsesal et *Collegium chemicum*, den første Vinter paa tysk senere paa dansk, hvor hver Tilhører betalte 3 Rdl. for Kurset. 1784 udkom hans bekendte „*Chemisk Haandbog*“ i 3 Bind, hvortil han af Kongen modtog en Understøttelse af 450 Rdl. 1785 ansattes han som Lektor i Kemi ved det *Kemiske Academi*, hvor hans Gage var 200 Rdl., men skulde han selv holde sig med: Lys, Ildebrand, Glas, Digler, Materialier, anskaffe Bøger og lignende, saa han i høi Grad tiltrængte det Tillæg af 50 Rdl. som senere tillagdes ham. Han afholdt ogsaa et Kursus i Kemi for 25 „anseede Mænd“ i Kjøbenhavn, hvoriblandt findes en Professor, en Etatsraad, flere Cancellieraader, Kammerherrer og lignende, disse betalte 10 Rdl. for Vinteren. 1788 købte han Kongsberg Apothek for 30,000 Rigsdaler og meddeltes Bevilling 2den Mai 1788. Her blev han ogsaa udnævnt til Lector og underviste saavel i Kemi som praktisk Farmaci, hvorfor Kongsberg blev et Samlingssted for Landets Farmaceuter og andre, der ønskede Undervisning i Kemien. Da Regjeringen 1798 betydelig reducerede Arbejdsstokken ved Kongsberg Sølvværk og Tychsen havde købt dyrt, blev det vanskeligt for ham at greie sine Affærer, hvorfor han $27/12$ 1799 meddeltes Tilladelse til at oprette Hjortapotheket i Kjøbenhavn, og flyttede derned i Aaret 1800, efterat have solgt Kongsberg Apothek s. A. til Efterfølgende. Allerede 4 Aar senere døde han fra en stor Børneflokk. Han udfoldede en ganske betydelig Forfattervirksomhed, hvoriblandt hans Haandbog i Kemien fik stor Betydning. 1794 udkom af den en betydeligt forøget Udgave.

Han ægtede 1788 i Kjøbenhavn *Sørine Henriette Hallesen*, der var en Datter af Kontrollør *Johan Hallesen* i Kjøbenhavn. Sønnen *Johan Lorentz Tychsen*, der tog farmaceutisk Eksamen 1809 med *Laudabilis præ ceteris*, overtog Faderens Apothek $28/11$ 1817 og drev det til sin Død i 1841.

7. **Martin Henrik Ingversen**, f. i Fredericia 1772 † paa Kongsberg 1810. Søn af Apotheker *Cassimir Martin Ingversen*.

Han underkastede sig den farm. Eks. 1793 med *Laudabilis pro ceteris*, købte Kongsberg Apothek for 24,000 Rdl. og meddeltes Bevilling $\frac{3}{4}$ 1801. Titel af Krigsassessor. Men han gik Konkurs 1809 og købte hans Fader for 9720 Rdl. Apotheket, som dreves med Efterfølgende som Provisor. Byen brændte 1810 og dermed ogsaa Apotheket; dette gik under Auktionshammeren (2den Gang $\frac{23}{9}$, 1811) og solgtes ved 3die Auktion $\frac{25}{11}$ 1812 for 36,000 Rdl. til Efterfølgende.

9. **William Peter Barvig**, f. i Kjøbenhavn 1777 † paa Kongsberg $\frac{17}{11}$ 1820. Søn af Løitnant *Torkild Barvig* og *Cecilie Catharina Petersen*. Han kom 10 Aar gammel med Faderen til Bergen. 1790 kom han til Apotheker Nøbling i Bergen og kond. senere i Drammen, Nakskov, og hos Tychsen i Kjbh.; her fuldendte han den farm Eks. $\frac{25}{9}$ 1804 med „enstemmig“ Laud. Han havde en Tid været Provisor ved Kongsberg Apothek, da han 1813 købte dette for 36,000 Rdl. og meddeltes Bevilling $\frac{23}{4}$ 1813.

* paa Kongsberg $\frac{29}{6}$ 1812 *Anne Cathrine Peckel*, f. i Kjøbenhavn Sommeren 1790 † paa Kongsberg $\frac{6}{2}$ 1849. Datter af Apotheker *Frants Peckel* og *Christiane Sofie Rogstad*. Hun fortsatte Apothekets Drift ligetil $\frac{16}{12}$ 1841, da hun overdrog sin mangeaarige Provisor *Hartmann* Privilegium, Gaard o. s. v. og Landeiendommen Kolstad mod, at han overtog Apothekets Gjæld, 12,800 Kroner, og aarlig udredede i Livrenter til Enken 1600 Kroner og til „Jomfru *Napoline*“ 200 Kroner.

Som Provisor fungerede:

1. *Hans Adolf Reetz*. (Se Tromsø) fra 1820—1825.
2. *Paul E. W. Hartmann*. (Se Efterfølgende) fra 1825—1841.

10. **Poul Ernst Wilhelm Hartmann**, f. i Saxkjøbing $\frac{6}{2}$ 1802 † paa Kongsberg $\frac{1}{9}$ 1876. Søn af Justitieraad *Karl Hartmann* og *Fredrikke Widmann*.

Han fuldendte dansk farm. Eks. 1820 med „enstemmig“ Laud, overtog Provisor Plads ved Kongsberg Apothek $\frac{13}{10}$ 1825 og forblev i denne Stilling til 1841 da han købte Apotheket, Gaard og Landeiendom paa de ovenfor nævnte Betingelser; $\frac{6}{6}$ 1834 blev han Naadigst tilladt at bestyre Apothek her i Riget, som Provisor eller Eier, uden forud at underkaste sig norsk Eksamen og $\frac{17}{11}$ 1841 meddeltes ham Bevilling som Apotheker. Han feirede 1875 50-Aars Jubileum som Bestyrer og

Eier af Kongsberg Apothek. Han nød megen Anseelse og var betroet mange Tillidshverv inden sin Kommune.

* paa Kongsberg $16/12$, 1841 *Johanne Mathilde Baumann*, f. i Hakedalen $5/9$, 1814 † paa Kongsberg $22/3$, 1888. Datter af cand. pharm. senere Sølvværksdirektør *August Christian Baumann* og *Sofie Augusta de Stockfleth*. 1877 overdrog hun Apotheket til Sønnen; denne døde ugift, og tillodes det hende ved Høieste Resolution af $11/9$, 1883 at lade Kongsberg Apothek drive ved Provisor 2 Aar fra $1/6$, 1883 at regne.

$19/9$, 1883 aut. som Provisor *Karl Marcus Lundgreen* f. $20/4$, 1845, cand. farm. $12/6$, 1869. Karakter „Godt.“

11. **Poul Ernst Wilhelm Hartmann**, f. paa Kongsberg $20/3$, 1848 † der $19/6$, 1883. Søn af foregaaende Apotheker.

Han discip. ved Svaneapotheket i Kristiania fra 4de Oktober 1864 — 5te December 1867, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $11/6$, 1870 med Karakteren „Godt.“ Sidstnævnte Aar aut. han som Provisor ved Moderens Apothek; han købte $1/9$, 1877 Apotheket med Garrd o. s. v., (uden Landeiendommen) for 72,000 og meddeltes Bevilling som Apotheker $2/1$, 1878. Som allerede meddelt overtog hans Moder Apotheket ved hans Død.

12. **Harald Tillier**¹⁾, f. i Sarpsborg $12/12$, 1858. Søn af Apotheker *J. F. Petersen* og *Marie F. P. Hofgaard*. Han tog Artium 1877 og 2den Eksamen 1878 og discip. fra Sommeren 1876 — Sommeren 1877 og fra Juni 1878 til December 1879 ved Sarpsborg Apothek, hvor han $11/12$ aflagde Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $14/6$, 1881 med Karakteren „Godt“ og aut. som Provisor ved Sarpsborg Apothek $21/3$, 1882. Han købte Kongsberg Apothek med Gaard, Varebeholdning og Inventar for 95,000 Kroner og meddeltes Bevilling $9/4$, 1884.

* paa Kongsberg $26/10$, 1884 *Cally Lovise Paasche*, f. paa Langø $11/11$, 1865. Datter af Bergmester paa Kongsberg *Carl Anton Paasche* og *Caroline Louise Amalie Nielsen*.

Apothekets Gaard afbrændte som allerede nævnt 1810, men opbyggedes delvis atter paa den afbrændtes Grundmur, hvorved de gamle Kjælderrum bevaredes. Disse udmærker sig ved saavel sin sjældne

¹⁾ Antog Navnet *Tillier* ved Kgl. Resol. af $28/9$, 1886.

Dybde som Rummenes Størrelse. Laboratoriet var tidligere i en gammel Stenbygning med Røghul i Taget; her fandtes indtil for nogle Aar siden nogle Skorstene med gamle og sprukne Gryder til Sand- og Vandbade; Vægge og Tag var sorte af Røg. Træbæsser var Apothekets væsentligste Inventar; desuden nogle Stenkrukker med Tud og Bliklaag for Syrupus og almindelige Glaskrukker med Træprops til Kemikalier.

Kongsvinger.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{4}{8}$ 1836.

1. **Gunde Jørgen Rostrup**, f. i Øiestad $\frac{11}{4}$ 1808 † i Chicago omkring 1860. Søn af Degn *Eilert Lund Rostrup* og *Karen Reichelt*.

Han discip. i Arendal fra $\frac{11}{4}$ 1823 — $\frac{1}{6}$ 1829 og fuldendte den farm. Eks. $\frac{30}{9}$ 1829 med 1ste Karakter og kond. ved Svaneapotheket i Kristiania. Han ansøgte om Tilladelse til at oprette et Apotek paa Kongsvinger, men dette afsloges $\frac{2}{1}$ 1835, hvorimod han meddeltes Bevilling $\frac{4}{8}$ 1836. Apotheket kunde ikke bestaa uden Landhandleri ved Siden af, og bevilgedes dette ham $\frac{16}{4}$ s. A., dog med den Indskrænkning, at Kjøbmandsvarer maatte han ikke indføre direkte fra Udlandet. $\frac{15}{6}$ 1840 meddeltes ham Tilladelse til at sælge Medikamenter paa Grunset Marked. Apotheket havde Lokale i Storgaden opunder Fæstningen. Efter i 1847 at have solgt dette Apotek, kond. han ved Svaneapotheket i Kristiania, indtil han omkring 1852 (efter Konens Død) udvandrede til Amerika og var bosat i Chicago.

* i Kristiania (i V. F. K.) $\frac{29}{7}$ 1836, *Caroline Jørgine Arentz*, f. i Tønsberg, cirka 1824 † i Kristiania (V. F. K.) $\frac{24}{5}$ 1852, 38 Aar gl., Datter af Hattemager *Jørgen Kristian Arentz* og *Anna Ursulla Lehmann*, der senere ægtede Hattemager i Kristiania *Henrik Julius Koller*, hvilket foranledige at Rostrups Kone ved Dødsanmeldelsen i Ministerialbogen kaldes „Koller.“

2. **Nikolai Smidt Rachlew**, f. i Trondhjem $\frac{6}{8}$ 1821 † i Kristiania $\frac{22}{11}$ 1869. Søn af Kjøbmand *Aron Norman Rachlew* og *Elisabeth Hermichen Blichfeldt*. Han discip. ved Laurvigs Apotek fra $\frac{25}{4}$ 1837 — $\frac{3}{4}$ 1841 og underkastede sig $\frac{13}{4}$ Medhjælperprøven, hvorefter han fung. sammesteds vel et Aar og paa Svaneapotheket i Trondhjem 1 Aar. Den farm. Eks.

fuldendte han $2\frac{2}{6}$ 1844 med Karakteren „Godt.“ Kond. derefter indtil Udgangen af 1846 ved Løveapotheket i Kristiania. I Januar 1847 overtog han Kongsvinger Apothek med Landhandleri for Kr. 28,000, og meddeltes Bevilling $1\frac{9}{3}$ 1847. Paa Grund af Handelskrisen 1848 maatte han stille sit Bo til Kreditorernes Disposition, men vedblev at bestyre Apotheket til Juni 1850, da han foretog en Reise til Tyskland, for at gjøre sig bekendt med Edikkefabrikationen, og overtog efter Hjemkomsten Bestyrelsen af P. W. W. Kildals Fabrik for Edikke, Frugtvine o. s. v., hvilken Stilling han indehavde til sin Død.

* paa Kongsvinger $\frac{3}{8}$ 1847. *Eline Gurine Jensen*, f. i Bergen (N. K.) $1\frac{3}{6}$ 1819 † i Kristiania $\frac{3}{1}$ 1851. Søster af Apotheker *Jensen* i Tønsberg.

3. **Helfred Ferdinand Götzsche**, f. i Tjørnelunde, Sjælland $2\frac{0}{6}$ 1822. Søn af Kammerassessor *Mathæus Götzsche* og *Hermannine Christine Borgen*. Han discip. i Kallundborg fra 1836 — 1842, da han $2\frac{4}{6}$ underkastede sig dansk Medhjælperprøve og fung. derefter som Medhjælper ved Løveapotheket i Kristiansand, ved Apotheket i Skien, Ringeriget og Svaneapotheket i Kristiania i tilsammen 5 Aar. Underkastede sig norsk Medhjælperprøve paa Ringeriget $1\frac{7}{7}$ 1847. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{3}{2}$ 1849 med Karakteren „Godt.“ 1850 købte han Kongsvinger Apothek med Landhandleri og meddeltes Bevilling $1\frac{8}{3}$ 1850. Han gav 48,000 Kr. (uden Gaard) for Varer, Inventar og Privilegium. Han solgte dette Apothek 1861 og ansattes ved Toldvæsenet. Han har omtrent altid senere været i Kristiania, hvor han endnu er bosat. Apotheket paa Kongsvinger flyttede han ned paa Torvet til den store Hagerupgaard, som han købte for 6000 Kroner.

* i Kristiania $2\frac{2}{11}$ 1850 *Nathalia Alida Luplou*, f. i Kjæbh. $1\frac{2}{6}$ 1817 † i Kristiania $1\frac{0}{2}$ 1877. Datter af Kantor *Anton Carl Luplou* og *Claudine Henriette Plum*.

4. **Rasmus Krag Schnitler**, f. i Froen $\frac{9}{6}$ 1829. Søn af Sognepræst *Hans Rasmus Krag Schnitler* og *Catharina Lyng*. Han discip. ved Laurvigs Apothek fra $2\frac{0}{1}$ 1846 — $1\frac{3}{12}$ 1849 da han sidstnævnte Dato underkastede sig Medhjælperprøven og fung. $1\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $1\frac{8}{6}$ 1853 med Karak-

teren „Godt“, kond.derefter nogle Maaneder ved Hamar Apothek, vel et Aar i Kragerø, derpaa nogle Maaneder paa Bragermæs og endelig i 1855 ved Løveapotheket i Kristiania, hvor han forblev, indtil han Høsten 1861 købte Kongsvinger Apothek, som han overtog i Januar 1862 (meddelt Bevilling $\frac{16}{10}$ 1861). Han betalte for Privilegiet og Varebeholdningen 50,000 Kroner (uden Gaard).

Apotheker Schnitler er Medlem af Kongsvinger Repræsentantskab og 1888 Formand i Ligningskommissionen. Han flyttede Apotheket fra Hagerupgaarden i April 1862 til dets nuværende Lokale i Kirkegaden, og købte denne Gaard 1870 for cirka 12,000 Kroner.

* i Kristiania $\frac{24}{6}$ 1863 *Jeanette Aubert*, f. i Kristiania $\frac{22}{9}$ 1839 † paa Kongsvinger $\frac{29}{6}$ 1888. Datter af Professor *Ludvig Cæsar Martin Aubert* og *Ida Dorthea Mariboe*.

Kopervik.

Personligt Privilegium oprettet $\frac{9}{6}$ 1874. 100 Kroner aarlig til det farmaceutiske Institut. ($\frac{9}{8}$ 1860 tillodes det Apotheker B. M. Wold i Haugesund at anlægge en Filial i Kopervik.

1. **Adolf Hagbarth Marius Lunde**, f. i Drøbak $\frac{9}{1}$ 1839. Søn af Toldbetjent *Gulbrand Lunde* og *Maren Bay*. Han discip. 1 Aar paa Strømsø og 3 ved Løveapotheket i Kristiania, hvor han $\frac{29}{12}$ 1859 underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{1}{6}$ 1861 med Karakteren „Godt.“ Fra 1861—1864 kond. han hos Ditten i Kristiania, fra 1864—1872 hos Øwre i Aalesund og fra 1872—1874 hos Arntzen i Grimstad. Han meddeltes $\frac{24}{10}$ 1874 Bevilling som Apotheker i Kopervik. Her afkjøbte han Apotheker Wolds Dødsbo Varer og Inventar. Han leiede Lokale indtil 1880, da han om Høsten flyttede Apotheket til egen Gaard.

* i Kopervik $\frac{15}{4}$ 1883 *Inger Birgithe Rasmussen*, f. i Stavanger $\frac{13}{8}$ 1846. Datter af Skibsfører *Jonas Rasmussen*, og *Inger Johanne Hovland*.

Kragersø.

Reelt Privilegium, oprettet $26/9$ 1800.

1766 kom Sognepræst *Jacob Lund* til Kragersø; denne der tidligere havde studeret Medicin holdt et Medikamentforraad og praktiserede som Læge paa dette Sted. 1770 begyndte Skiens Apothekeren at have Filial i Kragersø, der fra 1781 bestyredes af *Jacob Mussæus Treu*, der døde her 1795, begravet $5/12$ (han ægtede $25/11$ 1785 *Mette Balle*).

Apotheket har altid været i den Gaard, hvori det endnu drives: Matr.-No. 88 i Hovedbyen.

1. **Henrik Paulin Topp**, f. i Svendborg $19/12$ 1760 † i Kragersø $4/2$ 1819. Søn af Farver *Tycho Friedrich Topp* og dennes 3die Hustru *Margrethe Elisabeth Stregel*. Han discip. hos Apotheker Wulff i Helsingør i 7 Aar og kond. sammesteds i 2 Aar som Svend, derpaa 2 Aar i Kjøbenhavn, $1\frac{1}{2}$ Aar i Randers og $5\frac{1}{4}$ Aar i Viborg. Han tog den farm. Eks. $18/9$ 1793 med Laud, og har sandsynligvis 1795 overtaget Bestyrelsen af Filialapotheket i Kragersø. Han købte dette Apothek 1800 og meddeltes Bevilling $26/9$ 1800. Topp drev ogsaa Hotelvirksomhed i Kragersø i den ham tilhørende og ved Siden af Apotheket beliggende Gaard, det nuværende „Victoria-Hotel“. $16/11$ 1810 meddeltes ham Bevilling som „Herberger“ i Kragersø. Allerede i Februar 1803 averterer han:

„Da jeg ved Reparation har seet min Gaard i en saa fuldkommen Stand, at jeg nu kan modtage Logerende med megen Bekvemmelighed saavel for den Reisende som mig, saa anbefaler jeg mit Hus til alle honette Reisende med Forsikring at enhver i alle Dele skal blive behandlet saa godt og saa billig som mulig“.

* i Kragersø $21/6$ 1800 *Dorothea Lund*, f. paa Bynæsset ved Trondhjem $2/9$ 1757, † i Kragersø $15/5$ 1831. Hun var en Datter af Sognepræsten i Kragersø *Jacob Lund*¹⁾ og *Margrethe Jensdatter Sommer*, og havde hun tidligere været gift med Kjøbmand i Kragersø *Andreas Fædder* (de blev viet $19/9$ 1776). *Dorothea Lund* havde Børn i 1ste Ægteskab, men ikke i andet.

2. **Laurits Jensen Eeg**, f. i Skjødstrup (Randers Amt) $3/3$

¹⁾ Sognepræst *Jacob Lund*, f. i Bynæsset $22/12$ 1724 † i Kragersø $19/10$ 1785.

* i Trondhjem $22/3$ 1752 *Margrethe Jensdatter Sommer*, f. i Trondhjem $6/10$ 1731 † i Kragersø $17/10$ 1780.

1791 † i Kristiania $10/4$ 1867. Søn af „*Monseer Jens Eeg* og Hustru *Enkemadame Martin.*“¹⁾ Han discip. hos Apotheker *Christian Anton Dahl* i Grenaa fra 12te Mai 1801 til Paasketider 1810 og underkastede sig Medhjælperprøven $14/4$ 1810, hvorefter han arbejdede som „Svend“ sammesteds 1 Aar, og drog til Kjøbenhavn, hvor han fuldendte den farm. Eks. $26/9$ 1812 msd „enstemmig“ Laud. Fra November 1812 — Mai 1814 kond. han ved Arendals Apothek og fra sidstnævnte Tid indtil 1ste Mai 1817 ved Bragernæs Apothek. Efter Topps Død overtog han 1819 Bestyrelsen af Kragersø Apothek. Dette Apothek købte han af Topps Enke med Gaard, Varer og Inventar for 8000.Kroner, samt betalte Enken 800 Kroner aarlig i de nærmest paafølgende Aar. Bevilling meddeltes ham $30/4$ 1819 (Bevillingen er kontrasigneret af Statholder Sandels $14/3$ 1819). Dette Apothek drev han indtil 1862, da han $17/7$ overdrog det til Sønnen og flyttede selv til Kristiania.

* *Dorothea Jahn*, f. paa Eidsfos $22/5$ 1793 † i Kragersø $21/11$ 1847. Datter af den tidligere omtalte *Lucas Jahn*. Se Side 41.

3. **Jens Broberg Eeg**, f. i Kragersø $22/5$ 1836 † der $24/4$ 1878. Søn af Foregaaende.

Han discip. hos Faderen fra 1852—1855 og ved Risørs Apothek fra 1857—59. I 1856 opholdt han sig ved Grüners Handelsakademi i Kjøbenhavn. Hans Lærebrev er dateret $25/11$ 1859, og Medhjælperprøven aflagde han i Risør. Efter aflagt Prøve arbejdede han en kort Tid ved Faderens Apothek. Den farm. Eks. afsluttede han $2/12$ 1861 med Karakteren „Godt“ og købte ved Kjøbekontrakt af $17/7$ 1862 Kragersø Apothek med Hus, Varer og Inventar for 36,000 Kr. Faderen beholdt derimod Hotelgaarden. Han meddeltes Bevilling $21/8$ 1862 og overtog Apotheket $12/6$ 1863. (Ugift).

4. **Adolf Christian Bjørnstrup**, f. paa Røraas $12/6$ 1844. Søn af Materialsriver *Johan Bjørnstrup* og *Margrethe Anne Andersdatter*. Han discip. fra August 1859 — August 1864 hos sin Svoger Apotheker Selsbak i Kristiansand og bestod Medhjælperprøven $9/8$ 1864; arbejdede derefter sammesteds 2 Aar som Medhjælper og afsluttede den farm. Eks. $11/6$ 1868 med Karakteren „Godt.“ Han bestyrede derefter en kort Tid

¹⁾ Hendes Pigenavn anføres ikke i Ministerialbogen: Forlovere vare Skovridder *Birch* og Forvalter *Broberg*.

Flekkefjords Apothek og arbeidede derefter ved Løveapotheket i Kristiansand til 1ste Juli 1872, hvorefter han fung. som aut. Provisor ved Lillesands Apothek indtil $\frac{4}{7}$ 1875, da han vendte tilbage til Kristiansand. Han købte Kragerø Apothek ved Kjøbekontrakt af $\frac{28}{9}$ 1877 for 100,000 Kroner (inklusive Gaard, Varer og Inventar). Han skulde først overtage Apotheket $\frac{1}{7}$ 1878, men paa Grund af Apotheker Eegs Død, overtog han Apotheket allerede $\frac{30}{4}$ 1878 og meddeltes Bevilling $\frac{10}{8}$ sidstnævnte Aar. (Ugift).

Kristiania.

Svaneapotheket ¹⁾

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{15}{2}$ 1628.

Da Svaneapothekets nuværende Gaard, Toldbodgaden No. 21, ved Skjøde af 21de Marts 1689 solgtes til Apotheker *Johannes Heerfort*, havde der allerede i 60 Aar været Apothek i Kristiania. Hvor imidlertid Apotheket før 1689 har haft sit Lokale, lader sig nu vistnok vanskelig paa-vise, og taler Sandsynligheden for, at Apothekets Lokale har flyttet under flere af de tidligere Indehavere. Eiendommeligt for Svaneapotheket er, at vistnok alle dets Indehavere har været uddannede Farmaceuter. Oslo havde intet Apothek, men de to Badskjærere *Esaias Hasse* og *Siewert Arent* har vel ogsaa „ageret“ Apothekere paa dette Sted. 1626 fik Kristiania sin første Stadsmedicus i Dr. juris utriusque et med. *Petrus Adolphi* ²⁾.

Svaneapothekets nuværende Gaard er bygget 1662 og bærer paa Karnappet til Kongens Gade Bogstaverne W. N. D. F.

1. **Baltasar Brabandt.** † i Kolding 1644. Allerede før 1622 bestyrede han Kolding Apothek for sin Svigermoder, *Margrethe Skomagers*. hvis Mand *Herman Reiminch* døde i Kolding $\frac{26}{7}$ 1598, og overtog Kolding Apothek med Kgl. Bevilling af $\frac{17}{10}$ 1622. Desuagtet meddeltes ham $\frac{15}{2}$ 1628 Bevilling til at oprette det første Apothek i Kristiania, og erholdt han denne Bevilling „indtil saalænge han igjen kan komme

1) Svaneapothekets Historie udkom i Marts 1889 i separat Aftryk paa Foranstaltning af Apotheker Eckell.

2) F. Kjærs Norges Læger.

til sin forrige Leilighed i Kolding, fra hvilket saavel som anden sin Formue, han nu er forjagen.“

²⁰/₇ 1632 benaadedes han og Borgermesteren med Eneret til at holde Vinkjælder i Kristiania.

Hans Bevilling som Apotheker i Kolding fornyedes ¹⁰/₇ 1633 og forøgedes med Ret til at holde Vinkjælder sammesteds, men han opholdt sig i Kristiania til Vaaren 1634, thi under ⁵/₄ 1634 fik Statholder *Christoffer Urne* Paalæg om at tilholde Brabandt „at holde ved Magt Apotheket og Vinkjældereren i Kolding, saafremt han ikke vil miste sin Bevilling der.“ Efter at have modtaget dette Paalæg, har han ganske sikkert forladt Kristiania og vendt tilbage til Kolding, hvor han 1644 begravedes i Kirken.

* *Katharina Hermansdatter Reiminch*, der var Datter af ovennævnte Apotheker i Kolding, drev Kolding Apothek til sin Død 1654.

2. **Thomas Stenger.** Ved Kristian 4des Bevilling, dateret Haderslev ²¹/₁₂, 1639 „fik nærværende Brevviser, Thomas Stenger, Apotheker,“ Ret til „udi Kristiania at holde et godt, ærligt og ustraffeligt Apothek, kvit og fri for al Kongelige og borgerlige og Byens Tyngde til saa længe vi anderledes derom tilsigendes vorder.“ 2 Dage senere fik han ogsaa Bevilling paa Vinkjælder i Kristiania.

¹⁶/₁ 1640 paalægges det Statholderen, *Christoffer Urne* „at I Paaagtning haver, at han der udi (sin Apothekervirksomhed) ikke gjøres nogen Indpas.“ Borgerskabet var misfornøiet med ham, og ²⁰/₆ 1645 forlangte Magistraten, „at forrige Apotheker Th. Stenger maa afskaffes, eftersom han sig ikke saa har anstillet, at han efterdags vel skal kunne lides. Han har vel Kgl. Privilegium, men han har selv forvirket det ved sin begangne Svig ved Indførsel af et stort Parti Varer paa urigtig Angivelse og ved sin Opførsel mod Borgermester og Raad, baade i Særdeleshed ved skammelige, foragtelige Ord og i Almindelighed ved at lade Apotheket nu i langsommelig Tid uforsynet, som nu udi denne skrøbelige Tid meget har været fornøden, dog Intet havt i Forraad. Havde ei Magister *Ambrosius Rhodius*, som med stor Besværing saadan Mangel meget har ladet være angelegen og klaget over, selv havt noget Forraad, havde det endda været værre.“ Borgerskabet under-

handlede med Dr. og Apotheker i Bergen *Johan v. Breenborg*, om at overtage Apotheket i Kristiania, hvilket imidlertid Breenborgs Død i Januar 1647 forhindrede.

3. **Anthoni Piper**, † i Kristiania 1654 ¹⁾, begr. ²⁴/₁₀. Søn af Apotheker *Johannes Piper* i Haderslev. Kristiania Magistrat anbefalede ⁸⁰/₈ 1646 Anthoni Piper „som i nogle Aar har været i Kristiania og udi Apothekets Kunst og Kundskab nogenlunde er forfaren.“ Mai 1649 klager han over, at han ikke har Midler til at holde Apotheket ved Magt, hvorfor han bad om Forstrækning og Beskyttelse, indtil han kom noget bedre til Rette. I Svar-Resolutionen heder det, „at man skal have Opsigt med, at de Mediciner og Varer, han nu indkjøber, ikke tages fra ham til Apothekets Forbedring og henseende til den Ende hvad Nytte saadant kan medbringe til mangt et Menneskes Helbreds Forbedring, næst Guds Hjælp, baade inden og uden Byes.“ Ligeledes paalægges det Stadsmedicus *Ambrosius Rhodius* at undersøge Apotheket og lade Apothekeren stille Kaution for Apothekets rette Forsyning, thi ellers skulde han straffes, og der skaffes en anden. Denne Fordring opfyldte han ikke, hvorfor Efterfølgende blev Apotheker.

* i Kristiania ¹⁴/₁₀ 1649 („til Høimesse Kimet“) *Marthe Andersdatter*.

4. **Adolf Geissler**, † af Pest i Kristiania 1654, begr. ⁹/₁₁. I en „Supplic“ af 1649 meddeler han, at han var „hiid forskrefen“ og at det var „formedelst dend andens uformuenhed det længer at forestaa.“ Pipers Varer var af den Beskaffenhed, at Geissler ikke kunde bruge dem, hvorfor han søger om Bevilling til „selv at oprette et ordentlig Apothek med friske Varer,“ „udi Sierdeleshed for Graff Voldemars Testimonium og Rekommandations Skyld og lange Tjeneste udi Kgl. Majestets Apothek i Kjøbenhavn og Hertugens til Gottorp.“ Magister Rhodius fik Paalæg om at erkynndige sig om Supplikantens Forhold, og finder Rhodius, at 2 Apothekere ikke kan finde Levebrød i Kristiania; han bekræfter, at Pipers Apothek var daarligt. Efter denne Erklæring har vistnok Geissler oprettet Apothek, thi 1651 var han under alle Omstændigheder Apotheker i Kristiania.

¹⁾ 1654 var det store Pestaar, da over 1000 Mennesker skal være død i Kristiania.

* paa Bragernæs $12/10$ 1651, trolovet $12/8$ med *Mette Jørgensdatter*, † i Kristiania 1654, begr. $17/9$. (De havde et Barn *Cathrine* til Daaben i Kristiania $9/2$ 1654, der senere blev gift med *Axel Pedersen And*, der døde i Kristiania 1679, begr. $23/8$).

5. **Phillp Moth**, † i Kristiania 1668, begr. $12/1$ „med alle Klokker.“ Han meddeltes Bevilling $29/12$ 1654 og fornyedes denne $4/6$ 1663. Da Prinds Kristians Hyldning skulde foregaa 1656 i Kristiania, tiltrængtes der en Del Grøntsager. Disse skaffede man ved hos Moth at købe Frø, som Urtegaardsmanden *Jon Volkemeyer* saaede i Slotshaven.

* *Kirsten Laurisdatter*, † 1680 og begr. $29/12$ „i Rosengaarden med alle Klokker og den største.“ I Ministerialbøgerne har jeg fundet 3 Døtre døbte: *Agnete Marry*, døbt $20/12$ 1657, der senere blev gift med Apotheker *Kummer, Margrethe*, døbt $18/3$ 1659 der sandsynligvis er den „Michael Kummers Kvindes Søster,“ der begravedes her $1/11$ 1682, samt en unævnt, vistnok *Kristine*, døbt $11/11$ 1660, der senere blev gift med *Carsten Thorstraten*.

6. **Hans Joachim Scharff**. Se ham Elephantapotheket, Kristiania.

7. **Johannes Gosewitz**, † i Kristiania 1693, begr. $18/10$ „paa den søndre Side Kirken med alle Klokker og den store forud.“

Han meddeltes Bevilling $17/2$ 1670, men da han ikke holdt Apotheket i forsvarlig Stand, blev han for dette i Forbindelse med „andet usømmeligt Forhold“ afsat ved Kgl. Resol. af $7/6$ 1681; samtidig paalagdes det Stiftamtmand *Erik Banner* at fratage ham hans Bestalling.

* i Kristiania $1/8$ 1670, *Kristine Lætt*, muligens en Datter af den *Poul Lætt*, der $17/9$ 1648 ægtede *Sofie Fredriksdatter*.

8. **Michael Fredrik Kummer**, † i Kristiania 1688, begr. $9/4$ „i Rosengaarden.“¹⁾

Han meddeltes Bevilling $7/6$ 1681.

* i Kristiania $12/3$ 1679 *Agnete Marie Philipsdatter Moth*, †

¹⁾ Denne Kirkegaard var paa den Tomt, som nu for en Del indtages af Prindsestalden og Kristiania Sparebanks Bygning.

i Kristiania 1686, begr. $19/10$ „i Rosengaarden“ og var en Datter af forannævnte Apotheker.

$6/5$ 1684 oprettede de et gjensidigt Testament, hvorefter den længstlevendes Arvinger skulde have „Boets Midler uforseglet, uregistreret og uvurderet og uden Pretensioner af den Afdødes Arvinger.“ Saafremt den gjenlevende giftede sig, skulde den Afdødes Arvinger have 200 Rdl.; døde ogsaa den gjenlevende uden at være indtraadt i nyt Ægteskab, skulde Boet skiftes imellem begges Arvinger. Paa dette Testament staar som Vidner Krigsraad *Zacharias Lemfort* og Krigsfiskal *Johan G. Biedemann*. Begge Ægtefæller døde, uden at den længstlevende (Manden) var indtraadt i nyt Ægteskab. Da nu *Carsten Thorstraten*, der var Kummers Svoger, vilde tage Boet under Skiftebehandling, meldte *Regine Colstrup* og hendes Fader, „Hr.“ *Jens Colstrop* (Provst og Sognepræst til Næs paa Romerike) sig og fremviste et testamentarisk Dispositionsbrev, hvorefter Kummer skjænker *Regine Colstrop*, foruden hendes Fæstemøge af 300 Rdl. ogsaa Hus, Apothek og Have; herom havde *Thorstraten* aldrig tidligere hørt noget, og han ansaa dette for ulovligt, saa meget mere, som Kummer havde faaet Hus, Apothek og andet Gods med sin Kone, hvilket forevrigt Kummer næsten havde konsumeret før sin Død. *Thorstraten* var Juni 1688 i Kjøbenhavn i denne Anledning og forelagde Kongen sin Sag. *Jens Colstrop* havde $26/4$ 1688 faaet Konfirmation paa Ægtepagten mellem sin Datter og Kummer, men ved Kgl. Resol. af $21/7$ 1688 paalægges det Statholderen *Just Høeg*, at affordre „Hr. Jens“ denne Ægtepagt, hvorved hans og Datterens Fordringer i Boet bortfaldt.

9. **Johannes Heerfort**, † i Kristiania 1708, begr. $2/2$. Han var en Søn af Hofapotheker *Christoffer Heerfort den Ældre* og Broder til *Christoffer Heerfort den Yngre*, der paa denne Tid indehavde Svaneapotheket i Kjøbenhavn og tilhørte en meget talrig og anseet Apothekerslægt paa denne Tid. Selv var han en anseet Mand i Kristiania, hvorfor man som Faddere til hans Børn træffer Byens første Navne som Biskop *Munch*, Statholder *Gabel*; Præsident *Hein* og *Kirsten Toller*.

$30/7$ 1703 klager han, sammen med sin Kollega *Johan Jacob Wilster*, over hvorledes der passerer stor Underslæb i Kristiania med Medikamenters og Apothekervarers hemmelige Indførsel og Indsnigelse fra fremmede Stæder af Kjøbmænd, Kræmmere og andre, som siden sælger dem igjen i Byen og til Bissekræmmere, der løbe i Hobetal paa Landet og bedrager den gemene Mand skammeligent med deres falske skadelige og fordærvede og giftige Vare. Der sælges quid pro quo, *Simplicia pro compositis*, *Rob cerasorum pro Rob Sambucci*, *Succus Liqvirittii pro Theriaca Andromachi* for Kreaturer,

samt mangfoldige Sorter som ikke for Vidtløftighed kan specificeres. Under det Skin kan vel og føres adskillig Slags Gift i Landet, mange til største Skade og Fordærvelse, som paa sine Steder og Tider drager efter sig stor Konsekvens, hvorfor Apothekeren ikke kan være ansvarlig og tiltales.“ Apothekerne ansøgte om, at Øvrigheden maatte paalægges at undersøge dette Forhold samt „saa og lade os være følgagtige 2de Mænd uvægerligen, naar vi dennem begjærer, uden at angive hvorhen, til at inkvirere paa alle suspektes Steder hos Kjøbmændene, Kræmmere, Bissekræmmere og andre som saadanne Varer sælge,“ hvorpaa Kongen resolverede under $\frac{2}{3}$, 1703; „at Magistratan skal haandhæve Apothekernes Rettigheder.“ I Skiftet ved hans Død takseredes „Gaard og Hus, med 6 Jernkækkelovne, hvoraf den ene med 4 messing Piller,“ for tilsammen 1500 Rdl. Dette er den samme Gaard som den, hvori Svaneapotheket endnu drives, idet han ved Skjøde af $\frac{2}{3}$, 1689 købte denne Gaard af Kjøbmand *Jørgen Lorentz*. Gaarden er forsynet med 2 Karnapper (et til Kongens Gade og et til Toldbodgaden), der tidligere havde Taarne.

Boets samlede Indtægt beløb sig til 2952 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β , hvoraf Apothekervarer for 626 Rdl. 7 β . Apothekervarerne opskreves af Apotheker *J. J. Wilster* og *Herman Cohlmann* i Kristiania og takseredes af Apothekerne *Gottfried Becker* og *Mich. Georg Scharffenberg* i Kjøbenhavn. En „Frukt-Houge med paastaaende Huse“ udenfor Byen takseredes til 200 Rdl.

Arvingerne var Enken og de tre Sønner: *Christoffer*, *Dines* og *Fredrik*.

* *Marie Dinesdatter*, der efter $1\frac{1}{2}$ Aars Enkestand ægtede sin Provisor, efterfølgende Apotheker.

Ved Skiftet efter hende 1710 var Boets samlede Formue 3279 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$. Varerne takseredes til 360 Rdl. mere end ved Heerforts Død paa Foranledning af Materialist *Christian Schiffer* i Hamburg, der opgiver, at „Apotheket er forbedret og beholden til 360 Rdl. over forrige Takst.“ Provisoren havde en Aarsløn af 30 Rdl. Skiftet afsluttedes $\frac{80}{100}$ 1711.

/10. **Poul Christian Schindler**, † i Kristiania 1717, begr. $\frac{2}{3}$. Han ægtede som allerede nævnt Heerforts Enke, efter allerede i adskillige Aar at have været Provisor ved dette

Apothek. Hans Ansøgning om Bevilling er dateret $17/8$ 1709, og meddeltes ham den $4/11$ samme Aar.

Der var god Forstaaelse mellem de to Apothekere, og Wilster var Fadder til Schindlers Børn. (Skiftet efter ham eksisterer ikke, da Skifteprotokollen for Tidsrummet 1714—1720 er tabt.

* 1ste G. i Kristiania $18/11$ 1709 (viet i Huset) *Marie Dinesdatter*, der begravedes her $6/12$ 1710.

* 2den G. i Kristiania, $14/11$ 1711 *Ingeborg Hedevig Michelsdatter Rhode*, † 1741, begr. her $13/7$ ($54\frac{1}{2}$ Aar gammel), efter at have været gift med efterfølgende Apotheker. $12/3$ 1717 meddeltes hende Tilladelse til at sidde i uskiftet Bo. Efter en Søn af dette Ægteskab *Poul Schindler*, holdtes Skifte $1/8$ 1730; han var døbt $19/7$ 1712, og Broderen *David* findes døbt $13/3$ 1714.

11. **Fredrik Julius Brandt**, f. ca. 1689, † i Kristiania 1752 (63 Aar gammel), begr. $80/11$. Han meddeltes Bevilling $1/4$ 1718 og ægtede i Kristiania $4/5$ s. A. Formandens Enke. En Søster af ham, *Lovisa Brandt*, var gift med Stadsfysikus i Bergen *Jacob Woldenberg*. Brandt efterlod sig ingen Sønner, hvorimod Datteren *Elisabeth* ægtede efterfølgende Apotheker.

12. **Frants Peter Hagen**¹⁾, f. i Kristiania 1714, døbt $80/8$, † ca. 1783. Han var en Søn af Stabschirurg og Feltskjær *Haagen Pettersen Hagen* († 1737) og *Anne Fransdatter Bergmann*. Han discip. i $5\frac{1}{2}$ Aar hos *Christoffer Heerfort Mangor* ved Svaneapotheket i Kjøbenhavn og var „Svend“ sammesteds i $1/2$ Aar, hvorpaa han i 3 Aar var Provisor i Holsten og derefter i samme Stilling ved Svaneapotheket i Kristiania, hvorfra han $19/7$ og $1/8$ 1742 søger om Ekspektance som Brandts Eftermand. $27/7$ sidstnævnte Aar meddeltes ham Attest for bestaaet Eksamen af Eksamenskommissionen i Kjbhn., og han erholdt Bevilling $7/12$ 1742 paa dette Apothek, som han overtog 1752.

Han arvede 50 Rdl. i *Thomas Sommers* Bo (Sommer var gift med *Regine Hagen*, † 1755), hvor han desuden præsenterede en Regning paa Medicamenter og Opvartning for Aarene 1748—1755 stor 582 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 10 β , hvoraf for Opvartningen regnedes 50 Rdl. aarlig. Sommer og Kone

¹⁾ Han findes ikke død i Kristiania; hans 2den Kone døde paa Brager-næs, men heller ikke her findes han død,

havde gjort gjensidigt Testament, hvorefter den længstlevendes Efterladte skulde arve hele Boet, og kun 100 Sletdaler betales til den først Afdødes Arvinger. Sommer døde 8 Dage senere end Konen, hvorfor der alene af Boets 5376 Rdl. 14 β blev 100 Sletdaler at fordele mellem Apotheker Hagen og hans Broder, Sognepræsten til Kjeldby paa Møen *Peter Hagen*. Apothekeren forstod dog at redde for sig selv en i hine Tider anselig Sum.

Han foranledigede Rescriptet af $28/5$ 1755, idet han bad om, „at Politimesteren der paa Stedet maatte med sine Folk være assisteerlig at inqvirere hos de mistænkte Personer, som idelig præjudicere den retmæssige Apothekers Næring.“

* 1ste G. i Kristiania $9/10$ 1743 *Elisabeth Cathrine Brandt*, f. i Kristiania 1720, døbt $9/10$ og † her 1757, begr. $21/12$; Datter af foregaaende Apotheker.

* 2den G. paa Eidsvold $18/10$ 1758 *Anne Olsdatter Dorph*, f. ca. 1720, † paa Bragernæs 1788, begr. $5/2$. Hun var en Datter af Kirkeeier i Høland *Ole Dorph* og dennes 1ste Hustru *Maren Gundersdatter* og var Enke efter Landhandler paa Eidsvoldsbakken *Johan Brandt*. I „Intelligentssedlerne“ for $13/2$ 1788 findes en større Gravskrift over hende, hvori blandt andet siges, „at hun var elsket og velsignet af Gud, æret og yndet af alle.“

13. **Ditlef Vilhelm Falkenberg**, f. paa Kongsberg $9/10$ 1728, † i Kristiania 1807 ¹⁾, begr. $28/1$. Søn af Guardein og Bergproberer *Truls Johannesen Falkenberg* og *Anne Sofie Rouschenblad*. Han discip. fra 1742 til 1752 hos *Gottfried Becker* i Kjøbenhavn, hos hvem han ogsaa var Svend i 1 Aar, kond. derhos 6 Aar ved Elephantapotheket i Kristiania og hørte derefter en Tid Forelæsninger paa Kongsberg. Attest for i Kjøbenhavn aflagt Eks. farm. meddeltes ham $16/10$ 1761, hvorpaa han det paafølgende Aar købte Svaneapotheket i Kristiania. Han ansøger $27/8$ 1762 om Bevilling, der meddeltes ham $21/5$. Foranlediget af, at Politimester *Fyhn* havde ladet en Betjent visitere hans Maal og Vægt, fik han ved Kgl. Rescript af $20/4$ 1770 fastslaaet, at Politiet alene havde at undersøge Apothekerens Haandkjøbsvægte, men overlade til Stadsfysikus at visitere „den paa Apotheket brugendes Medicinvægt og Maal“.

(Ugift.)

1) At han, som af Flere fortalt, blev myrdet, har det været mig umuligt at paavise.

14. **Hans Erik Niemann**, f. i Utz i Jylland 1761, døbt $18/9$, † i Kristiania $11/5$ 1818. Han var en Søn af Sogndegn *Hans Niemann*. Han fuldendte den farm. Eks. i Kjbh. 1794 med „enstemmig“ *Laudabilis* og forpagtede samme Aar Thisted Apothek af *Fredrik Vilhelm Duckè* mod at betale 130 Rdl. i aarlig Atgift. Da imidlertid Ducke døde 1795, købte Niemann Apotheket og meddeltes Bevilling $5/8$ 1796, men allerede $15/5$ s. A. solgte han Thisted Apothek for 3600 Rdl. til *Johan Gustav Kollberg* (som nogle Aar senere gjorde Konkurs). Efter at have solgt Thisted Apothek kom han til Norge, hvor han overdroges Svaneapotheket til Bestyrelse paa 16 Aar. Falkenberg testamenterede dette Apothek til sin Søstersøn *Ditlef V. F. Peckel* (der døde $18/7$ 1867, den bekjendte mangeaarige Udgiver af Statskalenderen) under den Forudsætning at Peckel skulde studere Farmaci, naar han blev voksen; Niemann gav ifølge Kontrakt af $27/10$ 1797 12000 Rdl. for Gaard, Varer og Inventar og meddeltes Bevilling „paa 16 Aar“ $17/8$ 1797. Niemann optoges $31/10$ 1799 i det dramatiske Selskab og spillede i Aarene 1806—1808 oftere Tjenerroller ved dette Selskabs Theaterforestillinger.

* *Catrine Marie Peckel*, f. paa Kongsberg $29/8$ 1779, † i Kristiania $21/4$ 1832. Datter af efterfølgende Apotheker.

15. **Frantz Peckel**, f. paa Kongsberg 1748, døbt $27/2$, † i Kristiania $22/12$ 1821. Han var en Søn af Apotheker *Ole Borch Peckel* og *Cathrine Margrethe Falkenberg*. (Han skulde egentlig være døbt Marcus Heerfort, men Fru Poppe, der bar Barnet, havde glemt Navnet og opgav i Farten for Præsten Frants.) Han discip. hos *J. D. Cappel* i Kjbhn. og fuldendte den farm. Eks. i Kjbhn. 1773 med Karakteren „antagelig“, efter allerede $30/8$ 1770 at være meddelt Bevilling til at drive Kongsberg Apothek. Dette Apothek solgte han 1788 for 20,000 Rdl. til *Nikolai Tychsen*, flyttede til Kjøbenhavn og var bosat der til 1813, da han med Bevilling af $11/5$ s. A. overtog Svaneapotheket i Kristiania; som allerede nævnt udløb Niemanns Kontrakt dette Aar, og da Sønnen *Ditlef* ikke som forudsat, havde studeret Farmaci, maatte Peckel, 65 Aar gammel, selv overtage dette Apothek, hvor han forblev til sin Død.

¹⁾ Det 16de Aar svarer til Peckels Myndighedsaar; han var nemlig født $18/9$ 1788.

* i Sandsvær $18/6$ 1775 *Christiane Sofie Rogstad*, f. paa Kongsberg 1759, døbt $28/2$, † der $11/10$ 1845. Datter af Kjøbmand *Thore Rogstad* og *Cathrine Marie Groswald*.

Carl Fredrik Hassel var Provisor ved Apotheket; han forsvandt $6/9$ 1822 fra Apotheket, og andrager Enken om Tilladelse til at lade sin ueksaminerede Farmaceut, *Peter Møller*, bestyre Apotheket, indtil han fik underkastet sig den farmaceutiske Eksamen; dette tillod Departementet paa den Betingelse, at Elephantapothekets Indehaver, Professor og Ridder *Hans Henrik Maschmann* paatog sig Overopsynet med Apotheket, og at Møller inden 1 Aar havde ladet sig eksaminere.

16. **Peter Møller**, f. paa Røraas $26/4$ 1793, † i Kristiania $27/11$ 1869. Han var en Søn af Bergmester *Joccum Møller* og *Petronella Aas*. Han discip. fra 1809 hos *Gothwald* i Kristiansund, hvor han ved Apothekerens Død $25/1$ 1815 blev „Svend“ og endog bestyrede Apotheket næsten 1 Aar, hvorefter han kond. hos *Møllerup* i Trondhjem, indtil han 1819 kom til Svaneapotheket i Kristiania. En Tid efter Peckels Død overtog han Apothekets Bestyrelse og underkastede sig den farm. Eks. i Kristiania $29/11$ 1822 med 1ste Karakter, hvorefter han fortsatte Apothekets Bestyrelse indtil 1829, da han købte det af Svingermøderen for vel 20000 Spd. og meddeltes Bevilling $16/6$ 1829. $28/8$ 1836 udnævntes han til Medlem af den farm. Eksamenkommission, hvorfra han entledigedes $16/10$ 1857. $7/4$ 1842 blev han sammen med Professorerne *Chr. Boeck* og *Fr. Holst* Medlem af den Farmacopøkommission, der udarbejdede den første norske Farmacopø (1854). 1863 bortforpagtede han Apotheket til Efterfølgende (Sønnen) og offrede sig helt for sin betydelige Fabrikvirksomhed. Han var den første her i Landet, der fremstillede Torskelevertran ved Hjælp af Damp, hvortil han konstruerede et eget Apparat og bragte med store Pengeoffre denne for Landet saa vigtige Artikkel frem paa Verdensmarkedet; han havde desuden Sæbefabrik, Oliemølle og Bomuldsspinderi. 1866 Ridder af Vasa og $2/4$ 1868 af St. Olaf „for at have fremmet Udviklingen af en vigtig Næringsvei“.

* i (V. F. K.) Kristiania $6/12$ 1829 *Christine Sofie Peckel*, f. i Kjøbenhavn 1794, † i Kristiania $22/8$ 1877, hvor hun ifølge Kontrakt boede i Svaneapothekets Gaard. Datter af foranævnte Apotheker. Om hans Forfattervirksomhed forøvrigt henvises til norsk Forfatterleksikon.

17. **Frants Peckel Møller**, f. i Kristiania $^{11}/_8$ 1834. Søn af Foregaaende, underkastede sig, privat dimitteret af senere Overlærer *Rehorst*, Artium 1851 og 2den Eksamen 1852 begge med *Haud*, hvorefter han discip. ved Faderens Apothek fra Begyndelsen af 1853 til Juni 1856 og underkastede sig Medhjælperprøven sidstnævnte Aar. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $^{3}/_6$ 1857 med Karakteren „Meget godt“. Fra 1857 til 1860 arbejdede han ved Universitetets kemiske Laboratorium og drog sidstnævnte Aar til Tyskland, hvor han studerede under *Bunsen* i Heidelberg; her tog han Doktorgraden i Filosofi og vendte derefter tilbage til Kristiania, hvor han forpagtede Faderens Apothek og meddeltes hertil Bevilling $^{27}/_6$ 1863. Svaneapothekets Gaard blev ham tilskjødet $^9/_1$ 1863. 1867 blev han Medlem af den ved Kgl. Resolution af $^{2}/_2$ 1867 nedsatte Kommission til Udarbejdelse af en ny Udgave af den norske Farmacopø. Paa Grund af sin betydelige Forretning i Torskelevertran bosatte han sig 1868 i London. Høsten 1871 solgte han Svaneapotheket. De sidste 8 Aar har han været bosat i Kjøbenhavn. Han har skrevet adskilligt i forskjellige Fagtidsskrifter og desuden Artikler i flere Dagblade.

* i London $^{17}/_{11}$ 1870 Louise Marie (?), f. i Danmark $^6/_7$ 1855.

18. **Wilhelm Fredrik Waldemar Eckell**, f. i Schlesvig $^6/_6$ 1823. Søn af Regimentschirurg *Johan Philip Eckell* og *Anne Marie Kragh*. Han discip. hos Apotheker *Carl Heinrich Wolff* i Blankenese (ved Hamburg) fra Juni 1840 til Vaaren 1844, da han ifølge Apotheker *Harald Thaulows* Raad drog til Norge og fik Ansættelse paa Løveapotheket i Kristiania. Her meddeltes han Lærebrev $^5/_12$ 1844 og underkastede sig Medhjælperprøven 17de s. M. Den farm. Eks. fuldendte han $^{23}/_{12}$ 1846 med Karakteren „Godt“ og blev straks engageret af Apotheker *Peter Møller* som Assistent ved Kommissionen til Udarbejdelsen af den norske Farmacopø. I denne Stilling forblev han til Høsten 1850, da han $^1/_11$ etablerede en Drogeri- og Materialvarehandel i Garver Borgens Gaard, Brogaden No. 1. Da der lagdes ham Hindringer i Veien, sluttede han med Apothekervarerne, og lavede istedet Blæk, Blanksværte og lignende samt destillerede Karveolie.

1855 købte han Fredrikshalds Apothek af Apotheker *H. S. Knoph* for 19000 Species (Privilegium, Inventar, Varebeholdning) og meddeltes Bevilling $\frac{20}{10}$ s. A. Her anskaffede han nyt Dampapparat og tildels nyt Inventar. 1861 købte han Grosserer Kjelbergs forrige Gaard for 10000 Species og flyttede hertil Apotheket om Høsten samme Aar fra Sindings Gaard. Her begyndte han Fabrikationen af Maltextrakt, hvortil en sygelig Datter var den nærmeste Foranledning, idet Stadslæge *Zimmer* ordinerede Maltbad for derved at bibringe Barnet Ernæring. Dette Apothek solgte han 1871 og købte Svaneapotheket i Kristiania for 18000 Kroner (Gaard, Privilegium og Inventar, hvorimod Varerne blev særskilt betalt). Han meddeltes Bevilling $\frac{9}{1}$ 1872. Her anskaffede han tildels nyt Inventar, nyt Dampapparat, lod Kjælderne udbedre og foretog større Forandringer til et samlet Beløb af 24000 Kroner. Maltextrakttilvirkningen tog i Kristiania et stort Opsving, og ved Udstillingerne i London, Kristiania og Antwerpen fik Præparatet alle 3 Steder Prisbelønninger. Siden 1879 fungeret som Censor ved den farm. Eks.

* i Kjøbenhavn 8de Juni 1852 *Evine Kirstine Fohrmann*, f. i Kjøbenhavn $\frac{20}{3}$ 1824, Datter af Kopist i Rentekammeret *S. Chr. Fohrmann* og *Vilhelmine Kragh*.

Carl Heinrich Adolf Eckell, f. $\frac{19}{9}$ 1858, cand. farm. $\frac{27}{6}$ 1888 med Karakteren „Godt“.

Elephantapotheket.

Reelt Privilegium oprettet $\frac{19}{6}$ 1672.

Hvorvidt Apotheket har været i Drift den hele Tid fra 1672 til 1692 anser jeg for mer end tvilsomt og hvor dets Lokale har været før *I. I. Wilster* 1707 købte den Gaard, hvori Apotheket var til 1874 kan nu neppe paavises. Den Gaard, som Wilster ved Kjøbekontrakt af $\frac{16}{8}$ 1707 erhvervede sig, tilhørte dengang Assistentraad *Hans Mustis Enke*, *Anne Andersdatter* og var bygget 1637 af den rige Kjøbmand i Kristiania „Hadersleveren“ *Nils Toller*, hvorfor ogsaa Gaarden bar Initialerne N. T. K. L. (*Nils Toller* var nemlig gift med *Karen Lucht*). Gaarden var 1707 beliggende mellem Generalmajor *Hausman*

og *Fridrich Bogbinders* og nævnes i Skjødets „Vandpost og i Gaardens Begreb beliggende Urtehouge, ligesom indhegnet og bebyggt forefandtes med dend paa Byens March tilliggende Korn-Lyche“. Haven er nu Krigsskolens Eksercerplads, idet Professor *Maschmann* 1798 solgte den for 800 Rdl. til „den kgl. Militære Mathematisk Skole“. Den Bygning, der i de sidste Aar blev benyttet til Laboratoriebygning var tidligere Havestue. Da Gaarden i Juni 1874 blev nedreven, vakte det solide Tømmer Beundring. $\frac{9}{8}$ sidstnævnte Aar nedtoges Gaardens 6 Alen høie Spir, paa hvilken der fandtes en Kobberkugle af $\frac{2}{3}$ Meters Omfang. Fuglene havde bygget Rede i denne Kugle og to Unger fandtes i den ved Nedtagelsen.

Apotheker *Nils Jensen Wittrup* anfører 1720 at „Apotheket var spoleret ved Fiendens Indfald“ og dette har gjort at flere har troet, at Apotheket indtil den Tid har havt et andet Lokale, men naar Wilster 1707 købte den store og bekvemme Handelsgaard, er det mest sandsynligt, at han strax har flyttet ind i den og at Wittrups Klager er overdrevne og at „Fiendens Indfald“ har reduceret sig til delvis Ødelæggelse af Tag eller anden mindre væsentlig Molest, thi Gaarden stod som Helhed betragtet ganske vist i sin oprindelige Skikkelse til den nedreves 1874.

1. **Hans Joakim Scharff.** Han meddeltes $\frac{21}{1}$ 1668 Bevilning som Moths Eftermand paa Svaneapotheket i Kristiania, men da han samme Aar ansattes ved Postforvaltningen i Norge (Generalpostmesteren var *Gabriel Marsellis*), overtog han ikke dette Apothek; dette angrede han snart, thi da Marsellis døde 1672 og Svaneapotheket i Mellemtiden var besat, stod han paa bar Bakke, hvorfor han ansøgte Kongen (Kristian 5te) om Tilladelse til at oprette et Apothek, hvilket $\frac{19}{6}$ 1672 bevilgedes ham „tilligemed den nu i Kristiania værende Apotheker“ og gives ham Valget mellem Kristiania eller Bragernæs. Efter Ingerslevs ¹⁾ Mening oprettede han det i Kristiania; men jeg har ikke fundet noget Spor af ham her.

2. **Johan Jacob Wilster.** Han † i Kristiania 1720, begravet $\frac{18}{1}$ „paa den syndere Side med Ægekiste.“ Han meddeltes Bevilling $\frac{7}{5}$ 1692. $\frac{25}{5}$ 1701 gjorde han og Konen gjensidig Testamente, hvorefter den længst levende af dem

¹⁾ Danmarks Læger og Lægevæsen.

skal „fri nyde, bruge oc beholde alle vores fælles Midler og Formue uforseglet, uregistreret, uvurderet og uskiftet“. Dette Testament konfirmeredes $\frac{1}{10}$ 1701. Under Svaneapotheket findes udførlig refereret den Klage han sammen med *Johannes Heerfort* 1703 indgav over ulovlig Salg af Medicinvarer. 1707 købte han den af Nils Toller 1637 byggede Gaard i Toldbodgaden, hvori Elephantapotheket senere havde sit Lokale til den nuværende Eier flyttede det $\frac{28}{5}$ 1874 til Karl Johans Gade.

* paa Bragernæs $\frac{9}{11}$ 1697 *Anna Jensdatter Wittrup*, f. paa Bragernæs $\frac{5}{8}$ 1674, † i Kristiania $\frac{28}{8}$ 1735, begrav. $\frac{80}{8}$.

Et Skifte forekommer i Kristiania $\frac{14}{7}$ 1708 efter *Oluf Pedersen* Apotheker, „der sidstleden 11 ved Døden afgangen“, g. m. *Birgithe Olsdatter* ved sin Død efter tidligere at have været gift med *Elise Andersdatter*. Der var flere Børn. 1 Gaard værdsat til 40 Rdl. og Boets Indtægt og Udgift balancerede med 88 Rdl. 1. 20 β, saa han vel har været Tjenestegut hos en af Apothekerne og derved faaet Tilnavnet Apotheker.

3. **Nils Jensen Wittrup**, f. ck. 1680, † i Kristiania 1754, begr. $\frac{4}{4}$ („Vor Frelsers Kirkegaard“) 74 Aar gl.

Han var Regimentskvartermester, men ved det netop nævnte Testament Arving til Elephantapotheket ved Svogerens Død 1720. I en Skrivelse til Kongen anfører han, at han „efterat Apotheket var spoleret ved Fiendens Indfald“ af sine egne Midler har sat det i den forrige Stand“, og at han nu frygter for, at dersom Søsteren skulde dø, en anden kunde faa Apotheket. Ved Bevilling af $\frac{9}{7}$ 1723 tilsikkres ham „at han foreskrevne hans afgangne Svogers Apothek, som en Arving maa nyde“, dog med det Forbehold, at han enten han overtager Apotheket nu eller senere, skal lade det bestyre af en eksamineret Farmaceut. Dette Forbehold toges, uagtet han havde Attest fra „Doctoribus i Kjøbenhavn“ om, at han havde Dygtighed til at kunde forestaa et Apothek, men den lovbe-falede Farmaceuteksamen har han selvfølgelig aldrig underkastet sig.

* i Kristiania $\frac{22}{11}$ 1735 *Margaretha Kristina Mangelsen*, f. $\frac{20}{8}$, 1696 † i Kristiania $\frac{22}{4}$ 1772, begr. $\frac{1}{5}$. (75 Aar gl.) Datter af Oberst og Kommandant paa Kongsvinger *Otto Mangelsen*. Der var i dette Ægteskab en Datter *Anna*, døbt $\frac{14}{9}$ 1736 og 1 Søn, der døde ung.

Enken blev siddende med Apotheket, saalænge hun levede, med Efterfølgende som Provisor. I Gravskriften over hende anføres at hun var „værdig at opsvinges av Engle over Tiden og Støvet.“

4. **Johan Heinrich Maschmann**, f. i Hamburg 1719, † i Kristiania 1785, begr. $2\frac{4}{5}$.

Han discip. hos Hofapotheker *Gottfried Becker* fra 1733—1740 og forblev 2 Aar som „Gesel“ hos denne. Fra 1742—1745 var han Provisor i Wismar og Vordingborg, indtil han 1747 kom som „Gesel“ til Elephantapotheket i Kristiania, hvor han 1749 antoges til Provisor. (Den farm. Eks. underkastede han sig i Kjbhn. $20/9$ 1749). I denne Stilling forblev han, til Apotheker Witttrups Enke var død 1772, da han „kontraherede“ med Apothekets eneste Arving, *Anna Witttrup*, der $7/9$ 1772 var viet til Assessor *Willum Fredrik Kjølnér Willumsen* *) og købte Elephantapotheket med Gaard, Varer og „Materialia“ for 12000 Rdl. Kjøbekontrakten er af $80/7$ 1772. Han meddeltes Bevilning som Apotheker $10/6$ 1773.

* 1774 *Karen Hansdatter Sverdrup*, f. paa Gaarden Hulred i Vang paa Hedemarken $18/6$ 1738, † i Kristiania 1797, begr. $31/8$, Datter af Kammerraad *Hans Nilsen Sverdrup*, († $29/7$ 1759) og *Antonette Berntsdatter Anker*, († 1778). Hun var Enke efter Kjøbmand *Hans Moe*, hvem hun ægtede i Hakedalen $12/11$ 1760. Moe døde $22/8$ 1772 og var en længere Tid ansat ved Hakedalens Jernværk, som Svigerfaderen eiede.

I Testament confirmeret $3/12$ 1790 bestemmer hun, at hendes Søn med Apotheker Maschmann skal arve alt efter hende „uregistreret og uskiftet“ mod at afgive 2000 Rdl. til hendes Datterbørn (af første Ægteskab) og udbetale Datteren *Antonette* (f. i Hakedalen $31/10$ 1761) 100 Rdl. aarlig, saalænge hun levede. Thi Datterens Mand, *Lars Nilsen*, havde allerede i hendes levende Live faaet mere, end ham tilkom. I en Dagbog Maschmanns Enke førte, 1792 fortæller hun, om hvordan hun, da hendes første Mand var syg, reiste til Hovedstaden, hvor hun „faar der en berømt Mand i Tale, som var Apotheker“ og denne medgav hende Medicin til den Syge. Dette var altsaa hendes senere Ægtefælle.

*) Søn af Kammerassessor og Tolder *Pæder Willumsen* og *Helene Fredriksdatter Kjølnér*.

5. **Hans Henrik Maschmann**, f. i Kristiania $\frac{6}{5}$ 1775, † der $\frac{19}{11}$ 1860. Søn af Foregaaende. „Som Barn var han saa svag“ fortælles der, „at han daglig maatte bades i Kjødsuppe og nedpakket i Bomuld blev han sat paa en lunken Kakkellovn“. Han gik paa Skole i Hamburg til 1789, da han kom til Fredrikshalds Apothek og discip. der til 1793. Opholdt sig derefter en Tid paa Kongsberg, hvor han hørte Forelæsninger i Kemi og undervistes af den anseede Apotheker *Nikolai Tychsen*. Den farm. Eks. fuldendte han i Kjøbenhavn $\frac{15}{8}$ 1796 med „enstemmig“ *Laudabilis*. Aaret efter meddeltes han $\frac{10}{11}$ Bevilling som Apotheker i Kristiania. Erholdt $\frac{25}{3}$ 1803 Titel af Professor. Han var Medlem af flere kongelige Kommissioner vedrørende Apothekervæsenet, i en Række af Aar Direktør i Selskabet for Norges Vel. Han foretog en Reise til Tyskland for egen Regning forat sætte sig ind i Brændevinsdestillation af Poteter, og han var den første her i Landet, som anvendte Poteter til dette Brug. 1836 foretog han en Reise til Tyskland og Frankrig paa offentlig Bekostning for at studere Sukkerfabrikationen af Runkelroer. Han blev 1816 Ridder af Vasa og $\frac{8}{5}$ 1853 af St. Olafs Orden „for nidkjær Deltagelse i almenyttige Foretagender“. 1839 overdrog han Sønnen *Carl Gastav Maschmann* Apotheket i Forpagtning og solgte ham $\frac{15}{2}$ 1847 Gaarden No. 12 i Toldbodgaden, med Privilegium, Inventar og Varer for 56,000 Kroner samt udrede 400 Kroner i aarlig Livrente, desuden forbeholdt Professor Maschmann sig Disposition over de af ham benyttede og bortleiede Husbekvemmeligheder i samme Gaard. Ved Takstforretning $\frac{28}{4}$ 1828 var den tidtnevnte Gaard takseret for 60,400 Kroner. Professor Mashmann boede selv paa sin Gaard Skøyen i Aker. Da Sønnen døde allerede det paafølgende Aar, maatte Professor Maschmann atter overtage Apotheket. Ved hans Død 1860 overdroges Gaard, Privilegium, Inventar og Varer til Sønnen, Provst *Bernt Sverdrup Maschmann* ifølge Testament af $\frac{28}{4}$ 1856 for 112,000 Kroner. Denne Sum forhøiede Provsten $\frac{4}{12}$ 1860 til 140,000 Kroner.

I 1829 henvendte den daværende Hospitals-Direktion sig til Professor Maschmann og forespurgte, om han var villig til at give Rabat paa Medicin til Hospitalet. Hertil svarede Maschmann, at han tilstod Hospitalet 1 $\frac{0}{10}$ Rabat paa Grund af den lette Inkassation. Om Professor Maschmanns Forfattervirksomhed henvises til Norsk Forfatterleksikon.

* i Kristiania $18/8$ 1802 (V. F. K.) *Mette Cathrine Elisabeth Lilienskjold*, f. paa Sjælland $22/8$ 1774, † i Aker $20/10$ 1854, Datter af Kammerherre *Hans Gustav de Lilienskjold* til Skuderup († 1796) og *Sofie Charlotte Heltsen*, († 1834),

1796 var *August Christian Baumann* Provisor ved dette Apothek, † $2/11$ 1821 som Direktør ved Kongsberg Sølvværk. 1809 var *Jacobus Christlieb Schandorff* Provisor hos Maschmann, † $5/10$ 1842 som Bureauschef i Medicinalbureauet. Apotheket bestyredes fra 1860— $18/2$ 1861 af *H. E. J. Chr. Bugge*, se Tvedestrand.

1828 i Februar Maaned forbrændt en af Professor Maschmanns Folk *Peder Andreas Heuch Dreyer* sig saaledes ved Antændelse af Nafta, at det havde Døden tilfølge.

6. **Carl Gustav Maschmann**, f. i Kristiania $1/5$ 1803, † i Kristiania $21/10$ 1848. Søn af foregaaende Apotheker.

Fra 1814—1819 frekventerede han Kristiania lærde Skole og underkastede sig, privat dimitteret, Artium 1821 med Karakteren *Non cont.* og 2den Eksamen det paafølgende Aar med *Laudabilis*. Fra 1822 til 1825 discip. han ved Faderens Apothek. Opholdt sig 1826 ved Assessor *Schrøders* farm. Institut i Berlin og foretog en Studiereise gennem Saksen, Østerrige, Sveitz og Frankrig, hvorfra han vendte tilbage til Kristiania 1828 og kond. ved Faderens Apothek. Den farm. Eks. fuldendte han $1/7$ 1833 med 1ste Karakter („Meget godt“ i alle 4 Faggrupper). 1838 $26/6$ fremstod han paa Kristiania Raadstue og forlangte Ret til at handle en Gros uden at tage Borgerkab samt, ifølge Plakaten af $22/12$ 1808, Attest herfor, hvilken meddeltes ham. $24/5$ 1839 fik han Bevilling til at drive Elephantapotheket i Kristiania for egen Regning. Egentlig var han Forpagter til 1847, da Faderen overdrog ham $16/2$ Gaard, Privilegium, Inventar og Varer, som allerede meddelt. Han døde imidlertid det paafølgende Aar, (Ugift).

7. **Bernt Anton Maschmann**, f. i Vegø i Nordland $13/11$ 1835. Søn af Provst *Bernt Sverdrup Maschmann* († $14/5$ 1869) og *Antonette Augusta Aars*.

Han underkastede sig, privat dimitteret, Artium 1854 med *Haud*, og 2den Eksamen 1855 med *Laud*, discip. paa Brager-næs Apothek fra $1/3$ 1857— $1/4$ 1859, da han meddeltes Lærebrev af Apotheker *Christen Stillesen* og underkastede sig Med-

hjelperprøven $2\frac{2}{3}$ 1859 for Landfysikus *Thomas Blich*. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{4}{12}$ 1860 med Karakteren „Godt“. $1\frac{6}{2}$ 1861 meddeltes han Bevilling til at drive Elephantapotheket i Kristiania, der var ham overdraget af hans Fader. Han har en Række af Aar været Formand i det farm. Understøttelsesselskab og er nu Viceformand i Apothekerforeningen. Apothekets Lokale var i Toldbodgaden No. 12, indtil han $2\frac{8}{5}$ 1874 flyttede det op i Karl Johans Gade No. 10, hvor han leiede Lokale. 1879 købte han Torvet No. 11 for ca. 200,000 Kroner og flyttedes Apotheket dertil $1\frac{8}{4}$ 1879. (Ugift.)

Løveapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{8}{12}$ 1842.

1. **Conrad Harald Thaulow**, f. i Schlesvig $\frac{30}{7}$ 1815, † i Kristiania $\frac{11}{3}$ 1881. Søn af Amtsforvalter *Johan Fredrik Andreas Thaulow*, († $\frac{30}{1}$ 1833) og *Caroline Henriette Tugendreich Loafft*. Han discip. ved Apotheket i Oldenburg og Løveapotheket i Altona i tilsammen 4 Aar (fra Paasken 1832 til samme Tid 1836.) Sidstnævnte Aar indskreven som akademisk Borger ved Universitetet i Kiel. I Oktober 1836 ansattes han som Amanuensis ved det kemiske Laboratorium i Kristiania. Ved høieste Resolution af $\frac{6}{5}$ 1839 afsloges hans Andragende om at maatte underkaste sig norsk farm. Eks. uden Lærebrev. Lærebrev meddeltes ham af Apotheker *Ole Mathiesen* efter 3 Ugers Disciplin $\frac{23}{7}$ 1840 og underkastede han sig Medhjælperprøven for Distriktslæge *Gunder Kjølstad* samme Maaned. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{30}{1}$ 1841 med Karakteren „Meget godt“. $\frac{28}{6}$ 1843 Bevilling til at oprette det 3die Apothek i Kristiania i Nærheden af Vaterlands Bro, der $\frac{17}{6}$ 1844 forandredes til omtrentlig Apothekets nuværende Beliggenhed. 1853 tilkjenndtes han Kronprindsens Guldmedalje. 1854 Medlem af Takst-Commissionen og stiftede 1858 Apothekerforeningen i Kristiania. Det farm. Understøttelsesselskab skjænkede han store Summer, hvoriblandt i 1879 4000 Kroner. Han var Æresmedlem af Apotheker-Verein i Hamburg og Dr. filosofie i Kiel. Om hans Forfattervirksomhed se Forfatterleksi-

kon. (Nekrolog, i Farm. Tidsskrift 1881 No. 5). Dette Apotheks Lokale, No. 18 i Storgaden, afbrændte $^{11}/_{11}$ 1856 og købte Thaulow derefter No. 21 i Storgaden, hvor Apotheket aabnedes Januar 1857 og senere har havt sit Lokale.

* i Kristiania $^{8}/_{8}$ 1844 *Nicoline Munch*, f. i Kristiania $^{20}/_{11}$ 1821, Datter af Captein og Kunstmaler *Jacob Munch* og *Emerentse Barclay*.

$^{28}/_{8}$ 1876 aut. til Provisor *C. O. Bjerke*. Se Hamar.

$^{22}/_{8}$ 1881 aut. *Herman Thaulow*, f. $^{25}/_{6}$ 1853, cand. farm.

$^{8}/_{6}$ 1877 „Godt“. Søn af ovennævnte Apotheker.

Apothekets egentlige Bestyrer har under Herman Thaulows fleraarige Sygelighed været *Wilhelm G. G. Nærup*, f. $^{29}/_{12}$ 1854, cand. farm. $^{11}/_{6}$ 1879, Karakteren „Godt“.

Johan Fredrik Thaulow, f. $^{20}/_{10}$ 1847, cand. farm. $^{28}/_{6}$ 1870, „Godt“. Marinemaler. Søn af ovennævnte Apotheker.

Apotheket Hjorten.

Personligt Privilegium, oprettet $^{4}/_{12}$ 1856.

1. **Ole Andreas Haanshus**, f. i Throndhjem $^{4}/_{4}$ 1821, † i Kristiania $^{28}/_{6}$ 1886. Søn af Furér *Ole Haanshus* og *Ingeborg Myrrhe*, († i Kristiania $^{30}/_{7}$ 1872). Han discip. ved Mandals Apothek fra $^{1}/_{11}$ 1836— $^{1}/_{6}$ 1842, da han meddeltes Lærebrev af Apotheker *Hilmers* og aflagde Medhjælperprøven $^{12}/_{4}$ s. A. Fung. derefter som Medhjælper ved Elephantapotheket i Kristiansand og ved Svaneapotheket i Kristiania i tilsammen 2½ Aar. Han fuldendte første Gang den farm. Eks. $^{17}/_{6}$ 1845 med „Godt“, men tog den 2den Gang $^{12}/_{1}$ 1846 med „Meget godt“. Fra denne Tid og til han blev Apotheker fung. han dels som Farmaceut og dels som Provisor ved Svaneapotheket i Kristiania, førte Regnskaberne og bestyrede Peter Møllers Fabrikker. Ved Siden heraf gav han studerende Farmaceuter privat Undervisning. Han meddeltes Bevilling som Apotheker i Bydelen Grønland $^{4}/_{7}$ 1857. $^{6}/_{2}$ 1858 blev han Medlem af Takstkommissionen og flere Aar Censor ved den farm. Eks. I mange Aar Viceformand i Apothekerforeningen. Fra 1870—1878 Formand i det farm. Understøttelsesselskab og senere flere Aar Kasserer. I to Valgperioder Medlem af Kri-

stiania Formandskab, Medlem af Repræsentantskabet og 1883 Valgmand. Medlem af Direktionen for Sparingsskillingssbanken i mange Aar. 1884 og 1885 Medlem af den departementale Kommission, der udarbejdede Udkast til ny Plakat for Apothekernes Handel med medicinske Stoffe. Ved hans Begravelse paa Oslo Kirkegaard lagde den farmaceutiske Forening ved Formanden et Sølvkors paa hans Kiste.

Apotheket brændte $\frac{5}{8}$ 1859. Apothekets Lokale var paa den anden Side af Gaden, indtil Haanshus havde opbygget den nye Gaard, hvori Apotheket siden har havt sit Lokale. Om hans Forfattervirksomhed se I. B. Halvorsen, Norsk Forfatterleksikon.

* i Gamle Akers Kirke $\frac{20}{11}$ 1858 *Johanne Christine Olberg*, f. i Høland $\frac{18}{10}$ 1830, Datter af Proprietær *Johan Eilert Gill Olberg* og *Cecilie Holmsen*.

Sigurd Johan Haanshus, Søn af Ovennævnte, f. $\frac{28}{8}$ 1853, cand. farm. $\frac{6}{12}$ 1875, Karakteren „Godt“, aut. som Provisor ved Apotheket Hjorten $\frac{1}{8}$ 1877 og som Bestyrer $\frac{8}{7}$ 1886.

Om Apothekets Brand hidrættes følgende fra „Morgenbladet“ for 5te, 6te og 7de August 1859:

„5te August 1859 Kl. 4,10 vækkedes Byens Indvaanere ved Brandallarm fra Jarmanns og Nørbecks Værkstedbygning paa Grønland“; blandt de mange Gaarde (8 a 9), der nedbrændte var ogsaa Apotheker Haanshus's, ved hvilken Anledning mange Mennesker tilsatte Livet.

„Medens nemlig Apothekets Tag brænder og en stor Del Mennesker med deres under saadanne Forholde sædvanlige Beredvillighed og Dristighed endnu dvæler i Apothekets nedre Etager for at redde Bohave og Effekter, løsnar det ene mod Gaden vendende Skraatag sig pludselig fra alle dets Fæstigheder og styrter til de Omkringstaaendes Forfærdelse ned langs Husets Væg, hvor det blev staaende i fuld Brand og aldeles spærrer de indenforværende Mennesker Udflykten til Gaden. Da samtidig tillige Apothekets Bagbygninger brændte, var ogsaa Retræten ad denne Vei afskaaret. Uden at nogensomhelst frelsende Bistand ydes de Ulykkelige, vare disse saaledes redningsløst fortabte.“ 15 Mennesker indebrændte. 5 styrtede sig gennem Ildhavet „at se disse Ulykkelige med overalt brændende Klæder at arbejde sig ud af Flammerne og styrte sig i Gaden, forat slukke de antændte Klædningsstykker var et Syn, der ikke lettelig glemmes“. Af disse 5 døde 3 paa Rigshospitalet. Branden krævede altsaa 18 Offre.

Rigshospitalsapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{4}{12}$ 1856.

1. **Hans Selchier von Ditten**, f. paa Kongsberg $\frac{1}{5}$ 1820. Søn af Bogholder *Hans Ernst von Ditten* og *Marie Meitzner*. Han discip. ved Kongsberg Apothek fra $\frac{14}{4}$ 1834— $\frac{14}{4}$ 1840, og meddeltes Lærebrev af Apotheker Hartmann. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{18}{6}$ 1841 med Karakteren „Godt“. Efter Eksamen kond. han ved Elephantapotheket i Kristiania. Han ansattes 1843 som Amanuensis ved det kem. Laboratorium og fung. en kortere Tid som Lærer og Eksaminator i Fysik og Kemi. I 1855 og 1856 Feltapotheker ved Leirsamlingerne paa Gardermoen og Størdalshalsen. $\frac{4}{7}$ 1857 Bevilling som Apotheker ved det Rigshospitalet i Kristiania tillagte Apothek, som han aabnede $\frac{1}{1}$ 1858 i No. 55 i Akersgaden. 1865 udnævnt til Hofapotheker. Fra 1857— $\frac{20}{2}$ 1879 Medlem af den farm. Eksamenskommission. Har arbejdet særdeles meget for Fiske-riernes Fremme. 1880 tilkjendtes han Sølvmedalje med Diplom for en Besvarelse over Prisopgaven „Vorschläge zur Desinfizierung von Fabrik-Abwässern“ opstillet af Kongen af Sachsen. 1885 R. V. O. Om hans Forfattervirksomhed se I. B. Halvorsens Forfatterleksikon.

* i Kristiania $\frac{3}{8}$ 1847 *Johanna Theodora Døderlein*, f. i Kristiania $\frac{27}{8}$ 1819, Datter af Bankbogholder *Johannes Winther Døderlein* og *Cecilia Catharina Thams*.

Ingolf Sell, f. $\frac{16}{10}$ 1851, cand. farm. $\frac{11}{12}$ 1873, Karakteren „Godt“. Provisor ved Apotheket. (Svigersøn af Ovennævnte).

Falkapotheket

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{22}{12}$ 1866.

1. **Jens Nikolai Lindgaard**, f. i Throndhjem $\frac{23}{11}$ 1832. Søn af Kjøbmand *Jens Nikolai Lindgaard* og *Ingeborg Uglesved*. Han discip. fra 1849—1852 ved Røraas Apothek, meddeltes Lærebrev $\frac{26}{6}$ 1852 og underkastede sig Medhjælperprøven for Berglæge *Stengel* $\frac{12}{1}$ 1853; fung. derefter som Medhjælper ved Røraas Apothek og „Svanen“ i Throndhjem i tilsammen $1\frac{1}{2}$ Aar. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm.

Eks. $\frac{9}{6}$ 1855 med „Meget godt“. 1856 tog han, privat dimitteret, Artium med *Haud* og følgende Aar 2den Eksamen med *Laud*. Fra 1857 ansat som Amanuensis ved Universitetets kemiske Laboratorium og i 1862 *Guardien* i Kristiania. Han syslede særlig med kemiske Arbejder. $\frac{1}{6}$ 1867 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek ved Beierbroen; dette aabnedes $\frac{4}{11}$ s. A. Lokalet er i Sagveien No. 28. Han har siden 1857 været Censor ved den farm. Eks.-Kommission, er Medlem af Direktionen for saavel Opdragelsesanstalten „Toftes Gave“ som Grefsen Bad, Medlem af Bestyrelsen for Sagenes Asyl og Industriskole, Executor testamenti for de Biermanske Legater m. m., samt Medlem af Kristiania Fattigkommission.

* i Throndhjem $\frac{28}{7}$ 1860 *Caroline Otilie Sotaaen*, f. i Throndhjem $\frac{6}{8}$ 1835, Datter af Skræddermester *Kristian Andreas Sotaaen* og *Pauline Henriette Hellesen*.

Christian Ludvig Herman Lindgaard, f. $\frac{27}{9}$ 1866, cand. farm. $\frac{28}{6}$ 1888 med Karakteren „Meget godt“. Søn af ovennævnte Apotheker.

Apotheket Nordstjernen.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{28}{12}$ 1866.

1. **Hans Henrik Hvoslef**, f. i Drammen $\frac{22}{10}$ 1831. Søn af Kjøbmand *Johannes Peter Hvoslef* og *Bolette Marie Nerdrum*. Han discip. fra $\frac{17}{4}$ 1847— $\frac{1}{11}$ 1850 ved Bragernæs Apothek og underkastede sig Medhjælperprøven for Dr. *Frantz Peckel* $\frac{31}{10}$ 1850, hvorefter han forblev ved Bragernæs Apothek som Medhjælper til Januar 1852. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{31}{12}$ 1852 med Karakteren „Godt“. Han kond. derefter ved Bragernæs Apothek til 1855, da han det sidstnævnte Aar og følgende studerede Farmaci og Kemi ved Universitetet i Göttingen og erholdt den filosofiske Doktorgrad for en Afhandling om Fosformetaller. Hjemkommen fra Tyskland kond. han $1\frac{1}{2}$ Aar ved Løveapotheket i Kristiania; arbejdede derefter ved det kemiske Laboratorium, hvor han i September 1861 ansattes som 1ste Amanuensis; som saadan holdt han Forelæsninger over Kemi og eksaminerede baade til 2den Eksamen og medicinsk Embedseksamen. Fra

1860—1867 tillige Lærer ved den militære Høiskole, $\frac{1}{6}$ 1867 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek i Nærheden af Klingenberg, hvilket Apothek han aabnede i Storthingsgaden No. 6, og kaldte „Nordstjernen“. Fra $\frac{5}{4}$ 1879 Medlem af den farm. Eksamenskommission. 1867 Medlem af den kongelige Kommission til Udarbeidelse af ny norsk Farmakopø. Desuden Medlem af flere Toldkommissioner. Norsk Jøremand ved flere Udstillinger. 1863 Medlem af Kristiania Videnskabs-selskab. 1866 R. V. O., 1872 R. D. O. og $\frac{2}{1}$ 1882 R. St. O. O. „for nidkjær Udførelse af offentlig Hverv“. Om hans Forfattervirksomhed henvises til I. B. Halvorsens Forfatterleksikon, 21de Hefte.

* i Kristiania $\frac{7}{11}$ 1863 *Cathrine Tank Riddervold*, f. i Kristiania $\frac{6}{8}$ 1844, Datter af Statsraad *Hans Riddervold* og *Anne Marie Bull*.

Apotheket Hygiea.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{22}{12}$ 1873. 400 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Gustav Schult**, f. paa Røraas $\frac{24}{12}$ 1834. Søn af Bergdirektør *Peter Ascanius Schult* og *Julie Mathilde Hansen*. Han discip. ved Løveapotheket i Thronhjelm fra Mai 1850 til Septbr. 1853, da han underkastede sig Medhjælperprøven og forblev her som Medhjælper i 9 Maaneder. Derefter 2 Maaneder i samme Stilling ved Svaneapotheket i Kristiania. Privat dimitteret tog han Artium 1855 med *Haud*. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{5}{6}$ 1857 med Karakteren „Godt“. Efter Eksamen fung. han 5 Maaneder hos Apotheker Schiwe i Tønsberg og 2 Aar ved Elephantapotheket i Kristiania, hvorpaa han tog 2den Eksamen med *Laud* og overtog Posten som Amanuensis ved det metallurgiske Laboratorium. Han gav samtidig Undervisning i Naturfag. Ved Siden heraf Instruktør i Sang ved flere Foreninger, og blev „Prinds Gustavs Legat“ 2 Gange tildelt ham. 1 1867 ansattes han ved det kemiske Laboratorium, fung. som Gardien og manuce-rede i Kemi. 1873 udgav han „Haandbog for Farmaceuter“ samt et „Repititionskursus i anorganisk Kemi“. $\frac{9}{6}$ 1874 med-

deltet han Bevilling til at anlægge et Apothek i Nærheden af Hægdehaugen; dette lagde han paa Hjørnet af Josefine-Gaden og Hægdehaugsveien (No. 38).

* $\frac{7}{8}$ 1865 i Værholmen (Yttre Sogn) *Jacoba Johanne Blaauw*, f. i Bergen $\frac{6}{9}$ 1837, Datter af Landhandler *Jacob Blaauw* og *Catarina W. C. Bolle*.

Apotheket Ørnen.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{14}{9}$ 1878, Enkekasseindskud efter 6000 Kroner og 400 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Adolf Martin Lund**, f. i Farsund $\frac{11}{4}$ 1820. Søn af Skibsfører *Hercules Weier Lund* og *Charlotte Marie Yoys*. Han discip. fra November 1835 til August 1840 først ved Laurvigs Apothek, senere i Farsund, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven for Doctor *H. L. Istad* $\frac{28}{8}$ 1840, hvorefter han en Tid var Medhjælper ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{14}{6}$ 1842 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 5 Aar ved sidstnævnte Apothek, som han bestyrede i Apotheker Petter Møllers Fravær. 1847 købte han Holmestrands Apothek for 40,000 Kroner og meddeltes Bevilling $\frac{11}{8}$ 1847. Dette Apothek solgte han 1857 for 54,000 Kroner. Fra Høsten 1857 til Foraaret 1860 var han bosat i Kristiania og var under dette Ophold Medlem af den da arbejdende Kongelige Medicinaltaxt-Kommission. $\frac{8}{8}$ 1860 meddeltes han Bevilling til det personlige Privilegium paa Gjøvik, hvilket Apothek han indehavde til Sommeren 1879, da han anlagde Apotheket Ørnen paa Grynerløkken i Kristiania, hvortil han var meddelt Bevilling $\frac{25}{1}$ 1879. Apothekets Lokale er i Sofienberggaden No. 6 (til Olaf Ryes Plads).

Paa Gjøvik var han i 18 Aar Ordfører i Formandskabet og i ligesaa lang Tid Forligelseskommissær, desuden Formand i Sparebankdirektionen fra Bankens Oprettelse 1866 til hans Afreise 1879. I Kristiania er han Medlem af Kommunebestyrelsen og Formand i den norske Apothekerforening.

* i Solum $\frac{1}{8}$ 1848 *Else Dorthea Ramshardt Ørn*, f. i Skien $\frac{16}{8}$ 1825, Datter af Skibsreder *Hans Nikolai Ørn* og *Abigaël Wulfsberg Pharoë*.

Apotheket i Oslo.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{14}{9}$ 1878. Enkekasseindskud efter 4000 Kroner og 400 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Knud Andreas Knudsen**, f. i Risør $\frac{28}{4}$ 1829. Søn af Apotheker *Ole Knudsen* og *Wenche v. d. Lippe Scheen*.¹⁾ Han discip. ved Faderens Apothek fra Efteraaret 1843 til samme Tid 1846 og derefter ved Løveapotheket i Kristiania i noget over 2 Aar og underkastede sig Medhjælperprøven sidstnævnte Sted $\frac{8}{9}$ 1848. Medicinsk Præliminær-Eks. havde han underkastet sig i August 1845 med „Rosværdig“. Fra Høsten 1848 til Høsten 1849 assisterede han Faderen. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{14}{12}$ 1849 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. ved Risør, Kragerø og Tønsberg Apotheker indtil Mai 1855. $\frac{1}{6}$ 1855 overtog han Porsgrunds-Apothek, som han havde afkjøbt Thyge Thygesen for 8800 Kroner kontant og 1000 Kr. i aarlig Afgift i 10 Aar til Thygesen eller hans Arvinger og meddeltes Bevilling $\frac{6}{1}$ 1855. Han flyttede Apotheket til en anden Gaard, hvor han boede i 3 Aar og tilflyttede da egen Gaard, hvori Apotheket altid senere har havt sit Lokale. Dette Apothek solgte han 1863. Sidstnævnte Aar købte han Risør Apothek for 36,000 Kr., hvori medfulgte en tildels uindredet Gaard samt et midlertidigt Apothekerinventar. (Apotheket var nemlig brændt 1861). Høsten 1863 flyttede han ind i den nye Gaard og meddeltes Bevilling $\frac{6}{6}$ 1863. Paa Grund af nedbrudt Halbred solgte han dette Apothek 1865 for 50,000 Kr. (Gaard, Varer og Inventar). $\frac{8}{6}$ 1870 meddeltes han Bevilling til at oprette det 2det Apothek paa Fredrikshald, hvor han leiede det Lokale, Apotheket fremdeles har og aabnede Nytaarsaften 1873. $\frac{25}{1}$ 1879 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek i Oslo; ogsaa her leiede han Lokale og aabnede Apotheket $\frac{4}{11}$ 1879 i Munkegaden No. 2. Apotheker Knudsen er Bestyrelsesmedlem af flere Foreninger med religiøse Formaal.

* 1ste G. i Risør $\frac{80}{6}$ 1854 *Johanne Dorothea Baar*, f. i Skien $\frac{18}{8}$ 1825, † i Kristiania $\frac{9}{6}$ 1881, Datter af Skibsfører *Peder Andreas Baar* og *Else Kristine Ordning*.

* 2den G. i Skien $\frac{6}{7}$ 1882 *Karen Bruun*, f. i Porsgrund $\frac{26}{4}$ 1852, Datter af *Hans Linaae Bruun* og *Hanna Julie Boyesen*.

¹⁾ Familien „Schanche“.

Apotheke Idun.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{20}{1}$ 1886. Enkekasseindskud efter 6000 Kr.

1. **Martin Walther**, f. i Kristiansund $\frac{2}{6}$ 1838. Søn af Kjbm. senere Toldbetjent *Hans Peder Walther* og *Nikoline Helsing*, discip. ved Grimstads Apotheke fra $\frac{12}{10}$ 1853 til $\frac{8}{10}$ 1857, da han tog Medhjælperprøven, og forrettede sammesteds som Medhjælper til $\frac{18}{8}$ 1858. I Juni 1859 underkastede han sig farm. Eks. med „Godt“ og $\frac{2}{12}$ s. A. med „Meget godt“. Han forrettede derefter som Farmaceut ved Apotheke i Kragerø og Svaneapotheke i Trondhjem indtil August 1861. 1862 tog han, privat dimitteret, Artium med Haud. 1863 2den Eksamen med Laud. og Juni 1868 medicinsk Embeds-eksamen med Laud. Under sin Studietid var han Manuduktør i Kemi. Sommeren 1867 gjorde han Tjeneste som Kandidat ved Tyfuslazarettet i Kristiania. Fra Sommeren 1868 indtil Sommeren 1880 virkede han som praktiserende Læge i Kristiansund. $\frac{18}{8}$ 1880 fik han Bevilling til at oprette og drive det 2det Apotheke i Skien, som under Navn af „Skien's nye Apotheke“ begyndte sin Virksomhed $\frac{1}{1}$ 1881. Ved den store Ildebrand i Skien 7de og 8de August 1886 brændte ogsaa Apotheke, som dog halvanden Uge efter var igang igjen i Interimslokale og dreves af ham indtil $\frac{1}{7}$ 1887. $\frac{6}{12}$ 1886 meddeltes han Bevilling til Oprettelse og Drift af et nyt Apotheke i Kristiania. Dette blev $\frac{24}{7}$ 1887 under Navnet „Idun“ aabnet i Løkkeveien No. 11.

Han er en af Stifterne af den farm. Forening, i hvilken han først var Sekretær og senere Formand. I Septbr. 1885 mødte han som Delegeret fra denne Forening ved den internationale farm. Kongres i Brüssel. I de to sidste Aar, han boede i Kristiansund, var han Medlem af denne Byes Repræsentantskab, og i Skien valgtes han i 1884 ind i Repræsentantskabet og 1885 i Formandskabet, i hvilket han i 1886 var Ordfører.

* 1 G. i Kr.sund $\frac{6}{9}$ 1869 *Johanne Mathea Helsing*, f. i Kristiansund $\frac{6}{1}$ 1839 † der $\frac{21}{7}$ 1879, Datter af Kjbm. *Johan Christian Helsing* og *Mathea Benedicte Brodtkorb*. (3 Børn).

* 2 G. i Skien $\frac{11}{10}$ 1881 *Lovise Cathrine Fredrikke Schaanning*, f. i Skien $\frac{4}{6}$ 1853, Datter af Doktor *Johan Jørgen Lange Schaanning* og *Betsy Lovise Bruun*. (2 Børn).

Apotheket Orion.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{29}{1}$ 1886. Enkekasseindskud efter 6000 Kroner.

1. **Claus Gustav Hansen**, f. paa Fredrikshald $\frac{21}{2}$ 1850, Søn af Fuldmægtig *Thorbjørn Hansen* og *Clausine Andersen*. Han discip. i 3 Aar ved Løveapotheket i Kristiania og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{17}{3}$ 1869 for Stadsfysikus *Bidenkap*, hvorefter han fung. cirka 3 Aar som Medhjælper. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{6}{1}$ 1872 med Karakteren „Godt.“ Han kond. derefter $\frac{21}{2}$ Aar dels ved Apotheket Nordstjernen i Bergen og dels ved Løveapotheket i Kristiania. I 1875 studerede han Kemi hos Professor *Fresenius* i Wiesbaden, var efter Hjemkomsten derfra et Aars Tid ansat ved det fysiologiske Laboratoriums kemiske Afdeling i Kristiania, Manuduktør i Kemi og Lærer ved Kristiania Handelsgymnasium og den tekniske Skole, ved Kristiania Borger og Realskole, den kvindelige Industriskole og Frøken Steffens Pigeskole. Ansat ved Medicinalrevisionen i Justitsdepartementet fra 1877—1886. I 1881 mødte han som Delegeret ved den internationale farm. Kongres i London, og som officiel Delegeret ved Kongresen 1874 i Bryssel. Siden 1881 Medlem af den internationale Formacopøkommission. 1884 og 1885 Medlem af den departementale Kommission til Ordning af Handelen med Gifte og medicinske Stoffe, 1885 Medlem af den i Anledning Tullinløkkens Bebyggelse nedsatte Kommission. $\frac{6}{1}$ 1886 meddelt Bevilling til at oprette et Apothek i Kristiania, hvilket Apothek han aabnede $\frac{9}{8}$ 1887 i leiet Lokale Torvgaden No. 28. $\frac{15}{8}$ 1887 beskikket til Formand i Kommissionen for den farm. Medhjælpereksamen, hvis praktiske Del tages ved hans Apothek. Han har i mange Aar været Medlem af Bestyrelsen for det farm. Understøttelses-selskab og Formand i den farm. Forening. Fra Jan. 1887 Redaktør af „Norsk farm. Tidsskrift.“ Om hans Forfattervirksomhed forøvrigt henvises til „Norsk Forfatter-Leksikon.“ (Ugift).

Jernbanetorvets Apothek.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{29}{1}$ 1886. Enkekasseindskud efter 6000 Kroner.

1. **Arnolf Bernhard Schøyen**, f. i Vinger $\frac{5}{10}$ 1837: Søn af Grundeier *Ole Schøyen* og *Karen Sæther*. Han discip. i 3

Aar (fra 1852—1854) ved Løveapotheket i Kristiania og 1 Aar i Drøbak (1855) og underkastede sig sidstnævnte Sted Medhjælperprøven ²²/₁₂ 1855, hvorefter han fungerede som Medhjælper 3 Aar ved Kongsvinger Apothek. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. ⁷/₆ 1860 med Karakteren „Godt“, hvorefter han fortsatte sine Studier ved Universitetet til Juletider s. A. Han kond. derefter dels ved Hjortapotheket i Kristiania, dels paa Strømsø og ved „Svanen“ i Kristiania, indtil han Høsten 1862 drog til Wiesbaden. Her opholdt han sig Høstsemesteret 1862 og Vaarsemesteret 1863 og studerede Kemi under Professor Fresenius's Veiledning og hørte Forelæsninger i forskjellige Naturfag. Høstsemesteret 1863 og Vaarsemesteret 1864 studerede han ved Heidelbergs Universitet under Professor *Carius*, *Bunsen*, *Kirchhof* og flere. Fra denne Tid findes flere Afhandlinger om hans Arbejder offentliggjorte i tyske Fagtidsskrifter. (Annalen der Chemi und Pharmacie Bd. 130, 1864 Pag. 233, Bd. 132, 1864 Pag. 168, Zeitschrift für analytische Chemi Bd. 2. 1863 Pag. 233). Efter Hjemkomsten i 1864 arbejdede han indtil Vaaren 1866 ved Universitetets kemiske Laboratorium, og gav samtidig baade farmaceutiske og medicinske Studerende Undervisning i Kemi og Farmacognosci. Fra sidstnævnte Tid var han beskæftiget med Anlæg og Bestyrelsen af en Fabrik for tør Destillation af Træ i Østerdalen. Høsten 1870 ansattes han som Overlærer i Kemi og kemisk Teknologi ved den tekniske Læreanstalt i Throndhjem og beskikkedes ⁹/₁ 1872 tillige som Direktør for Læreanstalten. Throndhjems tekniske Skole har ogsaa stadig været besøgt af studerende Farmaceuter. 1878, 1879 og 1880 deltog han som Medlem af Komiteen til Ordning af Landets tekniske Undervisningsvæsen, og i 1880 tiltraadte han ifølge Anmodning af Justitsdepartementet den til Ordning af den farm. Undervisning nedsatte Komité. I to Thingperioder, 1882—85 og 1885—88, repræsenteret Throndhjems By paa Stortinget og var den hele Tid Medlem af Budgetkomiteen. ⁶/₁₂ 1886 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Kristiania og aabnede dette Apothek ⁷/₉ 1887 i Grosserer Langaards Gaard, Hjørnet af Karl Johan- og Skippergaden (No. 27 i Skippergaden). Han er Formand i det farm. Understøttelsesselskab.

* i Kristiania ¹⁸/₁₂ 1866 *Oline Christine Marie Johnsen*, f.

i Stavanger $1^{1/12}$ 1842, Datter af Statsrevisor og Redaktør *Christian Johnsen* og *Elen Marie Gjesdahl*.

Kristiansand.

Elefantapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $1^{3/8}$ 1651.

1. **Nils Pedersen**, („Nicolaus Petrus“). Han var Stadsmedicus i Kristiansand fra 1656—1661, men allerede tidligere havde han nedsat sig her som praktiserende Læge. Ifølge Bevilling $1^{3/8}$ 1651 tillodes det ham ved Siden af sin Lægevirksomhed ogsaa at oprette „et Apothek med destillørige Speceri og andet samt holde tilfals fransk og spansk Vin og Brændevin. (Ministerialbøgerne før 1734 mangler her aldeles).

2. **Henrich Seydal**, † i Kristiansand 1716. Han havde allerede i 5 Aar kond. hos Doctor *Benjamin Fischer* i Riga, da han i Foraaret 1695 efter Opfordring af Borgermesteren i Kristiansand, *Thyge Høyer*, kom til Kristiansand for at se, om det kunde lønne sig at oprette et Apothek dersteds. Han maa have fundet Forholdene gunstige, thi han reiste ned til Kjøbenhavn og fuldendte der den farm. Eks. $2^{2/7}$ 1695. $1^{10/8}$ 1695 meddeltes han Bevilling som Apotheker. Imidlertid svarede ikke Kristiansand til hans Forhaabninger. Stedet selv var lidet og lange Tider uden Læge, hvorfor han, som han siger „baade maatte agere Medicus og Chirurgus.“ Han led store Tab, saaledes forliste et Skib for ham, der indehavde Varer for 500 Rdl. Værdi, en Pengesum, der vel i vore Penge svarer til den tidobbelte Sum i Kroner. $2^{7/7}$ 1704 besaa Kong Fredrik den 4de selv hans Apothek, efter at det først var bleven visiteret af Livmedicus Wulff. 1709 havde han den under Arendal berettede Strid med *Peder Jespersen Gram*, der ønskede at oprette et Husapothek i Arendal; denne By mente Seydal hørte ind under hans „Circumferense“. Her

opnaaede han dog, at dette Husapothek skulde staa under hans Tilsyn, hvilket vel vil sige saameget som, at Gram for en Del maatte tage Varer hos ham. 1715 fik han en endnu haardere Strid, idet en tysk Farmaceut *Frantz Didrik Schultz* søgte om Tilladelse til at oprette et Apothek til i Kristiansand, idet han paaberaaber sig, at Seydal er gammel, fattig og syg og hverken holder Svend eller Dreng. „Saa dend Kjøbstæds Apothech formeentlig meget ringe er forsynet og i en utilbørlig Stand.“ Seydal oplyste i denne Anledning, at han tidligere har havt en Svend, nemlig *Johan Martin Sparre*, men at der siden dennes Død ikke havde været ham muligt at faa nogen ny, hvortil han endvidere $\frac{8}{11}$ 1716 tilføier „imidlertid finder jeg min Kone og Datter udi Professionen saavel perfektioneret, at de alt, hvis jeg ordinerer, kan udi min Paasjun præparere og berede saavel, at Schultz, hvormeget han sig end berømmer, det ikke skulde kunde udrette.“ I Skrivelse af $\frac{28}{12}$ 1715 oplyser han, at naar undtages 8 à 10 Borgere var der bare Fattigdom i Kristiansand, og „at han selv var kreperet“, om han ikke havde havt de Kongelige Skibe at forsyne med Medicin. Som Skibe han har forsynet med Medicin anfører han 2 Gange Løvendahls Galej (for hvilken han har et Tilgodehavende af 110 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 4 β), desuden „Engelen“, „Søridderen“, „Pachan“, „Søormen“ og 3 russiske Fregater samt andre fremmede Skibe.

* *Engel Margrethe*, der fortsatte Apothekets Drift med Efterfølgende som Provisor, der da han ægtede Datteren (vistnok deres eneste Barn) overdroses Apotheket 1717.

2. **Johan Andreas Struve**, f. „i Braunschweig“ ca. 1692, † i Kristiansand $\frac{30}{7}$ 1778 (begr. $\frac{4}{8}$ s. A.) 86 A. gl.

Han discip. i Hannover og kond. i Hildesheim, Lübeck, Flensborg og 1 Aar hos Apotheker *Andreas Winther* i Kjøbenhavn. Fuldenkte den farm. Eks. i Kjbhn. $\frac{8}{11}$ 1716, hvorpaa han blev Provisor hos Seydals Enke i Kristiansand. $\frac{5}{3}$ 1717 søgte Enken om, at Struve maatte blive meddelt Bevilling som Apotheker. „Thi isaafald var han villig til at ægte hendes Datter“. $\frac{22}{10}$ 1717 beskikkes han til Apotheker i Kristiansand ved Siden af den allerede udnævnte *F. D. Schultz*. Apotheket med alle hans Eiendomme, Møbler o. s. v. brændte i den store Brand 1734 ¹⁾, og Gjenopførelsen af disse ødelagde ham alde-

¹⁾ Ved denne Leilighed brandt ogsaa en stor Del af Embeds-Arkiverne for Kristiansand.

les, saamegetmere som han havde 7 Børn at forsørge. Han ansøger derfor $\frac{1}{8}$ 1739 om Tilladelse til at sælge sit Apothek, hvilket under $\frac{19}{6}$ s. A. indvilges ham. Ved hans 2den Kones Død 1746 bevilgedes der ham „fri Jord paa Kirkegaarden, hvor han selv forlangte det“, et yderligere Bevis paa, hvor slet hans økonomiske Forfatning maa have været.

* 1ste G. ca. 1716 *Abel Cathrine Seydal*, † før 1734, Datter af foregaaende Apotheker, og Enke efter Farmaceut *Johan Martin Sparre*, om hvem henvises til Bragernæs (Drammen).

* 2den G. *Anne Marine Matsdatter Leon*, † i Kristiansand $\frac{14}{4}$, begr. $\frac{21}{4}$ 1746. Datter af Skipper *Mads Michelsen Leon* og 1ste Hustru *Ingeborg Nielsdatter*.

3. **Conrad Fredrik Horn** ¹⁾, Han meddeltes Bevilling som Apotheker $\frac{14}{8}$ 1739. Han solgte sit Privilegium 1757 til *Emanuel Schultz*, der, da han arvede Moderens Apothek, derved forenede de to Apotheker til et; af denne Grund anføres det andet Apotheks Indehaver umiddelbart efter Horn.

* i Kristiania $\frac{11}{8}$ 1738 *Maren Sofie Clausdatter Glückstein*.

1. **Frantz Didrik Schultz**, f. ca. 1675, † i Kristiansand $\frac{2}{4}$ 1743²⁾, begr. $\frac{9}{4}$, „nedsat paa Sydostsiden under Furuen“ (et bekjendt Træ paa Kirkegaarden. Han discip. i Königsberg hos Apotheker *Friderich Meyer*, hvorefter han „reist paa Professionen og serveret“ i Helmsted, Danzig, Hamburg, Osna-brück, Bremen, Schlesvig, Lübeck, og i Kristiania, tilsammen i 16 Aar. Som allerede nævnt under Seydal søgte han i 1715 om Tilladelse til at oprette det 2det Apothek i Kristiansand. Denne Ansøgning støttedes af Magistraten i Kristiansand og Stiftamtmand *Henrik Adelaer* i Skrivelse, dateret $\frac{20}{12}$ 1715, hvorefter han meddeltes Bevilling $\frac{12}{8}$ 1716 paa Betingelse af, at han af *Facultate medica* og Apothekerne i Kjøbenhavn meddeltes Attest for bevist Dygtighed.

* i Kristiania $\frac{16}{8}$ 1717 *Susanne Bennichmann* (Binichman), døbt paa Bragernæs $\frac{4}{8}$ 1689, Datter af Skolemester og Aftensangspræst paa Bragernæs *Ficho Auchesén Bennichmann* og *Apolone Pedersdatter*, muligens død før 1734.

1) En Søn Apotheker i Drøbak.

2) I Ministerialbogen anføres han ved Døden „57 Aar mindre end 5 Dage“, men er dette vistnok Feilskrift for 67 Aar, da han selv 1715 anfører, at han er 40 Aar gammel og kond. 16 Aar.

4. og 2. **Emanuel Schultz**, f. i Kristiansand $\frac{4}{11}$ 1721, † i Kristiansand $\frac{28}{6}$, begr. $\frac{8}{7}$ 1780. Søn af foregaaende Apotheker. Som allerede nævnt købte han Horns Privilegium og da samtidig Moderen afstod ham sit, ansøgte han Fredrik 5te om Tilladelse til at forene de to Apotheker og Bevilling til at være ene Apotheker i Kristiansand. Dette bevilgedes ham $\frac{29}{4}$ 1757. Fornyet $\frac{8}{9}$ 1766 ¹⁾. I 1767 blev en Regimentschirurg *Anton Vilhelm v. Fangen* forflyttet til Kristiansand. Denne forskrev Medicamenter andetstedsfra, hvorover Schultz beklager sig, ligesom han indvikledes i mange og kostbare Processer. Allerede 1769 mærkede han v. Fangens uberettigede Handel med Medicamenter, og lod han 1773 anstille Politinquisition, ifølge Kgl. Rescript af $\frac{19}{11}$ 1773, men v. Fangen blev frikendt ved Høiesteretsdom af $\frac{16}{12}$ 1778, dog skulde han, naar Apotheket atter var i forsvarlig Stand købe sine Medikamenter hos Schultz ²⁾. Efter Mandens Død fortsatte Enken („den stolte og formuende“) Mandens Trafik og sagsøgte 1781 atter v. Fangen, der ogsaa denne Gang frikendtes. I August 1783 anlagde hun atter Sag og fik denne Gang nedsat en Kommission til at dømme i Sagen, „ved sit dristige Forgivende, at hun ingen Ret kunde vente sig med at komme oftere for Politiretten med denne sin Klage“. Hun paastod sig tilkjendt 2000 Rdl. i Erstatning og Fangen ilagt 100 Rdl. i Bøder, men denne blev ved Dom, der paa Grund af Ud halelse fra Enkens Side først blev afsagt i Slutningen af 1784, frifunden og Enken dømt til at betale ham 500 Rdl. i Procesomkostninger. ³⁾

* paa Strømsø $\frac{15}{2}$ 1764 *Kristina Catharina Tange* (hun er ikke funden død i Kristiansand). Datter af Justitsraad *Lars Tange* († paa Strømsø $\frac{7}{8}$ 1786) og *Kirstine Brinch*. Efter Mandens Død bestyrede Sønnen *Frants Didrik Schultz* Apotheket og betalte hende 400 Rdl. i aarlig Forpagtning.

5. **Frants Didrik Schultz**, f. i Kristiansand $\frac{15}{2}$ 1767, † der $\frac{25}{8}$ 1832, begr. $\frac{28}{8}$. Søn af Foregaaende. Han discip. ved Faderens Apothek, kond. ved Elephantapotheket i Kri-

-
- 1) Det originale Dokument har været mig udlaant af Apotheker Thorne.
 - 2) En Del Dokumenter vedrørende denne Sag er i mit (*Jørgen W. Floods*) Eie.
 - 3) Kjærs „Norges Læger“.

stiania og hos *I. A. Myhlenstedt* ved Svaneapotheket i Kjøbenhavn, indtil han fuldendte den farm. Eks. $\frac{25}{8}$ 1792 med „enstemmig“ Laudabilis. $\frac{18}{8}$ 1792 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Kristiansand og $\frac{7}{12}$ 1798 Ret til at anlægge en Filial i Flekkefjord. I den Kgl. Resolution begrundes denne Filial paa den Omstændighed, at han maatte betale 400 Rdl. aarlig i Afgift til sin Moder, og at hans Omsætning vilde lide stor Afbræk ved et Apotheks Oprettelse i Flekkefjord. Sidstnævnte Apothek solgte han, som meddelt under Flekkefjord, $\frac{15}{3}$ 1803 for 5000 Rdl. Han holdt sit Apothek i en ynkelig Forfatning, hvorfor han tilsidst sattes under justitiel Tiltale og skulde Sagen fore i Høiesteret, da hans Død 1832 foranledige Sagens Standsnng. Da ogsaa hans Kone døde dette Aar arvede deres 2 Døttre Apotheket, der bestyredes med Efterfølgende, *Kr. Fr. Lüders* som Provisor. Lüders købte Apotheket med Varer og Inventar ifølge Kjøbekontrakt ¹⁾ af $\frac{80}{8}$ 1836 for 3200 Species Sølvværdi, men officielt overtog han først Apotheket for egen Regning 1844.

* *Tobine Marie Kingo*, f. cirka 1768, † i Kristiansand $\frac{11}{9}$, begr. $\frac{17}{9}$ 1832.

6. **Kristian Fredrik Lüders**, f. i Pløen $\frac{27}{11}$ 1808, † i Kristiansand $\frac{25}{10}$ 1854. Søn af Løitnant og Postmester *Ernst Heinrich Lüders* og *Johanne Catharine Møller*. Han discip. hos Apotheker *Jens Petter Groth* i Kjøbenhavn fra 1824—1829 og forblev efter aflagt Medhjælperprøve $\frac{5}{10}$ 1830 hos samme Apotheker, hvor han ogsaa forblev efter aflagt Eks. Den farm. Eks. fuldendte han i Kjøbn. 1831 med Karakteren Haud. Fra $\frac{1}{11}$ 1832— $\frac{1}{5}$ 1833 kond. han hos Apotheker *Anton August Bagger* i Mariager, da han sidstnævnte Aar drog til Norge og kond. ved Fredrikshalds Apothek til $\frac{1}{5}$ 1835. Den $\frac{26}{5}$ 1835 antoges han som Bestyrer af Elephantapotheket i Kristiansand for „Jomfru Schultz“, men gaves $\frac{31}{5}$ 1836 Paalæg om at underkaste sig norsk farm. Eks.; dette gjorde han $\frac{31}{8}$ 1836 med 1ste Karakter og fortsatte som Bestyrer af Elephantapotheket til han officielt overtog samme 1844 og meddeltes Bevilling $\frac{29}{6}$ s. A. Han døde ugift.

7. **Johan Georg Wrensted**, f. i Kristiansand $\frac{18}{10}$ 1830, † i Kristiania $\frac{12}{3}$ 1883. Søn af Skibsfører *Nils Wrensted* og

¹⁾ Den har været mig udlaant og findes læst ved Kristiansands Bything $\frac{27}{2}$ 1844.

Anna Dorothea Hersleb. Han discip. hos foregaaende Apotheker fra $\frac{1}{1}$ 1846 — Nytaar 1852, da han $\frac{25}{2}$ 1852 underkastede sig Medhjælperprøven for Stadsfysikus *I. Hansen* og meddeltes Lærebrev af Lüders $\frac{1}{7}$ 1853, hos hvem han til sidstnævnte Datum var Medhjælper. Paa Grund af Lüders tiltagende Sygdom, ilede han med at tage den farm. Eks. og fuldendte denne $\frac{16}{6}$ 1854 med Karakteren „Godt.“ Samme Høst overtog han Apotheket og meddeltes Februar 1855 Myndighedsbevilling (Han var under 25 Aar) og Bevilling som Apotheker $\frac{9}{6}$ 1855. For Apothekerprivilegiet, Gaard og Varer gav han 40,000 Kroner. I 1875 solgte han Apotheket og flyttede ind til Kristiania, hvor han boede til sin Død. (Nekrolog i „Farm. T.“ for 1883).

* i Kjbhn. $\frac{8}{6}$ 1857 *Henriette Ernestine Lüders*, f. i Slangerup $\frac{14}{3}$ 1835, nu bosat i Kristiania. Datter af Proprietær *Ernst Henrik Lüders* og *Karen Sofie Jensen*.

8. **Thomas Conrad Hirsch**, f. i Throndhjem $\frac{1}{5}$ 1849. Søn af Sognepræst *Thomas Conrad Hirsch* og *Anna Lovise Bjerkebek*. Han discip. hos Apotheker Hirsch i Throndhjem fra $\frac{8}{1}$ 1865 — Octb. 1869, da han underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{20}{10}$ sidstnævnte Aar, og forblev ved Apotheket som Medhjælper til Juni 1870. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{5}{6}$ 1873 med Karakteren „Godt.“ 1875 købte han Elephantapotheket i Kristiansand for 104,000 Kroner og meddeltes $\frac{5}{11}$ 1875 Bevilling som Apotheker. Apotheket solgte han 1880 og kond. senere hos Apotheker Haslund i Arendal, indtil han Sommeren 1887 udvandrede til Amerika; herfra har han gjentagende Gange sendt interessente Meddelelser til „Norsk farm. Tidsskrift.“

* paa Brageruæs $\frac{15}{10}$ 1875 *Mathilde Faye*, f. i Laurdal (Laurvigs Provsti) $\frac{15}{3}$ 1852. Datter af Sognepræst *Georg Taylor Faye* og *Gunvor Marie Taraldsen*.

9. **Johan Fredrik Thorne**,¹⁾ f. i Drammen $\frac{27}{6}$ 1847. Søn af Stadshauptmand *Johan Fredrik Thorne* og *Guine Johanne Paasche*. Han discip. hos Stillesen i Drammen fra 1864—1767 og fra Mai 1867— $\frac{20}{6}$ 1868 hos Apotheker Thaulow i Kristiania; af den sidste meddeltes han Lærebrev og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{14}{6}$ 1868. Den farm. Eks.

1) Familien „Thorne“.

fuldendte han $10/6$ 1873 med Karakteren „Godt“. Han kond. 1874 og 1875 ved Svaneapotheket i Kristiania og opholdt sig de to følgende Aar dels i England og dels i Kristiania uden fast Ansættelse. 1878 og 1879 kond. han ved Elephantapotheket i Kristiansand. 1880 købte han Elephantapotheket i Kristiania for 127,185 Kroner (heri indbefattet Gaard, Varer og Inventar) og meddeltes Bevilling til at drive dette Apothek $13/1$ 1880. (Ugift.)

Løveapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $20/7$ 1831.

1. **Ole Kristian Ravn**, f. i Randers 1799, † i Sandefjord $15/11$ 1831. Søn af Skolelærer *Ole Ravn* og *Marie Petersen*. Han discip. fra 1812—1817 hos Apotheker *Jacob Helms* i Horsens, og var Medhjælper hos *Carl Gustav Sundius* i Hjørring, indtil han 1818 drog til Norge, hvor han kond. i Fredrikstad, paa Fredrikshald og i Throndhjem, indtil han endelig i 1821 kom til Professor. Maschmann i Kristiania, hvor han forblev til han i Februar 1826 blev ansat som Amanuensis ved det kemiske Laboratorium. Den farm. Eks. fuldendte han $7/9$ 1826 med 1ste Karakter. Efter Eksamen var han flere Aar Kopist i Kirkedepartementets Medicinalbureau og Amanuensis ved det fysiske Kabinet og kem. Laboratorium. Samtidig gav han saavel Farmaceuter som medicinsk Studerende Undervisning til Eksamen. $20/7$ 1831 meddeltes han Bevilling til at oprette det andet Apothek i Kristiansand og bevilgedes et Laan af Statskassen stort 2400 Kroner. Skjønt allerede syg begav han sig i November 1831 paa Reisen til Kristiansand, men døde underveis i Sandefjord.

* i Kristiania (V. F. K.) $6/9$ 1831 *Henriette Elise Biltzing*, f. i Nakskov $22/10$ 1809, † i Rønde i Jylland $14/9$ 1875, begr. i Aalsø $22/9$. Datter af daværende Adjunkt i Nakskov, senere Sognepræst til Aalsø, *Hans Andreas Biltzing* og *Johanne Margrethe Teisen*. Hun bortforpagtede Apotheket for 800 Kr. aarlig til *Laurits Lüsberg*, der under $6/4$ 1832 meddeltes Tilladelse til drive Løveapotheket i Kristiansand uden at underkaste sig norsk Eksamen. Han døde her ugift i Februar 1837. Fra

April 1838 forpagtede *Andreas Vilhelm Agersborg* for 1000 Kr. aarlig Apotheket. (se Hamar) til $\frac{12}{10}$ 1843. Apotheket nedlagdes ved Høieste Resolution $\frac{29}{6}$ 1844 til $\frac{7}{2}$ 1845, da Efterfølgende overtog Forpagtningen.

2. **Jørgen Selsbak**, f. i Throndhjem $\frac{24}{12}$ 1815. Søn af Skibsfører *Ole Pedersen Selsbak* og *Randi Eriksdatter Rosten*. Han discip. paa Røraas fra 1834—1840, da han $\frac{8}{1}$ 1840 underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han var Medhjælper paa Løveapotheket i Throndhjem og paa „Svanen“ i Kristiania i tilsammen vel 2 Aar. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{28}{12}$ 1842 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. paa Svaneapotheket i Throndhjem i 2 Aar. Han forpagtede Løveapotheket i Kristiansand, der havde været nedlagt vel et $\frac{1}{2}$ Aar, fordi Agersborg havde medtaget til Lærdal saavel Inventar som Varer, og maatte han fra nyt af udstyre dette Apothek, som han aabnede $\frac{7}{2}$ 1845. Han betalte i Forpagtningsafgift ca. 800 Kr. aarlig. 1850 købte han Gaarden No. 10 i Gyldenløvsgade i Kristiansand, hvortil han flyttede Apotheket. 1858 købte han Privilegiet for 28,000 Kr. og meddeltes Bevilling $\frac{30}{1}$ 1858

* 1ste G. $\frac{21}{9}$ 1845 paa Røraas *Ulrikke Margrethe Bjørnstrup*, f. i Aalen $\frac{1}{8}$ 1813, † i Kristiansand $\frac{15}{7}$ 1854, Datter af Hytteskriver *C. F. Bjørnstrup* og *Elisabeth Borchgrevinck*.

* 2den G. $\frac{14}{6}$ 1857 i Kristiansand *Christine Oline Bjørnstrup*, f. paa Røraas $\frac{8}{2}$ 1838, † i Kristiansand $\frac{20}{12}$ 1875, Datter af Materialskriver *Johan Peder Bjørnstrup* og *Margrethe Andersdatter Tronsmed*.

Selsbak bortforpagtede 1833 Apotheket til *Fredrik Kristian Wolff*, f. $\frac{26}{4}$ 1859, cand. farm. $\frac{10}{6}$ 1880, „Godt“, Bevilling som Forpagter $\frac{16}{8}$ 1833. Forpagtningsafgiften er Kr. 6000 aarlig.

Kristiansund N.

Løveapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $17/1$ 1746.

1. **Berendt Thrane.** Thrane søgte om Tilladelse til at sælge Medicamenter i Kristiansund, der er beliggende „15 Mil fra Throndhjem og 30 fra Bergen“. Mod hans Ansættelse som Apotheker protesterede Apotheker *Otto Sommer* i Throndhjem, idet han oplyste, at hans Folk reiste med Medicamenter til Markederne i Helgelands og Romsdals Amter; til dette sidste Marked kommer der Folk fra Kristiansund og Molde, hvorfra man desuden kunde faa Medicin fra Throndhjem baade gennem Ekspres og hver 14de Dag med Posten. Sommer oplyser endvidere at Thrane ikke havde den lovbefalede Eksamen, og da han havde betalt sit Apothek dyrt, taalte han intet Afbræk i sin Handel. Han erklærede sig derhos villig til at holde en Provisor i Kristiansund. Stiftamtmanden anbefalede imidlertid Thranes Ansøgning, og under $17/1$ 1747 fik denne Bevilling som Apotheker, fordi „han i 22 Aar har staaet i Kongens Tjeneste som Regimentsfeltskjær og nu for Alderdom og Svaghed maa søge Afsked, hvorfor han ikke har noget til Subsistence, uden hvad han kan faa ved Praksis i Kristiansund, hvor han lever og hvor intet Apothek er.“ Han gives Tilladelse til „at holde nogle Medicamenter og Simplicia, som han kunde forskrive fra Waisenhusets Apothek i Halle.“

2. **Ove Wind Krag.** Denne Mand androg i November 1755 om at meddeles Bevilling til at drive Apothek i Kristiansund; i sin Ansøgning anfører han, at han i nogle og tyve Aar har tjent i Apothek. Doktor og Statsfysikus *Johan Gottfried Erichsen* i Bergen, der paa denne Tid opholdt sig i Kjøbenhavn, anbefalede under $12/11$ 1755 „et saadant Apothek som høist fornødent“, hvorimod imidlertid Stiftamtmand *Rantzow* under $17/1$ 1756 protesterede, dels fordi Thrane allerede var Apotheker i Kristiansund, dels ogsaa fordi Apotheker *O. Sommer* havde Ret til Udsalg paa Romsdals Markeder. Desuagtet erholdt Krag under $20/2$ 1756 Bevilling som Apotheker i Kristiansund og forbeholdtes det Sommer at sælge Medicin paa Romsdals Markeder.

* *Karen Lucie Tønder*, † i Kristiansund $25/4$ 1791. Hun blev 2den G. * med Kirurg *Oluf Bagger*.

3. **Ole Bornemann Bull**. Se „Svanen“ Bergen. Apotheker her fra 1777—1782.

4. **Fredrik Otto Flohr**, f. i Bergen $17/11$ 1740, døbt i Korskirken $21/11$, † ved Kristiansund $19/8$ 1815, Søn af Kjøbm. *Fredrik Otto Flohr* (f. i Wismar) og *Elisabeth Meyer*. Han discip. 6 Aar hos Provisor *Martin Riibner*, der var Forpagter af „Svanen“ i Bergen og $1\frac{1}{2}$ Aar „Svend“ hos ham, idet han fulgte Riibner til Flensborg. Kond. derefter 1 Aar i Kalmar, 1 Aar i Odense og i Kjbhn. Han underkastede sig den farm. Eks. $28/11$ 1778 med Karakteren *vix non contemnendus*. I 1783 opholdt han sig i London, hvilket kan sees af en Notits i Skiftet efter hans da afdøde Broder i Bergen. $12/8$ 1783 ansøger han om Bevilling som Apotheker i Kristiansund, der meddeltes ham $4/2$ 1784. Forholdene i Kristiansund var meget smaa, hvorfor ogsaa *Ole Bornemann Bull* kalder Kristiansund „dette Stæd, hvor hverken Doctor eller Chirurgus kan finde Levebrød, ligesaa lidt kan underholde en Apotheker.“ I 1803 solgte imidlertid Flohr Apotheket og henlevede sine sidste Aar paa Kæxvigen ved Kristiansund. (Norsk farm. Tidsskrift for 1887). (Ugift).

5. **Henrik Kristian Gottwaldt**, f. i Kjøbenhavn 1774, † i Kristiansund $25/1$ 1815. Søn af Kirurg *Martin Kristian Gottwaldt* og *Cathrine Elisabeth Buskeg*. Han underkastede sig farm. Eks. i Kjbhn. 1800 med Karakteren „enstemmig“ *Laudabilis*, hvorefter han købte Kristiansunds Apothek og søgte om Bevilling, dat. Kjøbenhavn $16/8$ 1803, hvorefter han $3/8$ s. A. meddeltes Bevilling paa Privilegiet med de samme Rettigheder som Flohr. Han druknede ved Hinnekleven $25/1$ 1815.

* (sandsynligvis i Thingvold) $21/9$ 1804 *Margrethe Budde*, f. i Thingvold $16/8$ 1776, † i Kristiansund $26/12$ 1817. Hun var en Datter af Sognepræst til Thingvold *Christoffer Budde*, (f. i Bamble $19/10$ 1725, † i Thingvold $31/1$ 1795) og dennes anden Hustru *Margrethe Holch* (f. $14/13$ 1743, † i Kristiansund $1/1$ 1818); hun døde af Græmmelse over Datterens Død, hos hvem hun boede og de begravedes paa samme Dag og i samme Grav.

6. **Peder Kjeldsberg**, f. paa Røraas $5/12$ 1789,¹⁾ † i Kri-

¹⁾ Efter hans Meddelelse til Eksamenskommissionen skal han være født $4/12$ 1788, men Familien opgiver $5/12$ 1789.

stiansund $15/10$ 1833. Søn af Bergarbeider *Peder Fastesen Kjeldsberg* og *Marit Flohr*.

Han begyndte Disciplinen 1805 hos Ackermann i Throndhjem og da Apotheket 1810 solgtes til Apotheker Müller, fortsatte han hos denne 6 Aar til, efter rigtignok $14/8$ 1811 at have underkastet sig Medhjælperprøven for Doctor *I. C. Frimann*. 1815 blev han overdraget Bestyrelsen af afdøde Gottwaldts Apothek i Kristiansund, hvor han forblev til han i September 1817 begyndte sine Studier til den farm. Eks., som han fuldendte $15/12$ 1817 med Karakteren „Godt“. Kristiansunds Apothek overtog han 1818 og meddeltes Bevilling $7/7$ s. A. Under $11/1$ 1826 udnævntes han tillige til Postmester i Kristiansund, idet der anføres i Indstillingen „at det er vanskeligt for ham at ernære sig med Familie blot som Apotheker“ og „at Circulære af $20/12$ 1803 synes at indeholde et Tilsagn for Apothekere om ved forefaldende Leilighed, at faa en Forbedring i deres Kaar.“ 1832 solgte han sit Apothek til Efterfølgende, men Postmester var han til sin Død.

1818 g. m. *Elisabeth Christine Paus Hanning Sylow* f. i Sparboen $24/12$ 1791, † i Throndhjem $17/12$ 1859, Datter af Oberst *Arnoldus v. Westen Sylow* og *Anne Cathrine Caroline Holst Hanning*.

7. **Johan Christopher Jørgensen**, f. paa Molde $2/9$ 1805, † i Kristiania $19/1$ 1888. Søn af Rebslager *Andreas Jørgensen* og *Sofie Gjerring*. 2 Aar gammel mistede han sine Forældre og som ubemidlet fik han en tarvelig Undervisning, indtil han i sit 15de Aar blev antaget som Discipel hos Møllerop ved „Svanen“ i Throndhjem. Her discip. han 6 Aar og tog Medhjælperprøven 1827 for Stadsfysikus *Johan Keyser*. Med Understøttelse af sin mangeaarige Principal laa han nogle Semestre ved Universitetet og fuldendte den farm. Eks. $2/9$ 1829 med 2den Karakter. I 1832 købte han Kristiansunds Apothek for Kr. 20,000 uden faste Eiendomme og meddeltes Bevilling $21/9$ s. A. Apotheket flyttedes i 1852 fra Nordlandet til Kirkelandet. I 1865 solgte han sit Apothek med øvrige faste Eiendomme til Efterfølgende for 96,000 Kroner. De faste Eiendomme ansloges til en Værdi af 40,000 Kroner. Sine sidste Leveaar tilbragte han i Kristiania. Han skjænkede 100 Kroner til det farm. Understøttelsesselskab.¹⁾

1) Udferlig Biografi i „Norsk farm. Tidsskr.“ for Jan. 1888.

* 1ste G. i Throndhjem $^{20}/_6$ 1833 *Anna Johanna Dons*, f. i Opdal $^{29}/_7$ 1804, † i Kristiansund $^{25}/_8$ 1839, Datter af Oberst-loitnant *M. F. Dons* og dennes 2den Hustru *A. F. R. Matheson*.

* 2den G. $^{20}/_6$ 1842 *Justa Caroline Norman*, f. i Tranø $^{20}/_6$ 1817, Datter af Provst og Sognepræst *Nils Norman* og *Alette Kirstine Musæus*.

Han havde en eneste Søn, *Marcus Fredrik Dons Jørgensen*, der var født i Kristiansund $^{25}/_6$ 1834, fuldendte den farm. Eks. med Karakteren „Meget godt“ $^8/_{12}$ 1854, men døde allerede $^{11}/_6$ 1859 i München.

8. **Carl Johan Brechan**, f. i Throndhjem $^2/_{1}$ 1837, † i Kristiansund $^{15}/_6$ 1889. Søn af Skibsfører *Peter Oluf Brechan* og *Cornelia Susanne Dons*. Han discip. $4\frac{1}{2}$ Aar hos Apotheker *Jørgensen* og meddeltes Lærebrev af ham $^{18}/_{12}$ 1856. Han underkastede sig Medhjælperprøven for Dr. *Johan Tønnesen* $^{28}/_{11}$ 1856, hvorefter han fung. som Medhjælper ved Svaneapotheket i Throndhjem fra $^1/_{1}$ 1857 til $^{31}/_7$ 1858. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $^5/_{12}$ 1859 med Karakteren „Godt“. Efter i adskillige Aar at have kond. hos Apotheker *Jørgensen*, afkjøbte han ham Kristiansunds Apothek med alle *Jørgensens* faste Eiendomme for Kr. 96,000, hvorefter han $^6/_{12}$ 1865 meddeltes Bevilling paa dette Apothek. Han flyttede 1876 Apotheket lige over Gaden til et overmaade stort og rummeligt Lokale. $^{15}/_{12}$ 1877 meddeltes ham ved Kgl. Resolution Tilladelse til at oprette og drive en Filial i Bydelen Nordlandet. Denne Bevilling fornyedes $^4/_{4}$ 1883.

* i Kristiansund $^{15}/_4$ 1866 *Sofie Marie Alette Hegge*, f. i Aalesund $^{17}/_6$ 1843, Datter af Overtoldbetjent *Anton Sofus Krenchel Hegge* og *Hanna Sofie Marie Buch*.

Bestyrer af Filialen har været:

1. *Theodor Olsen*. Se Volden.
2. *Ole Andreas Larsen*, f. $^{11}/_4$ 1861, cand. farm. $^6/_{8}$ 1883, „Godt“, aut. Februar 1886.

Svaneapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $^{15}/_{12}$ 1886. Enkekasseindskud efter 3500 Kroner, og 250 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Fredrik Christian Pfefferkorn**, f. i Throndhjem $^{21}/_6$ 1842. Søn af Guldsmed *Georg Fredrik Adolf Pfefferkorn* (†

1881) og *Abigael Dahldorph* († 1842). 10 Aar gammel kom han til sine Bedsteforældre i Kristiansund og gik paa den derværende Borgerskole indtil Konfirmationen. Efter denne begyndte han straks, Oktbr. 1857, Disciplinen ved Molde Apothek. Disciplinen afsluttede han Høsten 1863 med Medhjælperprøven, hvorefter han fung. 4 Aar som Medhjælper ved Aalesunds Apothek. Efter 3 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. ¹³/₈ 1868 med Karakteren „Godt“. Fra sidstnævnte Tid kond. han 2 Aar ved Elephantapotheket i Bergen, 1 Aar ved „Svanen“ i Throndhjem og 4 Aar ved Molde Apothek. 1874 arbejdede han ved en teknisk kemisk Fabrik i Kjøbenhavn, indtil han Vaaren 1875 tog Plads hos Øvre i Aalesund, hvor han forblev til han ¹⁴/₆ 1886 udnævntes til Apotheker i Kristiansund. Dette Apothek aabnede han ¹⁰/₁₁ 1886 i leiet Lokale.

* i Aalesund ²/₁₁ 1875 *Mathea Margrethe Brudevold*, f. i Aalesund ¹⁷/₁₂ 1847, Datter af Kjøbmand *Martin Brudevold* og *Martha Brudevold*.

Laurvig.

Apotheket „Ørnen“.

Reelt Privilegium, oprettet ¹²/₇ 1836.

Før Apothekets Oprettelse 1736 vides iethvertfald 2 Mænd, at have drevet Medikamenthandel i Laurvig. *Henrik Fiuren* (Fader til Arendals Apothekeren og „Mor Else“ i Holmestrand) opholdt sig 1694 i Laurvig og fortjente sig „en vakker Skilling“ ved sin „udryste Medikamentkiste“. 1698 klager Fiuren over stor Dyrtid, da Rugtønden kostede 6 Rdl. og var det særlig for ham daarlige Tider, thi fortæller han i sin Selvbiografi „tog wores Cappelan at laborere stærkt udi Medicinen, Hr. *Søren Løche*, baade interne og externe; Alles Øine saa paa hannem saa at faa Cure indfaldt for mig, thi hand curerede, som hand gjorde folk wies paa, uden Løn, da han dog paa en subtil Maade med Medicamenternes Klaring (vidste) at søge sin fordell“. (Personalhistorisk Tidsskrift).

1707 døde en Kjøbmand *Michel Andersen*, der forhandlede Medicamenter i Laurvig, hvilket sees af Skiftet efter ham.

1. **Peter Andreas Simers.** Han discip. i 6 Aar hos Apotheker *Johan Christoffer Heinze* i Meklenburg, hvorefter han kond. 10 Maaneder hos Apotheker Brandt i Kristiania og 1 Aar paa Kongsberg, hvor han var Provisor. $\frac{8}{11}$ 1735 ansøgte han om Tilladelse til at oprette et Apothek i Laurvig og støttedes hans Ansøgning af Stiftamtmand *Benson* $\frac{25}{2}$ 1736 og af *Grev Danneskjold-Laurvig* $\frac{4}{4}$ 1736, hvorefter han $\frac{13}{7}$ 1735 meddeltes Bevilling. 1736 købte han Postmesterbestillingen af *Henrik Fiuren* for 250 Rdl.

(Laurvig herte i ministerielle Forretninger under Hedrum; der har sandsynligvis været ført egen Bog for Laurvig og er denne muligens brændt ved Hedrums Præstegaards Brand (ca. 1770); iethvertfald findes der nu ingen Ministerialbog for Tidsrummet før 1780).

2. **Andreas Lisberg.** Han købte dette Apothek af Simers Enke og meddeltes Bevilling $\frac{21}{11}$ 1761. 1769 antoges han som Collectør ved Stadslotteriet.

3. **Rudolf Mavors.** Apotheker hersteds fra 1780—1782.

4. **Jonas Kraus Schriver,** f. paa Kongsberg $\frac{14}{10}$, døbt $\frac{10}{10}$ 1748, † i Laurvig $\frac{2}{7}$ 1793. Søn af Konrektor *Erasmus Schriver* og *Elisabeth Kraus* (viede paa Kongsberg $\frac{28}{11}$ 1747). Han discip. hos *Lintz* i Tønsberg fra 1761—1769 og kond. der til 1773, da han kom til *Maschmann* i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han i Kjøbenhavn $\frac{10}{7}$ 1780 med „enstemmig“ Laudabilis og fortsatte hos *Maschmann* til han $\frac{2}{6}$ 1782 ansøgte om Bevilling som Apotheker i Laurvig, hvilket Apothek han ifølge Kontrakt $\frac{6}{4}$ 1782 havde afkjøbt *Rudolf Mavors*, og meddeltes ham Bevilling $\frac{31}{7}$ 1782. Aaret for han døde afbrændte Apotheket for ham. Dette, der indtil 1792 havde havt Lokale paa Storgaden, flyttedes op paa Torvet til den Gaard, hvor det endnu har sit Lokale.

* i Tønsberg $\frac{15}{8}$ 1786 *Ingeborg Føyen*, f. i Tønsberg 1766, døbt $\frac{11}{12}$, † i Laurvig $\frac{1}{6}$ 1800. Datter af *Hans Christensen Føyen* og *Marthe Jørgensdatter*. Schriverens Enke giftede sig 2den G. med Efterfølgende.

5. **Kristoffer Junghans,** f. i Namdalen $\frac{28}{6}$ 1760, † i Laurvig (af Slag) $\frac{11}{11}$ 1804. Søn af *Johan Junghans* og *Gjertrud Brunn*. Han discip. hos Apotheker *Sommer* i Thronhjem i 7 Aar og fortsatte som Svend 4 Aar hos *Ackermann*,

hvorpaa han kond. vel 2 Aar hos Maschmanns Enke i Kristiania og $2\frac{1}{2}$ Aar ved Waisenhusets Apothek i Kjøbenhavn. Den farm. Eks. underkastede han sig 1791 med *Laudabilis præ ceteris* (denne Karakter var kun meddelt 1 Gang tidligere i Løbet af 20 Aar). Til den $4\frac{1}{11}$ 1802 Kl. 11 havde han tillyst Auktion afholdt paa Laurvigs Apothek „over bemeldte Apotheks Bortforpagtning til en eks. Pharmaceuticus, paa 4 à 5 Aar, som tager sin Begyndelse næstkommende 1ste Januarii. I Forpagtningen følger tillige Gaard og fornødne Møbler“. (Averteret i Intelligentsedlerne for 1802). $26\frac{1}{10}$ 1803 varsler han sine Debitores at indbetale ham skyldig Debet til Regimentschirurg *Kragh*. I Taget paa Apothekets Lokale havde han anbragt en Luge, hvorigjennem han kontrolerede alt hvad der foretoges i Lokalet. denne Luge blev 1880 funden ved Forandring af Lokalet.

* i Laurvig $30\frac{7}{7}$ 1794 med Formandens Enke. (Se foregaaende Apotheker).

6. **Hans Føyen Schriver**, f. i Laurvig $12\frac{3}{8}$ 1787, † der $26\frac{5}{6}$ 1825, begr. $31\frac{1}{5}$. Søn af næstforegaaende Apotheker. Han kond. som „Svend“ ved Svaneapotheket i Kristiania og overtog ifølge Skjøde af $28\frac{3}{4}$ 1805 Laurvigs Apothek og meddeltes $30\frac{7}{7}$ 1805 Tilladelse til at lade Apotheket drive ved en Provisor, indtil han kunde faa underkastet sig farm. Eks.; at denne Tilladelse meddeltes ham, kan vistnok for en Del tilskrives Krigen og de vanskelige Kommunikationsforholde. Den farm. Eks. fuldendte han 1807 med „enstemmig“ *Laud*.

* i Tønsberg $8\frac{1}{4}$ 1810 *Anne Cathrine Holst*, f. i Tønsberg $27\frac{11}{11}$ 1792, døbt $5\frac{1}{12}$, † i Laurvig $1\frac{1}{2}$ 1848. Datter af Kjbmd. *Henrik Holst* og *Marie Larsdatter Heistendahl*. Efter Mandens Død bortforpagtede Enken Apotheket til *Johan Henrik Lund*, Forpagter fra 1827—1836. Se ham Farsund. Apotheket blev endogsaa en Tid bestyret af Apotheker *Conradi* i Tønsberg, fordi der ikke fandtes nogen eks. Farmaceut i Landet at opdrive.

Hans Magnus Braun, f. 1778, Eks. 1801 med *Laud*, † paa Langestrand 1885, ifølge „Dansk farm. Stat.“

7. **Hans Tellmann**, f. i Skanderborg $15\frac{1}{6}$ 1805, † i Laurvig $12\frac{3}{6}$ 1875. Søn af Sognepræst *Johan Tellmann* og *Edele Catharine Heiberg*. Han discip. fra Mai 1821—April 1825 hos

Apotheker *Georg Faith* i Randers og efterat have bestaaet Medhjælperprøven forblev han dersteds $\frac{1}{2}$ Aar. Fra 1826 kond. han ved Tønsberg Apothek til 1829 og fuldendte den farm. Eks. i Kristiania $\frac{11}{9}$, 1830 med 1ste Karakter. 1831 ansattes han som Kopist i Medicinalbureauet i Ravns Sted og forblev der til 1835, da han meddeltes Departementets Tilfredshed med ham, og overtog Bestyrelsen af Laurvigs Apothek fra $\frac{1}{7}$ 1836.

* 1ste G. i Laurvig $\frac{3}{9}$, 1835 *Ingeborg Marie Schriver*, f. i Laurvig $\frac{25}{10}$ 1811, † der $\frac{12}{7}$ 1848, Datter af foregaaende Apotheker.

* 2den G. i Mandal $\frac{1}{6}$ 1849 *Blandine Aubert*, f. i Holsten $\frac{28}{3}$, 1828; hun er bosat i Laurvig. Datter af Postmester *Ernst Emil Aubert* og *Anne Cathrine Teilmann*.

8. **Emil Deodatus Christiansen**, f. i Laurvig $\frac{27}{8}$ 1842. Søn af Kjøbmand *Christian Christiansen* og *Johanne Mariane Emilie Eckell*. Han discip. fra Mai 1860—Marts 1864 paa Fredrikshald og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{16}{3}$, 1864. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{9}{13}$, 1865 med Karakteren „Godt“. Fra $\frac{1}{8}$ 1866 kond. han ved Løveapotheket i Kristiania, hvor han forblev til han $\frac{1}{9}$ 1867 rejste til Tyskland, hvor han besøgte Professor *Fresenius's* kem. Laboratorium i Wiesbaden. 1868 købte han Laurvigs Apothek for 88,000 Kr. med Gaard, Inventar og Varer og meddeltes Bevilling $\frac{14}{7}$ 1868 til at drive dette Apothek, som han overtog fra $\frac{1}{8}$ 1868. Christiansen har foretaget store Forandringer af Apothekets Lokale, hvorved dette er blevet meget større og hensigtsmæssigere.

* i Laurvig $\frac{30}{8}$ 1872 *Marie Louise Leegaard*, f. i Skien $\frac{2}{11}$ 1849. Datter af Distriktslæge *Fredrik Christian Leegaard* og dennes 2den Hustru *Hanna Diderika Blom*.

Svaneapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{5}{4}$ 1879. Enkekasseindskud efter 3200 Kr. og 200 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Hedewall Ordning Lieungh**, f. i Skien $\frac{8}{6}$ 1828. Søn af Skibsfører *Elias Winther Lieungh* og *Marine Hermine Ordning*.

Han discip. ved Hønefos Apothek fra Foraaret 1844 til samme Tid 1848 og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{1}{7}$, hvorefter han kond. som Medhjælper fra Januar 1849—Januar 1851 ved „Svanen“ i Kristiania og fuldendte den farm. Eks. $\frac{14}{1}$ 1852 med Karakteren „Godt“. Han uddannede sig som Telegrafist og tog Eks. af 1ste Klasse, men istedenfor at overtage Skiens Station, som var ham tilbudt, valgte han Provisorpladsen ved Løveapotheket i Kristiania og forblev her til han 1856 overtog Eckells Drogeriforretning i Brogaden; med denne sluttede han 1858, hvilket Aar han gik ind i Telegrafvæsenets Tjeneste. Feltapotheker i længere Tid. $\frac{13}{3}$ 1880 meddeltes han Bevilling til at oprette det 2det Apothek i Laurvig. Dette aabnede han $\frac{1}{1}$ 1881.

* i Glemminge $\frac{1}{10}$ 1855 *Karen Marie Godager*, f. i Fredrikstad $\frac{12}{5}$ 1828 (Enke efter Sadelmager i Kristiania *Nils Nilsen*), Datter af Fyrværker *Gunder Godager* og *Grete Grosli*.

Som Provisorer ved dette Apothek har følgende fungeret:

1. *Amund Marinus Amundsen*, f. ved Sarpsborg $\frac{16}{10}$ 1854, cand. farm. $\frac{12}{12}$ 1876, „Godt“, aut. Provisor i Laurvig $\frac{8}{12}$ 1883.

2. *Jacob Christian Rørdam*, f. i Kristiansand $\frac{20}{10}$ 1852, cand. farm. $\frac{7}{12}$ 1878, „Godt“, aut. $\frac{9}{5}$ 1887.

Svaneapothekets Lokale er i egen Gaard Prindsens Gade No. 9.

Levanger.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{18}{8}$ 1821.

1. **Sivert Hougan**, f. paa Røraas $\frac{16}{8}$ 1788, † paa Levanger $\frac{20}{4}$ 1855. Søn af Bergarbeider *Johan Hougan*. Han discip. hos Apotheker Ackermann i Throndhjem fra 1807—1813, da han sidstnævnte Aar underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han forblev ved det samme Apothek til August 1817. Efter 1 Semesters Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{11}{12}$ 1817 med 1ste Karakter (hans Testimonium er udstedt $\frac{24}{6}$ 1819). Han søgte om Tilladelse til at oprette et Apothek paa Levanger og gaves ham $\frac{18}{8}$ 1821 Bevilling hertil.

* paa Levanger 1826¹⁾ *Marthe Tiller*, f. i Strinden ²⁷/₂, 1786, † paa Levanger ⁸/₁ 1858. Datter af Gaardbruger *Ole Tiller* og *Rande Tiller*.

Sønnen: *Johan Oluf Haugan*, f. ¹/₁₂, 1827, cand. farm. ¹⁶/₆ 1853 med „Godt“. † ugift paa Levanger ²¹/₁ 1855.

2. **Peder Lykke E. W. Sissenør.** Se Elverum. Apotheker hersteds fra 1857—1867.

3. **Peder Raskanius Frimann Tonning**, f. i Aalesund ¹⁶/₁₂, 1840. Søn af Overtoldbetjent *Nils Albert Vogt Tonning* og *Margaretha Kristine Rønneberg*. Han discip. ved Bragerenæs Apothek fra ¹/₁₀, 1856—¹/₁₀ 1861 da han underkastede sig Medhjælperprøven ³/₁₀ 1861. Den farm. Eks. fuldendte han ²/₁₂ 1862 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. en Tid ved Fredrikshalds Apothek (fra Vaaren 1863—August 1864) og opholdt sig senere i Kjøbenhavn, hvor han havde Ansættelse dels hos *Alfred Benzons*, dels ved Hofapotheket op foretog en længere Reise til Tyskland. 1867 købte han Levanger Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 64,000 Kroner og meddeltes Bevilling ¹⁰/₃ 1867; han solgte Apotheket 1886. Salgssummen hemmeligholdes. I August 1888 overtog han som Provisor Bestyrelsen af Apotheket „Ørnen“ i Throndhjem.

* paa Levanger ¹¹/₃ 1881 *Christiane Elisa Finch*, f. i Throndhjem ¹³/₁₀ 1848. Datter af Stadsfysikus *Henrik Erdmann Finch*²⁾ og *Fredrikke Theresina Krebs*.

4. **Emmanuel Bergiton Aagaard**, f. i Hammerfest ⁴/₆ 1855. Søn af Konsul *Bernhard Martin Aagaard* og *Malene Marie Noodt*. Han discip. 4 Aar ved Tromsø Apothek og underkastede sig Medhjælperprøven ²¹/₇ 1875, hvorefter han fung. ¹/₂ Aar som Medhjælper paa Tromsø og ¹/₂ Aar paa Horten og fuldendte den farm. Eks. ⁴/₆ 1878 med Karakteren „Godt“. Fra sidstnævnte Tid kond. han ved Tromsø Apothek, indtil han ¹⁵/₂ 1886 tiltraadte Levanger Apothek, som han havde afkjøbt Tonning. I Kjøbet medfulgte Gaard, Varer, Inventar og Privilegium, men ikke Tomten, da denne tilhører Levanger By, og er derfor bygslet. (Kjøbesummen hemmeligholdes). Han meddeltes Bevilling ²⁰/₄ 1886.

1) Ministerialbøgerne indtil 1836 brandt 1884.

2) Han var en Søn af Apotheker Finch paa Moss.

* i Kristiania (T. K.) $1^2/4$ 1887 *Elisabeth Pettersen*, f. paa Tromsø $2/6$ 1861. Datter af Kjøbmand *Thorvald Pettersen* og *Fredrikke Aas*.

Lillehammer.

Reelt Privilegium, oprettet $10/2$ 1829.

1. **Ole Mathiesen**, f. paa Røraas 1798, døbt $1^8/11$, † paa Lillehammer $2^5/6$ 1851. Søn af Skolelærer *Mathias Johnsen* og *Kirsten Olsdatter*. Han discip. fra 1815—1821 ved Kristiansunds Apothek og blev, efterat have bestaaet Medhjælperprøven, antagen som Medhjælper ved Svaneapotheket i Throndhjem, hvor han forblev til Septbr. 1825. Den farm. Eks. fuldendte han $4/9$ 1826 med 1ste Karakter. 1827 indgav han Ansøgning om at maatte oprette et Apothek for Rigshospitalet i Kristiania, eller et Apothek paa Lillehammer; $30/10$ s. A. faldt Resolution for at denne Sag skulde udstaa. 1829 indgav han nyt Andragende om Lillehammer og meddeltes han $10/2$ 1829 Bevilling hertil, samt Ret til Udsalg af Medicin paa Grundset Marked.

* antagelig 1829¹⁾ *Anna Magdalena Schjølberg*, f. i Throndhjem antagelig 1800, † paa Lillehammer $9/1$ 1883. 1851 var *Hans Jørstad* Provisor ved dette Apothek, f. i Gausdal $28/1$ 1822, cand. farm. $28/12$ 1846, „Godt“, † her.

2. **Otto Johannes Grundtvig**, f. i Kjøbenhavn $1^8/12$ 1821. Søn af Snedkermester *Erik August Grundtvig* og *Catharina Wilhelmine Soldau*. Han discip. ved Hospitals Apotheket i Kjøbenhavn fra $1/6$ 1839— $1/6$ 1844 og underkastede sig dansk farm. Eks. 1844 med Haud, hvorefter han kond. ved Svaneapotheket i Throndhjem fra Juni 1845 til Udgangen af 1847, bestod norsk Medhjælperprøve $2^2/6$ 1848 og fuldendte norsk farm. Eks. $5/2$ 1849 med Karakteren „Godt“. Han købte Lillehammer Apothek uden Varer og Inventar for 40,000 Kroner, og meddeltes Bevilling $1/10$ 1851 som Apotheker hersteds.

* i Bergen $2^2/10$ 1851 *Julie Fredrikke Wingaard*, f. i Ber-

¹⁾ Lillehammers Ministerialbog fra denne Tid er brændt.

gen $\frac{8}{12}$ 1831, Datter af *Hans Wingaard* og *Lucia Maria Petersen*.

Apothekets Lokale har altid været paa det nuværende Sted Søndre Kirkegaden 72.

Lillesand.

Personligt Privilegium; oprettet $\frac{21}{1}$ 1867. Enkekasseindskud efter 2500 Kr. og 100 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Gustav Ludvig Nicolai Johan Fredrik Gottwaldt**, f. i Hallingdal $\frac{13}{8}$ 1821, † i Leipzig $\frac{25}{8}$ 1884. Søn af Sognepræst *Carl Fredrik Gottwaldt*, († 1835) og dennes 2den Hustru *Pauline Amalie Elisabeth Holm* († 1849). Han discip. ved KongsbergApothek fra Mai 1839—Mai 1844, da han den $\frac{2}{8}$ underkastede sig Medhjælperprøven, og fung. $\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper samstedts. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{13}{1}$ 1846 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter, ved Kongsbergs Apothek, Løveapotheket i Kristiania og Svaneapotheket i Bergen i tilsammen 8 Aar og ansattes i Oktober 1854 ved det metallurgiske Laboratorium under Professor Münster, og forblev i denne Stilling til han $\frac{27}{8}$ 1860 meddeltes Bevilling til at anlægge et Apothek i Svelvik. Dette Apothek aabnede han $\frac{28}{1}$ 1861; han oplyser senere at dette Apothek var saa daarligt, at han havde tilsat 12000 Kroner af privat Formue paa dette Sted. Et enkelt Aar var Bruttoindtægten 2240 Kr., men forresten omkring 2000. Fra $\frac{1}{1}$ 1861 ogsaa Postexpeditør i Svelvik med en aarlig Indtægt af ca. 500 Kr. $\frac{17}{6}$ 1867 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek i Lillesand. Apotheket havde flere Lokaler, indtil han 1876 købte den Gaard, der atter solgtes 1882. Paa Grund af Sygelighed tilledes det ham $\frac{13}{11}$ 1880 at bortforpagte sit Apothek til *Vilhelm Gustav Gottwaldt Nærup*, (Se Løveapotheket i Kristiania), der gav 24 % af Bruttoomsætningen i Afgift, og opholdt han sig, de sidste Aar han levede hovedsagelig i Leipzig.

* *Bertha Johanne Theile*, f. i Leipzig $\frac{28}{8}$ 1830, † i Lillesand $\frac{29}{4}$ 1872. Datter af Professor theologiæ *Theile* i Leipzig.

2. **Eilert Rosenvinge**, f. i Stenkjær $\frac{27}{6}$ 1840. Søn af Proprietær *Eilert Rosenvinge* og *Rebekka Eliasdatter Egge*. Han

discip. ved Stenkjær Apothek. fra Juni 1856—Januar 1858 og fra August 1859—August 1863 ved Elephantapotheket i Bergen, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven og kond. $\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{11}{12}$, 1865 med Karakteren „Godt“. Fra denne Tid kond. han ved Svaneapotheket i Bergen, hvor han $\frac{19}{12}$, 1872 autoriseredes som Provisor, indtil han $\frac{10}{7}$, 1885 meddeltes Bevilling til at drive Lillesands Apothek. Dette Apothek brandt for ham $\frac{13}{3}$, 1887 og flyttedes midlertidig til Kommunelokalet, hvori der allerede 2 Dage efter Branden kunde optages fuld Ekspedition. (Ugift).

Lillestrøm.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{3}{8}$ 1882. Enkekasseindskud efter 3000 Kr. og 120 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Carl Nicolai Nathanael Storm**, f. i Throndhjem $\frac{15}{7}$, 1838. Søn af Sognepræst *Fredrik Elias Storm* og *Fredrikke Catharine Rønne*. Efterat have gennemgaaet Throndhjems Realskole gik han 1855 tilsjøs, tog 1859 den almindelige og 1860 den høiere Styrmandseksamen. Efter en Tid at have været Huslærer paabegyndte han 1ste Februar 1864 Disciplinen ved Svaneapotheket i Throndhjem, hvor han $\frac{17}{7}$, 1866 underkastede sig Medhjælperprøven. Fung. derefter som Medhjælper dels hos Brun i Throndhjem, dels ved Apotheket i Namsos tilsammen i 1 Aar. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $\frac{13}{6}$, 1868 med Karakteren „Meget godt“. Han kond. derefter vekselvis hos Apotheker Brun i Throndhjem, ved Namsos og Stenskjærs Apotheker (2 Aar Provisor ved Namsos Apothek) indtil 1874, da han kom til Apotheker Arntzen i Grimstad, hvor han forblev $2\frac{1}{2}$ Aar; kond. derefter kortere Tid ad Gangen ved Løveapotheket i Kristiania, i Sarpsborg og ved Svaneapotheket i Arendal indtil 1878, da han atter vendte tilbage til Grimstad, og forblev her 4 Aar, indtil han $\frac{28}{10}$, 1882 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek paa Lillestrøm i Skedsmo Herred. Dette Apothek aabnedes $\frac{1}{4}$, 1883 i leiet Lokale, men flyttedes i November 1884 til egen Gaard.

* i Kristiania $3\frac{1}{5}$ 1887 *Anna Bolette Bech*, f. i Nordland $3\frac{1}{5}$ 1836. Datter af daværende Postmester *Vilhelm Bech* († i Thronhjøm $1\frac{3}{9}$ 1873) og *Alette Knoff*.

Som Provisor aut. $2\frac{1}{7}$ 1885 *Laurits Ferdinand Oscar Franck*, f. $7\frac{7}{5}$ 1859, cand. farm. $5\frac{5}{6}$ 1882 „Godt“.

Lærdalsøren.

Personligt Privilegium, oprettet $2\frac{1}{8}$ 1843. Enkekasseindskud efter 3200 Kr. og 150 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Andreas Vilhelm Agersborg.** Se Hamar. Apotheker hersteds fra 1843—1850.

2. **Hans Ernst Hansen,** f. i Stod (Thronhjøm Stift) $15\frac{1}{5}$ 1816, † i Lærdal $1\frac{1}{8}$ 1878. Søn af residerende Capellan *Hans Hansen* og *Anne Helene Liebe*. Han discip. paa Løveapotheket i Thronhjøm fra 1831—1836 og underkastede sig Medhjælperprøven $2\frac{3}{5}$ 1836. Den farm. Eks. fuldendte han $2\frac{2}{12}$ 1840 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 5 Aar i Thronhjøm; 1846 opholdt han sig i Kjøbenhavn paa en polyteknisk Læreanstalt og kond. efter Tilbagekomsten hos Stillesen i Drammen fra 1847—1849. $1\frac{7}{8}$ 1848 meddelt Bevilling som Indehaver af *reelt* Privilegium i Egersund, men dette Apothek var saa lidet lønnende at Kommunen maatte bidrage noget til hans Underhold. Dette Privilegium skjænkede han til Staten og meddeltes det personlige Privilegium paa Lærdalsøren, hvortil han meddeltes Bevilling $1\frac{9}{3}$ 1853. Her drev han Landhandleri og var Postaabner i en Række af Aar. Han var en ivrig Jæger og Fisker og tilbragte hvert Aar Sommeren paa Fillefjeld, hvor han ved et Vand havde reist sig et Telt; dette var ogsaa Tilfældet Sommeren 1878, da han alene med sin Hund blev funden død paa Stranden og bevogtet af Hunden, som de tilstedekomne Sæterfolk kun med Møie fik fjernet fra Hansens Lig. (Ugift).

Peder Dille. Se Gran. Fungerede som Provisor hersteds i $4\frac{1}{2}$ Aar.

3. **Fredrik Christen Tuxen Werring**, Se „Ørnen“ Throndhjem. Apotheker her fra 1879 - 1889.

4. **Oluf Martin Eggen**, f. i Throndhjem $2\frac{2}{8}$ 1846, Søn af Politibetjent *Johan Peter Eggen* og *Kristine Olsen*. Han discip. paa Bodø fra November 1860 til August 1865, da han meddeltes Lærebrev af Lied og bestod Medhjælperprøven $1\frac{3}{8}$ s. A. Den farm. Eks fuldenkte han $1\frac{3}{6}$ 1868 med Karakteren „Godt“ og kond. kortere Tid ad Gangen i Throndhjem, Arendal, Stenkjær og 2 Gange i Tvedestrand, hvilket sidste Apothek han en kortere Tid bestyrede. Studerede en Tid Kemi og kond. endelig fra 1884 — Sommeren 1888 ved „Ørnen“ i Throndhjem. Her aut. han som Provisor $2\frac{7}{6}$ sidstnævnte Aar og bestyrede Apotheket indtil Slutningen af August. Under $\frac{3}{7}$ 1889 meddeltes han Bevilling som Apotheker paa Lærdalsøren. (Ugift).

Dette Apothek har 4 Gange skiftet Lokale. Sidste Gang 1879, da Apotheket flyttedes til den af Werring for Kr. 10,000 købte Gaard.

Mandal.

Reelt Privilegium, oprettet $1\frac{8}{2}$ 1820,

Før Lexau meddeltes Tilladelse til at oprette dette Apothek var et Apothek knyttet til Sygehuset i Mandal, som vedligeholdtes af Sygehusests Læge, *Honoratus Bonnevie*, der var uddannet som Farmaceut allerede før han 1751 kom her til Landet; han bosatte sig i Mandal 1758 og drev Apothek i sit private Hus paa den øvre Side af Gaden og havde en Gangbro over Gaden, der forbandt Apotheket med Sygehuset. Den store Brand 14de og 15de Juli 1810 ødelagde disse Huse. Cand. pharm. *Joa-kim Røhr* ansøgte $\frac{7}{8}$ 1815 om at maatte oprette Apothek, men nægtedes Tilladelse, da Lægen tiltrængte Indtægten ved Medicinleverentsen. Røhr døde paa Sjælland omkring 1840.

i. **Didrik Vilhelm Lexau**, f. i Bergen $\frac{6}{8}$, døbt (D. K.) $1\frac{3}{8}$ 1781, † i Mandal $2\frac{1}{6}$ 1839. Søn af Regimentsfeltskjær *Didrik Lexau* og 2den Hustru *Malene Ehlersdatter Ogellee*. Den farm. Eks. underkastede han sig 1801 med „enstemmig“ Laud. $\frac{1}{1}$ 1818 afgik han som Præmiærleitnant paa Vartpenge og meddeltes Bevilling $1\frac{8}{2}$ 1820 paa at oprette et Apothek i

Mandal. Han havde en Tid Apotheket i Store Elvegade i leiet Lokale, men byggede omkring 1830 Gaarden No. 56 i Store Elvegade, hvor Apotheket altid senere har havt sit Lokale. Han testamenterede sine Midler til 2 Mænd han stadig havde lagt i Strid med. (Ugift).

2. **Edmund Hilmers**, f. paa Godset Noer i Holsten $20/4$ 1811, † ved Bergen $4/11$ 1874. Søn af Godseier *Ditlef Heinrich Hilmers* og *Marie Christine Schultz*. Han discip. paa Kong Salomons Apothek i Kjøbenhavn fra $1/5$ 1826— $1/6$ 1830 og meddeltes Lærebrev sidstnævnte Datum. Han fuldendte dansk farm. Eks. 1831 med *Haud* og fung. som Medhjælper i Holmestrand og Throndhjem. 1835 søgte han om Tilladelse til at drive Apothek her i Landet uden norsk Eksamen, men det afsloges under $17/7$ 1835, hvorfor han underkastede sig norsk Eksamen $24/6$ 1836 med 2den Karakter og købte Mandal Apothek 1837 for 24,000 Kr. med Gaard, Varer og Inventar. Han meddeltes Bevilling $28/1$ 1837 og forblev her, til han solgte dette Apothek 1859, da han flyttede til Bergen og boede i Sandvigen, hvor han drev et Gartneri.

* i Throndhjem $25/8$ 1836 *Marie Magdalene Garmann*¹⁾, f. i Ørkedalen $12/3$ 1811, bosat i Bergen. Datter af Sognepræst *Johan Garmann* og *Magdalene Elsele Wenzel*.

3. **Robert Christian Blichfeldt**, f. i Throndhjem $23/11$ 1828. Søn af Skibsfører *Frederich Blichfeldt* og *Riborg Margaretha Zelius Lundbeck*. Han discip. paa Røraas fra Sommeren 1844—Høsten 1848, aflagde Medhjælperprøven $28/7$ s. A. og fung. derefter som Medhjælper 2 Aar ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $18/6$ 1851 og kond. derefter i Throndhjem, Bergen og Kristiania, indtil han 1859 købte Mandals Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 42,000 Kr. og meddeltes Bevilling $18/8$ 1859. Han har inden Mandals Kommune været betroet de mest forskjellige Tillidshverv, hvoriblandt i længere Tid Byens Viceordfører, Overformynder, Medlem af Sundhedskommissionen og Bestyrer af forskellige Legater.

* i Mandal $16/6$ 1860 *Emilie Fredrikke Rachlew*, f. i Førde $12/11$ 1838, Datter af Doctor *Henrik Rachlew* og *Fredrikke Kirstine Heiberg Teilmann*.

1) Se Familien Garmann Side 8 (hvor Angivelserne er meget unøjagtige).

Molde.

Reelt Privilegium, oprettet $31/5$ 1793.

1. **Nils Eriksen Bang**, ¹) f. i Bergen 1736; døbt $31/1$ (N. K.) † paa Molde $22/6$ 1807, begr. $30/6$ (71 Aar gammel). Søn af *Erik Nilsen Bang* og *Anna Pedersdatter Grønning*. Han var Kjøbmand paa Molde. Foranlediget af indkomne Klager over at Fredrik Otto Flohr i Kristiansund var efterladende med „at holde duelig Svend og behørige Corpus af Medicin paa Molde“, hvor han havde Filial, gaves der $31/6$ 1793 Bevilling til Kjøbmand *Nils Bang* „at indrette et Apothek for Molde By og Romsdals Fogderi med Ret til Udsalg paa Romsdals Marked ved Siden af Thronhjems Apothekerne, dog skal han, da han ogsaa vedbliver sin Handel, holde en eks. Farmaceut“. Den sidste Bestemmelse havde det sine Vanskeligheder at overholde. Bang fik sig først „en Svend“ *Helmuth Danhardt* fra Svaneapotheket i Bergen og denne blev ifølge Kgl. Bevilling eks. af *Dr. M. I. Goldt* († paa Molde 1808, begr. $5/11$, 49 Aar gl.), men drog efter nogle Aars Forløb til Tyskland, hvorefter han antog Efterfølgende som Provisor.

* i (N. K.) Bergen $13/6$ 1759 *Rebekka Marie Molberg*, f. ca. 1741, † i Bergen 1764, begr. $2/1$ i (N. K.) Datter af Politibetjent *Joakim Molberg* og *Else Kirstine Andersdatter* (eller Jensdatter).

2. **Erik Theonimus Blix**, f. ca. 1734, † paa Molde $11/1$ begr. $18/1$ 1825 (90 $1/2$ Aar gl.)

Han underkastede sig Eks. for *Dr. M. I. Goldt* ifølge Kancelliskrivelse af $16/9$ 1798 og købte Molde Apothek for 1000 Rdl. $13/1$ 1800, efter i 2 Aar at have forestaaet Apotheket for *Nils Bang*. Han ansøgte om Bevilling $10/12$ 1800 og meddeltes den ham $6/8$ 1801. Om hans Anlæg af Filialapotheket i Aalesund, henvises til dette Apothek. Molde Apothek solgte han $19/10$ 1823 for 24,000 Kroner og henlevede sine sidste Aar paa Molde.

Han flyttede Apotheket til det Lokale, hvori det altid senere har været.

* paa Molde $8/4$ 1800 *Anna Barbara Juell*, f. ca. 1763, † paa Molde $17/11$, begr. $25/11$ 1829 (66 Aar gl.)

1) Familien Bull Side 14. Han kaldte sig ogsaa Grønning, men findes døbt med dette Navn.

I Folketællingen for 1801 kaldes *Christian Resch* forrige Apotheker; denne døde paa Molde 1804, begr. $\frac{8}{6}$, 70 Aar gl. og gift med *Bolette Stefansen*, † paa Molde 1809, begr. $\frac{7}{6}$, 59 $\frac{1}{2}$ Aar gl., uden at det har været muligt at paavise hans Apothek. Muligens har han havt Navnet fordi Apotheket har havt sit Lokale i hans Gaard eller et andet lignende Berøringspunkt.

3. **Jens Olsen Aas**, f. paa Røraas $\frac{1}{6}$ 1786, døbt $\frac{18}{6}$, † paa Molde $\frac{13}{2}$ 1851. Søn af *Ole Mortensen Aas* og *Kirstine Monsdatter*. Han var egentlig bestemt for Bergfaget men forlod dette 1802, da han begyndte Disciplinen ved Thronhjems Apothek og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1811 med „enstemmig“ *Laudabilis*. 1823 købte han Molde Apothek for 24,000 Kr. og meddeltes Bevilling som Apotheker $\frac{2}{4}$ 1824. Han solgte dette Apothek $\frac{13}{2}$ 1845 til efterfølgende Apotheker. $\frac{24}{12}$ 1841 skjænkede han 8000 Kr. til Understøttelse for trængende af Borgerklassen af Molde By og Familien, hvor den end færdes. $\frac{21}{6}$ 1845 legerede han Røraas og Molde 6 Aktier i Norges Bank. Til Molde Kirke skjænkede han 4000 Kr. Molde Kommune har reist ham et smukt Mindesmærke paa Kirkegaarden dersteds. (Børnløst Ægteskab).

* „Anno 1812“ ¹⁾ *Marit Olsen* (Kirkbak), f. paa Røraas 1778, døbt $\frac{12}{4}$, † paa Molde $\frac{25}{12}$ 1844. Datter af *Ole Strømmesen* og *Gjertrud Olsdatter*.

Hun var Enke efter Kjøbmand *Lars Walseth* i Trondhjem.

4. **Westye Pettersen**, f. paa Fredrikshald $\frac{28}{2}$ 1811, † paa Molde $\frac{22}{10}$ 1880. Søn af Lodsoldermand *Henrik Nicolai Pettersen* og *Johanne Cathrine Knap*. Han discip. ved Tønsberg Apothek fra 1827—1834, og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{1}{6}$ 1834, hvorefter han fungerede som Medhjælper en Tid i Tønsberg, Mandal, Flækkefjord og Drammen. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{23}{1}$ 1841 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 9 Maaneder hos Apotheker Stillesen i Drammen, vel et Aar ved Holmestrands Apothek og endelig $\frac{8}{1}$ 1843 overtog Plads hos Apotheker Aas paa Molde. Dette Apothek købte han 1845 for 48,000 Kr. (Privilegium, Gaard og Varebeholdning) og meddeltes Bevilling $\frac{18}{2}$ s. A. (Bygnin-gernes Assurancesum var ved Taxten 1881 Kr. 26,000). Pettersen skjænkede 1878 Molde Kommune den Apotheket tillig-

1) Ifølge Gravstenen paa Molde Kirkegaard.

genpe Brændevinsret, en meget værdifuld Gave. Han var en meget agtet Mand paa Molde og havde mange Tillidshverv inden sin Kommune, hvoriblandt Forligelseskommisær og Kirkeværge.

* i Røken $24/8$ 1845 *Mathilde Elise Allum*, f. i Røken $6/7$ 1817, døbt $20/10$ s. A. Datter af Kirkesanger *Mathias Allum* og *Edel Næs*.

5. **Henrik Mathias Allum Petterson**, f. paa Molde $10/1$ 1851. Søn af foregaaende Apotheker. Efterat have gennemgaaet 2 Latinklasser ved Molde Skole discip. han ved Faderens Apothek fra Mai 1867—Mai 1870 og underkastede sig Medhjælperprøven $25/5$ 1870, hvorefter han fung. som Medhjælper hos Faderen et Aars Tid. Den farm. Eks. fuldendte han $4/6$ 1874 med Karakteren „Godt“, hvorefter han assisterede Faderen, indtil han ved dennes Død som eneste Arving overtog Apotheket og meddeltes Bevilling $27/1$ 1881.

* paa Molde $28/1$ 1875 *Johanne Kaare*, f. i Skien $19/3$ 1856, Datter af Sagfører *A. Kaare* og *Emilie Ørbye*.

Mosjøen.

Personligt Privilegium, oprettet $26/6$ 1877. Enkekasseindskud efter 3200 Kroner og 120 Kroner til det farm. Institut.

1. **Georg Theodor Leopold Brinken Foss**, f. i Sogndal $24/12$ 1840. Søn af Landhandler *Jens Andreas Foss* og *Maren Bergithe Parelius*, discip. fra Februar 1858 til Mai 1861 ved Apotheket Hygiea i Stavanger, hvor han $20/6$ s. A. underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $13/12$ 1866 med Karakteren „Meget godt“ og kond. derefter ved Apotheket Hygiea Stavanger, Elephantapotheket Kristiania, paa Tromsø og ved Rigshospitalets Apothek i Kristiania, indtil han Høsten 1872 erholdt Ansættelse i Indredepartementets Medicinalkontor. Ved Siden af denne Virksomhed manudcerede han Farmaceuter i Kemi og udgav det første Supplement til Midicinaltaksten ¹⁾ samt begyndte Udgivelsen af

1) Han findes ikke anført i I. B. Halvorsens Forfatterlexikon.

Farm. Tidsskrift, som han redigerede 1876 og 1877. Han var en Tid Formand i den farm. Forening. $23/11$ 1877 meddeltes han Bevilling til at oprette og drive et Apothek i Ladestedet Mosjøen og aabnede han dette Apothek 2 Septembris 1878. $21/12$ 1878 meddeltes han Bevilling til at udsælge Medicamenter paa Vinterfisket i Lofoten i de Fiskevær som Amtmanden nærmere bestemte. Saadant Udsalg har han havt i Stamsund og Stene, samt besøgt Markerne paa Stokmarknæs, Bjørn og Tilrum.

* 1ste G. i Talvig $18/3$ 1870 *Vilhelmine Karoline Juell*,¹⁾ f. i Talvig $2/4$ 1845, † i Kristiania $7/12$ 1876. Datter af Teglværkbestyrer *Ole Petter Juell* og *Else Cathrine Johannesdatter*.

* 2den G. i Østre Aker $21/7$ 1878 *Janna Lydia Røhne*, f. i Kristiania $18/10$ 1850, † i Mosjøen $29/9$ 1881. Datter af Proprietær *Peder Pedersen Røhne* og *Elisabeth Marie Torgersen*.

* 3die G. i Thronhjøm $18/9$ 1884 *Sofie Emilie Catharina Dahl*, f. i Thronhjøm $12/12$ 1855, Datter af Garver *Nils Kristian Dahl* og *Martha Schei*.

M O S S .

Elephantapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $18/11$ 1775.

Ved Kongl. Resolution af $1/12$ 1786 tillodes det Apotheker *Andreas Thue* i Fredrikstad at oprette et Filial-Apothek paa Moss paa Betingelse af, at det blev bestyret af en duelig Provisor. Moss blev derpaa ogsaa drevet af Thues Eftermand som Filial indtil 1775.

1. **Henrik Johan Erdmann Finch**, f. i Sorø $20/6$ 1749, døbt $27/6$, † paa Moss $14/8$ 1827. Søn af Haarskjærer og Tjener ved Sorø Akademi *Johan Finch* (Moderens Navn findes ikke

¹⁾ Familien Juell. Side 27.

i Ministerialbogen). Efter i 2 Aar at have forpagtet Filialapotheket paa Moss af Apotheker Sinding i Fredrikstad, underkastede han sig Eksamen i Kjøbenhavn 1775 med Karakteren „antagelig“ og købte „privilegia for Moss og tilhørende Circumference“ for 600 Rdl.,¹⁾ hvorpaa han ²/₁₀ 1775 søgte om Bevilling som selvstændig Apotheker der, hvilken han ogsaa meddeltes ¹⁶/₁₁ 1775. 1799 fik han Ret til at have Brændevinsbrænderi, men gik Konkurs i Marts Maaned 1801, hvorpaa „Apotheket og alle tilhørende Materialia“ sættes under Auktion 30 April, 22 Mai og endelig 29 Mai. Gaarden var assureret for 2770 Rdl. Han erholdt af det danske Landhusholdningsselskab Selskabets lille Guld- og Sølvmedalje som „Beviser paa hans som god Borger udviste patriotiske Flid“.

En Broder af ham *Carl Erdenreich Finch*, døbt i Sorø ⁷/₇ 1754, cand. farm. 1790 med Laud., var en Tid ansat ved Moss Apothek og døde 1797 som Apotheker i Korsør.

* *Anne Marie von der Burgh*, f. i Kristiansand 1745, døbt ²⁶/₈, † ? Datter af Kjøbmand *Rasmus v. d. Burgh* og *Ursella Kathrine Meldal*.

Blandt deres mange Børn var foruden Faderens Eftermand ogsaa *Johan Henrich Finch* uddannet for Farmacien. Han døde imidlertid paa Moss 1801 efter Aaret i Forveien at have underkastet sig den farm. Eks. med et „enstemmig“ *Laudabilis*.

2. **Carl Frederik Finch**, f. paa Moss ²⁴/₄ 1778, † der ²¹/₂ 1849. Søn af Foregaaende. Efter først at have nydt Faderens Undervisning kond. han fra Oktober 1793—Udgangen af 1797 paa Løveapotheket i Kjøbenhavn hos Professor *I. G. L. Manthey* og fuldendte den farm. Eks. ³¹/₃ 1798 med Karakteren *Laudabilis* (ikke som andetsteds angivet med „enstemmig Laud“. Fra ¹⁵/₇ 1799 til Vaaren 1801 forpagtede han Tønsbergs Apothek, købte Moss Apothek paa Auktionen ²⁹/₆ 1801, hvorefter han erholdt Bevilling som Apotheker sammesteds ⁷/₈ 1801. ⁸/₁₀ 1802 fik han Bevilling til at vedblive med det af Faderen drevne Brændevinsbrænderi. Paa Grund af Apothekets Brand (1806 ?) maatte han, forat reise Penge til Apothekets Gjenopførelse, sælge Brænderiet til Kaptein *Tyrholm*. ¹³/₁₁ 1806 ansøgte han om Eneret til

1) I Skjædet staar „med tilhørende Apotheqve Inventarium, Vasa og Instrumenter, Materialum og Medicamenter“, hvorimod nogen Gaard ikke medfulgte i Kjøbet.

Udsalg af „Simplicia, composita, arcana og Farverier m. v.“ uden at det kan sees at være indvilget. Fra $\frac{1}{4}$ 1808 til Udgangen af Mai 1809 var han konstitueret som Kirurg ved Folloeske Dragonregiment paa Moss. $\frac{22}{10}$ 1817 blev Kjøbmand *Ellef Hansen* dømt til at udbetale ham 2426 R ubedærvede Marylands Tobaksblade. Apothekets Renomé var vistnok daarlig, hvorfor han i et Avertissement i Intelligentsedlerne, dateret Moss $\frac{5}{12}$ 1801, meddeler „Efterat jeg for kort Tid siden har tilkjøbt mig dette Steds Apothek, har jeg nu forsynet det med gode friske Medicamenter saavel som Apotheket visiteret af Hr. Doctor *Seip*, der befandt det i en meget god og forsvarlig Stand.“ Han averterer: Vine, Brændevine, Sirup, Cardus, Gryn, Tobak, Sukker, Bønner, Brussel osv.

* 1ste G. i Tønsberg $\frac{19}{11}$ 1802 *Else Livia Weyhe (Veil)*, f. ca. 1762, † paa Moss $\frac{14}{7}$ 1833. (1 Søn). Hun var 3 G. gift, 1ste G. *Monsen*, 2den G. *Thrageton*.

* 2den G. $\frac{18}{8}$ 1836 *Hedevig Gurine Kittelsen*, f. $\frac{25}{6}$ 1801, † paa Moss $\frac{21}{12}$ 1866. (6 Børn).

Finchs Enke bortforpagtede Apotheket først til *H. S. Knoph* (se Stavanger) for 2000 Kroner og senere til *A. A. Logn* for 2400 Kr. p. A.

3. **August Andreas Logn**, f. i Overhalden $\frac{17}{4}$ 1828. Søn af Sorenskriver *Andreas Logn* og *Anne Dorph Larsen*. Han discip. paa Løveapotheket i Kristiania fra Foraaret 1844 til samme Tid 1848, da han $\frac{14}{4}$ meddeltes Lærebrev og underkastede sig 10de s. M. Medhjælperprøven. Fung. derefter 1 Aar som Medhjælper i Holmestrand og 1 Aar i Drammen. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{29}{1}$ 1851 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter et Par Aar ved „Svanen“ og „Løven“ i Kristiania og opholdt sig Sommeren 1852 som Feltapotheker paa Gardemoen. Fra April 1854 ansat ved Moss Apothek, hvor han $\frac{28}{5}$ 1855 meddeltes Autorisation som Forpagter. Dette Apothek købte han 5 Aar senere for 40,000 Kroner (uden Gaard, Inventar og Varer) og meddeltes Bevilling $\frac{1}{9}$ 1860. Logn købte senere Gaarden No. 115 og 116 paa Moss og flyttede Lokalet dertil. I de 20 Aar han var Apotheker hersteds indehavde han omtrent alle de Ombud, som Kommunen kunde lægge paa ham, hvoriblandt Ordfører i Formandskabet, mange Aar Medlem af Repræsentantskabet, 10 Aar i Fattigkommissionen, Kirkeværge, 15 Aar Formand i Arbeider-

foreningen, Medlem af mange lokale Kommissioner osv. Han bor nu paa „Solbakken“ ved Moss.

* i Kristiania $27/4$ 1858 *Jenny Jacobine Julie Jentoft*, f. i Eidsberg $18/9$ 1835. Datter af Ritmester *Hans Lemmich Jentoft* og *Antomine Christiane Hjorth*.

4. **Oswald Fredrik Bruun**, f. paa Horten $23/1$ 1848. Søn af Kopist *Christian Bruun* og *Christine Olsen*. Han discip. fra 1863—1867 i Sandefjord, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven $25/11$ 1867 med Lærebrev af samme Dato. Han fuldendte den farm. Eks. $1/6$ 1871 med Karakteren „Godt“. Fra Sommeren 1871 til Sommeren 1872 kond. han ved Hjortapotheket i Kristiania, fra 1872 til Sommeren 1875 ved Elephantapotheket i Kristiania, hvorpaa han overtog Forpagtningen af Sandefjords Apothek mod en aarlig Afgift af 2400 Kr.; her forblev han til 1880, da han om Vinteren assisterede med Oprettelsen af Svaneapotheket i Laurvig og forblev her til $1/9$ 1881. Allerede i Juli 1881 købte han Moss Apothek for 125,000 Kr., hvori indbefattet Gaard, Varer og Inventar. $22/7$ 1881 meddeltes han Bevilling som Apotheker paa Moss. Han solgte den gamle Apothekergaard og flyttede ind i en ny Gaard paa Hjørnet af Torvet og Kongens Gade $12/8$ 1882. Apothekets Navn er nu Elephantapotheket.

* i Sandefjord $25/8$ 1878 *Valborg Christiane Grønbeck Schanche*, f. i Vadsø $18/12$ 1856, Adoptivdatter af Byfoged Schanche i Sandefjord.

Apotheket Ørnen.

Personligt Privilegium, oprettet $25/9$ 1886, Enkekasseindskud efter 3500 Kroner og 250 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Jacob Martin Pedersen**, f. i Kristiansand $9/12$ 1841. Søn af Skræddermester *Peder Pedersen* og *Anne Catharine Elisabeth Tønnesen*. Han discip. paa Løveapotheket i Kristiansand fra December 1855—Januar 1860, da han meddeltes Lærebrev af Apotheker Selsbak $20/1$ og underkastede sig Medhjælperprøven $2/2$, hvorefter han fung. vel 3 Aar som Medhjælper i Tønsberg. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den

farm. Eks. $^{20}/_{12}$ 1864 med Karakteren „Godt“. Efter aflagt Eksamen har han kond. ved Løveapotheket i Tønsberg i 15 Aar, indtil han under $^{29}/_{9}$ 1879 meddeltes Bevilling som Apotheker paa Tønset; $^{22}/_{10}$ 1887 Bevilling til at oprette et nyt Apothek paa Moss. Dette aabnedes $^{18}/_{7}$ 1888 under Navn af Apotheket „Ørnen“.

* i Kristiania $^{4}/_{11}$ 1866 *Emmerentze Mathilde Hansen*, f. i Kristiania $^{20}/_{8}$ 1838, Datter af *Nils Hansen* og *Marie Hansen*.

Namsos.

Personligt Privilegium, oprettet $^{16}/_{5}$ 1861.

1. **Hans Nicolai Reinert Langeland**, f. i Statsbygden $^{16}/_{2}$ 1826, † i Namsos $^{27}/_{2}$ 1876. Søn af Kaptein *Hans Jacob Langeland* og *Karen Georgine Hescher*. $^{1}/_{12}$ 1841 antoges han som Discipel hos Apotheker *Müller* i Throndhjem, hvor han forblev til $^{1}/_{8}$ 1847; det sidste Aar som Medhjælper, efterat have underkastet sig Medhjælperprøven $^{15}/_{5}$ 1846 for Stadsfysikus *H. E. Finch*. Efter 2 Semestres Studietid fuldendte han den farm. Eks. $^{22}/_{6}$ 1848 med Hovedkarakteren „Godt“. Fra $^{1}/_{7}$ 1848— $^{26}/_{9}$ 1856 kond. han ved Svaneapotheket i Throndhjem og overtog fra denne Tid Bestyrer og Bogholderposten paa Arildsløkkens Brug ved Throndhjem, paa samme Tid som han assisterede ved Svaneapotheket, indtil han under $^{28}/_{10}$ 1861 meddeltes Bevilling til at anlægge et Apothek paa Namsos. Apotheket brændte $^{27}/_{6}$ 1872, men indrededes i den nye Gaard, der byggedes paa den afbrændtes Tomt. (Farm. Tidsskrift 1876).

* i Throndhjem $^{26}/_{12}$ 1857 *Karoline Caster*, f. i Throndhjem $^{20}/_{13}$ 1821. Datter af Skibsfører og Mægler *G. M. Caster* og *Karen Anna Westlund*. Som Provisor har Efterfølgende fungeret:

1. *Nicolai August Lyng*, f. $^{2}/_{12}$ 1851, cand. farm. $^{2}/_{6}$ 1876, „Godt“, aut. 1876.

2. *Carl Emil Hagemann*, f. $^{25}/_{11}$ 1859, cand. farm. $^{7}/_{12}$ 1880, „Godt“, aut. $^{3}/_{3}$ 1889.

Porsgrund.

Reelt Privilegium, oprettet $17/4$ 1807.

1. **Henrik Adolf Müllertz.** Se ham Skien.

Apotheker her fra 1807—1816.

2. **Marcus Kristian Trosdahl**, f. i Vaage 1793, døbt 21de Trefold. Søndag, † i Porsgrund $2/3$ 1828. Søn af Lensmand *Knud Trosdahl* (Moderens Navn findes ikke opgivet). Han discip. fra 1808—1813 ved Porsgrund's Apothek, hvorefter han arbejdede „som Svend“ ved Skiens Apothek, som han bestyrede ved Apothekerens Død, indtil 1815, da han overtog Bestyrelsen af Porsgrund's Apothek, indtil han i August 1816 reiste ind til Kristiania, medens *Peter Fredrik Schive* bestyrede hans Apothek og fuldendte $16/12$ 1816 den farm. Eks. med »Laud« i alle 4 Faggrupper. Han var den første der underkastede sig norsk farm. Eks. Han købte Porsgrund's Apothek af *H. A. Müllertz* og meddeltes Bevilling $7/2$ 1817.

* i Skien $2/8$ 1816 *Anne Marie Thygesen*, f. i Skien 1797 hjemmedøbt $27/12$, † i Amerika omkring 1850. Datter af Kjøbmand *Andreas Thygesen* og *Karen Hansen*.

3. **Thyge Thygesen.** Se Gjøvig.

Apotheker her fra 1829—1855.

4. **Knud Andreas Knudsen.** Se Oslo.

Apotheker her fra 1855—1863.

5. **Carl Nicolai Rode**, f. i Throndhjem $6/4$ 1833. Søn af Kaptein *Georg Wilhelm Rode* og *Andrea Sofie Margaretha Einersen*. Han discip. ved Skiens Apothek fra November 1849 — April 1854, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. derefter som Medhjælper til Januar 1856 ved Skien og fra sidstnævnte Tid og til September 1856 ved Løveapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $4/6$ 1857 med Karakteren „Godt“ og overtog straks efter Bestyrelsen af Farsunds Apothek og den det tillagte Postekspedition indtil Vaaren 1859, da han vikarierede en kortere Tid ved Hjortapotheket i Kristiania og ved Svaneapotheket paa Fredrikshald, hvorefter han i September 1859 drog til München hvor han beskæftigede sig med kemiske Arbejder,

hvoriblandt han analyserede Plantestofte og Askebestandelene af endel saavel officinelle som ikke officinelle Planter i *Dr. Wittsteens* kemiske Laboratorium og hørte desuden Forelæsninger af *Liebig, Kobell* og *Jolly*. Efter et Aars Ophold i München kom han Høsten 1860 tilbage og kond. hos Stillesen i Drammen fra Nytaar 1861 til Vaaren 1862, da han overtog Risørs Apotheks Bestyrelse, indtil han i Juni Maaned 1863 købte og overtog Porsgrunds Apothek, for hvilket han inklussive Gaard, Inventar og Varer gav 38,000 Kroner. Apotheket havde dengang 7200 Kroners Omsætning, medens det, da han 1880 solgte Apotheket, havde en Omsætning af 16000 Kroner. Han meddeltes Bevilling $^{27}/_3$ 1863. Efter 1880 at have solgt dette Apothek, flyttede han til Kristiania, hvor han driver flere Fabrikker. Det bekjente „Rodes Blæk“ er hans Fabrikat.

* i Farsund $^{22}/_9$ 1864 *Marie Johanne Christiane Buch*, f. i Laurvig $^{28}/_4$ 1835. Datter af Distriktslæge *Iver Winfeldt Buch* og *Christine Barlien*.

6. **Luis Magnus Vauvert**, f. i Porsgrund $^{4}/_5$ 1820. Søn af Skibsfører *Luis Vauvert* og *Jacobine Amalie Aalborg*. Han discip. fra September 1866—Juni 1870 ved Risør Apothek og underkastede sig Medhjælperprøven $^{14}/_6$ s. A. Den farm. Eks. fuldendte han $^{8}/_6$ 1872, hvorefter han i 8 Aar kond. ved Apotheket „Ørnen“ i Laurvig og købte 1880 Porsgrunds Apothek for 104,000 Kroner med Gaard, Varer og Inventar. (Rode havde tilbygget en Gaard, der kostede ca. 12000 Kroner) Han meddeltes Bevilling $^{16}/_{11}$ 1880.

* i Laurvig $^{4}/_{10}$ 1883 *Regina Klem*, f. i Laurvig $^{24}/_6$ 1857. Datter af Havnefoged *Peder Grønbech Klem* († 1875) og *Sofie Magdalena Lewetsow Schafalizky De Muekadell Klem*.

Røraas.

Reelt Privilegium, oprettet $^{10}/_{11}$ 1821.

1. **Johannes Jacobsen Preuert**, f. i Throndhjem $^{1}/_3$ 1791, † i Sandefjord $^{31}/_{12}$ 1852. Søn af *Jacob Preuert* († paa Røraas $^{27}/_6$ 1839) og *Anne Engebretsen*. Han discip. ved Odense Apo-

thek og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn $\frac{1}{6}$ 1812 med „enstemmig“ *Laud.* $\frac{23}{2}$ 1822 søgte han om et Laan stort 8000 Kr. af Statskassen forat istandbringe det Apothek paa Røraas, hvortil han var meddelt Bevilling $\frac{16}{11}$ 1821, men hans Andragende afsloges. Dette Apothek solgte han 1834 til Efterfølgende, ansattes i Toldvæsenet og døde i Sandefjord.

* paa Røraas $\frac{18}{9}$ 1825 *Anne Paulina Strand*, f. i Throndhjem $\frac{10}{6}$ 1806, bosat i Sandefjord. Datter af Skibskaptein *Petter Strand* og *Anne Aars*.

2. **Henrik Georg Schamvogel**, f. i Kjøbenhavn $\frac{26}{8}$ 1804, † i Throndhjem $\frac{5}{8}$ 1861. Søn af Regimentschirurg *Henrik Georg Casper Schamvogel* og *Inger Lucia Borgstrøm*. Hans Fader døde paa Vardø $\frac{14}{9}$ 1807 og da Moderen vilde reise ned til Kjøbenhavn med sin 4-Aars gamle Søn forliste Skibet paa Veien og døde hun $\frac{8}{6}$ 1808, medens Henrik optoges i Huset hos Sognepræst *Hans Nicolai Rønne* i Stadsbygden, hvor han forblev i næsten 9 Aar. Schamvogel opgiver i sit Eksamensvita at hans Moder var *Margrethe Preus*, men dette var hans Pleiemoder, og har han ganske sikkert ikke vist, hvad hans Moder egentlig hed. Han discip. fra 1821 til 1827 ved Svanepotheket i Throndhjem, underkastede sig Medhjælperprøven og fung. 3 Aar som Medhjælper sammesteds og fuldendte den farm. Eks. i Kristiania $\frac{1}{12}$ 1830 med 1ste Karakter. $\frac{24}{1}$ 1834 meddeltes han Bevilling som Apotheker paa Røraas, efterat have købt dette Apothek for 12,800 Kr. med Gaard, Varer og Inventar. Til Apotheket var i hans Tid knyttet Brændevinsrettighed. I 1855 købte han en ny Gaard, hvortil Apotheket flyttedes og endnu har sit Lokale. Fra $\frac{1}{7}$ 1857 — $\frac{1}{7}$ 1862 bortforpagtede han Apotheket til *Ole Calmeyer*, se Tønset.

* 1ste G. Throndhjem $\frac{28}{12}$ 1833 *Handine Katharine Petersen*, f. i Throndhjem $\frac{8}{9}$ 1804, † paa Røraas $\frac{31}{10}$ 1849, Datter af Kjøbmand *Martin Petersen* og *Johanne Lundbeck*.

* 2den G. paa Røraas $\frac{12}{12}$ 1851 *Johanne Cecilie Wiggen*, f. i Throndhjem $\frac{15}{11}$ 1823, lever fremdeles bosat i Throndhjem. Datter af Skibsfører *Johan Sigvart Wiggen* og *Anne Margrethe Berg*.

3. **Henry Cato Lucien Schamvogel**, f. paa Røraas $\frac{18}{11}$ 1836. Søn af foregaaende Apothekers første Ægteskab. Han

discip. 2 Aar ved Løveapotheket i Kristiansand og 1 Aar hos Faderen, af hvem han meddeltes Lærebrev $^{20}/_{12}$ 1855 og underkastede sig Medhjælperprøven, hvorefter han fung. $1\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper paa Røraas Apothek. Den farm. Eks. afsluttede han $^{6}/_{6}$ 1860 med Karakteren „Godt“ og da Calmeyers Forpagtning udløb $^{1}/_{7}$ 1862, købte han dette Apothek af sin Moder for 40,000 Kr. og meddeltes Bevilling $^{21}/_{8}$ 1862. Dette Apothek afhændede han i Juli 1873 og blev i 1874 ansat som Bogholder ved Statens Jernbaneanlæg i Kristiania.

* 1ste G. paa Røraas $^{4}/_{11}$ 1862 *Karen Marie Wiggen*, f. i Thronhjelm $^{1}/_{12}$ 1833, † paa Røraas $^{21}/_{8}$ 1863. Søster af forannævnte Johanne Cecilie Wiggen.

* 2den G. paa Røraas $^{9}/_{5}$ 1868 *Kathinka Henriette Falch*, f. paa Røraas $^{9}/_{5}$ 1841, † i Sande $^{26}/_{1}$ 1881. Datter af Byskriver *Gregers Falch* og *Karen Iversen*.

* 3die G. i Kristiania $^{24}/_{9}$ 1887 *Elisabeth Falch*, f. paa Røraas $^{18}/_{5}$ 1847. Søster af hans 2den Hustru.

4. **Hans Julius Nielsen**, f. i Kristiania $^{1}/_{2}$ 1837. Søn af Skræddermester *Hans Jørgen Nielsen* og *Karen Laypardt*. Han discip. ved Skiens Apothek fra Oktober 1853—Marts 1857, da han $^{20}/_{8}$ meddeltes Lærebrev og underkastede sig Medhjælperprøven $^{17}/_{6}$ 1857, hvorefter han fung. som Medhjælper dels i Risør, dels ved „Svanen“ Kristiania i tilsammen $1\frac{1}{2}$ Aar. Den farm. Eks. fuldendte han $^{9}/_{12}$ 1859 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. ved Kragerø Apothek, hos Stillesen i Drammen og ved Løveapotheket i Kristiania og i Arendal fra $^{1}/_{5}$ 1865 — April 1869, da han overtog Bestyrelsen af Egersunds Apothek og Postekspedition. $^{17}/_{5}$ 1873 købte han Røraas Apothek for 48,000 Kr. inklusive Gaard, Varer og Inventar og meddeltes Bevilling $^{19}/_{8}$ 1873.

* i Opdal $^{20}/_{1}$ 1874 *Josefine Helene Mjøen*, f. i Kristiania $^{22}/_{8}$ 1841. Datter af Lensmand, exam. juris, *John Mjøen* og *Marie Helene Schøyen*.

Sandefjord.

Personligt Privilegium, oprettet $^{20}/_{8}$ 1857.

1. **Axel Christian Smith Krog**, f. i Arendal $^{21}/_{10}$ 1817, † i Sandefjord $^{4}/_{4}$ 1868. Søn af Sognepræst i Arendal *Johan*

Ernst Gumerius Krog og Anne Cathrine Pless. Han discip. paa Apotheket i Tønsberg fra August 1834 til samme Tid 1839, og underkastede sig Medhjælperprøven i Mai 1839. Den farm. Eks. fuldendte han $1^8/_{11}$, 1841 med Karakteren „Godt“, hvorpaa han fung. 3 Aar ved Hovedstadens 2 Apotheker. Under $2^1/6$ 1843 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Hammerfest. Hans Forhaabninger om at faa Leverentse til Altens Kobberværk strandede paa, at dette Værk havde Ret til at forskrive Medicin direkte fra Udlandet, og erklærer Krog rent ud i 1861, at han ingen Tro havde paa, at en Apotheker paa Hammerfest skulle kunne leve af Apotheket. $4/7$ 1857 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Haugesund, men da Sandefjord imidlertid var opslaaet vakant, søgte han og fik dette (uden at tiltræde Haugesund) $2^8/_{11}$, 1858. I de første to Aar boede han tilleie i Kjøbmand *Testmanns* Gaard, men fra 1860 har Apotheket været i den nuværende Gaard, der har en Brandtakst af 8100 Kr. Krog var i Sandefjord Medlem af saavel Sundheds- som Skolekommissionen.

* i Tromsø $1^9/_{12}$ 1845 *Elisabeth Ingebrigtsen*, f. i Tromsø $1^8/_{11}$ 1826. Datter af Bygmester *Lars Kristian Ingebrigtsen* og *Anna Lind*.

Efter Krogs Død har følgende været Forpagtere;

1. *W. P. D. Cappelen*, Forpagter fra 1868—1875 (1200 Kr. aarlig. Se Haugesund).

2. *O. Fr. Bruun*, fra 1875—1880 (2400 Kr. aarlig). Se ham Moss.

3. *Annato Pless Krog*. Søn af ovennævnte Apotheker, f. $2^9/_{7}$ 1851, cand. farm. $3/6$ 1875, overtog dette Apotheks Bestyrelse fra $1/6$ 1880, autoriseret $2^6/_{7}$ med en Forpagtningssum af 2400 Kr. aarlig. For Apothekets løse Inventar og Varebeholdning betalte han Bruun 6500 Kr.

Sandnæs.

Personligt Privilegium, oprettet $7/_{11}$ 1874. Enkekasseindskud efter 2500 Kr. og 50 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Theodor Daentzell**, f. i Arolsen (Waldech) $1^2/_{2}$ 1833, † i Sandnæs $2^6/_{12}$ 1876. Søn af Kobbetsmed *August Daentzell*

og *Carharina Strøh*. Han discip. hos Hofapothekeren i Arolsen i 5 Aar (fra 1847—1852) og meddeltes Lærebrev $21/9$ 1852. Derefter fung. han som Medhjælper i Hamburg, Brandenburg og Rostok, hvorpaa han i 1854 kom til Apotheker Stillesen i Drammen og forblev hos ham i $6\frac{1}{4}$ Aar til Udgangen af 1860. Her underkastede han sig norsk Medhjælperprøve $22/4$ 1861, og fuldendte den farm. Eks. $26/6$ 1862 med Karakteren „Godt“. Kort Tid efter fik han Plads ved Elephantapotheket i Kristiania, hvor han, fraregnet en kort Tid han arbejdede ved Løveapotheket, forblev, til han $6/8$ 1875 meddeltes Bevilling til at anlægge og drive et Apothek i Sandnæs. Han døde allerede det paafølgende Aar, og dreves Apotheket med Efterfølgende som Bestyrer for Boets Regning indtil $1/7$ 1878. (Ugift)

2. **Ole Johnsson.** Se Aalesund.

Apotheker paa Sandnæs fra 1878—1885.

3. **Carl Ludvig Arup Walther**, f. i Flekkefjord $15/6$ 1842. Søn af Kjøbmand og Fyrvogter *Wilhelm Walther* og *Marthe Stange*. Han discip. ved Flekkefjords Apothek i 4 Aar og underkastede sig Medhjælperprøven $21/1$ 1863, hvorefter han fung. ca. 3 Aar som Medhjælper paa Apotheket „Hygiea“ i Stavanger og ved Kongsvinger Apothek. Den farm. Eks. fuldendte han $7/12$ 1867 med Karakteren „Godt“. Efter omtrent $1/2$ Aars Ophold paa Bragernæs Apothek i Drammen fik han Sommeren 1868 Ansættelse ved Elephantapotheket i Kristiania, hvilken Plads han indehavde i henved 18 Aar. Paa Anmodning af Enkefru *Schneider* bestyrede han Flekkefjords Apothek fra April—August 1869. Den $22/12$ 1885 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Sandnæs.

Stedet danner en eneste Gade paa ca. 3 Kilometer, og Apotheket blev ved dets Oprettelse lagt i den nordlige Del. Da Jæderbanen blev aabnet og Jernbanestationen fik Plads omtrent i Byens Midtpunkt blev næsten al Handelsrørelse trukket sydover, og det viste sig da meget byrdefuldt, at have Apotheket saa langt borte. Efter mange Anmodninger fra Byens og Distriktets Indvaanere om at gjøre en Forandring i dette Forhold, blev Apotheket Høsten 1888 flyttet til en for Publikum meget bekvem Gaard lige ved Jernbanestationen.

Walther var i mange Aar Udgiver af „Apotheker- og Farmaceut- Kalenderen for Norge“ og Indehaver af „det farm. Engagementskontor“, ligesom han i en Række af Aar var Medlem af Bestyrelsen for „det farm. Understøttelsesselskab“.

* i Kristiania $25/10$ 1876 *Anna Rebekka Knudsen*, f. i Kristiania $26/8$ 1854. Datter af Skomager *Hellik Knudsen* og *Margrethe Svendsen*.

Sarpsborg.

Personligt Privilegium, oprettet $20/6$ 1858.

Som Filial under „Kong Salomons Apothek“ i Fredrikstad, oprettet $8/12$ 1842.

1. **Jess Fredrik Petersen**, f. paa Lindtorp i Asp $18/11$ 1815, † i Sarpsborg $7/6$ 1879. Søn af Kaptein *Johan Petersen* og *Catharine Margarethe Jensen*. Han discip. paa Grenaa Apothek fra $6/11$ 1829— $22/9$ 1834 og underkastede sig Medhjælperprøven for *Dr. Willemoes* $6/10$ s. A. Den farm. Eks. afsluttede han $1/6$ 1835 i Danmark med *Laud*, hvorefter han bestyrede Grenaa Apothek, til han i September 1838 kom til Norge og kond. ved Fredrikstads Apothek til Udgangen af 1844. Ved Kgl. Resolution af $11/10$ 1839 fik han Dispensation forat præstere norsk Lærebrev, men Paalæg om at underkaste sig norsk Medhjælperprøve, hvilken han tog $26/6$ 1843. Den norske farm. Eks. fuldendte han $12/6$ 1845 med Karakteren „Godt“, hvorefter han overtog Bestyrelsen af Filialapotheket i Sarpsborg for Apotheker *Sinding* i Fredrikstad. 1848 deltog han i den Dansk-Tyske Krig som norsk Frivillig og fik 1876 Erindringsmedaljen. Ved Sarpsborgs Apotheks Oprettelse som selvstændig Apothek 1858 meddeltes ham dette personlige Privilegium $28/2$ 1859. Petersen var en anseet Mand, der nød fortjent Tillid inden sin Kommune. Efter den store Brand i Sarpsborg $7/6$ 1861 byggede han Apothekets nuværende Gaard, beliggende paa Hjørnet af Kirke- og Sannesundsgade, Br.-No. 223, hvor Lokalet siden har været.

* i Skjeberg $8/11$ 1856 *Marie Florentine Petronelle Hofgaard*, f. i Soon $22/6$ 1835, Datter af Toldbetjent *Peter Andreas Hofgaard* og *Othilia Christiane Böttger*.

Som Provisorer har følgende fungeret:

1. *Alfred Berentsen* (se ham Vardø) fra $15/5$ 1879.
2. *Harald Tillier* (se ham Kongsberg) fra $1/4$ 1882.
3. *Carl Georg Hofgaard*, f. $1/6$ 1860, cand. farm. $16/12$ 1882 med „Godt“, aut. $7/4$ 1884.
4. *Johan Harald Reissiger*, f. $19/9$ 1851, cand. farm. $9/6$ 1877, „Godt“, aut. $11/5$ 1889.

Skien.

Reelt Privilegium, oprettet $5/8$ 1709.

I Skiens Ministerialbøger kan 1663 paavises en *Michel Apotheker* at have været bosat i Skien og 1668 døde *Peder Rechel*, Apotheker, paa dette Sted. Af Skifteprotokollerne sees 1698 en *Peter Søfrensen Munk* at have været Apotheker i Skien, ved hans Død $14/9$ 1702 findes en Del Medikamenter omtalt i Skiftet og blandt hans Kreditorer nævnes Apotheker Wilster i Kristiania. Ved Skiftet $26/2$ 1705 efter Doctor *Johan Christoffer Nebenlong* forefindes ogsaa en Del Medicinvarer, ligesom en Kjøbmand *Anders Blom* havde Udsalg af Medicin lige til 1710.

1. **Fredrik Wolff**, f. i Flensborg ca. 1681, † i Skien 1723, begr. $20/2$. Han underkastede sig den farm. Eks. for *Dr. Henrik Bonsach* og Provisor *P. Chr. Schindler* i Kristiania og blev „befunden dygtig til Apothekerprofessionen“, hvorefter han $5/8$ 1709 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Skien. Han anmeldte sin Ankomst til Skien paa Raadstuen $17/2$ 1710, hvor han begjærede thinglyst Copi af sin Bestalling og købte en Gaard beliggende paa Torvet lige for Skiens Kirke af *Bent Gregersen Winther* for 1110 Rdl.; i denne var Apothekets Lokale indtil omkring 1730. Kort Tid efter anlagde han Proces mod Kjøbmand *Anders Blom*, fordi denne forhandlede Medicin, og blev Blom forbudt al Handel med den Slags Varer.

* *Karen Pedersdatter Lyche*, f. ca. 1687, † i Skien 1770, begr. $2/8$. Hun ægtede 2den G. „uden nogens Vidende“ $18/4$ 1736 Viceborgermester *Kristian Fredrik Bredahl*, der døde $14/6$ 1746, begr. i Skien $18/5$. Naar Karen Lyche er døbt og ægteviet første Gang vides ikke, da Ministerialbogen for Skiens By mangler fra 1680—1718.

Efter Wolffs Død blev Enken altsaa siddende med Apotheket, der først en Tid dreves af en *B. Meier*, der $24/3$ 1724 kvitterer for 60 Rdl., som konstitueret Byfoged *Peder Pedersen Flood* havde ladet Boet udbetale „for Medicamina til fattige Folk, der ligger i Francoser“. Imidlertid overtog hendes Mands Broder *Johan Wolff* Apothekets Bestyrelse, indtil hun 1728 overdrog ham Privilegiet, idet hun anfører, at det med hendes mange Børn ikke svarede Regning at drive Apotheket med Provisor.

2. **Johan Wolff**, f. i Flensborg 1685, † i Skien 1757, begr. $17/6$. Broder af foregaaende Apotheker. Han discip. 9 Aar hos Apotheker *Frantz Peckel* i Helsingør, kond. derefter i Stockholm og Wismar tilsammen 3 Aar og havde forestaaet Skiens Apothek for Broderens Enke, indtil han 1728 afkjøbte hende Privilegiet. Den farm. Eks. underkastede han sig i Kjøbenhavn $26/2$ 1728 og meddeltes $12/8$ s. A. Bevilling. Han købte ifølge Skjøde $2/9$ 1730 *Peder Pedersen Baars* Gaard paa Torvet for 650 Rdl. Gaarden var en Hjørnegård beliggende mellem *Jens Bertelsens* og *Frants Petersen Cudrios* Gaarde. Denne Gaard havde P. P. Baar kjøbt Aaret i Forveien for 517 Rdl. i Dødsboet efter salig Postmester *Michel Poulsen Ringkjøbings* salig Kjæreste *Sarcha Pedersdatter Juuel*. Denne Gaard brændte for ham $10/11$ 1732 og det var ganske vist som en Følge af denne Brand og hans mange Børn, at hans økonomiske Forfatning var saa daarlig. Apotheket omtales som „ikkun i maadelig og aftagende Forfatning, og manglede det almindeliges Tillid, hvorpaa dog et Apotheks hele Velstand beror“¹⁾. 1757 søgte han om Tilladelse til at overdrage sin Svigersøn Apotheket, og anfører, at han er gammel og svag. Ved Skifteforretningen efter ham opføres Boets Indtægter med 3445 Rdl. 2 fl 12 β og Udgifterne 2411 Rdl. 3 fl 21 β . Som Laugværge for Børnene var *Christen Morland*, muligens en Slætning af Wolffs i 1742 afdøde Kone.

* f. ca. 1702²⁾, † i Skien 1742, begr. $14/11$. Sønnen *Johan Fredrik Wolff*, døbt i Skien $24/9$ 1739, tog farm. Eks. $26/8$ 1773 og var Apotheker i Helsingør fra 1773—1789.

1) *Løvenskjolds Bratsberg Amts Beskrivelse*.

2) *Ministerialbogen mangler for dette Tidsrum*.

3. **Hans Peter Wøllner**, f. ca. 1725, † i Skien 1774, begr. $\frac{7}{9}$. (*Peter Wøllner og Boel Marie Finckenhagen* havde $\frac{81}{7}$ 1727 en Søn *Hans* til Daaben i Kristiania; at den ved hans Død opgivne Alder ikke svarer til Fødselsaaret, er noget som hyppig ferekommer i ældre Tider). Ved Kontrakt $\frac{26}{5}$ 1757 overdrog Johan Wolff ham Skiens Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 1900 Rdl. og meddeltes ham $\frac{28}{10}$ s. A. Bevilling som Apotheker i Skien og Kragerø, hvor han skulde holde en driftig Provisor. Ved Skiftet efter Svigerfaderen oplyses at af de 1900 Rdl. havde han betalt 1000 Rdl. og for de resterende 900 Rdl. givet Kaution fra „12 suffisante Borgere i Drammen“, desuden havde han lovet at tage sig af Wolffs 3 uforsørgede Børn Apothekets Gaard takseredes $\frac{8}{11}$ 1767 for 1600 Rdl.

* 1ste G. i Skien $\frac{20}{7}$ 1758 *Anne Margrethe Wolff*, f. i Skien 1733, døbt $\frac{22}{1}$, † der 1766, begr. $\frac{1}{10}$, Datter af foregaaende Apotheker.

* 2den G. i Solum $\frac{9}{5}$ 1768 *Marie Catharine Ramshardt*, f. 1743, † i Skien $\frac{2}{8}$ 1820, Datter af Sognepræst til Solum *Knud Ramshardt og Else Smith*. Wøllners Enke ægtede ogsaa de 2 følgende Apothekere og overlevede dem begge.

4. **Hans Fischer Koefoed**, f. i Nexø 1739, døbt $\frac{24}{7}$, † i Skien 1781, begr. $\frac{13}{9}$. Søn af Sognepræst *Johan Koefoed*¹⁾ og dennes 2den Hustru *Anna Elisabeth v. Fischer*. Han discip. paa Kong Salomons Apothek i Kjøbenhavn indtil 1761, hvorpaa han „serverede“ 3 Aar i Drammen, 4 Aar hos Dynner i Bergen og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn $\frac{29}{9}$ 1774 med Karakteren „Meget antagelig“, hvorefter han kom som Provisor til Skien og købte dette Apothek 1779 og ægtede Enken. Han meddeltes Bevilling $\frac{8}{11}$ 1779, og skjønt han døde efter blot nogle Aars Virksomhed, omtales han dog som en dygtig Mand, hvem det lykkedes at gjenoprette Apothekets sunkne Anseelse.

* i Skien $\frac{19}{2}$ 1779 Formandens Enke. Hun meddeltes $\frac{12}{10}$ 1781 Tilladelse til at hensidde i uskiftet Bo, saalænge hun forblev ugift. Boet toges derfor først $\frac{15}{4}$ 1784 under Skiftebehandling. Apothekergaarden, der afbrændt i den store Brand 1777 var atter opbygget, men i 2den Etage

¹⁾ Familien Koefoed.

var der i 1784 endnu ikke indredet mere end 2. Værelser og selve Gaarden var endnu ikke bordklæd udenpaa. Desuagtet takseres den for 2800 Rdl. I dette Skifte nævnes ogsaa Urtehaugen i Qværndalstrædet No. 192, værdsat til 50 Rdl. Boets samlede Midler var 3441 Rdl. og 2 $\frac{1}{2}$ og Gjælden 2762 Rdl. og 1 $\frac{1}{2}$, hvorfor der til lige Deling mellem Enken og hendes eneste Søn *Hans Wøllner Koefoed* alene blev tilbage 679 Rdl. og 1 $\frac{1}{2}$. Apothekergaardens Numer var No. 17 i Prindsens Gade.

5. **Johan Carl Mülertz**, f. ved Odense $\frac{3}{8}$ 1751, † i Skien $\frac{10}{11}$ 1814. Søn af Løitnant *Johan Henrich von Mülertz* til Thorup Gaard. Han fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1780 med „enstemmig“ *Laud* og kom derefter som Provisor til Skien, hvor han $\frac{12}{11}$ 1784 meddeltes Bevilling som Apotheker, efterat have ægtet Formandens Enke. 1785 blev han Kollektør ved Klasselotteriet i Kjøbenhavn og 1787 Stemplet-papir Forhandler i Skien. Hans Privilegium gjaldt ligesom de to tidligere Apothekere for Kragerø. Den for Filialen i Kragerø gjældende Del af Privilegiet afhændede han $\frac{2}{7}$ 1800 til *Henrik Paulin Topp*. (Se Kragerø). Han var en de faa her i Landet virkende Apothekere i forrige Aarhundrede, der har efterladt sig literære Arbejder af nogen Betydning. I 1782 og 1784 erholdt han saaledes det danske Landhusholdningsselskabs 2den og 1ste Sølvmedalie for sine Arbejder over „Tilgodegjørelsen af norske vilde Bær“. Han efterlod sig en meget betydelig Formue der i Samfrændeskifte af $\frac{17}{1}$ 1815 ansloges til 66,666 Rdl. og 64 β , (vistnok en meget lav Takst). Skiens Apothek brændte for ham i den store Brand $\frac{24}{11}$ 1777.

* i Skien $\frac{28}{8}$ 1784 Formandens Enke, (se denne) Filialen i Kragerø bestyredes fra 1781 af *Jacob Musæus Treu*, der døde i Kragerø 1795, begr. $\frac{5}{12}$, men findes ikke blandt de, der har taget dansk farm. Eks.

6. **Henrik Adolf Mülertz**, f. i Kallundborg $\frac{14}{8}$ 1782, † i Skien $\frac{20}{2}$ 1838. Søn af Kjøbmand *Friderich Mülertz* og *Anne Gjertrud Kohlbrecht*. Han discip. fra 1792—1799 hos Onkelen i Skien, hvorefter han kond. 3 Aar sammesteds og 1 Aar Laborant og Receptarius hos Apotheker i Kjøbenhavn *Jens Samuel Grønlund*, indtil han $\frac{15}{9}$ 1802 fuldendte den farm. Eks.

med „enstemmig“ Laudabilis. $17/4$ 1807 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek i Porsgrund. Dette Apothek solgte han 1816 til *Marcus Trosdahl*, der imidlertid havde bestyret Apotheket for ham ifølge Kgl. Resolution af $27/9$ 1815, medens han selv overtog Skiens Apothek, som han arvede med sin Kone, der var eneste gjenlevende Barn af den foregaaende Apotheker. De foretog Samfrændeskifte $17/1$ 1815, ved hvilket der tilkom *Henrik Adolf Müllertz*: „Skiens Apothek med dertil hørende Rettighed, Sterboegaarden, med al Mur og nagelfast Indredning, ogsaa den Gaard og Tomt med Have som ligger ved Gamle Kirkegaard, fremdeles den Søbodpart som Boet tilhører i Forening med *Ordning* og *Bøyesen*, med en Del Løsøre, Heste, Kjør og Voiturer, hvorfor han skal erlægge 14160 Rdl. 64 β “. Apothekets Gaard var den samme som den, der nedbrændte 1886 med aldeles fortrinlige, murede Kjælderhvelvinger, der sidste Gang som under tidligere Ildbrande ikke tog nogen Skade, tilligemed alt hvad i Kjældereren fandtes. Ved Bevilling af $16/6$ 1829 tillodes det den længstlevende af Ægtefolkene at hesidde i uskiftet Bo. Han eiede forskellige Eiendomme og Jagtrettigheder i Gjerpen.

* i Skien $8/11$ 1807 *Helene Elisabeth Müllertz*, f. i Skien $12/4$ 1787, døbt $25/6$, † i Skien $25/1$ 1856. Datter af Apotheker *Johan Carl Müllertz* og *Marie Cathrine Ramshardt*.

Som Provisorer hos hende fungerede:

1. *Johan Anton Krohn*. Se Horten.
2. *Ernst Peter Wellerop*. Se efterfølgende Apotheker.

$13/12$ 1815 døde i Skien Apothekersvend *Rasmus Iver Müllertz*, 18 Aar gl.

7. **Ernst Peter Wellerop**, f. i Aarhus $25/9$ 1817. Søn af Distriktslæge *Andreas Severin Wellerop* og *Anna Elisabeth Schmidt*. Han discip. fra Paasken 1834 til samme Tid 1839 paa Apotheket i Hadersleben, hvor han $4/4$ underkastede sig dansk Medhjælperprøve og $21/10$ s. A. dansk farm. Eks. med *Non contemnendus*, hvorefter han drog til Norge, og kond. fra December 1839—Juli 1842 ved Svaneapotheket i Throndhjem og i Laurvig fra Oktober 1842—September 1844, hvor han tog norsk Medhjælperprøve $4/10$ s. A. og fuldendte norsk farm. Eks. $16/6$ 1845 med Karakteren „Godt“. Fra sidstnævnte Tid kond. han ved Laurvigs Apothek indtil Februar 1852, da han overtog Provisorstilling ved Skiens Apothek. Dette Apothek købte

han 1856 for 104,000 Kr. og meddeltes Bevilling $\frac{20}{8}$ 1856. Apotheket afhændede han 1871, efter hvilken Tid han har været bosat i Skien, indtil den store Brand 1886, da han flyttede til Porsgrund.

* i Skien $\frac{9}{8}$ 1865 *Clara Bach*, f. i Throndhjem $\frac{23}{9}$ 1843, Datter af Skuespiller *Michael Bach* og *Julie Fredrikke Marker*.

8. **Georg Ludvig Størmer**, f. i Throndhjem $\frac{11}{10}$ 1842. Søn af Kjøbmand *H. C. F. Størmer* og *Dorthea Margrethe Hel-dahl*. Han discip. ved Løveapotheket i Throndhjem fra Juni 1858 til Mai 1863, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. $1\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper ved samme Apothek. Den farm. Eks. fuldendte $\frac{31}{6}$ 1865 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. $1\frac{1}{2}$ Aar ved „Svanen“ i Kristiania, 1 Aar i Kragerø og 3 Aar i Skien, indtil han $\frac{16}{10}$ 1871 købte Skiens Apothek med de tvende Gaarde, Have, Inventar og Varer for 120,000 Kr. og meddeltes Bevilling $\frac{31}{10}$ 1871. Dette Privilegium afhændede han (uden Gaard) 1885. Gaarden brændte 1886, men takket være de udmærkede Kjældere kunde Ekspeditionen atter optages kun nogle Dage efter. Apotheker Størmer har gjenopbygget Gaarden, men paa Grund af Omregulering af Gaderne maatte de gamle Kjældere kasseres.

* i Eidanger $\frac{4}{7}$ 1872 *Elisabeth Amalia Johanne Henriette Müllertz*, f. i Moland $\frac{26}{3}$ 1844, Datter af Sognepræst *Fredrik Carl Müllertz* og *Lina Müllertz*.

9. **William Borchgrevink Dietrichson**, f. i Holmestrand $\frac{10}{12}$ 1858. Søn af Telegrafist *Oskar Dietrichson* og *Albertine Borchgrevink*. Han discip. fra Sommeren 1875—Februar 1879 ved Apotheket Nordstjernen i Kristiania, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. derefter $\frac{1}{2}$ Aar som Medhjælper. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{6}{12}$ 1881 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter til Vaaren 1885 ved Apotheket Hygiea i Stavanger og vikarierede nogle Maaneder ved Apotheket Hjorten i Stavanger og „Nordstjernen“ i Bergen. $\frac{10}{11}$ 1885 købte han Skiens Apothek uden Gaard for 100,000 Kr. og fortsatte i det gamle Lokale, indtil Gaarden brændte 7de og 8de August 1886, fra hvilken Tid og indtil Sommeren 1888 han havde et midlertidigt Lokale; nu er det atter paa det gamle Sted i Størmers nye Gaard.

* i Stavanger $29/7$ 1886 *Bertha Berentsen*, f. i Stavanger $16/5$ 1864, Datter af Konsul *Lars Berentsen* og *Henrikke Marie Housken*.

Ved Skiens Apothek har under de sidste 4 Apothekere været en og samme Laborantkarl, nemlig *Sigurd Halvorsen Langeland*, der nu nærmer sig stærkt de 90 Aar. Han har i 52 Aar arbejdet ved dette Apothek. Han feirede $14/10$ 1886 sit Diamantbryllup.

Skiens nye Apothek.

Personligt Privilegium, oprettet $5/4$ 1879. Enkekasseindskud efter 3500 Kr. og 900 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Martin Walther**. Se „Idun“ Kristiania. Apotheker i Skien fra $1/1$ 1880— $1/7$ 1887.

2. **Johan Frederich Hoch**, f. i Kristiania $16/10$ 1840. Søn af Mægler *Johan Daniel Hoch* og *Marie Christine Christiansen*. Han tog, dimitteret fra Nissens Skole, Artium 1858 med *Laud*, 2den Eks. 1859 med *Laud* og medicinsk Embedseksamen 1867 med *Laud*. Fra Oktober 1867 til Juni 1870 Sekretær ved Farmacopøkommissionen. Han discip. fra Begyndelsen af 1868 — $18/7$ s. A. ved „Svanen“ i Kristiania og underkastede sig Medhjælperprøven $27/7$ 1868 i Kristiania og fuldendte den farm. Eks. $10/12$ 1872 med Karakteren „Meget godt“. $22/8$ 1875 udnævnt til Kompagnikirurg og $28/2$ 1882 befordret til Korpslæge i Thronhjemske Brigade og $9/8$ 1883 i Kristiansandske Brigade. Fra 1875 bosat i Drøbak. $26/4$ 1887 meddelt Bevilling som Apotheker i Skien, hvorpaa han $10/12$ s. A. meddeltes Afsked som Korpslæge. Om hans Forfattervirksomhed se N. F.-L., konf. Kjærs „Norges Læger“.

* i Kristiania $15/3$ 1872 *Julie Mariane Kolderup*, f. i Nordre Aurdal $0/7$ 1844. Datter af Justitssekretær *Amund Wessel Kolderup* († $23/3$ 1864) og *Augusta Frederikke Hetting* († $24/8$ 1849).

Stavanger.

Apotheket Hygiea.

Reelt Privilegium, oprettet ²⁶/₁₀ 1650.

1. **Michael Offue**, meddeltes Bevilling ²⁶/₁₀ 1650 paa alene at oprette et Apothek i Stavanger, efter at han selv havde presenteret sig for Borgerne og Almuen dersteds.

2. **Casper Wesling**. Han var Stadschirurg i Stavanger antagen af Magistraten og bevilgedes 50 Rdl. aarlig til „Medicamenters Vedligeholdelse“. Da disse Penge ikke betaltes ham ordentlig og der gjordes ham „Indpas i hans Bestilling“ paatales dette Forhold i Kongebrev af ¹⁶/₇ 1683.

3. **Peder Jespersen Gram**. (Se ham Arendal). Han oprettede en Urtebod i Stavanger ¹²/₉ 1725, men forlod Stedet i Foraaret 1727, efterat have overdraget Efterfølgende sit „Husapothek og Urtebod“.

4. **Jacob Russel**. Han ansøger ⁶/₈ 1727 om Bevilling paa et Husapothek og Urtebod i Stavanger, da Grams økonomiske Vilkaar ikke tillod ham at holde Apotheket vedlige. Han meddeltes ²/₄ s. A. Eksamensattest som „Apothekergesel“ af *Dr. J. Woldenberg* i Bergen, hvorefter han ⁷/₇ s. A. meddeltes Bevilling paa Husapotheket og Urteboden. Han maa være død før 1730, thi dette Aar andrager hans Enke *Petronelle Susanne* om Tilladelse til at sælge Apotheket, da det efter Mandens Død faldt hende for kostbart, at lade dette drive ved en Provisor.

5. **Johan Christoffer Røtger**, † ca. 1746. Han discip. 7 Aar og var „Gesel“ 1 Aar i Husum, 1 Aar i Ribe, derpaa i Helsingør; derefter bestyrede han 2 Aar Stavangers Apothek og kond. i 1 Aar i Bergen, hvor *Dr. J. Woldenberg* ⁸/₅ 1730 meddelte ham Eksamensattest; han erholdt Bevilling ¹⁷/₁₁ s. A. til at drive det af ham købte Husapothek og Urtebod i Stavanger. 1743 angiver han sin Formue til 260 Rdl. og sine aarlige Indtægter til 66 Rdl.

(Han havde ²⁸/₁₂ 1736 et usægte Barn til Daaben i Stavanger og var vistnok ugift).

6. **Hans Jensen Gay**. Han meddeltes Bevilling $\frac{2}{6}$ 1747 som Apotheker i Stavanger, men afstod Apotheket til Efterfølgende 1751 „for en taalelig Summa Penge til hans Kreditors Afbetaling“ og boede de nærmest paafølgende Aar i Flekkefjord, hvor han havde flere Børn til Daaben.

* i Kristiansand $\frac{30}{5}$ 1747 *Anna Cathrine Edel*.

7. **Johan Gottfried Erichsen**, f. i Mansfeldt ca. 1713, † i Skien $\frac{4}{11}$ 1768, begr. $\frac{10}{11}$ „med fuld Cermoni“. Af denne mærkelige Mands Liv skal her alene anmærkes, at efterat han $\frac{16}{6}$ 1747 var bleven Stadsmedicus i Bergen, androg han 1751 om, at maatte drive det af ham købte Apothek i Stavanger. Dette tillodes „Oss elskelige Doctor medicinæ“ under $\frac{5}{3}$ 1751, dog paa Betingelse af, at han lod Urteboden bestyre af en habil examineret Provisor „ved samme Apothek saavidt hans Embedes Opvartning i Bergen ei tillader hans personlige Nærværelse her paa Staden“. Bergassessor *Schindel* paa Kongsberg sendte ham med Brev af $\frac{25}{4}$ 1750 „der überbringer disses, mit nahmen Echof“. Imidlertid afstod Erichsen Apotheket allerede Høsten 1745 til Eckhoff.

8. **Fredrik Nicolaus Eckhoff**, f. i Hamburg $\frac{6}{11}$ 1719, † i Stavanger $\frac{28}{4}$ 1758, begr. „i Choret udi den nederste aabne Begravelse med alle Kirkens Klokker“. Denne Mand sendtes fra Kongsberg 1750 til Erichsen i Bergen, forat bistaa denne med Stavangers Apothek og kalder *Schindel* ham „ein geschikter Man und in der chemia Pharmaceutica wohl erfahren“. Efter i 4 Aar at have bestyret Stavangers Apothek som Provisor, købte han dette Apothek $\frac{7}{12}$ 1754 for 600 Rdl. og overtog det til Paasken 1755. Han meddeltes Bevilling $\frac{10}{10}$ 1755.

* paa Kongsberg $\frac{22}{6}$ 1756 *J. A. D. S. Preus*, tidligere omtalt under Arendal Side 6 og 7.

9. **Casper Caspersen Kruse**. Se ham Arendal Side 6. Apotheker i Stavanger fra 1759—1764.

10. **Andreas Olsen Bosse**, f. i Kristiania (?) 1732, † i Stavanger 1776, begr. $\frac{18}{9}$ (44 Aar gl.) Han discip. hos *Henrik Gasser* i Bergen, kond. 1 Aar hos *Ernst Henrik Huth* i Frankfurth a. d. Oder, $2\frac{1}{2}$ Aar i Carlskrona og underkastede sig den farm. Eks i Bergen $\frac{14}{7}$ 1764, hvor han blev eks. af

Stadsfysikus og 2 Apothekere. Han hjøbte ifølge Skjøde $1\frac{2}{3}$, 1764 Stavangers Apothek og meddeltes Bvilling $\frac{2}{11}$ s. A.

* 1ste G. i Bergen (D. K.) $\frac{20}{10}$, 1763 *Anna Cold*, f. i Bergen $\frac{15}{8}$ 1727, † i Stavanger $\frac{17}{10}$ 1764. Datter af Brygger *Andreas Isachsen Cold* og 2den Hustru *Margrethe Davidsdatter Faye*.

* 2den G. i Stavanger $\frac{9}{12}$ 1766 *Mette Christine Magnus*, f. i Stavanger $\frac{29}{9}$ 1735, † der 1772, begr. $\frac{20}{11}$. Enke efter *Sigismund Zellitz* og Datter af Kirkeværge *Christian Magnus* og dennes 1ste Hustru *Kirsten Aagaard Seehuus*.

11. **Christian Magnus Zellitz**, f. i Stavanger $\frac{23}{11}$ 1754, † der $\frac{20}{10}$ 1825. Søn af Regimentskirurg *Sigismund Zellitz* († i Holsten $\frac{19}{9}$ 1762) og *Mette Christine Magnus*. Han discip. hos Stedfaderen Bosse og har vistnok været hos denne og Enken (Moderen) indtil han $\frac{16}{5}$ 1778 i Kjøbenhavn med et „enstemmig“ *Laud* fuldendte den farm. Eks. 1780 købte han Stavanger Apothek, som han atter afhændede 1807, hvorefter han nedsatte sig som Prokurator og Kjøbmand i Stavanger. Eier af Kristianslyst Gaard.

* i Stavanger $\frac{24}{8}$ 1780 *Frøchen Kielland*, f. i Stavanger $\frac{24}{10}$ 1754, † der 1815, begr. $\frac{25}{8}$. Datter af Kjøbmand *Gabriel Kirsebom Kielland* og *Margrethe Marie Lund*. Zellitz havde blot et Barn, Datteren *Mette Christine*, der blev Moder til den bekjendte Statsraad *Christian Zellitz Bretteville*.

12. **Henrik Andreas Magnus Zellitz**, f. i Stavanger 1758, døbt $\frac{21}{10}$, † der $\frac{29}{6}$ 1822. Broder af Foregaaende. Han var Volontør ved Radesygehuset fra 1773—1776 og discip. ved Broderens Apothek fra 1776—1780; kond. som „Svend“ fra 1781—1783, da han drog til Kjøbenhavn og studerede Botanik og Kirurgi og tog kirurgisk Eksamen 1786 med 2den Karakter, hvorefter han gjorde Tjeneste ved Husarerne og senere ved Jægerne i Helsingør og 1788 ansat som Bataillonskirurg og $\frac{22}{5}$ 1789 Distriktskirurg i Viborg, hvor han tillige var Gjæstgiver. $\frac{20}{5}$ 1800 forflyttet til Skive og $\frac{17}{8}$ 1804 til Jæderen, Dalerne og Ekersund, fra hvilket Embede han $\frac{6}{2}$ 1807 erholdt Afsked. $\frac{2}{10}$ 1806 fuldendte han den farm. Eks. i Kjøbenhavn med „enstemmig“ *Laud* og købte Stavanger Apothek af sin Broder, hvorpaa han $\frac{6}{2}$ 1807 meddeltes Bevilling

som Apotheker. Om hans Forfattervirksomhed se N. F.-L. og Kjærs „Norges Læger“.

* ca. 1789 *Mette Cathrine Nandrup*, f. 1770, døbt i Sønderhaa (Thisted) $28/1$, † i Stavanger $22/11$ 1826. Datter af *Eggert Sørensen Nandrup* og *Anne Elisabeth von Post*. Af deres mange Børn (12) skal foruden efterfølgende Apotheker ogsaa nævnes *Johan Christian Zellitz*, der tog Medhjælperprøven ved Faderens Apothek og assisterede ham i flere Aar; † som Kjøbmand i Stavanger $4/9$ 1844.

13. **Eggert Nandrup Zellitz**, f. i Viborg $22/11$ 1791, † i Stavanger $22/8$ 1863. Søn af Foregaaende. Han fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1814 med „enstemmig“ *Laud* og overtog Apotheket efter Moderens Død med Bevilling af $10/7$ 1828. Dette solgte han 1856.

* i Stavanger $12/11$ 1824 *Johanne Anne Albertine Løwold*, f. i Assens (Fyen) $24/5$ 1786, † i Stavanger $30/11$ 1879. Datter af Byfoged *Oluf Andres Løwold* (f. 1747, † $28/11$ 1836) og *Anne Sofie Alberthine Kruse* (døbt i Stavanger $6/8$ 1761, † der $13/5$ 1817). Sønnen *Henrik Oluf Andreas Magnus Løwold Zellitz*, f. i Stavanger $30/6$ 1827, cand. farm. $12/6$ 1849 med „Meget godt“, er nu Bankkasserer i Stavanger.

14. **Knud Johan Winther Groth**, f. i Kristiansand $18/1$ 1829, † i Stavanger $23/8$ 1883. Søn af Mægler *Peter Olesen Groth* og *Bolette Rasmussen*. Han discip. i Aarhus fra Juni 1845—Juli 1849 og underkastede sig Medhjælperprøven der $28/7$ s. A., hvorefter han først var Medhjælper i Aarhus og senere hos *Zellitz* i Stavanger, hvor han $1/4$ 1852 underkastede sig norsk Medhjælperprøve. Norsk farm. Eks. fuldendte han $30/5$ 1853 med Karakteren „Godt“, opholdt sig en Tid i Karlsruhe og etablerede en Drogeriforretning i Karl Johans Gade Kr.ania. Han købte 1856 Stavanger Apothek for 108,000 Kr. og meddeltes Bevilling $24/1$ 1857. (Gaard, Varer og Inventar medfulgte i Handelen) Efter i 1879 at have solgt dette Apothek, drev han en Mineralvandsfabrik i Stavanger.

* i Kjøbenhavn $28/12$ 1854 *Kathrine Marie Magdalena Groth*, f. i Kjøbenhavn $10/9$ 1828, † i Stavanger $8/3$ 1873. Datter af Kancelliraad og Apotheker *Jens Petter Groth* og *Kathrine Marie Magdalena Ahrends*.

15. **Halfdan Birkeland**, f. i Bergen $20/8$ 1849. Søn af Sognepræst, senere Biskop *Peter Hersleb Groth Birkeland* og *Severine Elisa Angell Gram*. Han var $7\frac{1}{2}$ Aar Volontør paa Elephantapotheket i Bergen og discip. fra Juni 1866—Juni 1869 ved Porsgrunds Apothek, hvor han $1/6$ 1869 underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $5/6$ 1871 med Karakteren „Godt“, hvorefter han arbejdede to Semestre ved Universitetets kemiske Laboratorium og kond. fra Høsten 1872 til $1/7$ 1879 paa Svaneapotheket i Throndhjem. Han købte Apotheket Hygiea i Stavanger 1879 for 125,000 Kr. og meddeltes Bevilling $27/5$ s. A.

* i Throndhjem $23/6$ 1880 *Agno Nannestad*, f. i Throndhjem $23/6$ 1854. Datter af Oberstleutnant *Henrik Schiøt Nannestad* og *Margrethe Elisabeth Parelius*.

Man antager at Apothekets Lokale gennem lange Tider har været i en Gaard paa samme Tomt i Kirkegaden som det nuværende Apothek. 1860 opførtes en ny Gaard, hvori Lokalet senere har været.

Svaneapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $16/12$ 1865.

1. **Hans Schierven Knoph**, f. paa Kongsberg $30/8$ 1821. Søn af Gechworne *Caspar Henrik Knoph* og *Maren Scheillie*. Han discip. ved Skiens Apothek fra Marts 1837 — December 1841, Lærebrev dateret $30/12$ 1841, Medhjælperprøve for *Dr. Hans Munk*, hvorefter han fung. som Medhjælper fra Januar 1842 — Februar 1843 ved samme Apothek. Den farm. Eks. afsluttede han $2/2$ 1841 med Karakteren „Godt“, hvorefter han var Amanuensis nogle Maaneder ved det kemiske Laboratorium og kond. derefter ved Elephantapotheket i Kristiania, delvis ogsaa som Bestyrer, indtil han 1849 forpagtede Moss Apothek med Bevilling af $24/10$ s. A. I April 1854 købte han Fredrikstad Apothek og meddeltes Bevilling $10/6$ 1854; dette Apothek solgte han i Oktober 1855, hvorefter han foretog en Reise til Paris og arbejdede 4 Maaneder ved det kemiske Laboratorium i Sourbonne under Professor Würtz. Fra 1858 fung. han som Militærapotheker og betroedes Ind-

redning af Armeens Feldtapothek. $^{12}/_5$ 1866 meddeltes han Bevilling til at oprette det 2det Apothek i Stavanger, hvilket Apothek han kaldte "Svanen" og anlagde i egen Gaard No. 445 ved Byens Torv. (Ugift).

Som Provisorer har hos ham fungeret:

1. *Fr. W. Falch*. Se Tønsberg.
2. *Mathias Sigvardt Bentzen*, f. $^{26}/_{11}$ 1857, cand. farm. $^9/_{12}$ 1878, aut. $^3/_{7}$ 1883.
3. *Stephan Barchley Meidell*, f. $^{13}/_{11}$ 1855, cand. farm. $^9/_{6}$ 1880, aut. $^{16}/_6$ 1887.

Apotheket Hjorten.

Personligt Privilegium, oprettet $^{24}/_9$ 1883, Enkekasseindskud efter 2800 Kr. og 250 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Peder Hals**, f. i Hole $^{14}/_{12}$ 1841, Søn af Kaptein *Christen Frisach Hals* og *Maren Johanne Iversen*. Han discip. ved Svelvig Apothek i Aar og ved Hjortapoteket i Kristiania $1\frac{1}{2}$, hvor han $^{1}/_4$ 1863 underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $^{11}/_{12}$ 1865 med Karakteren „Godt“. Han kond. fra 1867—1871 ved Hjortapoteket i Kristiania, opholdt sig flere Aar udenlands og kond. efter Hjemkomsten ved Løveapoteket i Kristiania, Hjortapoteket og „Nordstjernen“ i Kristiania, indtil han 1882 ansattes i Justitsdepartementets Medicinalkontor. $^{22}/_{12}$ 1883 meddeltes ham Bevilling til at anlægge det 3die Apothek i Stavanger i Byens østre Del, der ved Kgl. Res. af $^{11}/_2$ 1884 tillodes anlagt i *Sigvald Gulliksens* Enkes Gaard paa Hjørnet af nedre Blaasborg og Pedersgade. Dette Apothek aabnede han $^{30}/_5$ 1884.

* i Kristiania $^{10}/_5$ 1869 *Maren Sofie Michelsen*, f. i Kristiania $^{10}/_5$ 1838, † der $^2/_{11}$ 1869. Datter af Vurderingsmand *Gulbrand Michelsen* og *Magdalena Nielsen*.

Stenkjær.

Reelt Privilegium, oprettet ¹⁸/₁₁ 1846.

1. **Fredrik Billington**, f. i Fredrikstad ²³/₈ 1803, † i Jowa (N. A.) 1854 ¹). Han var en Søn af Bagermester *Johan Kristian Billington* og *Anne Margrethe Andersen* og discip. fra 1816—1824 ved Fredrikstads Apothek, hvor han sidstnævnte Aar underkastede sig Medhjælperprøven; han var derefter 1 Aar hos Grosserer *Kristen Bergh* paa Moss og kond. fra 1825—1828 ved Elephantapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. afsluttede han ¹⁰/₆ 1829 med 2den Karakter og meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Egersund ²⁰/₁₀ 1829. Dette Apothek var imidlertid et ynkeligt Levebrød og 1832 ansøgte han om Tilladelse til at lukke dette Apothek og gik kort Tid efter Konkurs. 1839 havde han en ubehagelig Affære foranlediget af, at han havde udleveret en Student Blaasyre uden Recept. Desuagtet fortsatte han alligevel som Apotheker i Egersund, indtil han under ¹⁷/₇ 1847 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek paa Stenkjær og Ret til Landhandleri sammesteds. Stenkjær Apothek solgte han ²¹/₁₀ 1850 til efterfølgende Apotheker og drog efter et Ophold i Fredrikstad over til Amerika. Allerede under Billington havde Apotheket sin nuværende heldige Beliggenhed Kongens Gade No. 6, men var Gaarden saagodtsom uden Indredning i hans Tid.

* i Kristiania 1828 ¹) *Kristine Haarbye*, f. paa Fredrikshald ⁸/₁₀, døbt ²¹/₁₁ 1800, † i Jowa ca. 1880, ¹) Datter af *Johan Schoug Haarbye* og *Else Marie Bruun*.

2. **Jonas Angell Nannestad**, f. paa Storfosen i Throndhjems Stift ²²/₁ 1823, † paa Namsos ³¹/₃ 1886. Søn af Assessor *Fredrik Nannestad* og *Lovise Holtermann*. Han discip. i 5 Aar paa Løveapotheket i Throndhjem og derpaa en kort Tid paa Svaneapotheket sammesteds af hvis Forpagter *Rasmus Balsløw* han ¹⁰/₈ 1843 meddeltes Lærebrev og underkastede sig den paafølgende Dag Medhjælperprøven. Han fung. derefter som Medhjælper ³/₄ Aar i Kristiansund og ²/₄ Aar ved Svaneapotheket i Throndhjem. Den farm. Eks. afsluttede han ¹⁶/₆ 1847 med Karakteren „Godt“, og kond. derefter dels ved Kristiansunds Apothek dels ved „Svanen“ i Throndhjem. Høsten 1850 købte han Stenkjær Apothek med Landhandleri,

¹) Efter en Datters Opgivende.

Gaard, Varer og Inventar for 16000 Kroner, men ødelagde sig i pekuniær Henseende paa en Mølle i Stenkjærselven. Han bebyggede den store Tomt, der er bygset til Apotheket med to store Bygninger og drev et betydeligt Landhandleri 1857 solgte han dette Apothek og var derpaa en Tid Bestyrer af Aasnæs Glasværk og senere Stationsmester ved Melhus Jernbanestation. Paa Grund af tiltagende Sygelighed fratraadte han denne Stilling og opholdt sig de sidste Aar han levede i Nærheden af Namsos.

* i Vestre Aker $22/8$ 1852 *Hanna Sofie Riddervold*, f. paa Fredrikshald $22/3$ 1832, † i Melhus $17/7$ 1868, Datter af Statsraad *Hans Riddervold* og *Anne Marie Bull*.

3. **Svend Christian Bachke**, f. paa Røraas $4/2$ 1833, † i Kristiania $9/7$ 1870. Søn af Lensmand *Halvor Bachke* og *Anne Sofie Dillefsen*. Han discip. ved Løveapotheket i Kristiania fra September 1848 til April 1852, da han $7/4$ underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $23/12$ 1853 og kond. ved Svaneapotheket i Throndhjem og Elephantapotheket i Kristiania, indtil han ved Nytaarstider 1858 købte Stenkjærs Apothek med Landhandleri for 52,000 Kr. og meddeltes Bevilling $13/1$ 1858, men led samme Aar et føleligt Tab ved Stortingets Beslutning om Ophævelsen af de privilegerede Landhandlerier. I en Skrivelse, dateret $22/8$ 1861 beklager han sig meget over dette, men Oprettelsen af Apotheket paa Namsos (1861) „vanskeliggjør min Stilling“ skriver han, „i den Grad, at jeg ikke tror at kunde bestaa“. Han sad dog som Apotheker her til sin Død. (Ugift).

4. **Anders Jensen Hægh**, f. i Brevig $27/4$ 1844. Søn af Sparebankkasserer *Simon Hægh* og *Karen Sofie Wiborg*, discip. fra 1859—1864 ved Risørs Apothek og underkastede sig Medhjælperprøven $1/6$ s. A., hvorefter han fung. som Medhjælper i Arendal og Grimstad. Den farm. Eks. afsluttede han $14/6$ 1869 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter $1/2$ Aar ved Løveapotheket i Bergen, hvorefter han assisterede sin Fader ved Porsgrunds Sparebank. $16/12$ 1870 købte han Stenkjærs Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 54,000 Kr. og meddeltes Bevilling $10/1$ 1871.

* i Porsgrund $^{31}/_7$ 1872 *Mathilde Plesner*, f. i Porsgrund $^{25}/_{10}$ 1850, Datter af Skibskaptein *August Julius Plesner* og *Josefine Emilie Johnsen*.

Svelvig.

Personligt Privilegium, oprettet $^{4}/_4$ 1860. Enkekasseindsbud efter 2000 Kr.

1. **Gustav Ludvig Nicolai Johan Fredrik Gottvaldt.** Se Lillesand. Apotheker og Postekspeditør her fra 1860—1867.

2. **Joakim Andreas Jensen.** Se Tønsberg. Apotheker og Postekspeditør her fra 1867—1879.

3. **Thomas Olaus Alstad.** Se Arendal. Apotheker og Postekspeditør i Svelvig fra 1879—1886.

4. **Karl Johan Ludvig Knutsson,** f. i Løiten $^{3}/_5$ 1849. Søn af Smedmester *Karl Knutsson* og *Anne Lovise Withammer*. Han discip. 4 Aar ved Svaneapotheket i Throndhjem, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $^{17}/_{12}$ 1869 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 4 Aar ved Løveapotheket i Kristiania, 2 Aar ved Svaneapotheket i Kristiania og 1 Aar ved Løveapotheket i Bergen, da han Høsten 1876 vendte tilbage til Løveapotheket i Kristiania og forblev her 1 Aar. Høsten 1877 drog han til England og efter et kortere Ophold dersteds over til Amerika, hvor han kond. $3^{1}/_2$ Aar ved et Apothek i Newyork. Sommeren 1881 vendte han tilbage til Norge og fik atter Ansættelse ved Løveapotheket i Kristiania; her forblev han (delvis som Bestyrer af Apotheket) til han under $^{4}/_{10}$ 1886 meddeltes Bevilling til at drive Apotheket i Svelvig. Her leiede han den nuværende Gaard af Apothekets forrige Indehaver. Tidligere har Apotheket skiftet Lokale 3 Gange. Høsten 1886 beskikkedes han af Postdepartementet til Postekspeditør i Svelvig. (Ugift).

Throndhjem.

Løveapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{1}{7}$ 1661.

1. **Cyriacus Cathe**, † omkring 1675. Han havde været Svend hos Hofapotheker *Didrik Strube* i Kjøbenhavn og meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek i Throndhjem $\frac{1}{7}$ 1661 og anføres „at han paa sin sære Bekostning havde tilbudt sig at ville anrette og holde et Apothek i Throndhjem“. $\frac{4}{8}$ 1668 fik han denne Bevilling ogsaa gjort gjældende for sin Kone saaledes, at naar han var død skulde den efterfølgende Apotheker være pligtig at „kjøbe Apotheket med alt hvad deri findes efter en tilbørlig og lovlig Takst“ og som Grund til denne Bevilling anføres „han har anvendt sine egne og Hustrus Midler paa at anrette det første Apothek i Throndhjem“.

* *Maren Jacobsdatter Lund*, der ægtede efterfølgende Apotheker.

2. **Arnoldus v. Westen**, f. paa Lolland $\frac{2}{1}$ 1643, † i Throndhjem Juni 1698. Søn af Borgermester *Mathias v. Westen* († 1679) og *Maria Lerche* († 1670). Han var Broder til den samtidige Apotheker i Odense *Peter v. Westen*. Til Throndhjem er han sandsynligvis kommen som Provisor hos *Cathes Enke*, hvem han ægtede 3 Aar før han meddeltes Bevilling som Apotheker; han meddeltes Bevilling $\frac{9}{8}$ 1680. I første Ægteskab havde han 2 Sønner, *Cyriacus* og *Mathias*, og i 2det 10 Børn, hvoraf *Thomas v. Westen* er født $\frac{13}{9}$ 1682, den senere saa berømte Missionær i Finmarken; om denne Søn fortælles at han 4 Aar gammel, altsaa 1686, nær var død af Forgiftning, idet Faderen havde udlagt Rottegift i Form af Kager og af disse spiste *Thomas*; vel fik han Modgift, men beholdt en Knude over venstre Øie og et skaldet Hoved som Minde om Forgiftelsen. Ved Skiftet efter Apotheker *v. Westen*, afsluttet $\frac{17}{10}$ 1698 bestod Boets Midler af 7404 Rdl. 2 Ort, de uvisse Fordringer androg til 1547 Rdl. 1 fl 11 β og Boets Gjæld til 4967 Rdl. 2 fl 10 β , hvorefter der blev tilbage til Deling mellem Enken og Børnene 2436 Rdl. 3 fl 14 β ; af disse fik hver af de 6 Sønner 135 Rdl. 1 fl $12\frac{2}{3}$ β og hver af Døttrene 67 Rdl. 2 fl $18\frac{1}{3}$ β .

* 1ste G. i Throndhjem $\frac{7}{6}$ 1677 *Maren Jacobsdatter Lund*,
† ca. 1679.

* 2den G. i Throndhjem $\frac{8}{8}$ 1680 *Inger Marie Thomasdatter Meyer*, † i Throndhjem 1713. Datter af Stiftsskriver *Thomas Evertsen Meyer* og *Bergithe Østensæter*. Meyers Enke giftede sig 2den G. med Præsident *Laurits Brix*. *Arnoldus v. Westens* Enke var gift med de to efterfølgende Apothekere.

3. **Johan Michael Eitel**, † i Throndhjem 1703. Han meddeltes Bevilling $\frac{8}{8}$ 1701 paa Betingelse af at han underkastede sig den lovbefalede Eks. Han ægtede i Throndhjem $\frac{4}{9}$ 1700 sin Formands Enke. Efter Mandens Død klager hun $\frac{16}{9}$ 1704 over at to af hendes tidligere Apothekersvende *Nicolai Rasch* og *Johan Pielche* forhandlede Medicin og udsuge hende „som Blodigler,“ ligesom mange af Byens Kjøbmænd handler med Varer, der alene henhører i et Apothek, uagtet hun kan fremvise Stadsfysikus's Attest for at hun holdt et forsvarligt Apothek. Desuden anfører hun, at hendes forrige Mand *Arnoldus v. Westen* oftere i store Blod- og Landforsøter har gratis hjulpet de omliggende Bygder; „i disse farlige Tider stiger Priserne paa alle orientalske Varer“, hvorfor hun umulig kan drive sit Apothek, saalænge disse selvgjorte Apothekere gaar hende i Næringen. Ved Kgl. Skrivelse af $\frac{16}{9}$ 1704 paalagdes det Byens Magistrat, at haandhæve hendes Rettigheder. $\frac{21}{8}$ 1706 ansøger hun om Bevilling for sin Provisor, der har lovet at forsørge hende og hendes 9 umyndige Børn.

4. **Johan Julius von Strachen**, † i Throndhjem, begr. i D. K. $\frac{28}{3}$ 1748. Søn af Apotheker i Slagelse *Johan Julius v. Strachen* og *Abigael Anchersen*. Han var som allerede nævnt Provisor hos sin Formands Enke, underkastede sig farm. Eks. $\frac{29}{4}$ 1705 og meddeltes Bevilling som Apotheker i Throndhjem $\frac{19}{10}$ 1706. Han omtales som „den store Chymicus, nær og langt fra af de Syge søgte og berømmelige Apoteqver“. 1745 klager han over at han paa Grund af de haarde Tider ikke har kunnet lægge sig noget op til sin Alderdom, hvortil vel hans mange Stedbørn og 5 egne Børn har bidraget sit.

* 1ste G. i Throndhjem $\frac{30}{6}$ 1706 *Inger Marie Meier*, † 1713. (Enke efter de 2 foregaaende Apothekere).

* 2den G. i Throndhjem $25/7$ 1718 *Marie Rebekka Dunker* (Dunqvart) † i Opdal $4/4$ 1780, 80 Aar gl. Blandt Børnene blev *Rebekka* g. m. Præsten *Kristian Qvislin*, hvis Søn blev Apotheker i Bergen.

5 **Otto Sommer**, f. i Skien 1718, døbt $23/6$, † i Throndhjem $23/1$ 1793. Søn af Raadmand i Skien *Iver Sommer* og *Boel von Cappelen*. Han havde „serveret“ nogle Aar i *Christoffer Herfort Mangors* Apothek i Kjøbenhavn og der underkastet sig Eksamen. Han meddeltes Bevilling til dette Apothek $1/7$ 1745, der ifølge Stockfleths Erklæring allerede havde kostet ham Penge. Eiendomligt nok lyder hans Bevilling paa „Ingen Apothekersvende maa derfor der i Throndhjem give sig i Tjeneste hos nogen anden ei heller understaa sig at sælge noget Apotheket vedrørende“. Hans Handel paa Romsdals Market og i Nordland er allerede omtalt under Kristiansunds Apothek. $24/11$ 1781 andrager han om, at han maa sælge sit Apothek paa Grund af sin høie Alder og svage Helbred. I sit Ægteskab havde han kun en Datter, der ægtede General-krigskommissær *Hans Didrik Monrad*. Sommer førte Titel af Hofagent.

* i Throndhjem (Domkirken) $9/9$ 1740 *Hanna Meincke*, f. i Kristiansund 1728, † i Throndhjem $21/6$ 1832 (avterret i Rigtidenden for $21/6$ 1832). Hun var Tipoldemor før hun døde ($104\frac{1}{8}$ Aar gammel).

6. **Johan Friedrich Ackermann**, f. i Lytjenburg 1743 (i Mai?) † i Throndhjem $12/11$ 1811. Han underkastede sig farm. Eks. 1777 med Karakteren „Bekvem“. Da han 1781 søgte om Bevilling som Apotheker i Throndhjem, anfører han, at han i 10 Aar har været i Sommers Tjeneste og meddeltes ham Bevilling $23/1$ 1782. Han var en Tid meget rig, men paa Grund af Pengereduktionen ved Begyndelsen af dette Aarhundrede smeltede hans Formue betydelig sammen. $10/8$ 1803 søgte han om, at hans 3 Døtre maatte dele lige Arv med hans Søn „det synes mig være en naturlig Billighed, at Sødskende nyder lige Rettighed“ anfører han. Andragendet indvilgedes ved Kgl. Resol. af $7/6$ 1803.

* i Throndhjem $14/8$ 1782 *Margrethe Marie Albjerg*, f. ca. 1756, † 1803. Datter af (?) Oberstleutnant *Hans Emahus Albjerg* og *Anna Sofie Wilster*.

1 Søn *Johan Heinrich Ackermann*, f. 1785, cand. pharm. 1809, † ugift 1815. (druknede i Elven); han var blandt de 5 Threndere, der 1809 paa Hjemreise fra Danmark blev fangen af Engelskmænd og satte i Fangenskab. (Ifølge Meddelelse af Fredrik Bing Buck).

7. **Jørgen Carsten Müller**, f. i Ribe $1^2/3$ 1773, † i Throndhjem $8^1/7$ 1845. Søn af Pastor *Nils Müller* og *Sofie Hønne*. Han discip. i Ribe og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn $1^8/9$ 1801 med „enstemmig“ *Laud*, hvorpaa han kond. ved „Svanen“ i Kjøbenhavn, paa Fredrikshald og Kongsberg, indtil han kom til Throndhjem og assisterede Ackermann. $2^8/1$ 1810 ansøgte han om Bevilling, der meddeltes ham $2^1/4$ 1810. $1^8/8$ 1811 eftersøger han Provisor *Nils Krutzen*, der forlod Apotheket $1^0/8$ „mod Müllers Vidende“. Han flyttede i 1834 Apothekets Lokale fra Gaardens østre til dens vestre Side, og har ganske vist Apotheket altid været i denne Gaard, Kongens Gade No. 6.

* i Throndhjem $2^6/10$ 1810 *Karoline Jacobine Sylow*, f. i Stjørdalen $1^6/8$ 1794, † i Throndhjem $6/8$ 1867, Datter af Oberst *Arnoldus v. Westen Sylow* († $1/10$ 1810) og *Anna Cathrine Caroline Holst Hanning* († $2^7/8$ 1855).

8. **Christian Fredrik Müller**, f. i Throndhjem $2/11$ 1814. Søn af foregaaende Apotheker. Han discip. hos Faderen fra 1829—1835 og meddeltes Lærebrev $2^9/9$ 1835 efter $1^9/12$ 1834 at have underkastet sig Medhjælperprøven og var derefter Medhjælper sammesteds indtil September 1835. Den farm. Eks. atsluttede han $9/8$ 1836 med 2den Karakter, hvorefter han assisterede Faderen, indtil han ved dennes Død overtog Apotheket og meddeltes Bevilling $2/8$ 1845. 1851 solgte han dette Apothek og blev 1852 ansat som Postekspeditør paa Dampskib og reiste som saadan navnlig i Nordlandsruterne. Paa Grund af Sygelighed tog han Afsked 1875 med vel 600 Kroner i Pension.

* i Throndhjem $8/8$ 1846 *Amalie Caroline Kjeldsberg*, f. i Kristiansund $8/8$ 1822. Datter af førnævnte Apotheker i Kristiansund.

9. **Robert Nicolai Hirsch**, f. i Stjørdalen $2^9/7$ 1821. Søn af Oberstleutnant *Robertus Jacobus Hirsch* og *Nicoline Hornemann*. Han discip. ved Løveapotheket i Throndhjem fra $1^6/11$ 1836 til $2^8/2$ 1842, da han sidstnævnte Dato underkastede sig Med-

hjælperprøven, hvorefter han henved 1 Aar fung. som Medhjælper ved Kristiansunds Apothek. Den farm. Eks. fuldendte han $2\frac{1}{6}$ 1844 med Karakteren „Meget godt“, og kond. derefter paa Svaneapoteket i Throndhjem, indtil Slutningen af Juli 1847, da han overtog Forpagtningen af Bodø Apothek ($1\frac{1}{8}$ 1847), hvor han forblev til $1\frac{1}{8}$ 1851. Han købte da Løveapoteket i Throndhjem og meddeltes Bevilling $2\frac{4}{5}$ s. A. Han gav for Gaard, Inventar og Varebeholdning 88,000 Kr. Hirsch har i 16 Aar været Medlem af Kommunebestyrelsen i Throndhjem, 12 Aar i Fattigkommissionen, desuden Medlem af diverse kommunale Kommissioner, Banker og lignende Selskaber.

* i Throndhjems Domkirke $\frac{3}{6}$ 1849 *Edvarda Carstens*, f. i Throndhjem $1\frac{2}{4}$ 1827. Datter af Grosserer *Jacob Johannes Carstens* og *Abel Margrethe Christine Oeding*.

2 Sønner i Farmacien: *Jacob Johannes Carstens Hirsch*, f. $\frac{30}{1}$ 1851, Artium 1869, cand. pharm. $1\frac{1}{12}$ 1873 „Godt“, † i Throndhjem $1\frac{5}{3}$ 1881.

Robertus Jacobus Hirsch, f. $1\frac{0}{1}$ 1853, cand. filos. 1871, cand. pharm. $\frac{2}{6}$ 1883 „Meget godt“, Provisor hos Faderen.

Svaneapoteket.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{31}{19}$ 1811.

1. **Christian Frederik Møllerop**, f. paa Vøblungsnæset $\frac{6}{1}$ 1783, † i Throndhjem $\frac{3}{4}$ 1861. Søn af Hændelsmand *Kristian Fredrik Møllerop* og *Valborg Margrethe Bille* († $\frac{26}{1}$ 1832). Han discip. hos Ackermann og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn 1811 med *Laud*, hvorpaa han $1\frac{9}{4}$ s. A. androg, om at maatte oprette det 2det Apothek i Throndhjem, hvilket under $\frac{31}{12}$ s. A. bevilgedes ham. Han lagde Apotheket i Munkegaden No. 21 ved Siden af Stiftsgaarden, men flyttede det i 1835 til den nuværende Gaard Kongens Gade No. 14 b (for denne sidste Gaard gav han 20,000 Kr.). Han efterlod sig en Formue paa antagelig 2 Millioner Kr.

* i Throndhjem $1\frac{1}{2}$ 1826 *Fredrikke Vilhelmine Hoë*, f. i Throndhjem $\frac{80}{3}$ 1795, † i Throndhjem $\frac{4}{10}$ 1871. Datter af Grosserer *Herman Hoë* og *Anna Dorothea Brodtkorb*.

2. **Rasmus Balsløw**, f. paa Fyen $\frac{9}{6}$ 1795, † i Throndhjem $\frac{8}{11}$ 1863. Søn af Sognepræst *Jørgen Carsten Bloch Balsløw* og *Karen Trolle*. Han discip. hos Apotheker *Gerhard Wilhelm Mau* i Skjeldskjær fra November 1811 til samme Tid 1816, da han $\frac{1}{6}$ 1817 underkastede sig dansk Medhjælperprøve og $\frac{29}{8}$ 1817 dansk farm. Eks. med *Laud.* Nogle Aar senere, angivelig 1821, kom han til Apotheker Møllerop og forblev hos ham. $\frac{10}{7}$ 1840 tillodes det ham at fremstille sig til norsk farm. Eks. uden at aflægge norsk Medhjælperprøve og denne afsluttede han $\frac{19}{12}$ 1840 med Karakteren „Meget godt“. $\frac{22}{12}$ 1841 meddeltes han Bevilling til paa eget An- og Tilsvær at drive fra $\frac{1}{1}$ 1842 det Møllerop tilhørende Apothek. Han betalte i Forpagtningsafgift fra 6000—10,000 Kr. aarlig og købte Svaneapotheket $\frac{31}{1}$ 1862 for 136,000 Kr., hvoraf 40,000 Kr. regnedes for Gaarden og 96,000 for Privilegium, Inventar og Varer; han meddeltes Bevilling $\frac{26}{4}$ s. A. Ved hans Død (han var ugift) arvede hans Slægtninge i Danmark ca. 50,000 Kroner. Han eiede en Villa ved Jonsvandet.

3. **Johan Kristoffer Brun**, f. paa Fredrikshald $\frac{10}{1}$ 1838. Søn af Toldbetjent *Lorents Kristoffer Brun* og *Anne Regine Smith*. Han discip. ved Løveapotheket i Throndhjem fra Mai 1853 til August 1856, da han underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{8}{8}$ s. A. og forblev som Medhjælper sammesteds omtrent 2 Aar. Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{1}{12}$ 1859 med Karakteren „Godt“. 1863 købte han Svaneapotheket for vel 130,000 Kr. og meddeltes Bevilling $\frac{10}{8}$ 1864. Om hans Forfattervirksomhed se N. F. L.; han har deltaget meget i det kommunale Liv og er Medlem af Bankadministrationen i Throndhjem. (Norges Bank).

Den nuværende Apothekergaard (bygget 1780) har nu en Brandtakst af 110,000 Kr.

* i Throndhjem $\frac{15}{7}$ 1863 *Cecilie Georgine Hagen*, f. i Throndhjem $\frac{14}{11}$ 1841, Datter af Kjøbmand *Johan Fredrik Hagen* og *Eleonore Christiane Lysholm*.

Harald Dahl, f. $\frac{7}{2}$ 1856, cand. farm. $\frac{8}{6}$ 1877, „Meget godt“, aut. som Provisor $\frac{24}{4}$ 1885.

Apotheket Hjorten.

Personligt Privilegium, oprettet $10/8$ 1861.

1. **Fredrik Christian Sofus Skaarup**, f. i Kjøbenhavn $24/8$ 1818, † i Throndhjem $10/3$ 1875. Søn af Bankskriver *Jørgen Skaarup* og *Petronelle Magdalene Strøm*. Han discip. paa Gammeltorvs Apothek i Kjøbenhavn fra Oktober 1832—Oktober 1837 og meddeltes Lærebrev af *Carl Wolff*. Han kom derefter til Norge og fung. som Medhjælper i Laurvig 3 Aar og ved Svaneapotheket i Throndhjem 4 Aar, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven $15/8$ 1842 og fuldendte den farm. Eks. $21/12$ 1846 med Karakteren „Meget godt“. Han tog Ansættelse ved Leerens Chromfabrik ved Throndhjem og overtog Fabrikens Bestyrelse 1851. Han havde megen Fortjeneste af denne Fabrik og meddeltes herfor Diplom af Throndhjems Videnskabselskab. $28/10$ 1861 meddeltes ham Bevilling til at oprette det 3die Apothek i Throndhjem, som han drev til sin Død.

* i Vang $19/2$ 1850 *Karen Plathe Vinsnes*, f. i Trysil $9/11$ 1820, Datter af Stiftsprovst *Poul Vinsnes* og *Petronelle Strøm*. Som Provisor hos Enken har fungeret:

1. *Anton Hesselberg*. Se Ulefos.
2. *Fredrik Kristian Ludvig Lindeman*, f. $6/10$ 1854, cand. farm. $2/6$ 1876, „Meget godt“, aut. $17/8$ 1880.

Apotheket Ørnen.

Personligt Privilegium, oprettet $28/8$ 1878. Enkekasseindskud efter 3200 Kr. og 200 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Søren Wang**, f. i Vaage $1/4$ 1828, † i Throndhjem $25/5$ 1888. Søn af Kaptein *Søren Wang* og *Marith Knudsdatter Moen*. Han discip. hos Apotheker *O. Mathiesen* paa Lillehammer fra December 1843 — Januar 1849, da han underkastede sig Medhjælperprøven $13/2$ s. A. Den farm. Eks. fuldendte han $12/6$ 1850 med Karakteren „Godt“, hvorefter han fung. 3 Aar som Provisor i Arendal, og kond. hos Knoph paa Fredrikshald, Thaulow i Kristiania og tilsidst ved „Svanen“ i Kristiania, hvor han $5/6$ 1860 aut. som Provisor. I et Tids-

rum af henved 2 Aar bestyrede han en Trætjærefabrik paa Eger. $17/3$ 1866 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek paa Ørkedalsøren, hvor han forblev, til han under $28/9$ 1878 meddeltes Bevilling til at oprette det 4de Apothek i Thronhjøm (Baklandet); dette aabnede han $28/8$ 1879. Det sidste Apothek voldte ham megen Uleilighed og økonomiske Vanskeligheder, idet han som en Følge af forandrede Trafikforholde kort før sin Død stod i Begreb med for 2den Gang at flytte Apotheket. Han flyttede nemlig 1881 fra Nygaden til en Hjørnegaard ved Bybroen.

* i Kristiania $13/10$ 1862 *Claudine Marie Dahl*, f. i Valle $1/3$ 1841. Datter af Provst og Sognepræst *Johan Lausen Koren Dahl* og *Johanne Edvardine Sægaard*.

Som Provisorer har her fungeret:

1. *Oluf Martin Eggen*. Se Lærdalsøren. Aut. $27/6$ 1888.
2. *P. R. F. Tonning*. Se Levanger Apothek. Aut. $18/8$ 1888.

2. **Fredrik Christen Tuxen Werring**, f. i Herø $1/9$ 1843. Søn af Doctor *Martin Tuxen Werring* og *Anne Christine Elisabeth Møller*. Han discip. i Fredrikstad fra August 1859 — August 1863 og underkastede sig Medhjælperprøven $11/8$. Den farm. Eks. fuldendte han $31/5$ 1865 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 1 Aar i Bergen, 3 Aar ved „Svanen“ i Stavanger, fra 1869—1874 Bestyrer af Filialapotheket i Kopervig og fra $2/1$ 1875 til November s. A. ansat ved Hospitalsapotheket i Kristiania, og fra Januar 1876 til Januar 1879 ved „Nordstjernen“ Kristiania. $20/2$ 1879 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Lærdal, hvor han købte en Gaard for Kr. 10,000. $4/4$ 1889 Bevilling til at drive Apotheket „Ørnen“ i Thronhjøm.

* i Gamle Akers Kirke $15/9$ 1873 *Guri Laurentzæ Helliesen*, f. i Kristiania $9/2$ 1853. Datter af Postmester *Johan Otto Helliesen* og *Signe Margrethe Hansen*.

Tromsø.

Reelt Privilegium, oprettet $7/2$ 1825.

1. **Johannes Christensen Mørk**, f. i Bergen $1/4$ 1797, † paa Tromsø $9/7$ 1828 (31 Aar og 3 Md). Søn af Skrædder-

mester *Peder Ludvig Mørk* og *Anne Christensen*. Han discip. ved Kristiansands Apothek, indtil han under $\frac{4}{6}$ 1818 meddeltes Lærebrev, hvorefter han fung. som Medhjælper hos Maschmann i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{28}{5}$ 1823 med 1ste Karakter og meddeltes $\frac{7}{2}$ 1825 Bevilling til oprette et Apothek paa Tromsø, som han anlagde i Valentinsens Gaard. Ved hans Død 3 Aar senere omtales, hvordan han anlagde det første Apothek i denne By „men ei ene kunde de Syge herfra søge Lægemedler, ogsaa hyggede man sig til ham som Læge, da han, qva Amanuensis hos den alderstegne, sygelige og langt borte boende Distrikskirurg, praktiserede her i Byen og stedse med Held. Blid i Omgang retsindig i sin Færd, afholdende i Glæders Nydelse, blev han snart almindelig agtet og elsket. Hvor helligt vi føler hans Savn, derom dømme enhver, som forestiller sig, at næsten halvt ottende Hundrede Menesker bo paa eet Sted uden Apothek og paa mere end 6 Nordlandske Miles Afstand, uden Læge“. „Den norske Rigtstidende“ for $\frac{22}{9}$ 1828. (Ugift.)

1828 købte han den Grund, hvorpaa den nuværende Apothekerbygning er (søndre Hjørne af Torvet), men Eftermanden byggede Gaarden.

2. **Hans Adolph Reetz**, f. i Jylland $\frac{2}{11}$ 1792, † i Kjbhn. $\frac{21}{7}$ 1852. Søn af Sognep. til Kristrup *Peder Kjeldsen Reetz* og *Cathrine Elise Sundt*. Han fuldendte den farm. Eks. i Kjbhn. 1812 med *Laud* og deltog straks efter med de danske Tropper i Felttoget i Frankrige. 1820 overtog han Provisoratet ved Kongsbergs Apothek og forblev her til 1825. $\frac{14}{11}$ 1828 meddeltes han Bevilling som Apotheker i Tromsø. 1831 bevilgedes ham 400 Kroner i Godtgjørelse for udført Lægeforretninger i $1\frac{1}{2}$ Aar ved Sygehuset paa Tromsø. Dette Apothek drev han indtil 1847, da han $\frac{31}{5}$ solgte det og flyttede ned til Kjøbenhavn, hvor han 5 Aar senere døde. Han byggede den Gaard, hvori Apotheket endnu har sit Lokale.

* $\frac{11}{9}$? *Kristiane Marie Høstmark*, † i Kjbhn. $\frac{14}{1}$ 1859.

3. **Joakim Andreas Koht**, f. paa Kongsberg $\frac{7}{8}$ 1805, † paa Tromsø $\frac{19}{7}$ 1884. Søn af Forstopseer *Hans Jacob Koht* og *Anne Marie Schive*. Han discip. ved Kongsbergs Apothek fra $\frac{14}{4}$ 1821— $\frac{14}{4}$ 1828, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. 1 Aar som Medhjælper ved Svaneapotheket

i Kristiania og i Laurvig indtil 1831. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{5}{8}$ 1831 med 1ste Karakter, hvorefter han kond. hos Reetz, indtil han under $\frac{14}{8}$ 1844 meddeltes Bevilling til at drive Bodø Apothek som Forpagter og $\frac{27}{8}$ 1847 Bevilling til at drive Tromsø Apothek, for hvilket han gav 44,000 Kroner. Dette Apothek afhændede han til sin Svigersøn 1875.

* i Kristiansand 1843 *Johanne Andrea Conradi*, f. i Tønsberg $\frac{16}{9}$ 1818, † paa Tromsø $\frac{8}{3}$ 1851. Datter af Apotheker *Conradi* i Tønsberg.

4. **Fredrik Leopold Bentzon**, f. i Bergen $\frac{16}{9}$ 1843. Søn af Kjøbmand *Johan Henrik Bentzon* og *Dorthea Marie Mohn*. Efter tidligere at have uddannet sig for Handelen, discip. han ved Mandals Apothek fra $\frac{1}{7}$ 1868— $\frac{1}{7}$ 1869, hvor han underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $\frac{12}{12}$ 1870 med Karakteren „Godt“. Fra Begyndelsen at 1871 kond. han ved Tromsø Apothek og købte dette Apothek 1875 for 80,000 Kr. (Privilegium, Gaard og Varer) samt betalte Apotheker Koht aarlig 4800 Kr. Han meddeltes Bevilling $\frac{2}{7}$ 1875 og overtog Apotheket fra $\frac{1}{9}$ s. A. Gaardens Husnummer er 49.

* paa Tromsø $\frac{8}{8}$ 1871 *Marie Christine Conradi Koht* f. paa Tromsø $\frac{9}{9}$ 1848. Datter af forannævnte Apotheker.

Tromsø 2det Apothek.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{29}{12}$ 1888. Enkekasseindskud efter 3500 Kr. og 250 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Poul Peter Svendsen**. Se ham Hønefos. Under $\frac{26}{5}$ 1889 meddelt Bevilling til at anlægge det 2det Apothek paa Tromsø.

Tvedestrand.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{27}{8}$ 1865.

1. **Hans Edvard Julius Christoffer Bugge**, f. i Stjørdalen $\frac{28}{7}$ 1827. Søn af Sognepræst *Jockum Bugge* og *Gjertrud*

Maren Juul Ingier. Han discip. hos Apotheker *Honorè* i Fredericia fra November 1843—Mai 1848 og fung. som Medhjælper sammesteds og underkastede sig dansk Medhjælperprøve $\frac{9}{8}$ 1849 i Ribe, hvor han ogsaa kond. som Medhjælper i vel 1 Aar. 1850 kom han til Norge, hvor han $\frac{14}{11}$ 1850 underkastede sig norsk Medhjælperprøve ved Svaneapotheket i Kristiania. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{25}{1}$ 1851 med Karakteren „Godt“, tog 1852 Artium og 1853 2den Eksamen. Fra denne Tid og til 1866 kond. han dels ved Svaneapotheket og dels ved Elephantapotheket i Kristiania. Det sidstnævnte Apothek bestyrede han ogsaa en Tid. $\frac{11}{10}$ 1865 meddeltes han Bevilling til at anlægge et Apothek i Tvedestrand. Paa Grund af Sygelighed har han i de senere Aar for det meste været bosat i Kristiania. Apotheket har gjentagende Gange skiftet Lokale.

* i Gøteborg $\frac{8}{4}$ 1869 *Elisa Caroline Jensen*, f. i Risør $\frac{2}{9}$ 1850. Datter af Skibskaptein *Jens Emil Jensen* og *Nicoline Riegels*.

Som Provisorer har hos ham fungeret:

1. *Bernhard Henrik Julius Habel*, f. $\frac{17}{2}$ 1838, cand. farm. $\frac{2}{6}$ 1860 „Meget godt“, † $\frac{15}{9}$ 1881.
2. *Gustav Adolf Lammers Schaanning*. Se ham Østerrisør.
3. *Kristoffer Winther Scheen Pedersen*, f. $\frac{19}{4}$ 1853, cand. farm. $\frac{8}{6}$ 1875, „Godt“, aut. $\frac{12}{1}$ 1885.

T ø n s b e r g.

Løveapotheket.

Reelt Privilegium, oprettet $\frac{2}{5}$ 1782.

Allerede af en Skrivelse, dat. $\frac{81}{5}$ 1688, kan sees at en „Oculist og Broksnider“ *Henrik Kleve* har været bosat i Tønsberg; $\frac{21}{7}$ 1688 gives ham Bevilling til „overalt i begge Riger, i Byen og paa Landet, at drive sin Profession og bruge til sine Patienter de Medikamenter han selv laver.“

1. **Nikolai Lintz**, f. ca. 1697, † i Tønsberg 1766, begr. $^{21}/_{11}$, 79 Aar gl. Han begyndte sin Disciplin ved Fredrikshalds Apothek 1709 og fuldendte den farm. Eks. $^{8}/_{7}$ 1721 i Kjøbenhavn ¹⁾ Han har ganske vist snart efter nedsat sig i Tønsberg, hvor han var bosat, da han $^{11}/_{12}$ 1730 søgte om Bevilling som Apotheker. Stiftamtmanden anbefaler hans Andragende med det Tilføiende „han voren mange med hans Videnskab til Hjælp“; allerede omkring 1724 har han giftet sig i Tønsberg og rimeligvis allerede da nedsat sig her. Da hans Ægteskab var børnløst testamenterede han $^{18}/_{8}$ 1767 sit Apothek og al sin Eiendom til sin Kones Søsterdatter og Brodersøn, hvoraf da den sidste overtog Apotheket.

* ca 1724 *Helene Henne*, f. i Tønsberg 1702, døbt $^{19}/_{10}$, † der 1774, begr. $^{8}/_{8}$ „ringet med alle Klokker i begge Kirker og de Store forud“, Datter af Skipper og Handelsborger *Andreas Kristiansen Henne* og *Apolone Pedersdatter Stockmann*.

Helene Henne og de to efterfølgende Apothekere er ganske udglemte i *M. Arnesens* Stamtavle over Familien *Henne*. Hun var nemlig Tvilling-søster til den Bergraad *Kristen Henne*, der omtales Side 5 i Familien „Henne“.

2. **Kristian Reinhold Henne**, f. ²⁾ 1732, † i Tønsberg $^{20}/_{3}$ 1799 begr. $^{2}/_{4}$. Søn af Bergraad *Kristen Henne* og *Lucretia With*. Han oplærtes først paa den „publicve Skole“ i Tønsberg i Regning og Skrivning til 1744, da han kom til Apotheker *Lintz*, hvor han fuldendte Disciplinen 1753 og kond. derefter som „Svend“ hos *Peckel* paa Kongsberg; her hørte han Forelæsninger af *Becker*, og fuldendte den farm. Eks. i Kjøbenhavn $^{22}/_{6}$ 1768. Hans Ansøgning om Apothekerprivilegium i Tønsberg er dateret Tønsberg $^{14}/_{7}$ 1768 og Bevilling som saadan meddeltes ham $^{28}/_{9}$ s. A. I den Kongelige Bevilling omtales at hans Faster har overdraget ham Apotheket. I Tønsberg holdt han et Slags Hotel, hvorfor ogsaa Præsten *Jens Müller* i sin Tønsbergs Beskrivelse siger: „Ordentlige Gæstgivere er her ikke, saa at dersom Apotheket ikke var, maatte fornemme reysende Folk være ilde farne; men foruden at bemældte Apothek er i Henseende til Byen og Egnen, samt Aftræk paa Apothekersager, i temmelig god Stand, saa kand alle

¹⁾ Facultetet oplyser 1730 at Eksamensprotokollen er brændt for de tidligere Aar, hvoriblandt 1721, da *Lintz* bestod Eksamen.

²⁾ Sandsynligvis født paa Kongsberg, hvor Faderen 1731 blev Schichtmester.

honette og fornemme Reysende der bliver bevertede til al Fornoyelse og Magelighed og i denne Henseende er samme Huus baade merkeligt og høyst fornødent i Tønsberg⁴.

* *Anne Sussanne Bay*, f. ca. 1745, † i Tønsberg 1798, begr. ¹⁶/₃. Datter af *Tolder Hans Bay* og 1ste Hustru *Sofie Erica Ohnsorg*.

3. **Hans Kristian Henne**, f. i Tønsberg 1781, døbt ²⁸/₁₁, † der ⁸/₇ 1803. Eneste Barn af foregaaende Apotheker. Han discip. hos Faderen og Apotheker *Schultz* i Kristiansand og ansøgte, paa Grund af at han var umyndig, ⁴/₄ 1799 om Tilla-delse til at maatte overtage Tønsberg Apothek og ved sin For-mynder lade det bortforpagte, indtil han selv blev myndig og fik taget den farm. Eks. Dette tillodes ham under ¹²/₇ 1799, hvorefter *Carl Fredrik Finch* (senere Apotheker paa Moss) be-styrede Apotheket for ham, indtil han ¹⁸/₈ 1801 havde fuld-endt den farm. Eks. i Kjøbenhavn med „enstemmig“ *Laud.* Allerede 2 Aar efter erklæredes han for umyndiggjort (⁷/₈ 1803) og Boet toges under Skiftebehandling. (Ugift).

4. **Nils Jørgen Conradi**, f. paa Fredrikshald ²⁸/₁₁, døbt ⁶/₁₂ 1776, † i Tønsberg ³¹/₆ 1835. Søn af Tolder *Jørgen Agers-borg Conradi* og *Anna Sofie Berg*. Han discip i 6 Aar hos Apotheker *Ackermann* i Throndhjem og fung. derpaa ²/₂ Aar som Medhjælper hos ham, hvorpaa han kom til Elephantapo-theket i Kristiania, hvor han forblev 4 Aar. Den farm. Eks. fuldendte han ²/₈ 1802 med „enstemmig“ *Loudabilis* og købte Tønsberg Apothek med Gaard og Urtehouge paa Auktionen ¹⁴/₇ 1803 for 7500 Rdl., hvorefter han meddeltes Kgl. Bevilling ¹⁹/₈ 1803. Apotheket brændte for ham ²⁰/₂ 1822.

* paa Fredrikshald ²²/₆ 1804 *Helene Kristine Henne*, f. paa Tanum ²⁵/₉ 1783, † i Tønsberg ¹¹/₁ 1833, Datter af Sognepræst *Andreas Kristian Henne* ¹) og *Kristine Bisgaard*.

Da Conradi 1828 gjenopbyggede Apothekergaarden (Matr.-No. 82) ud-stedte han et Obligationsbevis med Pant i Gaarden paa tilsammen 2420 Spd. fordelt paa 121 Aktier, hver Aktie paa 20 Spd. Som Aktietagere findes paa det originale Dokument den rige *Herman Hoë* i Throndhjem med 10 Aktier, Apotheker *Hougan* i Levanger 1 Aktie, Apotheker *Blæs's Enke* paa Molde 2 Aktier, Apotheker *Møllerop* 10 Aktier, D'Hrr. *Ernst Heinrich & Diedrich Cordes* i Hamburg 50 Aktier, Apotheker *Øvre* i

¹) Arnesens „Familien Henne“.

Aalesund $\frac{1}{2}$ Aktie, *Jensen & Co.* i Throndhjem 2 Aktier osv., ved Siden af baade Kjøbmænd, Præster og Embedsmænd, der paa denne Maade anbragte sine Sparepenge.

5. **Peter Fredrik Schive**, f. i Kjøbenhavn $\frac{6}{8}$, døbt $\frac{30}{8}$ 1787, † der $\frac{1}{10}$ 1860. Søn af Copist *Nils Olivarius Schive* og *Henrikke Cathrine Schiødt* (Schyth). Faderen døde, da han var 4 Aar gammel, hvorfor han opdroges hos Provst *Jens Ridderman Schiødt*, der var hans Morbroder. Han discip. hos Apotheker *Peter Eilschow* fra Mai 1802—Mai 1809 og forrettede som Medhjælper sammesteds i $1\frac{1}{2}$ Aar; den farm. Eks. fuldendte han $\frac{30}{8}$ 1812 med *Haud*. Han var derefter ansat ved Drogist *Vilhelm August Rasch's* Forretning i Kjøbenhavn indtil Mai 1815 og Juli 1815—April 1816 Feltapotheker ved Hospitalet for den danske Kontingent i Dorway, Frankrig. Fra November 1816—Januar 1836 kond. han ved Skiens Apothek; han meddeltes en overmaade rosende Attest af Landfysikus *Hans Munk*, dateret Skien $\frac{14}{12}$ 1830, „som et Mynster paa hvorledes en Pharmaceuticus bør være“. Han købte 1836 Tønsberg Apothek paa Auktion for henved 44.000 Kr. og betalte desuden i nogle Aar Bidrag til Apotheker *Conradis* ugifte Døtre. Han meddeltes Bevilling $\frac{2}{3}$ 1836. Efterat han havde solgt Apotheket til Efterfølgende, flyttede han til Kjøbenhavn.

* i Skien $\frac{21}{8}$ 1836 ¹⁾ *Magdalene Juliane Brendel*, f. i Skien $\frac{27}{8}$ 1800, † i Tønsberg $\frac{28}{11}$ 1878, Datter af Kjøbmand *Johan Brendel* og *Marthe Brendel* (?)

6. **Hans Adolf Schive** ²⁾, f. i Skien $\frac{28}{10}$ 1828. Søn af *Hans Abrahamsen* og *Anne Cathrine Brendel*. Han discip. hos Onkelen Apotheker *Schive* i Tønsberg fra Oktober 1843—Oktober 1845 og hos Apotheker *Groth* i Kjøbenhavn fra Oktober 1845—September 1848, da han der underkastede sig dansk Medhjælperprøve $\frac{15}{8}$ og norsk Medhjælperprøve $\frac{7}{12}$ 1848 i Tønsberg. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{22}{12}$ 1851 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter ved Tønsbergs Apothek, indtil han 1857 købte dette Apothek med Gaard, Varer og Inventar for 72,000 Kr., hvorefter han meddeltes Bevilling $\frac{7}{11}$ s. A. Han har været Kirkeværge i 6 Aar, Medlem af Sund-

¹⁾ Uden foregaaende Lysning med Kgl. Bevilling af $\frac{18}{8}$ 1836.

²⁾ Antog Navnet Schive med Kgl. Resol. af $\frac{1}{4}$ 1848.

hedskommissionen og Ligningskommissionen, Overformynder, en af Stifterne af Tønsbergs Privatbank, Repræsentant og Overrevisor i samme Bank. 1887 udnævnt til Medlem af det Udvalg, der skal revidere Tønsberg Sparebanks Bøger, Værdipapirer og efterse Kassebeholdningen. Han har gjentagende Gange skjænket betydelige Summer til det farm. Understøttelsesselskab. $\frac{1}{4}$ 1883 bortforpagtede han sit Apothek til nedenforstaaende aut. Forpagter.

* 1ste G. i Tønsberg $\frac{17}{12}$ 1858 *Andrea Bolette Theodora Aagaard*, f. i Tønsberg $\frac{7}{12}$ 1828, † der $\frac{6}{10}$ 1876, Datter af Kjøbmand *Lauritz Jørgen Aagaard* og *Barbra Johanne Seeberg*.

* 2den G. i Vestre Aker $\frac{27}{8}$ 1879 *Ninni Jonette Fredrikke Winderen*, f. i Aker $\frac{19}{6}$ 1849, Datter af Gaardbruger *Rasmus Winderen* og *Marthe Smedstad*.

Forpagter af Løveapotheket er *Fredrik Vilhelm Falch*, f. $\frac{18}{11}$ 1843, cand. pharm. $\frac{18}{12}$ 1869, „Godt“, aut. $\frac{11}{4}$ 1883.

Svaneapotheket.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{26}{6}$ 1878. Enkekasseindskud efter 3200 Kr. og 300 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Joakim Andreas Jensen**, f. i Bergen $\frac{9}{9}$ 1826. Søn af Overtoldbetjent *Thorbjørn Jensen* og *Berthe Marie Rasmussen*. Han discip. i Holmestrand 1843 og 1844 og ved Løveapotheket i Kristiania fra Paasketider 1844— $\frac{4}{8}$ 1847, da han underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{8}{6}$ 1850 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter ved Holmestrand's Apothek, til han $\frac{16}{9}$ 1867 meddeltes Bevilling som Apotheker i Svelvig, hvor han tillige var Postekspeditør, Præstens Medhjælper og Medlem af Skolekommissionen. $\frac{28}{9}$ 1878 meddeltes han Bevilling til at oprette det andet Apothek i Tønsberg. Dette Apothek flyttede han December 1881 til egen Gaard paa Hjørnet af Byens Torv.

I Marts 1883 skede her en heftig Eksplosion under Blanding af Cinober, Svovel, Kul og Klorsurkali til en Knaldsats, der bruges af Hvalfiskerne. Blandingen foretoges i en Porcelænsmorter inde i Apotheket og Eksplosionen var saa heftig at Apothekets store Speilgladsruder sprang og Knaldet hørtes langt borte; den ekspederende Farmaceut kom dog forholdsvis godt fra det.

* i Holmestrand $1/_{10}$ 1862 *Josefine Fransisca Christiane Rørdam*, f. i Tanum $8/6$ 1832. Datter af Artillerikaptein *Lacob Rørdam* og *Kristine Wright Larsen*.

Provisor ved dette Apothek er:

Christian Alexander Hoch, f. $13/1$ 1854, cand. farm. $14/_{12}$ 1877, „Godt“, aut. $23/8$ 1888.

Tønset.

Personligt Privilegium, oprettet $26/2$ 1863. Enkekasseindskud efter 2500 Kr. og 100 Kroner aarlig til det farm. Institut.

1. **Ole Johan Calmeyer**, f. paa Hammerfest $12/6$ 1831, † i Hvidsten $26/_{12}$ 1885. Søn af Sognepræst *Johan Gerhard Calmeyer* og *Marie Willumsen Iversen*. Han discip, paa Elephantapotheket i Kristiania fra Foraaret 1846— $24/3$ 1851, da han underkastede sig Medhjælperprøven og fung. derefter 3 Aar som Medhjælper ved „Svanen“ i Throndhjem. Den farm. Eks. fuldendte han $7/_{12}$ 1854 med Karakteren „Godt“ og kond. derefter ved „Svanen“ i Throndhjem, indtil han under $15/8$ 1857 erholdt Bevilling som Forpagter af Røraas Apothek, hvor han forblev, til han under $18/7$ 1863 meddeltes Bevilling til at anlægge og drive Apotheket i Tønset ved eller paa Gaarden Neby. Dette Apothek frasagde han sig Høsten 1871. Hans Ansøgning om at fritages for dette Apothek bevilgedes $26/8$ 1871 fra Aarets Udgang at regne. Efter den Tid fung. han nogle Aar ved Kristiania Toldbod, men var meget sygelig og lidende af Gigtmærter.

* i Strinden $6/5$ 1857 *Ingeborg Anna Dien*, f. paa Lertos Brug ved Throndhjem $4/_{11}$ 1828, † i Kristiania $26/1$ 1874. Datter af Husmand *Morten Stinessen Dien* og *Martha Iversdatter Rostad*.

2. **Herman Ulrik Lied**. Se ham Gjøving.

Apotheker her fra 1871—1879. Flyttede Apotheket ved Kgl. Resol. $4/6$ 1877 til Bjørnsmoen.

3. **Jacob Martin Pedersen**. Se ham Moss.

Apotheker her fra 1879—1888.

4. **Hilmar Otto Strand**, f. i Throndhjem $25/10$ 1842. Søn af Handelsmand *Just Strand* og *Andrea Sand*. Han discip. ved Røraas Apothek fra $9/9$ 1859— $9/6$ 1862, underkastede sig Medhjælperprøven og fung. som Medhjælper 2 Aar sammesteds. Den farm. Eks. afsluttede han $10/12$ 1867 med Karakteren „Godt“, hvorefter han vikarierede et $1/2$ Aar ved „Elephas.“ i Bergen, kond. $2\frac{1}{2}$ Aar ved Tønset og 7 Aar ved Levanger Apothek. 1878 overtog han Post som Forretningsfører ved Levanger Brændevins-Samlag, og arbeidede de sidste Aar ved Siden heraf hver Formiddag paa Levanger Apothek, indtil han under $23/1$ 1888 meddeltes Bevilling til at drive Tønset Apothek.

* i Throndhjem $26/11$ 1878 *Ellen Anna Bergithe Helberg*, f. i Throndhjem $20/9$ 1848. Datter af Handelsmand *Lorents Fredrik Helberg* og *Gunhild Olava Lund*.

Ulefos.

Personligt Privilegium; oprettet $20/12$ 1868. Enkekasseindskud efter 9200 Kr. og 150 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Anton Hesselberg**, f. i Stjørdalen $28/7$ 1851. Søn af cand. theol. *Hans Theodor Hesselberg* og *Magdalena Kathrine Jensen*. Han frekventerede Throndhjems lærde Skole fra 1865—1868 og discip. ved Hjortapotheket i Throndhjem fra 1868—1872, da han $15/6$ underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. afsluttede han $8/12$ 1873 med Karakteren „Meget godt“, kond. $6\frac{1}{2}$ Aar ved Hjortapotheket i Throndhjem (hvorat de 5 Aar som Provisor) og $1\frac{1}{2}$ Aar ved „Nordstjernen“ i Kristiania indtil Juli 1881, da han arbeidede 2 Semestre ved Universitetets kemiske Laboratorium under Professor *Peter Waages* Veiledning. Kond. derefter $1\frac{1}{2}$ Aar ved Elephantapotheket i Bergen og Provisor ved Risørs Apothek, indtil dette ved Salg $15/4$ 1885 overdroges Apotheker *Schaanning*. Fra denne Tid og til Udgangen af 1886 assisterede han delvis ved „Hjorten“ og „Hygiea“ i Kristiania og ved „Svanen“ i Throndhjem. Fra Februar 1887 kond. han ved Jernbanetorvets Apothek i Kristiania, indtil han under $6/6$ 1889 meddeltes Bevilling til at oprette et Apothek paa Ulefos. Ved

Kgl. Resolut. af $15/8$ 1887 beskikket som Medlem af den i Henshold til Lov af $18/8$ 1884 anordnede farm. Medhjælper-eksamens-Kommission. (Ugift).

Vadsø.

Personligt Privilegium, oprettet $28/7$ 1866. Enkekasseindskud efter 2000 Kroner og 120 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Johan Herman Foss Møldrop.** Se Fredrikstad.

Apotheker paa Vadsø fra 1867—1875 og Medicamentudsalg i Fisketiden paa Vardø.

2. **Ditlef Heinrich Hilmers.** Se „Ørnen“ Bergen.

Apotheker paa Vadsø med Filial paa Vardø, fra 1876—1886. (Overtog Apotheket i Vadsø $1/10$ 1876 og afkjøbte Møldrop den Gaard, hvori Apotheket fremdeles har sit Lokale.

3. **Alfred Berentzen**, f. i Kristiansand $17/7$ 1846. Søn af Skomager *C. T. Berentzen* og *Severine Asbjørnsen*, discip. $4\frac{1}{2}$ Aar hos Apotheker *Groth* i Stavanger, meddeltes Lærebev $2\frac{2}{2}$ 1866 og bestod Medhjælperprøven $2\frac{2}{3}$ s. A. i Stavanger. Den farm. Eks. afsluttede han $14/6$ 1872 med Karakteren „Godt“, kond. derefter fra $1/9$ 1872— $1/9$ 1874 ved Sarpsborgs Apothek, hvorefter han fra September 1874 til samme Tid 1875 gennemgik et Kursus i Ølbrygning i Kristiansand. Han vikarierede nogle Maaneder i 1875 paa Bragermæs Apothek og kond. fra $1/1$ 1876—Mai 1879 paa Elephantapotheket i Kristiansand, hvorefter han fra sidstnævnte Tid bestyrede Sarpsborgs Apothek, indtil han i September 1882 etablerede en Drogeriforretning i Fredrikstad. Efter et Aars Forløb sluttede han denne Forretning og kond. ved Svaneapotheket paa Fredrikshald, indtil han $14/6$ 1886 meddeltes Bevilling som Apotheker paa Vadsø. Her leiede han Apotheker Hilmers Gaard og begyndte sin Virksomhed $15/7$ 1886.

* i Sarpsborg $2/7$ 1886 *Bolette Helene Hansen*, f. i Skjeberg $6/7$ 1864. Datter af Proprietær *Hans Hansen* og *Anne Kristine Larsen*.

Vardø.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{28}{11}$ 1885. Enkekasseindskud efter 2000 Kr. og 100 Kr. aarlig til det farm. Institut.

Som under Vardø anmærket var der allerede i 1867 Udsalg af Medikamenter i Fisketiden paa Vardø og havde Apothekerne *Møldrop* og *Hilmers* Filialapothek paa Vardø.

Bestyrer af Filialapotheket paa Vardø:

1. *Dorthias Reinert Hellesæther*, f. $\frac{30}{12}$ 1852, cand. farm $\frac{7}{12}$ 1875, „Godt“, aut. $\frac{6}{1}$ 1877. (Han opholder sig nu i Amerika).
2. *Peter Johan Østby Grønn*, f. $\frac{14}{5}$ 1853, cand. pharm. $\frac{6}{12}$ 1875, bestyrede denne Filial, indtil Agersborg overtog Apotheket.

1. **Frits Albert Agersborg**, f. i Vefsen $\frac{20}{9}$ 1848. Søn af Kjøbmand *Henrik Agersborg* (f. $\frac{17}{5}$ 1806, viet $\frac{14}{9}$ 1842) og *Martha Marie Louise Røring*, (f. $\frac{2}{8}$ 1818). Han discip. fra 1865—1868 paa Svaneapotheket i Throndhjem og underkastede sig Medhjælperprøven $\frac{8}{8}$ 1868. Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{9}{12}$ 1872 med Karakteren „Godt“, hvorefter han gjorde Garnisons-tjeneste som Secondløjtnant u. f. L., indtil han Høsten 1873 tog Plads ved Løveapotheket i Throndhjem (efter en kortere Tid at have vikarieret paa Apotheket „Hjorten sammesteds), hvor han forblev, til han $\frac{14}{5}$ 1886 meddeltes Bevilling til at drive et selvstændigt Apothek paa Vardø. Dette Apothek overtog han $\frac{1}{8}$ 1886 og fortsatte i samme Lokale, hvor Filialen havde været, nemlig i Hr. *Laurits Brodtkorbs* Hjørnegaard i Kirkegaden. (Ugift).

Volden.

Personligt Privilegium, oprettet $\frac{22}{4}$ 1885. Enkekasseindskud efter 2500 Kroner og 50 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Theodor Olsen**, f. i Kristiansund $\frac{26}{6}$ 1840. Søn af Skræddermester *Thore Olsen* og *Johanne Bergithe Indergaard*, discip. fra Mai 1856—November 1862 ved Kristiansunds Apothek og bestod Medhjælperprøven $\frac{26}{11}$ s. A. for Doctor *Johan Tønnesen* Den farm. Eks. afsluttede han $\frac{11}{12}$ 1867 med „Godt“ og kond. derefter ved Kristiansunds Apothek i 18 Aar, hvoraf de 8te sidste som Bestyrer af Filialapotheket.

Under 1°/₉, 1885 meddeltes han Bevilling til at oprette et Apothek i Volden Herred paa Søndmøre. Dette Apothek lagde han i Halkjelsvik, hvor der er Damskibsstoppested, Postaabneri, Telegrafstation og flere Landhandlerier. Apotheket er i leiet Lokale.

* i Kristiansund 1°/₈ 1873 *Aronidine Olydia Rachlew*, f. i Kristiansund 2°/₉ 1846. Datter af Skibstører *Peter Andreas Gram Rachlew* og *Martha Sofie Berg*.

Vossevangen.

Personligt Privilegium, oprettet 7/₆ 1880. Enkekasseindskud efter 3000 Kr. og 120 Kr. aarlig til det farm. Institut.

1. **Theodor Andreas Tangen**, f. i Levanger 5/₁₁, 1845. Søn af Bagermester *Thore Andreas Tangen* og *Oline Amalie Rose*. Han discip. ved Levanger Apothek fra September 1860—September 1865, da han 1/₉ s. A. underkastede sig Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han 1°/₁₂, 1867 med Karakteren „Meget godt“ og kond. derefter fra 1°/₁₂, 1867—1°/₅ 1870 ved Rigshospitalets Apothek i Kristiania og fra 1/₇ 1870—1/₇ 1875 ved Elephantapotheket i Bergen og fra 1/₈ 1875—1/₁₁ 1877 i Elverum og fra sidstnævnte Tid og til September 1880 ved Elephantapotheket i Kristiania. Under 2°/₉ 1880 meddeltes ham Tilladelse til at oprette et Apothek paa Vossevangen i søndre Bergenhus Amt og dette Apothek aabnede han 2°/₃ 1881. Han flyttede Apothekets Lokale i Juni 1885 til dets nuværende Plads.

* paa Voss 1°/₈ 1882 *Christiane Margrethe Paulsen*, f. i Fredrikstad 2°/₁₀ 1856. Datter af Kjøbmand *Johan Paulsen* og *Christiane Margrethe Rosenlund*.

Ørkedalsøren.

Personligt Privilegium, oprettet 4/₁₁ 1865. Enkekasseindskud efter 2800 Kr.

1. **Søren Wang**. Se Throndhjem.

Apotheker her fra 1865—1879 og tillige Postaabner.

2. **Andreas Fonger Grøn**, f. i Thronhjelm $16/7$ 1841. Søn af Malermester *Johannes Mortensen Grøn* og *Simonette Schjøller*. Han discip. hos Apotheker *Balsløw* fra 1857—1861, da han i Juni underkastede sig Medhjælperprøven og fuldendte den farm. Eks. $11/12$ 1866 med Karakteren „Meget godt“. Fra sidstnævnte Tid fung. han $1\frac{1}{2}$ Aar ved Svaneapotheket, 1 Aar paa Falkapotheket og 6 Aar ved Rigshospitalsapotheket, alle 3 i Kristiania, drev $1\frac{1}{2}$ Aars Tid en Cikorifabrik og kond. derpaa 1 Aar ved „*Bien*“ Fredrikshald, $1\frac{1}{2}$ Aar ved „*Svanen*“ Arendal og tilsidst $3\frac{1}{2}$ Aar ved Løveapotheket i Arendal, indtil han $26/1$ 1879 meddeltes Bevilling til at drive det ved Wangs Forflyttelse ledigblevne Apothek i Ørkedalsøren. Apotheket har altid havt sit Lokale i samme Gaard som den nuværende og Lokalet alene i 1883 flyttet fra et Rum over i et andet. For Inventaret gav han 1400 Kroner.

* i Kristiania $1/11$ 1872 *Emma Necoline Antoinette Eckmann*, f. i Hammerfest $26/10$ 1852. Datter af Handelsmand *Olaf Pedersen Eckmann* og *Hansine Olsen*.

Østerrisør.

Reelt Privilegium, oprettet $10/8$ 1792.

Før denne Tid var her en Filial, der tilherte Arendals Apothek og bestyredes af en Provisor. $10/8$ 1792 bevilgedes et Apotheks Oprettelse i Østerrisør, „der er bleven Kjøbstad, meget tiltaget og besøges af mange Fremmede“.

Apothekets Lokale har altid været omtrent paa dets nuværende Sted paa Hjørnet af Strandgaden og Raadhusgaden.

1. **Ole Andersen Scheen**, f. i Tanum 1762¹⁾, † i Risør $16/11$ 1823. Han underkastede sig dansk farm. Eks. 1792 med „enstemmig“ *Laud* og bevilgedes $10/8$ 1792 Ret til at anlægge et Apothek i Risør. $11/8$ 1803 meddeltes han og Hustru Privilegium paa Gjestgiveri sammesteds.

* i Risør $4/8$ 1795 *Wenche v. d. Lippe Schanche*, f. i Hosanger $1/10$ 1775, † i Risør $27/2$ 1856 (81 Aar gl.), Datter af Sognepræst *Karsten Henrik Schanche*²⁾, († $7/8$ 1789) og *Karen Marie Garmann*, († $1/11$ 1808).

¹⁾ Der er ingen Ministerialbog i Tanum for denne Tid.

²⁾ Familien „Schanche, Garmann, Hopstock, Krohn“.

2. **Ole Knudsen**, f. i Arendal $7/9$ 1797, † i Risør $17/1$ 1863. Søn af *Knud Olsen* og *Guri Knudsdatter*. Han discip. ved Arendals Apothek i 6 Aar, fra 1814—1820, og assisterede ved samme Apothek til 1824, da han bestyrede Risør Apothek efter Scheens Død. I Mai 1825 kom han til Kristiania, forat høre Forelæsninger og fuldendte den farm. Eks. $13/4$ 1826 med 2den Karakter, hvorefter han vendte tilbage til Risørs Apothek, som han købte 1830 og meddeltes Bevilling $23/2$ s. A. som Apotheker dersteds. Apothekets Lokale brandt i den store Brand, der overgik Byen $6/8$ 1861.

* 1ste G. i Risør $5/10$ 1826 *Wenche v. d. Lippe Scheen*, f. i Risør $17/4$ 1798, † der $14/2$ 1837, Datter af foregaaende Apotheker og Efterfølgendes Søster.

* 2den G. i Risør $20/8$ 1839 *Andrea Ragnhilda Scheen*. f. i Risør $24/10$ 1799, † i Kristiania $27/8$ 1882, begr. i Risør. Hun var Enke efter Officer i den danske Marine *Nicolai Chr. Grove*.

3. **Knud Andreas Knudsen**. Se Oslo.
Apotheker her fra 1863—1865.

4. **Søren Hess Lem Hille**, f. i Leganger i Sogn $24/6$ 1836, † i Risør $23/10$ 1884. Søn af Proprietær *Wollert Konow Hille* til Fresvik og *Elisabeth Marie Lem*. Han discip. paa Brager-næs Apothek fra Juli 1850—August 1856, da han $29/8$ s. A. underkastede sig Medhjælperprøven og forblev sammesteds nogle Maaneder som Medhjælper. Den farm. Eks. afsluttede han $7/12$ 1859 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. 5 Aar dels i Bergen, dels ved Namsos Apothek. 1865 købte han Risørs Apothek for 50,000 Kr. (med Gaard, Varer og Inventar) og meddeltes Bevilling $5/4$ s. A. Allerede 1869 blev han indvalgt i Repræsentantskabet og 1876 i Formandskabet i Risør. Fra 1877—1879 Byens Ordfører og repræsenterede Byen paa Stortingene 1880, 1881, 1882, 1883 og 1884 og var der dels Medlem af Veikomiteen, dels af Jernbanekomiteen. Han var en af Stifterne af den farm. Forening, som han altid omfattede med varm Sympathi.

* i Bergen $15/5$ 1865 *Catharine Jacobine Helmers*, f. i Bergen $10/8$ 1840 nu bosat i Kristiania. Datter af Kjøbmand *Jakob Busch Helmers* og *Anna Catharina Bøye*.

Som Provisorer har her fungeret:

1. *C. O. Bjerke*. Se Hamar.
2. *Gustav Leopold Adolf Schibbye*, f. $\frac{6}{11}$ 1855, Eks. $\frac{11}{12}$ 1876 „Godt“. Dr. phil., aut. Provisor $\frac{15}{1}$ 1883.
3. *Anton Hesselberg*. Se ham Ulefos.

5. **Gustav Adolf Lammers Schaanning**, f. i Skien $\frac{7}{12}$ 1854, † i Risør $\frac{6}{2}$ 1888. Søn af Doctor *Johan Schaanning* og *Betsy Lovise Bruun*. Efter i 8 Aar at have frekventeret Skiens lærde Skole, begyndte han i 1872, som Elev ved Skiens Apothek og forblev her, til han den $\frac{1}{6}$ 1876 havde underkastet sig Medhjælperprøven og fung. som Medhjælper til Julen s. A. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{9}{12}$ 1878 med Karakteren „Godt“ og kond. efter den Tid ved Svaneapotheket i Tønsberg og ved „Skiens nye Apothek“, indtil han ved Juletid 1883 ansattes i Tvedestrand hos Apotheker Bugge. 1885 købte han Risørs Apothek for 100,000 Kroner, (Gaard, Varer, Inventar) og meddeltes Bevilling $\frac{6}{2}$ 1885. Ved Udstillingen i Liverpool 1887 erholdt han Medalje for sine der udstillede Skibsapotheker.

* i Tvedestrand $\frac{17}{8}$ 1882 *Hilda Bergitte Svennevig*, f. i Tvedestrand $\frac{28}{2}$ 1863. Datter af Lensmand *Andreas Kristian Svennevig* og *Helene Bergitte Nilsen*.

Provisor ved dette Apothek er: *Fredrik Hegge*, f. $\frac{25}{6}$ 1862, cand. farm. $\frac{8}{12}$ 1884, „Meget godt“, aut. $\frac{28}{3}$ 1888.

Navneregister.

- Aagaard, Andrea Bolette Theodora. 187.
 — Bernhard Martin. 135.
 — Emmanuel Birgithon. 135.
 — Laurits Jørgen. 187.
 Aalborg, Jacobine Amalie. 151.
 Aars, Antonette Augusta. 106.
 Aarup, Helene. 68.
 Aarø, Anne. 152.
 Aas, Bernt Theodor. 35.
 — Fredrikke. 136.
 — Jens Olsen. 143.
 — Johannes. 35.
 — Ole Mortensen. 143.
 — Petronelle. 99.
 Abrahamsen, Hans. 186.
 Ackermann, Johan Fredrik. 175.
 — Johan Henrik. 175.
 Adelaer, Henrik. 120.
 Aolphi, Petrus. 90.
 Agersborg, Andreas Vilhelm. 69, 79, 125, 139.
 — Frits Albert. 191.
 — Georg Vilhelm. 69.
 — Henrik. 191.
 — Magdalene. 79.
 Ahlers, I. F. W. 44.
 — Marie Kristine. 44.
 Ahrends, Katharine Marie Magdalena. 167.
 Albjerg, Hans Emahus. 175.
 — Margrethe Marie. 175.
 Allum, Mathias. 144.
 — Mathilde Elisa. 144.
 Alstad, Ole Svendsen. 11.
 — Thomas Olaus. 11, 172.
 Alstrup, Nils Gris. 19.
 Amundsen, Amund Marinus. 134.
 Ancher, Peter. 55, 56.
 Anchersen, Abigael. 174.
- And, Axel Pedersøn. 93.
 Andersdatter, Anne. 101.
 — Elise. 103.
 — Marthe. 92.
 Andersen, Anne Margrethe. 170.
 — Benedikte Marie. 10.
 — Clausine. 116.
 — Else Kirstine. 142.
 — Even. 64.
 — Johannę Haldora. 64.
 — Karine. 44.
 — Margrethe Anne. 89.
 — Michel. 130.
 Andreasdatter, Dorothea. 62.
 Anker, Antonette Berntsdatter. 104.
 Apoteker, Michel. 157.
 — Peder. 80.
 — Simon. 4, 36.
 Arent, Sivert. 90.
 Arents, Caroline Jørgine. 85.
 — Jørgen Kristian. 85.
 Arentsen, Margrethe. 52.
 Arentz, Charlotte. 57.
 — Divert Bang. 23.
 — Peter. 23.
 Arntzen, Hans de Place. 69.
 — Johan Luth. 69.
 Arktander, Kristoffer Hansen. 37.
 Arnegaard, Anne. 79.
 Arveschoug, Dorothea Edler. 41.
 — Job. 41.
 Ashjørnsen, Knud Wiingaard. 33.
 — Ole. 33.
 — Severine. 190.
 Aslaksen, Tønnes. 52.
 Aubert Blandine. 133.
 — Ernst Emil. 133.
 — Jeanette. 87.
 — Ludvig Cæsar Martin. 87.
 Auché, Auchesen. 36.

- Baade, Lovisa Augusta.** 2.
Baar, Johanne Dorthæa. 114.
 — Peder Andreas. 114.
 — Peder Pedersen. 158.
Baastad, Adam. 75.
 — Sussanne Marie. 75.
Bach, Clara. 162.
 — Michael. 162.
Bachke, Halvor. 171.
 — Svend Kristian. 171.
Backer, Nikoline. 75.
Bagge, Gjertrud Cathrine. 55.
Bagger, Anton August. 122.
 — Egertha. 77.
 — Eggert Kristian. 77.
 — Oluf. 127.
Balle, Mette. 88.
Balsløw, Jørgen Carsten Bloch. 178.
 — Rasmus. 170, 178.
Bang, Erik Nilsen. 142.
 — Mette Marie. 63.
 — Nils Eriksen. 142.
 — Peder Rasmussen. 63.
 — Petronelle. 70.
Barchlay, Emmerentze. 108.
Barlien, Christiane. 151.
Barth, Birgithe Nilsdatter. 9.
Barvig, Torkild. 83.
 — William Peter. 83.
Baumann, August Kristian. 84, 106.
 — Johanne Mathilde. 84.
Bay, Anne Sussanne. 185.
 — Hans. 185.
 — Maren. 87.
Bech, Anna Bolette. 139.
 — Josine Marie. 42.
 — Vilhelm. 139.
Beck, Petrine Charlotte. 36.
Becker, Gottfried. 95, 97, 104.
 — Johan Gottfried. 38.
Benechen, Anna Beata. 27.
 — Henrik. 26.
 — Honne. 27.
Bennichmann, Ficho Auchesen. 120
 — Susanne. 120.
Bentsen, Mathias Sigvardt. 169.
Bentzon, Fredrik Leopold. 182.
 — Johan Henrik. 182.
Berentsen, Alfred. 157, 190.
- Berentsen, Bertha.** 163.
 — Lars. 163.
Berg, Anne Margrethe. 152.
 — Anne Sofie. 185.
 — Martha Sofie. 192.
 — Kristen. 170.
 — Ragnhild. 71.
Bergh, C. J. 78.
 — Eleonora Johanne. 78.
 — Pauline Cathrine. 24.
Bergmann, Anne Frantsdatter. 96.
Bertelsen, Bo. 5.
 — Jens. 158.
de Besche, Alida Maria. 19.
 — Cecilia Catharina. 193.
 — Christoffer. 17.
 — Johan. 17.
 — Carl. 19.
 — Petter. 18.
 — Gilles Gilleson. 17.
Beyer, Anton Elvin. 58.
Bie, Ida Catharina. 68.
Biedemann, Johan G. 97.
Bille, Valborg Margrethe. 177.
Billington, Johan Kristian. 170.
 — Fredrik. 47, 170.
Biltzing, Hans Andreas. 124.
 — Henriette Elise. 124.
Birch, Theodor. 89.
Birkeland, Halfdan. 168.
 — Peder Hersleb. 168.
Bjelke, Kristian. 46.
Bjerke, Carl Olaus. 70, 108, 195.
Bjerkebek, Anna Lovisa. 123.
Bjørnstad, Ole Jessin. 10.
Bjørnstrup, Adolf Kristian. 89.
 — Christine Oline. 125.
 — C. F. 125.
 — Johan. 89.
 — Johan Peder. 125.
 — Ulrikke Margrethe. 125.
Bisgaard, Kristine. 56.
Blaauw, Jacob. 113.
 — Jacoba Henriette. 113.
Blau, Johan Gottlieb. 74.
Blich, Thomas. 107.
Blichfeldt, Elisabeth Hermichen. 85.
 — Fredrik. 141.

- Blichfeldt, Robert Kristian. 141.
 Blikstad, Conrad. 51.
 — Peter. 51.
 Bloch, Hans Glad. 30.
 — Karen Christine. 30.
 Blom, Anders. 157.
 — Elisabeth. 49.
 — Hanna Diderikka. 133.
 — Knud. 49.
 Blix, Anna Pedersdatter. 61.
 — Erik Theonimus. 1, 142.
 — Petter Andersen. 61.
 — Thomas. 61.
 Boeder, Casper Nilsen. 55.
 — Nils Hansen. 54.
 Boeck, Christian. 97.
 Bogbinder, Fredrik. 102.
 Bolle, Catharina W. C. 113.
 Bonnevie, Honoratus. 74, 140.
 Bonsach, Henrik. 157.
 Borch, Olaus. 81.
 Borchgrevink, Albertine. 162.
 — Elisabeth. 125.
 Borgen, Claudine Margrethe. 77.
 — Hermantine Christine. 77, 86.
 Borgstrøm, Inger Lucia. 152.
 Bosse, Andreas Olsen. 6, 165.
 Boyesen, Anne Sofie. 40.
 — Hanna Julie. 114.
 Boye, Marx. 27.
 Brabandt, Balthasar. 90.
 Brandt, Elisabeth. 96.
 — Elisabeth Cathrine. 97.
 — Fredrik, senior & junior. 10.
 — Fredrik Julius. 96.
 — Johan. 97.
 — Lovisa. 96.
 Braun, Hans Magnus. 132.
 Brechan, Carl Johan. 129.
 — Peter Oluf. 129.
 Bredalsli, Anne Knudsdatter. 71.
 Bredahl, Kristian Fredrik. 157.
 Breenborg, Johan v. 16, 92.
 Brendel, Anne Cathrine. 186.
 — Johan. 186.
 — Magdalena Juliane. 186.
 — Marthe. 186.
 Bretteville, Kristian Zetlitz. 166.
 Brinch, Kristina. 121.
 Brix, Lauritz. 174.
 Broberg, Forvalter. 89.
 Brodersen, Folkvard. 14.
 Brodtkorb, Anna Dorothea. 177.
 — Laurits. 191.
 — Mathea Bennedikte. 115.
 Brudevold, Martha. 130.
 — Mathea Margaretha. 130.
 — Martin. 130.
 Brun, Ingeborg. 23.
 — Johan Kristoffer. 178.
 — Lorentz. 178.
 Brunn, Gjertrud. 131.
 Bruun, Anne Cathrine. 60.
 — Betzy Lovise. 115, 195.
 — Christian. 148.
 — Else Marie. 170.
 — Oswald Fredrik. 148, 154.
 Buch, Hanna Sofie Marie. 129.
 — Iver Winfeldt. 151.
 — Marie Johanne Christiane. 151
 Buchewald, Professor. 19.
 Buck, Fredrik Bing. 176.
 Budde, Christoffer. 127.
 — Margrethe. 127.
 Bugge, Christian. 69.
 — Hans Edvard Julius Christof-
 fer. 106, 182.
 — Ida Catharina. 68.
 — Joccum. 182.
 Bull, Anne Marie. 112, 171.
 — Johan Storm. 22.
 — Jørgen Andreas. 20.
 — Marie Birgithe. 34.
 — Nils Henrik. 21.
 — Ole Bornemann. 20, 127.
 — Rasmus Rossing. 50.
 — Unni Charlotte. 50.
 Burgh, Anne Marie v. d. 146.
 — Rasmus v. d. 146.
 Busch, Cassi. 27.
 Buskeg, Cathrine Elisabeth. 127.
 Bøe, Eli Ellefsdatter. 66.
 Bøhme, Sofie Amalie. 41.
 — Christian Fredrik. 65.
 — Karen Inga. 65.
 Bøttger, Othilie Christiane. 156.
 Bøye, Anna Catharina. 194.
 Calmeyer, Johan Gerhard. 188.
 — Ole Johan. 152, 188.

- Cappel, Joakim Didrik. 40, 81, 98.
 Cappelen, Boel v. 175.
 — Gabriel v. 41.
 — Johan Henrik. 72.
 — Michael. 77.
 — Petronelle Christiane. 77.
 — Sofie. 77.
 — Vilhelm Peter Daniel. 72.
 Carisius, Ferdinand August. 8.
 — Georgine Kristiane. 8.
 Carstens, Edvarda. 57, 177.
 — Jacob Johannes. 177.
 Caster, Karoline. 149.
 — G. M. 149.
 Cathe, Cyriacus. 173.
 Christensen, Anne. 181.
 — Laura Dorothea. 76.
 — Søren. 76.
 — Stille. 40.
 Christiansen, Christian. 133.
 — Emil Deodatus. 133.
 — Marie Christine. 163.
 Clasen, Hans Christian. 35.
 Cohlmann, Herman. 95.
 Cold, Anna. 166.
 — Andreas Isaksen. 166.
 Coldevin, Cathrine Fredrikke. 10.
 Colstrop, Jens. 94.
 — Regine. 94.
 Conradi, Johanne Andrea. 182.
 — Jørgen Agersborg. 185.
 — Nils Jørgen. 185.
 — Theodor. 11.
 Cooper, Elisabeth. 8.
 Cordes, Ernst Heinrich. 185.
 — Dietrich. 185.
 Coucheron, Jens Munthe. 20.
 Cramer, Bernhard. 59.
 — Gjert. 26.
 — Hans. 59.
 — Justine Margrethe. 26.
 — Margrethe. 60.
 Cudrio, Frants Pettersen. 158.
 Daentzell August. 154.
 — Theodor. 154.
 Dahl, Christian Anton. 89.
 — Claudine Marie. 180.
 — Harald. 178.
 — Ingeborg Marie. 30.
 Dahl, Johan Lausen Koren. 180.
 — Nils Kristian. 145.
 — Sofie Emilie Katharina. 145.
 Dahm, J. Chr. 11.
 Dahldorph Abigael. 130.
 Dahlerup, Lars Christian. 69.
 Dampe, Anna. 55.
 — Anne Sofie. 55.
 — Hans Thorbjørnsen. 55.
 — Peter. 61.
 Danhardt, Helmuth. 142.
 Danneskjold-Laurvig, Greve. 131.
 Dedekam, Anna Marie. 3.
 — Johan Theodor. 3.
 Degtau, Daniel Kristoffer. 80.
 Didriksen, Henrik. 14.
 Dietrichs, Carl Georg Halvor. 43.
 — David. 43.
 — Halvard. 43.
 Dietrichson, Oskar. 162.
 — William Borchgrevinck. 162.
 Dille, Jens P. 67.
 — Peder. 67.
 Dinesdatter, Marie. 95, 96.
 Ditlevsen, Anne Sofie. 171.
 Ditten, Hans Ernst v. 110.
 — Hans Selchior v. 110.
 Dons, Anna Johanna. 129.
 — Kornelia Sussanne. 129.
 — M. F. ' 129.
 Dorph, Anne Olsdatter. 97.
 — Ole. 97.
 Doxrud, Inger Marie. 66.
 Drabitus, Johannes. 14.
 — Mathias. 15.
 — Kristoffer Mathias. 15.
 Dreier, Peder Andreas Heuch. 106.
 Ducke, Fredrik Wilhelm. 98.
 Dunker, Johanne Marie. 69.
 — Marie Rebakka. 175.
 Dynner, Andreas Ludvig, junior.
 26.
 — Andreas Ludvig, senior. 26.
 — Honne Benechen. 27.
 — Ludvig Ulrich. 25.
 — Wolfgang Conrad. 26.
 Døderlein, Jens G. 10, 31.
 — Johanne Theodora. 110.
 — Johannes Winther. 110.

- Eckell, Carl Heinrich Adolf. 101.
 — Johan Philip. 100.
 — Johanne Mariane Emilie. 133.
 — Wilhelm Fredrik Waldemar. 57, 100.
 Eckhoff, Johan Fredrik. 7.
 — Fredrik Nicolaus. 6, 7, 165.
 Eckmann, Emma Noline Antoinette. 193.
 — Olaf Pedersen. 193.
 Eeg, Jens. 89.
 — Jens Broberg. 89.
 — Laurits Jensen. 88.
 Egge, Rebekka Elisabeth. 137.
 Eggen, Johan Peder. 140.
 — Oluf Martin. 140, 180.
 Eilschow, Peter. 186.
 Einersen, Andrea Sofie Margrethe. 150.
 Eitel, Johan Michael. 174.
 Ellermann, Christian, junior. 30.
 — Christian, senior. 30.
 Ellers, I. G. H. 19.
 Ellingsen, Halvor. 24.
 — Halvora Ellina. 24,
 Engbretsen, Anne. 151.
 Erichs, Johan Henrik. 59.
 — Kristian Jacobsen. 59.
 Erichsen, Johan Gottfried. 126, 165
 Eriksen, Berthe. 3.
 — Marthe. 77.
 Evensen, Johan Fr. Christen. 73.
 Fabritius, Kristian. 73.
 — Lorentz Wilhadus. 63, 73.
 Faith Georg. 133.
 Falch Cathinka Henriette. 153.
 — Elisabeth. 153.
 — Fredrik Vilhelm. 169, 187.
 — Gregers. 153.
 — Peder. 73.
 Fasting Birgithe Catharina. 19.
 — Thomas. 19.
 Falkenberg, Abel. 80.
 — Cathrine Margrethe. 81, 98.
 — Ditlef Vilhelm. 97.
 — Truls Johansen. 80, 97.
 Fangen, Anton Vilhelm v. 121.
 Faye, Georg Taylor. 123.
 — Margrethe Davidsdatter. 166.
 Faye. Mathilde. 123.
 Ferry, Lorents de. 25.
 Ferslev, Mette. 56, 62.
 Finch, Carl Erdenreich. 146.
 — Carl Fredrik. 146.
 — Christiane Elisa. 135.
 — Henrik Erdmann. 195.
 — Henrik Johan Erdmann. 62, 145
 — Johan. 145.
 — Johan Henrik. 146.
 Finckenhagen, Boel Marie. 159.
 — Olava Marie. 66.
 — Ole Johan. 66.
 Fine, Arnoldus de. 25.
 — Kristine Marthe de. 25.
 Fischer, Anna Elisabeth v. 159.
 — Benjamin. 118.
 — Vincent David. 54.
 Fiuren, Else. 73.
 — Henrik Jacobsen. 5, 130.
 — Jacob Henriksen. 5.
 Fjeldsted, Stiftamtmand. 32.
 Fleischer, Esaias. 15, 20.
 — Gregorius. 15.
 — Magdalena Esaiasd. 25.
 Flohr, Fredrik Otto. 127.
 — Marit. 128.
 Flood, Jørgen W. 121.
 — Peder Pedersen. 158.
 Foss, Georg Theodor Leopold
 Brinken. 144.
 — Jens Andreas. 144.
 Fosse, Harald Vilhelm. 48.
 Fohrmann, Elvine Kirstine. 101.
 — L. C. 101.
 Franck, Laurits Ferdinand Oscar.
 139.
 Fredriksen, Fredrikke Helene. 3.
 — Sofie. 93.
 Freundt, Nicolaus de. 13.
 Friele, Margrethe. 23.
 Friis, Cathrine Ossia. 25.
 — Lambert Gregersen. 12.
 Frimann, J. C. 33, 128.
 Fugel, Barbara Johanne. 72.
 Fyhn, Politimester. 97.
 Fædder, Andreas. 88.
 Føyen, Hans Christensen. 131.
 — Ingeborg. 131.

- Gabel, Statholder. 94.
 Gad, Gjertrud. 46.
 — Kristen. 40.
 Gallas, Eva Maria. 81.
 Gay, Hans Jensen. 165.
 — Jacob. 45.
 — Kristen. 45.
 Garmann, Johan. 141.
 — Karen Marie. 193.
 — Marie Magdalena. 31, 141.
 Gasser, Johan Henrik. 29, 165.
 — Sofie Henrikka. 20.
 Gellmuyden, Anne Dorothea. 22.
 — Knud. 22.
 — Vilhelm. 19.
 Geissler, Adolf. 92.
 — Cathrine. 93.
 Gjerring, Sofie. 128.
 Gjesdahl, Elen Marie. 118.
 Glückstein, Sofie Clausdatter. 15.
 126.
 Godager, Karen Marie. 134.
 — Gunder. 134.
 Goldt, M. J. 142.
 Gosewitz, Johannes. 93.
 Gottwaldt, Carl Fredrik. 137.
 — Gustav Ludvig Nicolai Johan
 Fredrik. 137, 172.
 — Henrik Kristian. 127.
 — Martin. 127.
 Gram, Anne Margrethe. 39.
 — Christoffer. 39.
 — Ingeborg. 59.
 — Jesper. 36.
 — Jesper Pedersen. 4, 164.
 — Peder Jespersen. 4, 118.
 — Severine Elisa Angell. 168.
 Grieg, Margrethe. 29.
 Groslid, Grethe. 134.
 Groswald, Cathrine Marie. 99.
 Groth, Jens Petter. 122, 167.
 — Kathrine Marie Magdalena. 167.
 — Knud Johan Winther. 167.
 — Peder Olsen. 167.
 Grove, Nicolai Christian. 194.
 Grubbe, Sivert. 13.
 Grundtvig, Erik August. 136.
 — Otto Johannes. 136.
 Grøgaard, Charlotte L. A. 10.
 Grønlund, Marie Cathrine. 50.
- Grøn, Andreas Fenger. 193.
 — Johannes Martinsen. 193.
 Grønn, Peter Johan Østby. 191.
 Grønning, Anna Pedersdatter. 142.
 Gulli, G. A. 46.
 Gulliksen, Sigvald. 169.
 Gundersen, Anna. 46.
 Gundersdatter, Maren. 97.
 Gøtzsche, Carl Emil. 77.
 — Helfred Ferdinand. 86.
 — Mathæus. 77, 86.
 Haanshus, Lars Fritjof Solberg. 65.
 — Ole. 108.
 — Ole Andreas. 51, 65, 68, 108.
 — Sigurd Johan. 109.
 Haarbye, Johan Schoug. 170.
 — Kristine. 170.
 Habel, B. H. Julius. 183.
 Hageman, Carl Emil. 149.
 Hagen, Arnt. 54.
 — Cecilie Georgina. 178.
 — Frants Petter. 96.
 — Haagen Pettersen. 96.
 — Johan Fredrik. 178.
 — Mathias. 56.
 Hall, Hans. 79.
 — Isak. 70, 79.
 Halling, Julie. 178.
 Halleen, Johan. 82.
 — Sørine Henriette. 82.
 Hals, Anna Marie. 59.
 — Christian Frisach. 169.
 — Hans Kristian. 59.
 — Maren. 49.
 — Peder. 169.
 Halven, Johan Christoffer. 23.
 — Magdalene. 23.
 Halvorsen, Hans Brage. 144.
 — Martin. 46.
 — O. P. 46.
 Hammer, Ingeborg. 11.
 Hanning, Anne Cathrine Caroline
 Holst. 128, 176.
 Hansdatter, Anne Helvig. 41.
 — Jydiche. 29.
 — Maren. 51.
 Hansen, Bolette Helene. 190.
 — Claus Gustav. 116.
 — Christine Marie. 51.

- Hansen, Ellef. 147.
 — Emerentze Mathilde. 149.
 — Even. 69.
 — Hans Arnold. 44.
 — Hans. 44, 139, 190.
 — Hans Ernst. 47, 139.
 — Hans Kristian. 70.
 — Jens Otto Moltke. 43.
 — Johan Casper. 46.
 — Julie Mathilde. 112.
 — Karen. 66.
 — Karen. 150.
 — Kristine. 20.
 — Marie. 149.
 — Nils. 149.
 — Signe Margrethe. 180.
 — Sofus Fredrik Vilhelm. 46.
 — Thorbjørn. 116.
 Hansted, Laurits. 1.
 Hanstein, Amanda Ferdinandine. 77
 — Samuel Ferdinand. 77.
 Hartau, Kristian Tormøllen. 40.
 Hartmann, Karl. 83.
 — Paul Ernst Wilhelm. 83, 84.
 Haslund, Theodor. 10.
 Hasse, Esaias. 90.
 Hassel, Carl Fredrik. 99.
 — Henriette. 47.
 — Petter. 47.
 Hausman, Generalmajor. 101.
 Heerfort, Christoffer. 94,
 — Christoffer Johannesen. 95.
 — Dines. 95.
 — Fredrik. 95.
 — Johannes. 90, 94, 103.
 Hegge, Anton Sofus. 129.
 — Fredrik. 195.
 — Sofie Marie Allette. 129.
 Heiberg, Drude Marie. 54.
 — Edele Kathrine. 132.
 — E. M. 42.
 — Christoffer Fr. Fabritius. 36.
 — Gunhild. 35.
 — Lovise Marie Jensine. 36.
 — O. B. 28.
 Hein, Præsident. 94.
 Heinze, Johan Kristoffer. 131.
 Helberg, Ellen Anna Bergithe. 189
 — Lorents Fredrik. 189.
 Heldahl, Dorthea Margrethe. 162.
 Hellesen, Pauline Henriette. 111.
 Helliøsen, Guri Laurentze. 180.
 — Johan Otto. 180.
 Helms, Jakob. 124.
 — Johan Kristian. 80.
 Helmers, Chatharine Jacobine.
 194.
 — Jacob Busch. 194.
 Helsing, Johan Kristian. 115.
 — Johanne. 69.
 — Johanne Mathea. 115,
 — Nicoline. 115.
 Heltzen, Charlotte. 106.
 Helverschou, Fredrikke. 78.
 Henne, Andreas Kristian. 56, 185.
 — Andreas Kristiansen. 184.
 — Hans Kristian. 185.
 — Helene. 184.
 — Helene Kristine. 185.
 — Kristen. 184.
 — Kristian Reinhold. 185.
 — Marie Cathrine. 56.
 Herholdt, Fredrikke. 70.
 — Joakim Daniel. 70.
 Hersleb, Anne Dorthea. 123.
 Hertzberg, Carl Philip v. 73.
 — Fredrik. 74.
 — Georg Philip v. 73.
 — Johan Kristian Linde. 73.
 Hescher, Karen Georgine. 149.
 Hesselberg, Anton. 179, 189, 195.
 — Hans Theodor. 189.
 Hetlesæther, Dorthias Reinert 191.
 Hetting, Augusta Fredrikke. 163.
 Heyerdahl, Mette Cathrine Elisa-
 beth. 43.
 — Nils Roth Blix. 43.
 Hille, Søren Hess Lem. 194.
 — Wollert Konow. 194,
 Hilmers, Ditlef Heinrich. 31,
 141, 190.
 — Edmund. 31, 141.
 Hirsch, Jacob Johannes Carstens.
 177.
 — Nicoline. 58.
 — Nikoline Christine. 57.
 — Robert Nicolai. 34, 57, 176.
 — Robertus Jacobus junior. 177.
 — Robertus Jacobus senior. 58,
 176.

- Hirsch, Thomas. 10.
 — Thomas Conrad. 123.
 (senior & junior).
 Hjorth, Antomine Christiane. 148.
 — Antomine Kristence. 64.
 Hoch, Christian Alexander. 188.
 — Johan Daniel. 163.
 — Johan Fredrik. 163.
 Hoø, Fredrikke Vilhelmine. 177.
 — Herman. 177.
 Hof, Marie Margrethe. 40.
 — Ole Hannibal. 40,
 Hofgaard, Carl Georg. 157.
 — Marie Flørentine Petronelle.
 84, 156.
 — Peter Andreas. 156.
 Hoelfeldt, Laura Ulrikka. 9.
 Holch Andreas Sewald. 8.
 — Margrethe. 127.
 Holm, Arne Carl. 42.
 — Johan Konrad Ole Tyrhaug.
 48.
 — Kristiane Alexia. 42.
 — Poulina Amalie Elisabeth.
 137.
 Holmsen, Cecilie. 109.
 Holst, Anne Cathrine. 132.
 — Anne Matsdatter. 55.
 — Fr. 99.
 — Fredrik Julius. 47.
 — Henrik. 132.
 — J. 56.
 — Marcus Jacob. 47,
 — Martha Dorthea. 73.
 — Peter Johan. 39.
 Holter, Olava Magdalena. 51.
 Holtermann, Lovise. 170.
 Horn, Conrad Fredrik. 45, 120.
 — Fredrik Andreas. 45.
 — Kristian Fredrik. 44.
 Horneman, Ebbe Carsten. 74.
 — Inger. 74.
 Hornemann, Nicoline. 58, 176.
 Hougan, Johan. 134.
 — Johan Oluf. 135.
 — Sivert. 134.
 Housken, Henrikke Marie. 163.
 Hovland, Inger Johanne. 87.
 Huth, Ernst Henrik. 165.
 Huusman, Johan. 54.
 — Maren. 54.
 Hvalbye, Lars. 46.
 Hvistendahl, Marie Larsdatter.
 132.
 Hvoslef, Hans Henrik. 111.
 — Johannes Peter. 111.
 Hylleberg, Karen Marie. 30.
 Høeg, Just. 94.
 Høegh, Andreas Jensen. 171.
 — Simon. 171.
 Hønne, Sofie. 176.
 Høstmark, Kristiane Marie. 181.
 Høy, Carl Anton. 43.
 Høyer, Henrik. 13.
 — Thyge. 118.
 Indergaard, Johanne Bergithe. 191.
 Ingebretsen, Elisabeth. 154.
 — Lars Kristian. 154.
 Ingier, Gjertrud Maren Juell. 183,
 Ingversen, Cassimir Martin. 82.
 — Martin Henrik. 82.
 Istad, H. L. 113.
 Iversen, Caroline Bergithe. 35.
 — Karen. 153.
 — Maren Johanne. 169.
 — Marie Villumsen. 188.
 Jahn, Dorthea. 89.
 — Lucas. 41, 89.
 — Vilhelmine Margrethe. 41.
 Jacobsdatter, Wenche. 18.
 Jacobsen, Jacob. 14.
 — Ole. 79.
 — Ovidia. 79.
 Jalles, Mette Susanne. 1.
 Jansen, Berthe Catharine. 44.
 — Hans. 73.
 Jensdatter, Christine. 68.
 Jensen, Catharine Margrethe. 156.
 — Eline Gurine. 86.
 — Elisa Caroline. 183.
 — Jens Emil. 183.
 — Joakim Andreas. 172, 187.
 — Karen Sofie. 123.
 Magdalene Kathrine. 189.
 — Thorbjørn. 187.
 Jentoft, Hans Lemmich. 64, 148.
 — Hans Peter Lund. 64, 73.
 — Jenny Jacobine Julie. 148.

- Johannesdatter, Elisabeth. 59.
 — Else Cathrine. 145.
 Johnsen.
 — Christian. 3.
 — Christian. 118.
 — Fredrikke. 48.
 — Josefine Emilie. 172.
 — Mathias. 136.
 — Otilie Christine Marie. 117.
 Johnson, Hans. 77.
 — Kristan Eduard. 77.
 Johnsson, Ole. 3, 155.
 Juell, Anna Barbara. 142.
 — Petter. 145.
 — Sarcha Pedersdatter. 158.
 — Wilhelmine Karoline. 145.
 Junghans, Johan. 131.
 — Kristoffer. 131.
 Jørgensdatter, Marthe. 131.
 — Mette. 93.
 Jørgensen, Andreas. 128.
 — Johan Kristoffer. 128.
 — Marcus Fredrik Dons. 129.
 — Strange. 18.
 Jørstad, Hans. 31, 136.
 Kaare, A. 144.
 — Johanne. 144.
 Kayerød, Georg S. 30.
 Kaltenborn, Axel Theodor. 48, 57.
 Karboe, Marthe Marie. 45.
 Keyser, Johan. 128.
 Kielland, Frøchen. 166.
 — Gabriel Kirsebom. 166.
 Kingo, Tobine Marie. 122.
 Kittel, Abraham Falch. 9.
 — Antonette. 9.
 — Johan Josef. 9.
 Kittelsen, Hedevig Gurine. 147.
 Kiær, Frantz Casper. 43, 90.
 Kjølnær, Magdalena. 38.
 — Helene. 104.
 Kjølbeek, Hans Hansen. 36.
 Kjeldsberg, Amalie Caroline. 176.
 — Peder. 127.
 — Peder Fastesen. 127.
 Kjølstad, Peder. 107.
 Klem, Peder Grønbeck. 151.
 — Regina. 151.
 — Sofie Magdalena L. d. M. 151.
 Kleve, Henrik. 183.
 Klouman, Gerhard. 55.
 — Peder Gerhard. 55.
 Klæboe, Hanna Henrikka. 34.
 — Jacob. 34.
 Knagenhjelm, Catharina Birgithe
 Fredrikke. 20.
 — Henning Didrik. 20.
 Knap, Johanne Cathrine. 143.
 Knoph, Casper Henrik. 168.
 — Hans Schierven. 57, 101, 168.
 Knoff, Alette. 139.
 Knor, Christian. 17.
 — Ernst Kristoffer. 17.
 Knudsdatter, Guri. 194.
 Knudsen, Anna Rebekka. 156.
 — Hellig. 156.
 — Knud Andreas. 66, 114, 150, 194
 — Ole. 114, 194.
 Knutsson, Karl. 172.
 — Karl Johan Ludvig. 172.
 Koch, Lorentz. 61.
 Koefoed, Hans Fischer. 159.
 — Hans Ramshardt. 4.
 — Hans Wølner. 160.
 — Johan. 159.
 — Johanne Louise. 4.
 Kohlbrecht, Anne Gjertrud. 160.
 Koht, Hans Jacob. 181.
 — Joakim Andreas. 181.
 — Marie Christine Conradi. 182.
 Kolderup, Amund Wessel. 163.
 — Julie Marianne. 163.
 Koller, Henrik Julius. 182.
 Konow, Cecilia Catharina. 29.
 — Fredrik Ludvig. 29.
 Koth, Anne Kristine. 78.
 Krag, Ove Wind. 126.
 Kragh, Anne Marie. 100.
 — Jens Hansen. 34.
 — Vilhelmine. 101.
 Kraus, Elisabeth. 131.
 Krebs, Fredrikke Theresia. 135.
 Krog, Annato Pless. 154.
 — Axel Kristian Smith. 71, 153.
 — Johan Ernst Gunerius. 154.
 — Johan Fredrik Vilhelm. 10.
 — Johanne Fredrikke. 54.
 — Valentine Fredrikke Jørgine.
 10.

- Krog, Vilhelm Frimann. 54.
 Krogh, Alina Marie v. 19.
 Krohn, Johan Anton. 76, 161.
 — Johan Jørgen. 76.
 — Hjalmar. 29.
 — Lars Monrad. 28.
 — Michael. 28.
 Kruse, Anne Sofie Albertine. 167.
 — Casper Caspersen. 6, 165.
 — Stephan Caspersen. 6.
 Krutzen, Nils. 176.
 Kummer, Michael Fredrik. 93.

 Landaas, Amalia. 78.
 — Peter B. 78.
 Landaasen, Ole. 67.
 Lange, Claus Jansen de. 16.
 — Cornelius Jansen de. 15.
 — Jan Jansen de. 15.
 Langeland, Hans Nicolai Reinert.
 149.
 — Hans Jacob. 149.
 — Sigurd Halvorsen. 163.
 Larsen, Anne Dorph. 147.
 — Anne Kirstine. 190.
 — Jens Kristian. 68.
 — Kristine Wright. 188.
 — Lovise. 68.
 — Nils. 40.
 — Ole Andreas. 129.
 — Oline. 23.
 Lauritsdatter, Kirsten. 93.
 Laypardt, Karen. 153.
 Leegaard, Fredrik Kristian. 10,
 133.
 — Marie Lovise. 133.
 Lehmann, Anna Ursulla. 85.
 Lem, Elisabeth Marie. 194.
 Lemfort, Zacharias. 94.
 Lemmich, Otto. 61.
 Leon, Anne Marie. 120.
 — Mats Michelsen, 120.
 Leuch, Alhed. 40.
 Leuning, Johan Henrik. 40.
 Lerche Marie. 173.
 Leschlye, Ernst Melchior. 61.
 Lexau, Bolette Marie Berentine. 27
 — Didrik. 140.
 — Didrik Vilhelm. 140.
 Liebe, Anne Helene. 139.
- Lied, Bertha Marie. 67.
 — Herman Ulrik. 66, 188.
 — Johan Richard. 34.
 — Lorents Wittrup. 34.
 — Ulfort Brunbas. 66.
 — Wilhelm Kristian. 67.
 Lieungh, Elias Winther. 133.
 — Hedewald Ording. 133.
 Lüsberg, Andreas. 4, 131.
 — Laurits. 53, 124.
 Lillienskjold, Mette Cathrine Eli-
 sabeth. 106.
 — Gustav de. 106.
 Linche, Johan Christofforus. 60.
 Lind, Anna. 154.
 Linde, Andreas. 74.
 — Margrethe, Dorothea. 74.
 Lindemann, Fredrik Christian Lud-
 vig. 179.
 Lindgaard, Christian Ludvig Her-
 man. 111.
 — Jens Nicolai (junior & senior).
 110.
 Lindt, Claus. 14.
 Lintz, Nicolai. 184.
 Lippe, Jean v. d. 19.
 — Joccum v. d. 18.
 — Rebekka Joakime v. d. 18.
 Lith, Gert v. d. 38, 80.
 Loafft, Caroline Henriette T. 107.
 Logn, Andreas. 147.
 — August Andreas. 147.
 Lootz, Stine. 32.
 Lorents, Jørgen. 95.
 Lorentsen, F. S. 30, 43.
 Lothe, Johan. 23.
 — Johan Olai. 23.
 — Jon Jacobsøn. 23.
 Lucht, Karen. 101.
 Lund, Adolf Ingvald. 75.
 — Adolf Martin. 66, 75, 113.
 — Anne Johanne. 35.
 — Andreas Dass. 75.
 — Dortehea. 88.
 — Eiler Jonassen. 49.
 — Gunhild Olava. 189.
 — Herkules Weier. 113.
 — Jacob. 88.
 — Johan Henrik. 49, 132.
 — Laura Nicoline. 65.

- Lund, Maren Jacobsdatter. 173, 174.
 — Margrethe Marie. 166.
 Lundbeck, Johanne. 152.
 — Riborg Margrethe Zelius. 141.
 Lunde, Adolf Hagbarth Marius. 87
 — Gulbrand. 87.
 Lundgreen, Carl Markus. 84.
 Lundh, Helene Louise. 96.
 — Peter Georg Lufton. 69.
 Luplou, Anton Carl. 86.
 — Nathalia Alida. 86.
 Luyden, Grethe Clasdatter. 16.
 Lüders, Ernst Heinrich. 122.
 — Ernst Henrik. 123.
 — Henriette Ernestine. 123.
 — Kristian Fredrik. 122.
 Lütken, Anne Magdalena. 51.
 Lyche, Christiane Augusta. 75.
 — Karen Pedersdatter. 157.
 Lyng, Catharina. 86.
 — Nicolai August. 149.
 Lysholm, Eleonore Christiane. 178.
 Lærshou Jens Nilsen. 36.
 Lætt, Kirstine. 93.
 — Poul. 93.
 Løche, Søren. 130.
 Løwold, Johanne Anne Albertine.
 167.
 — Oluf Andreas. 167.
 Maartmann, Kristen Hansen. 20.
 Magnus, Christian. 166.
 — Mette Christine. 166.
 Mangelsen, Margrethe Christine.
 103.
 — Otto. 103.
 Mangor, Kristoffer Heerfort. 96, 175
 Mannesen, Jacob. 40.
 Manthey, Hanne Sofie. 72.
 — J. G. L. 146.
 Mariboe, Ida Dorthea. 87.
 Marker, Julie Fredrikke. 162.
 Marcellis, Gabriel. 102.
 Martin, Enkemadame. 89.
 Maschmann, Bernt Anton. 106.
 — Bernt Sverdrup. 105, 106.
 — Carl Gustav. 105, 106.
 — Hans Henrik. 99, 105.
 — Johan Heinrich. 104.
 Matheson, A. F. R. 129.
 Mathias, Kristoffer. 15.
 Mathiesen, Georg Kristian, senior
 & junior. 31.
 — Ole. 107, 136.
 Mau, Gerhard Vilhelm. 178.
 Mavors, Rudolf. 131.
 Meidell, Stephan Barchlay. 169.
 Meier, B. 158.
 — Borchardt. 55.
 — Elisabeth. 127.
 — Inga. 46.
 — Inger Marie. 174.
 — Frits Severin. 48.
 — Friderich. 120.
 — Johan Herman. 48, 50.
 — Johan Herman. 48.
 — Thomas. 174.
 Meincke, Hanna. 175.
 Meitzner, Marie. 110.
 Meldahl, Ursella Kathrine. 156.
 Michelsen, Gulbrand. 169.
 — Maren Sofie. 169.
 Mjøs, John. 153.
 — Josefina. 153.
 Moe, Antonette. 104.
 — Hans. 104.
 — Martha. 35.
 — Mogens. 8.
 Moen, Marit Knudsdatter. 179.
 Mohn, Dorthea Marie. 182.
 Molberg, Joakim. 142.
 — Rebekka Marie. 142.
 Moldenhauer, Frants Casper. 73.
 Moltzau, Christine Margrethe. 31.
 Monrad, Caroline Dorthea. 47.
 — Fredrikke Lovise. 28.
 — Georg Herman. 27.
 — Hans Didrik. 175.
 — Lars. 27.
 Monsdatter, Kristine. 143.
 Monsen, Christian Martin. 70.
 — J. C. 70.
 Morland, Christen. 158.
 Moss, Magdalena. 39.
 Moth, Agnete Mary. 93.
 — Kirstine. 93.
 — Margrethe. 93.
 — Philip. 93.
 Mow, Anders Olsen. 39.
 — Susanne Andersdatter. 39.

- Movinckel, Anna Sofie. 78.
 Muceus, Chr. M. 129.
 Mülertz, Elisabeth Amalie Johanne
 Henriette. 162.
 — Elise Caroline. 77.
 — Fredrik. 160.
 — Fredrik Carl. 162.
 — Helene Elisabeth 77, 161.
 — Henrik Adolf. 77, 150, 160,
 161.
 — Johan Carl. 160.
 — Johan Heinrich v. 160.
 — Lina. 162.
 — Marianne. 49.
 — Rasmus Iver. 161.
 Müller, Adam Walther. 27.
 — F. H. 19.
 — Herman. 16.
 — Jens. 184.
 — Johan Kristian. 26.
 — Jørgen Carsten. 176.
 — Kristian Fredrik. 176.
 — Nils. 176.
 Munch, Anne Catharine. 61.
 — Biskop. 94.
 — Cecilia Christiane. 6.
 — Fredrik. 6.
 — Hans. 168, 186.
 — Jacob. 108.
 — Mathias. 61.
 — Nicoline. 108.
 — Peter Søfrensen. 157.
 Münster, A. W. 58.
 Munthe, Anna Margaretha. 22.
 — Elisabeth Ludvigsdatter. 24.
 Must, Hans. 101.
 Myhlenstedt, I. A. 122.
 Myhr, Anders. 77.
 Myhre, Ingeborg. 108.
 Møldrop, Andreas Kristian. 65.
 — Johan Herman Foss. 65, 190.
 Møller, A. 52.
 — Anne Christine Elisabeth. 180.
 — Christine Elisabeth. 42.
 — Frants Peckel. 100.
 — Jens Worm. 2.
 — Joccum. 99.
 — Johanne Cathrine. 122.
 — Karen Splied. 2.
 — Lovise Marie. 100.
 Møller, Peter. 99.
 Møllerop, Kristian Fredrik (senior
 & junior). 177.
 Mørk, Johannes Christensen. 180.
 — Peder Ludvig. 181.
 Nakschow, Elisabeth Cathrine. 43.
 Nandrup, Eggert Sørensen. 167.
 — Mette Cathrine. 167.
 Nannestad, Agno. 168.
 — Fredrik. 170.
 — Henrik Schjødt. 168.
 — Jonas Angell. 170.
 Nebenlong, Johan Christoffer. 157.
 Neblung, Kristian. 26.
 — Kristian Fredrik. 19.
 Nerdrum, Bolette Marie. 111.
 Neukirken, Johanne Fredrikke. 65.
 Nicolaysen, Carl. 3.
 — Maren Berntine. 27.
 — Nicolai. 27.
 Nilsdatter, Guri. 8.
 — Ingeborg. 119.
 Nielsen, Caroline Loviise Amalie. 84
 — Gurine Laurentse. 58.
 — Hans Julius. 48, 153.
 — Hans Jørgen. 153.
 — Helene Bergithe. 195.
 — Johan. 7.
 — Lars. 68.
 — Magdalena. 169.
 — Nils Petter. 68.
 Niemann, Hans. 98.
 — Hans Erik. 98.
 — M. 62.
 Nilsen, Bertha Marie. 30.
 — Lars. 104.
 — Nils. 134.
 Nissen, Anton Georg. 45.
 — August Lind. 51. 58.
 — Peder Jynge. 58.
 Noodt, Malene Marie. 135.
 Norberg, Øllegaard Jerain. 71.
 Nordfjord, Ingeborg Joccums-
 datter. 67.
 Norgrenn, Elisa Abigael Helene
 Henrikke Hermene. 59.
 Norman, Gusta Caroline. 129.
 — Nils. 129.
 Norseth, Jette Oline. 11.

- Norseth, Ole S. 11.
 Nærup, Vilhelm G. G. 108, 137.
 Næs, Edel. 144.
 Næsjord Knud Knudsen. 61.
 Nørbeck, H. 53.
 Odelsen, John. 3.
 Odnæs, Bertha. 67.
 Oeding, Abel Margrêthe Christine. 177.
 Offue, Michael. 164.
 Ogelbye, Malene Ehlersdatter. 140.
 Ohlsen, Laura Gudmunda. 50.
 — Peter Christian. 50.
 Ohnsorg, Sofie Erica. 185
 Olberg, Eilert Gill. 109.
 — Johanne Christiane. 65, 109.
 Oldsatter, Anne Marte. 11.
 — Bergithe. 103.
 — Gjertrud. 143.
 — Kirsten. 136.
 — Kirstine. 33.
 Olsen, Caroline Cathrine. 50.
 — Christian. 67.
 — Christine. 46.
 — Dorthea. 71.
 — Else Marie. 52.
 — Hanna. 67.
 — Hans Jacob. 65.
 — Hansine. 193.
 — Karen Johanne. 67.
 — Knud. 194.
 — Kristine. 148.
 — Kristine. 140.
 — Marit. 143.
 — Olga Catharine. 65.
 — Theodor. 129, 191.
 — Thore. 191.
 Oppenheim, Charlotte Amalie. 28.
 Ording, Else Kristine. 114.
 — Marine Hermine. 133.
 Onsager, Johannes. 75.
 — Martin. 75.
 Ovesdatter, Cecilie. 18.
 Paasche, Cally Louise. 84.
 — Carl Anton. 84.
 — Gurine Johanne. 123.
 Parelus, Elisabeth. 51.
 — Jacob v. d. Lippe. 51.
 — Maren Birgithe. 144.
 Parelus, Margrete Elisabeth. 168.
 — Søren Mørch. 51.
 Paulsen, Christiane Margrethe. 192.
 — Johan. 192.
 Paus, Christen Hansen. 24.
 — Ingeborg Sofie. 24.
 Peckel, Anne Cathrine. 83.
 — Cathrine Marie. 98.
 — Christine Sofie. 99.
 — Ditlef Vilhelm Falkenberg. 98
 — Frants. 42, 81, 83, 98.
 — Frantz. 81.
 — Ole Borch. 81, 98.
 Pedersdatter, Apolone. 123.
 — Eli. 71.
 — Marie. 29.
 Pedersen, Jacob Martin. 148, 188.
 — Hans. 15.
 — Kristoffer Winther Scheen. 183
 — Nils. 118.
 — Oluf. 103.
 — Peder. 148.
 Petersen, Cecilie Catharina. 83.
 — Handine Katharine. 152.
 — Jess Fredrik. 63, 84, 156.
 — Johan. 156.
 — Lucie Marie. 137.
 — Marie. 124.
 — Martin. 152.
 Petreius, Catharina. 81.
 Pettersen, Dorothea Fredrikke
 Magdalena. 34.
 — Elisabeth. 136.
 — Henrik Nicolai. 143.
 — Mathias Allum. 144.
 — Thorvald. 136.
 — Westye. 143.
 Pharo, Abigael Wulffsberg. 113.
 Phefferkorn, Fredrik Christian. 129
 — Georg Fredrik Adolf. 129.
 Pielcke, Johan. 174.
 Piette, Victor Albert. 29.
 Pind, Augusta. 69.
 Piper, Antoni. 92.
 — Johannes. 92.
 Platou, C. 26.
 Plesner, August Julius. 172.
 — Mathilde. 172.
 Pless, Anne Kathrine. 154.
 Plum, Claudine Henriette. 86.

- Post, Anne Elisabeth v. 167.
 Poulsen, Hans. 73.
 — Peder. 36.
 Poulsson, Anne Cathrine. 43.
 Preuert, Jacob. 151.
 — Johannes. 151.
 Preus, Johan Michael. 7.
 — Johanne Anne Dorthea Sofie.
 6, 165.
 — Margrethe. 152.
 Prom, Esaias Vilhelm. 24.
 — Gerhard Wulff. 24.
 Pryds, Anne Hedevig. 30.
- Q**vislin, Christen. 20, 175.
 — Jacob Petter. 20.
- Rachlew, Aron Norman. 85.
 — Arondine Olydie. 192.
 — Emilie Fredrikke. 141.
 — Henrik. 141.
 — Nicolai Smidt. 85.
 — Peter Andreas Gram. 192.
 Rampe, Henriette Louise. 50.
 Ramshardt, Marie Catharina. 159.
 — Knud. 159.
 Randulf, Dorothea Katharina Wand-
 dal. 20.
 Rasch, Nicolai. 174.
 — Vilhelm August. 186.
 Rasmussen, Berthe Marie. 187.
 — Bolette. 167.
 — Inger Birgithe. 87.
 — Jonas. 87.
 Rath, Henrik. 29.
 Ravn, Ole. 124.
 — Ole Kristian. 124.
 Rechel, Peder. 157.
 Reetz, Hans Adolf. 83, 181.
 — Peder Kjeldsen. 181.
 Refsgaard, Peder. 63.
 Reichelt, Karen. 85.
 Reiersen, Oline. 30.
 Reimann, Jens Aarup. 68.
 — Martin. 68.
 Reiminch, Herman. 90
 — Katharina. 91.
 Reinohl, Apotheker. 26
 Reitan, Ole Thomas. 73.
 Resch, Kristian. 143.
- Reissigir, Johan Harald. 157.
 Rhodius, Abrosius. 91.
 Riddervold, Cathrine Tank. 112.
 — Hanna Sofie. 171.
 — Hans. 112, 171.
 Riegels, Nicoline. 183.
 Riübner, A. 19.
 — Martin. 127.
 Riis, David Kristian. 9.
 — Søren Nathanael. 9.
 Ring, Vilhelm Alberth. 77.
 Ringkjøbing, Michel Poulsen. 158.
 Robarth, Marianne. 67.
 Robertsen, Charles. 71.
 — Hariet Elisabeth. 71.
 Rode, Carl Nikolai. 150.
 — Frederik. 50.
 — Georg Vilhelm. 150.
 — Hans Carl Iver. 50.
 Rognskoug, Ole. 51.
 — Severine Regine. 51.
 Rogstad, Christiane Sofie. 83, 99.
 — Thore. 99.
 Rohde, Ingeborg Hedevig. 96.
 Roose, Johan Kristian. 7.
 Roosen, Herman. 9.
 — Mette Hedevig. 9.
 Rose, Oline Marie. 192.
 Rosenlund, Christine Margrethe.
 192.
 Rosenvinge, Eilert. 137.
 Rosing, Dorthea. 62.
 — Ulrik Fredrik. 62.
 Rostad, Martha Iversdatter. 188.
 Rosten, Randi Eriksdatter. 125.
 Rostrup, Eilert Lund. 85.
 — Gunde Jørgen. 85.
 Roth, Henrik. 54.
 — Kristoffer. 54.
 Rouschenbladt, Anne Sofie. 81, 97.
 — Johan Daniel. 79.
 Ruman, Magnus. 80.
 Rumi, Caspar Fredrik Baptist. 78.
 — Stephanus. 78.
 Russel, Jacob. 164.
 — Petronelle Susanne. 164.
 Ruud, Elisabeth. 75.
 Rør, Nils. 40.
 Røhne, Janna Lydia. 145.
 — Peder Pedersen. 145.

- Røhr, Joakim. 140.
 Rømoe, Engel Sofie. 73.
 — Michael. 73.
 Rønne, Fredrikke Catharine. 138.
 — Hans Nicolai. 152.
 Rønneberg, Margrethe Kristine. 135.
 Rørdam, Jacob. 188.
 — Jacob Kristian. 134.
 — Josefine Fransisca Christiane. 188.
 Røring, Ingeborg Birgithe. 21.
 — Martha Marie Louise. 191.
 Røtger, Johan Kristoffer. 164.
 Ryg, Peter Reier. 30.
- Sand, Andrea. 189
 Schaanning, Gustav Adolf Lam-
 mers. 183, 195.
 — Johan Jørgen Lange. 115, 195.
 — Lovise Kathrine Fredrikke. 115
 Schamvogel, Henrik Georg. 152.
 — Henrik Georg Casper. 152.
 — Henry Cato Lucien. 152.
 Schanche, Elen Christine. 33.
 — Karsten Henrik. 193.
 — Valborg Christiane Grønbeck. 148.
 — Wenche v. d. Lippe. 114, 193, 194.
 Schandorff, Jacobus Christlieb. 106.
 Scharff, Hans Joakim. 93, 102.
 Scharffenberg, Michael Georg. 39, 95.
 Schau, Andrea Ragnhilda. 194.
 Scheen Ole Andersen. 193.
 — Wenche v. d. Lippe. 114, 194.
 Schei, Marta. 145.
 Scheitlie, Maren. 168.
 Scherven, Annette Livia. 80.
 — Ole Mathisen. 80.
 — Peder Pedersen. 80.
 Scheverbeck, Else. 16.
 Schibbye, Gustav Leopold. 195.
 Schiffer Christian. 95.
 Schindler, David. 96.
 — Poul. 96.
 — Poul Christian. 95, 157.
- Schirenbeck Samuel Antonsen 17.
 Schjold Erik. 48.
 — Martine Louise. 48.
 Schive, Anne Marie. 181.
 — Hans Adolf. 186.
 — Nils Olivarius. 186.
 — Peter Fredrik. 186.
 Schjødt Henrikke Kathrine. 186.
 — Jens Ridderman. 186.
 Schjøllberg, Marie Magdalena. 136.
 Schjøller, Simonette. 193.
 Schmidt, Anne Elisabeth. 161.
 Schneider, Fredrik Alexander
 Napoleon. 53.
 — Fredrikke. 9.
 — Johan Andreas. 52.
 (junior & senior).
 — Vilhelm Friman Krog. 54.
 Schnitler, Hans Rasmus. 86.
 — Lorents. 24.
 — Rasmus Krag. 86.
 Schreuder, Karen. 18.
 — Samuel Hansen. 18.
 Schriver, Erasmus. 131.
 — Hans Føyen. 132
 — Ingeborg Marie. 133.
 — Jonas Kraus. 131.
 Schrøder, Assessor. 106.
 Schulz, Carl. 71.
 (senior & junior).
 — Jens. 71.
 — Gustav. 112.
 — Peter Ascanius. 112.
 — Emanuel. 121.
 Schultz, Frants Didrik. 121.
 — Frantz Didrik. 119, 120.
 — Marie Christine. 141,
 Schwartz, Anne Marie. 69.
 Schwencke, Hedevig Magdalena. 41.
 Schyberg, Cathrine. 65.
 Schytte, Arnoldus. 33.
 — Erik Gerhard. 33.
 — Luise Bonsach. 34
 Schøyen, Arnulf Bernhard. 116.
 — Marie Helene. 153.
 — Ole. 116.
 Seeberg, Barbra Johanne. 187.
 Seehus, Kirsten Aagaard. 166.
 Sell, Ingolf. 110.

- Sellæg, Martha Magdalena. 35.
 — Mathias. 35.
 Selmer, Anne Marie. 76.
 Selsbak, Jørgen. 125.
 — Ole Pedersen. 125.
 Seydal, Abel Cathrine. 120.
 — Engel Margrethe. 119.
 — Henrik. 4, 36, 118.
 Simers, Peter Andreas. 131.
 Simonsdatter, Maren. 4.
 Sinding, Holger Ferslew. 62.
 — Jens. 56, 62.
 — Jens Fredrik. 63.
 — Jens Kristian. 56.
 — Johan Otto. 56.
 — Nils Rosenberg. 63.
 — Ulrik Rosing. 63.
 Sissenør, Peder Lykke Elisar
 Wolfgang. 49, 135.
 — Vilhelm. 49.
 Skaarup, Fredrik Christian Sofus.
 179.
 — Jørgen. 179.
 Skancke, Carl Peter Bergsten. 43.
 Skanke, Karen Marthe. 187.
 Skare, Anne Marie. 52,
 — Bernt. 52.
 Skomagere, Margrethe. 90.
 Skuum, Marthe Else. 80.
 Smed, Gregorius Fleischer de. 25.
 — Nils Pettersen. 25.
 — Nils. 20.
 Smedstad, Marthe. 187.
 Smith, Anne Regine. 178.
 — Beate. 26.
 — Else. 159.
 — Gabriel. 70.
 — Hanne Margrethe. 70.
 — Hans. 24.
 — Johan David. 50.
 — Johannes Classen. 66.
 — Mette Cathrine. 8.
 — Peter. 8.
 Soldau, Catharina Vilhelmine. 136.
 Sommer, Iver. 175.
 — Margrethe Jensdatter. 88.
 — Otto. 126, 175.
 — Thomas. 96.
 Sotaaen, Caroline Otilie. 111.
 — Kristian Andreas. 111.
- Sparre, Anne Kirstine. 37.
 — Hans Henriksen. 36.
 — Johan Martin. 36, 119, 120.
 — Kirsten. 36.
 — Marie. 37.
 — Lisbeth. 37.
 Spørck, Else Christine. 4.
 — Johan Casper Carl. 4.
 — Mimi Henriette Magdalena. 4.
 Staib, Kristian Fredrik. 41.
 — Sussanne Albertine. 41.
 Stang, Sussanne Larsdatter. 40.
 Stange, Marthe. 155.
 Stephanson, Bolette. 143.
 — Carl. 57.
 — Ditmar Lothe. 57.
 Stenger, Thomas. 91.
 Stenersen, Anne Mathea. 63.
 — Johanne. 64.
 Stiansen, Jacob Rabe. 52.
 — Onse Marie. 52.
 Stillesen, Christen (junior). 40.
 — Christen (senior). 40, 106.
 — Dorothea. 40.
 — Morten. 40, 41.
 Stobæus, Anne Marie. 36.
 — Johan Mikkelsen. 36.
 — Johan Martin. 36.
 Stockfleth, Sofie Augusta. 84.
 Stockmann, Apolone. 184.
 Stolpe, Nicolai Jørgen. 41.
 Stoltenberg, Pauline. 79.
 Storm, Carl Nicolai Nathanael. 138
 — Gidsken Edvardine. 21.
 — Fredrik Elias. 138.
 — Johan. 21.
 Stracken, Johan Julius. 174.
 (senior & junior).
 — Rebekka v. 20. 174.
 Strand, Anne Pauline. 152.
 — Erik Andreas. 71.
 — Hilmar Otto. 189.
 — Jan Kristian. 71.
 — Just. 189.
 — Petter. 152.
 Stranger, Catharine. 27.
 Stregel, Margrethe Elisabeth. 88.
 Stub, Hanna Petra. 75.
 Strube, Didrik. 173.
 Struve, Johan Andreas. 119.

- Strøh, Catharina. 155.
 Strøm, Anna Olivia. 35.
 — Johan. 35.
 — Knud Torstensen. 44.
 — Martin Bertrand. 44, 58, 75.
 — Ole. 58.
 — Petronelle. 179.
 — Petronelle Magdalena. 179.
 Størchsatter, Marthe. 29.
 Størmer, Georg. 162.
 — H. C. F. 162.
 Suhm, Maren Mikkelsdatter. 5.
 Sundius, Carl Gustav. 124.
 Sundt, Cathrine Elise. 181.
 — Cathrine Sofie v. 62.
 Svennevig, Andreas Kristian. 195.
 — Hilda Birgithe. 195.
 Svendsen, Margrethe. 156.
 — Poul Peter. 78, 182.
 — Svend Nicolai. 78.
 Sverdrup, Hans Nilsen. 104.
 — Karen Hansdatter. 104.
 Sylow, Arnoldus v. Westen. 128, 176.
 — Caroline Jacobine. 176.
 — Elisabeth Christine Paus Han-
 ning. 128.
 Sød, Nils Nilsen (junior & senior). 55.
 Sæther, Karen. 116.
 Sæberg, A. M. 9, 46.
 Sægaard, Johanne Edvardine. 180.
 Søfrensen, Søfren. 14.
 Sørensen, Anne Johanne. 70.
 — Anne Margrethe. 44.
 — Elise. 47.
 — Fredrik Ferdinand Theodor. 10.
 — Johan. 44.
 — Maren Margrethe. 10.
 Tandberg, Ingeborg Marie Susanna Gram. 59.
 — Petter Andreas. 59.
 Tange, Kristina Catharina. 121.
 — Lars. 121.
 Tangen, Theodor Andreas. 192.
 — Thore. 192
 Taraldsen, Gunvor Marie. 123.
 Teilmann, Anne Cathrine. 133.
 Teilmann, Fredrikke Kristine Hei-
 berg. 141.
 — Hans. 132.
 — Jens. 132.
 Teisen, Johanne Margrethe. 124.
 Tellefsen, Amalie. 46.
 — Mathilde. 46.
 — Ole. 46.
 Teppe, Christoffer. 61.
 Thams, Cecilie Catharina. 110.
 Thaule, Simonine Johanne. 48.
 Thaulow, Conrad Harald. 100, 107.
 — Herman. 108.
 — Johan Fredrik. 108.
 — Johan Fredrik Andreas. 107.
 Theile, Bertha Johanne. 137.
 — Professor. 137.
 Thestrup, Dorthe. 9.
 Thiele, Birgithe Regine. 8.
 Thiis, Elisabeth Bøckmann. 10.
 Thorne, Johan Fredrik (junior &
 senior). 123.
 Thorstraten, Carsten. 93, 94.
 Throndsen, Uni Berentine. 44.
 Thott, Peder. 13.
 Thue, Andreas. 60.
 — ~~Lamp~~ 60.
 Thygesen, Anders. 66.
 — Andreas. 150.
 — Anne Marie. 150.
 — Thyge. 66, 78, 150.
 Tiller, Marthe. 135.
 — Ole. 135.
 — Rande. 135.
 Tillier, Harald. 84, 157.
 Tode, Professor. 82.
 Tollefsen, Amborg Marie. 76.
 Toller, Kirsten. 94.
 — Nils. 101, 103.
 Tønning, Nils Albert Vogt. 135.
 — Peder Raskanius Frimann. 135, 180.
 Topp, Henrik Paulin. 88, 160.
 — Tycho Friderich. 88.
 Tordenskjold, Peter. 24.
 Torgersen, Elisabeth Marie. 145.
 — Sivert. 29.
 Thrane, Berendt. 126.
 Treu, Jacob Muceus. 88, 160.
 Treubler, Johan Fredrik. 17.

- Trolle, Karen. 178.
 Tromsdorff, Johan B. 21.
 Tromsmed, Margrethe. 125.
 Trosdahl, Marcus Kristian. 150, 161.
 — Knud. 150.
 Tuxen, Elias de. 8.
 — Johan Josef Kittel. 9.
 — Ole Tønnesen. 8.
 Tychsen, Johan Lorents. 82.
 — Lorents. 81.
 — Nicolai. 81, 93.
 Tyrholm, Kaptajn. 146.
 Tysch, Agnete. 5.
 — Kristoffer Søfrensen. 5.
 Tønder, Karen Lucie. 127.
 Tønnesen, Anne Catharina Elisabeth. 148.
 — Johan. 129, 192.
 Tøxen, Nils. 28.

 Uglesved, Ingeborg. 110.
 Ullitz, Bolette. 72.
 — Jørgen Wielsgaard. 72.
 Urne, Christoffer. 91.

 Varberg, Kristian Thomesen. 39.
 Vauvert, Luis. 151.
 — Luis Magnus. 151.
 Viding, Jacob. 24.
 Vinsnes, Anders Hofgaard. 31.
 — Christiane Fredrikke Anna Sofie. 31.
 — Karen Plahte. 179.
 — Paul. 179.
 Voigt, Sofie Margrethe. 29.
 Volkemeyer, Jon. 93.

 Waage, Peter. 189.
 Wang, Søren (junior). 179, 192.
 — Søren (senior). 179.
 Walseth, Lars. 143.
 Walther, Hans Peder. 115.
 — Karl Ludvig Arup. 155.
 — Martin. 115, 163.
 — Nicolaus Johan. 62, 74.
 — Sofie Dorthea. 74.
 — Wilhelm. 155.
 Wedege, Anna. 5.
 Wehling, Anna Sofie Albertina. 7
- Wellerop, Andreas Severin. 161.
 — Ernst Peter. 161.
 Weltzin, Marie Susanne. 4.
 Wenzel, Magdalene Elselene. 141.
 Werring, Fredrik Christen Tuxen. 72, 140, 180.
 — Karl Oscar. 42, 43.
 — Karoline. 78.
 — Martin Tuxen. 42, 180.
 Wesenberg, Hilda. 32.
 — Jacob. 32.
 Wesling, Casper. 164.
 Wessel, Isak Henriksen. 24.
 Westen, Arnoldus v. 173, 174.
 — Cyriacus v. 173.
 — Mathias v. (senior & junior). 173.
 — Peter v. 173.
 — Thomas v. 173.
 Westlund, Karen Anna. 149.
 Westphal, Concordia Constantse. 4
 Weyhe, Else Livia. 147.
 Widmann Fredrikke. 83.
 Wiborg, Karen Sofie. 171.
 Wiel, Mads Madsen. 39.
 — Maren Madsdatter. 39.
 Wielsgaard, Johanna Catharina. 62, 74.
 — Jørgen. 62.
 Wiese, Georga. 78.
 — Johan Henrik. 78.
 Wiggen, Johan Sigvardts. 152.
 — Johanne Cecilie. 152.
 — Karen Marie. 153.
 Wilhelmsen, Fredrikke Wilhelmine. 70.
 Willumsen, Anna Nilsine. 31.
 — Peder. 104.
 — Willum Fredrik Kjølnær. 104.
 Wilster, Anne Sofie. 175.
 — Johan Jacob. 4, 94, 95, 102.
 Wind, Nils. 14.
 Winderen, Mimi Janette. 187.
 — Rasmus. 187.
 Wingaard, Hans. 137.
 — Julie Fredrikke. 136.
 Winther, Andreas. 119.
 — Bent Gregersøn. 157.
 Wirsching, Ludvig Theodor (junior & senior). 35, 36.

- Wirsching, Peter Heiberg. 35.
 Wiskot, Johanne Sofie Auguste. 77
 Wisløf, Else Marie. 80.
 — Peter. 80.
 With, Lucretia. 184.
 Withammer, Anne Sofie. 172.
 Witloch, Anna Maria. 81.
 Wittrup, Anna Jensdatter. 103.
 — Anna Nilsdatter. 104.
 — Nils Jensen. 102, 103.
 Wold, Andreas. 30.
 — Bernt Martinius. 72.
 — Johanne Arentzen. 72.
 — Poul Martin. 30.
 Woldenburg, Jacob. 96, 164.
 Wolff, Anne Margrethe. 159.
 — Carl. 179.
 — Carl Heinrich. 100.
 — Fredrik. 157.
 — Fredrik Kristian. 125.
 — Johan. 158.
 — Johan Fredrik. 158.
 Worm, Jens. 60.
 Worsøe, Søren Larsen. 74.
 Wrensted, Johan Georg. 122.
 — Nils. 122.
 Wøllner, Hans Peter. 159.
 — Peter. 159.
- Yoys, Charlotte Marie. 113.
 Zetlitz, Christian Magnus. 166.
 — Eggert Nandrup. 167.
 — Henrik Andreas Magnus. 166.
 — Henrik Oluf Andreas Løwold. 167.
 — Johan Kristian. 167.
 — Mette Christine. 166.
 — Sigismund. 166.
- Æ**del, Anna Cathrine. 165.
- Ø**ien, Anne Christine. 58.
 — Ingeborg Anna. 188.
 — Morten Stiinessen. 188.
- Ørbye, Emilie. 144.
- Ørn, Else Dorthea Ramshardt. 113.
 — Hans Nicolai. 113.
- Ørsted, Hans Kristian. 27.
 — Søren Kristian. 27.
- Østensæter, Birgithe. 174.
- Øwre, Jensine Wilhelmine. 3.
 — Jørgen Anton Johnsen. 3.
 — Peder Yalles. 1.
 — Peder Leth. 1, 2.

Forandringer

Indtraadte i Tidsrummet fra 1ste Juli til 15de August 1889.

Arendal. Side 10 bliver som Apotheker at tilføie:

11. *Martin Onsager.* Se Holmestrand. Løveapotheket i Arendal købte han Sommeren 1889 for 220,000 Kroner (Privilegium, Gaard, Inventar og Varer) og meddeltes Bevilling $\frac{2}{8}$ 1889.

Drammen. Side 44. *Apotheket Ørnen.* Indehaveren har fra $\frac{1}{7}$ 1889 at erlægge 120 Kr. aarlig til det farmaceutiske Institut.

Haugesund. Side 72. *Bolette Cappelen, f. Ullitz,* † i Kristiania, $\frac{14}{7}$ 1889.

Holmestrand. Side 76 bliver som Apotheker at opføre:

7. *Jean Emil Hansen, f. i Tønsberg* $\frac{28}{2}$ 1864, Søn af Skibsreder *Fredrik Johannes Hansen og Jeanette Marie Johannesen.* Han frekventerede Tønsberg Middelskole og discip. 4 Aar ved Svaneapotheket i Tønsberg, hvor han $\frac{1}{4}$ 1884 aflagde Medhjælperprøven. Den farm. Eks. fuldendte han $\frac{16}{12}$ 1885 med Karakteren „Godt“, hvorefter han kond. ved Løveapotheket i Tønsberg, indtil han under $\frac{30}{7}$ 1889 meddeltes Bevilling til at drive Holmestrands Apothek. Dette Privilegium havde han med Gaard, Inventar og Varer afkjøbt Apotheker Onsager for Kr. 120,000.

Trykfeil.

Side 116, 2den Linie nedenfra staar *Arnolf*, læs *Arnulf*.

— 168, 5te — — — *Fredrikstad*, læs *Fredrikshald*.

